

V Bruseli 18. apríla 2018
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0093 (NLE)**

**7967/18
ADD 1**

**WTO 71
SERVICES 20
COASI 88**

NÁVRH

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	18. apríla 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 196 final - ANNEX 1
Predmet:	PRÍLOHA k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o voľnom obchode medzi Európskou úniou a Singapurskou republikou v mene Európskej únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 196 final - ANNEX 1.

Príloha: COM(2018) 196 final - ANNEX 1

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 18. 4. 2018
COM(2018) 196 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Rady

o uzavretí Dohody o voľnom obchode medzi Európskou úniou a Singapurskou republikou v mene Európskej únie

DOHODA O VOĽNOM OBCHODE
MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU
A SINGAPURSKOU REPUBLIKOU

Európska únia, ďalej len „Únia“,

a

Singapurská republika, ďalej len „Singapur“,

UZNÁVAJÚC svoje dlhotrvajúce a pevné partnerstvo založené na spoločných zásadách a hodnotách, ktoré sa odrážajú v dohode o partnerstve a spolupráci, a svoje významné hospodárske, obchodné a investičné vzťahy,

ŽELAJÚC SI ďalšie posilnenie svojho vzťahu ako súčasť svojich celkových vzťahov a v súlade s nimi a v presvedčení, že táto dohoda vytvorí nový priestor na rozvoj obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami,

UZNÁVAJÚC, že táto dohoda doplní a podporí úsilie o regionálnu hospodársku integráciu,

ODHODLANÉ posilniť svoje hospodárske, obchodné a investičné vzťahy v súlade s cieľom trvalo udržateľného rozvoja v rámci jeho hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozmeru a podporiť obchod a investície spôsobom, ktorý bude zohľadňovať vysokú úroveň ochrany v oblasti životného prostredia a práce a príslušné medzinárodne uznané normy a dohody, ktorých sú zmluvnými stranami,

ŽELAJÚC SI zvýšiť životnú úroveň, podporiť hospodársky rast a stabilitu, vytvoriť nové pracovné príležitosti a zlepšiť všeobecnú kvalitu života a na tento účel opätovne potvrdzujúc svoj záväzok podporovať liberalizáciu obchodu a služieb,

PRESVEDČENÉ, že táto dohoda vytvorí rozšírený a bezpečný trh s tovarom a so službami, čím sa podporí konkurencieschopnosť ich podnikov na svetových trhoch,

OPÄTOVNE POTVRDZUJÚC právo každej zmluvnej strany prijímať a presadzovať opatrenia potrebné na dosiahnutie legitímnych cieľov politiky v oblastiach, ako sú sociálne záležitosti, životné prostredie, bezpečnosť, verejné zdravie a bezpečnosť či podpora a ochrana kultúrnej rozmanitosti;

OPÄTOVNE POTVRDZUJÚC svoj záväzok v súvislosti s Chartou Organizácie Spojených národov podpísanou 26. júna 1945 v San Franciscu a so zreteľom na zásady formulované vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 10. decembra 1948,

UZNÁVAJÚC dôležitosť transparentnosti v medzinárodnom obchode v prospech všetkých zainteresovaných strán,

USILUJÚC SA o stanovenie jasných a vzájomne výhodných pravidiel, ktorými sa bude riadiť ich obchod a investície, a o zníženie alebo odstránenie prekážok vzájomného obchodu a investícií,

ODHODLANÉ prispievať k harmonickému rozvoju a rozšíreniu medzinárodného obchodu odstránením prekážok obchodu prostredníctvom tejto dohody a zabránením vytvoreniu nových prekážok obchodu alebo investíciám medzi zmluvnými stranami, ktoré by mohli znížiť výhody vyplývajúce z tejto dohody,

VYCHÁDZAJÚC zo svojich príslušných práv a povinností vyplývajúcich z Dohody o založení WTO a iných mnohostranných, regionálnych a dvojstranných dohôd a dojednaní, ktorých sú stranami,

SA DOHODLI TAKTO:

PRVÁ KAPITOLA

CIELE A VŠEOBECNÉ VYMEDZENIE POJMOV

ČLÁNOK 1.1

Vytvorenie zóny voľného obchodu

Zmluvné strany tejto dohody týmto vytvárajú zónu voľného obchodu v súlade s článkom XXIV dohody GATT z roku 1994 a s článkom V dohody GATS.

ČLÁNOK 1.2

Ciele

Cieľom tejto dohody je liberalizovať a uľahčiť obchod a investície medzi zmluvnými stranami v súlade s ustanoveniami tejto dohody.

ČLÁNOK 1.3

Všeobecne platné vymedzenia pojmov

Ak sa nestanoví inak, na účely tejto dohody:

„dohoda o poľnohospodárstve“ je Dohoda o poľnohospodárstve obsiahnutá v prílohe 1A Dohody o založení WTO;

„dohoda o vládnom obstarávaní“ je Dohoda o vládnom obstarávaní obsiahnutá v prílohe 4 Dohody o založení WTO;

„dohoda o kontrole pred odoslaním“ je Dohoda o kontrole pred odoslaním obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„antidumpingová dohoda“ je Dohoda o uplatňovaní článku VI Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„dohoda o určovaní colnej hodnoty“ je Dohoda o uplatňovaní článku VII Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„deň“ je kalendárny deň;

„DSU“ je Dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov obsiahnutý v prílohe 2 k Dohode o založení WTO;

„dohoda GATS“ je Všeobecná dohoda o obchode so službami obsiahnutá v prílohe 1B k Dohode o založení WTO;

„dohoda GATT z roku 1994“ je Všeobecná dohoda o clách a obchode 1994 obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„harmonizovaný systém“ je Harmonizovaný systému opisu a číselného označovania tovaru vrátane všetkých právnych poznámok k nemu a všetkých jeho zmien (ďalej len „HS“);

„MMF“ je Medzinárodný menový fond;

„dohoda o dovozných licenciách“ je Dohoda o dovoznom licenčnom konaní obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„opatrenie“ je akýkoľvek zákon, iný právny predpis, požiadavka alebo prax;

„fyzická osoba zmluvnej strany“ je štátny príslušník Singapuru alebo niektorého z členských štátov Únie podľa ich príslušných právnych predpisov;

„dohoda o partnerstve a spolupráci“ je Dohoda o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Singapurskou republikou na strane druhej, podpísaná [...];

„osoba“ je fyzická osoba alebo právnická osoba;

„dohoda o ochranných opatreniach“ je Dohoda o ochranných opatreniach obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„dohoda SCM“ je Dohoda o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„dohoda SPS“ je Dohoda o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„dohoda TBT“ je Dohoda o technických prekážkach obchodu obsiahnutá v prílohe 1A k Dohode o založení WTO;

„dohoda TRIPS“ je Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva obsiahnutá v prílohe 1C k Dohode o založení WTO;

„WIPO“ je Svetová organizácia duševného vlastníctva;

„Dohoda o založení WTO“ je Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie podpísaná v Marakeši 15. apríla 1994;

„WTO“ je Svetová obchodná organizácia.

DRUHÁ KAPITOLA

NÁRODNÉ ZAOBCHÁDZANIE A PRÍSTUP NA TRH PRE TOVAR

ODDIEL A

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 2.1

Cieľ

Zmluvné strany postupne a recipročne liberalizujú trh s tovarom počas prechodného obdobia začínajúceho sa nadobudnutím platnosti tejto dohody v súlade s touto dohodou a v súlade s článkom XXIV dohody GATT z roku 1994.

ČLÁNOK 2.2

Rozsah pôsobnosti

Táto kapitola sa vzťahuje na obchod s tovarom medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 2.3

Národné zaobchádzanie

Každá zo zmluvných strán poskytne národné zaobchádzanie tovaru druhej zmluvnej strany v súlade s článkom III dohody GATT z roku 1994 a poznámkami a doplňujúcimi ustanoveniami k uvedenému článku. Na tento účel sa článok III dohody GATT z roku 1994 a poznámky a doplňujúce ustanovenia k uvedenému článku *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.

ČLÁNOK 2.4

Clo

Na účely tejto kapitoly clo zahŕňa akékoľvek clo alebo poplatok akéhokoľvek druhu ukladané v súvislosti s dovozom alebo vývozom tovaru vrátane akejkoľvek formy prirážok a dodatočných zaťažení vznikajúcich v súvislosti s takýmto dovozom alebo vývozom.

Clo však nezahŕňa žiadne:

- a) platby, ktoré zodpovedajú vnútroštátnej dani uloženej v súlade s ustanoveniami článku 2.3 (Národné zaobchádzanie);
- b) clá uložené v súlade s treťou kapitolou (Nápravné opatrenia v oblasti obchodu);

- c) clá uplatňované v súlade s článkom VI, článkom XVI a článkom XIX dohody GATT z roku 1994, antidumpingovou dohodou, dohodou SCM, článkom 5 dohody o poľnohospodárstve a DSU;
- d) poplatky alebo iné platby uložené v súlade s článkom 2.10 (Poplatky a formality spojené s dovozom a vývozom).

ČLÁNOK 2.5

Zatried'ovanie tovaru

V rámci obchodu medzi zmluvnými stranami sa zatried'ovanie tovaru riadi príslušnou colnou nomenklatúrou každej zmluvnej strany v súlade s HS a jeho zmenami.

ODDIEL B

ZNÍŽENIE A/ALEBO ODSTRÁNENIE CIEL

ČLÁNOK 2.6

Zníženie a/alebo odstránenie ciel na dovoz

1. Každá zmluvná strana zníži a/alebo odstráni clá na dovezený tovar s pôvodom v druhej zmluvnej strane v súlade so zoznamami uvedenými v prílohe 2-A. Na účely tejto kapitoly výraz „s pôvodom“ znamená spĺňajúci pravidlá pôvodu stanovené v protokole 1.

2. Základnú sadzbu cla na dovozy, na ktorú sa má postupne uplatňovať znižovanie podľa odseku 1, predstavuje sadzba stanovená v zoznamoch uvedených v prílohe 2-A.
3. Ak kedykoľvek po nadobudnutí platnosti tejto dohody niektorá zo zmluvných strán zníži svoju sadzbu cla uplatňovanú na dovozy podľa doložky najvyšších výhod (ďalej len „DNV“), uplatňuje sa táto colná sadzba, ak je a pokiaľ je nižšia než colná sadzba vypočítaná v súlade so zoznamom tejto zmluvnej strany uvedeným v prílohe 2-A.
4. Po troch rokoch od nadobudnutia platnosti tejto dohody zmluvné strany na žiadosť ktorejkoľvek z nich uskutočnia konzultácie s cieľom posúdiť otázku urýchlenia a rozšírenia rozsahu odstraňovania ciel na dovoz. Rozhodnutie zmluvných strán v rámci Výboru pre obchod s tovarom o urýchlení tempa takéhoto odstraňovania alebo rozšírenia nahradí akúkoľvek sadzbu cla alebo kategóriu postupného znižovania stanovené pre tento tovar podľa ich zoznamov.

ČLÁNOK 2.7

Odstránenie ciel a daní na vývoz

Žiadna zo zmluvných strán nezachová ani nezavedie žiadne clá alebo dane na vývoz tovaru alebo predaj na vývoz tovaru do druhej zmluvnej strany, resp. v súvislosti s nimi, ani žiadne vnútroštátne dane na tovar vyvážaný do druhej zmluvnej strany, ktoré prevyšujú clá či dane uložené na podobný tovar určený na predaj na vnútornom trhu.

ČLÁNOK 2.8

Zachovanie súčasného stavu

Po nadobudnutí platnosti tejto dohody žiadna zo zmluvných strán nesmie zvýšiť žiadne existujúce clo ani zaviesť žiadne nové clo na dovoz tovaru s pôvodom v druhej zmluvnej strane. To nebráni žiadnej zmluvnej strane zvýšiť clo na úroveň stanovenú v jej zozname uvedenom v prílohe 2-A po jednostrannom znížení.

ODDIEL C

NESADZOBNÉ OPATRENIA

ČLÁNOK 2.9

Dovozné a vývozné obmedzenia

1. V súlade s článkom XI dohody GATT z roku 1994 a poznámkami a doplňujúcimi ustanoveniami k uvedenému článku nesmie žiadna zo zmluvných strán prijať alebo zachovať žiadny zákaz ani obmedzenie vzťahujúce sa na dovoz akéhokoľvek tovaru druhej zmluvnej strany alebo na vývoz alebo predaj na vývoz akéhokoľvek tovaru určeného na územie druhej zmluvnej strany. Na tento účel sa článok XI dohody GATT z roku 1994 a poznámky a doplňujúce ustanovenia k uvedenému článku *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.

2. Zmluvné strany sú si vedomé, že pred prijatím akýchkoľvek opatrení stanovených v článku XI ods. 2 písm. a) a c) dohody GATT z roku 1994 zmluvná strana, ktorá má v úmysle prijať opatrenia, poskytne druhej zmluvnej strane všetky relevantné informácie s cieľom nájsť riešenie prijateľné pre obe zmluvné strany. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na akýchkoľvek prostriedkoch potrebných na odstránenie ťažkostí. Ak sa nedosiahne dohoda do tridsiatich dní od poskytnutia uvedených informácií, vyvážajúca zmluvná strana môže na vývoz príslušného tovaru uplatniť opatrenia podľa tohto článku. Ak výnimočné a kritické okolnosti, ktoré si vyžadujú okamžité kroky, znemožňujú predchádzajúce informovanie alebo preskúmanie, zmluvná strana, ktorá má v úmysle prijať opatrenia, môže okamžite uplatniť preventívne opatrenia potrebné na riešenie situácie a bezodkladne o tom informuje druhú zmluvnú stranu.

ČLÁNOK 2.10

Poplatky a formality spojené s vývozom a dovozom

1. Každá zo zmluvných strán v súlade s článkom VIII dohody GATT z roku 1994 a poznámkami a doplňujúcimi ustanoveniami k uvedenému článku zabezpečí, aby všetky poplatky a platby akéhokoľvek druhu [iné ako clá a opatrenia uvedené v článku 2.4 (Clo) písm. a), b) a c)] ukladané na dovoz alebo vývoz tovaru, resp. v súvislosti s týmto dovozom či vývozom, boli obmedzené len na sumu približných nákladov na poskytnuté služby, ktoré sa nesmú vypočítavať na základe *ad valorem* a ktoré nesmú predstavovať nepriamu ochranu domáceho tovaru alebo zdaňovanie dovozu alebo vývozu na fiškálne účely.
2. Každá zmluvná strana sprístupní prostredníctvom oficiálne určeného média vrátane internetu informácie o poplatkoch a platbách, ktoré ukladá v súvislosti s dovozom alebo vývozom.

3. Žiadna zo zmluvných strán nevyžaduje v súvislosti dovozom akéhokoľvek tovaru druhej zmluvnej strany konzulárnu transakciu¹, ani súvisiace poplatky a platby.

ČLÁNOK 2.11

Dovozné a vývozné licenčné postupy

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoje existujúce práva a povinnosti vyplývajúce z dohody o dovozných licenciách.

2. Zmluvné strany zavedú a budú spravovať akékoľvek dovozné alebo vývozné licenčné postupy² v súlade s:

- a) článkom 1 ods. 1 až 9 dohody WTO o dovozných licenciách;
- b) článkom 2 dohody WTO o dovozných licenciách;
- c) článkom 3 dohody WTO o dovozných licenciách.

¹ „Konzulárna transakcia“ je postup získania – od konzula dovážajúcej zmluvnej strany na území vyvážajúcej zmluvnej strany alebo na území tretej strany – konzulárnej faktúry alebo konzulárneho víza k obchodnej faktúre, osvedčeniu o pôvode, zoznamu tovaru, vývoznému vyhláseniu odosielateľa alebo akýmkoľvek iným colným dokladom v spojení s dovozom tovaru.

² Na účely tohto článku „neautomatické licenčné postupy“ sú licenčné postupy, v prípade ktorých sa schválenie žiadosti neudeľuje všetkým právnickým a fyzickým osobám, ktoré spĺňajú požiadavky dotknutej zmluvnej strany na vykonávanie dovozných alebo vývozných operácií týkajúcich sa tovaru, ktorý podlieha licenčným postupom.

Na tento účel sa ustanovenia uvedené v písmenách a), b) a c) tohto odseku začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou. Zmluvné strany uplatnia uvedené ustanovenia *mutatis mutandis* na všetky vývozné licenčné postupy.

3. Zmluvné strany zabezpečia, aby sa všetky vývozné licenčné postupy uplatňovali neutrálne a aby sa spravovali spravodlivým, nestranným, nediskriminančným a transparentným spôsobom.

4. Zmluvné strany prijímú alebo zachovávajú licenčné postupy ako podmienku dovozu na ich územie alebo vývozu z ich územia na územie druhej zmluvnej strany len v prípade, keď na dosiahnutie administratívneho účelu nie sú primerane k dispozícii iné vhodné postupy.

5. Zmluvné strany neprijímú ani nezachovávajú neautomatické dovozné alebo vývozné licenčné postupy, pokiaľ tieto nie sú potrebné na vykonanie opatrenia, ktoré je v súlade s touto dohodou. Každá zmluvná strana, ktorá prijíma neautomatické licenčné postupy, jasne uvedie, aké opatrenie sa prostredníctvom daného licenčného postupu vykonáva.

6. Každá zmluvná strana, ktorá zavádza vývozné licenčné postupy alebo zmeny takýchto postupov, zašle oznámenie Výboru pre obchod s tovarom šesťdesiat dní pred uverejnením týchto postupov. Uvedené oznámenie obsahuje informácie požadované podľa článku 5 dohody o dovozných licenciách.

7. Každá zmluvná strana odpovie do šesťdesiatich dní na žiadosti o informácie druhej zmluvnej strany týkajúce sa akýchkoľvek licenčných postupov, ktoré má zmluvná strana, ktorej je žiadosť adresovaná, v úmysle prijať alebo ktoré prijala alebo zachovala, ako aj kritérií na udeľovanie a/alebo pridelovanie dovozných alebo vývozných licencií.

ČLÁNOK 2.12

Štátne obchodné podniky

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoje existujúce práva a povinnosti vyplývajúce z článku XVII dohody GATT z roku 1994, poznámok a doplňujúcich ustanovení k uvedenému článku a Dohovoru o interpretácii článku XVII Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994, obsiahnutého v prílohe 1-A k Dohode o založení WTO, ktoré sa týmto *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.
2. Zmluvné strany môžu žiadať informácie od druhej zmluvnej strany na dvojstrannom základe v súlade s článkom XVII ods. 4 písm. c) a d) dohody GATT z roku 1994.

ČLÁNOK 2.13

Odstránenie odvetvových nesadzobných opatrení

1. Zmluvné strany prijímú ďalšie záväzky týkajúce sa nesadzobných opatrení na tovar v konkrétnom odvetví, ako sa uvádzajú v prílohe 2-B a prílohe 2-C (ďalej len „odvetvové prílohy“). Zmluvné strany môžu na tento účel zmeniť odvetvové prílohy rozhodnutím vo Výbore pre obchod s tovarom.
2. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany začnú zmluvné strany rokovať s cieľom rozšíriť rozsah svojich záväzkov týkajúcich sa nesadzobných opatrení, pokiaľ ide o tovar v určitom konkrétnom odvetví.

ODDIEL D

OSOBITNÉ VÝNIMKY TÝKAJÚCE SA TOVARU

ČLÁNOK 2.14

Všeobecné výnimky

1. Žiadne ustanovenie tejto kapitoly nebráni prijatiu opatrení v súlade s článkom XX dohody GATT z roku 1994 a poznámkami a doplňujúcimi ustanoveniami k uvedenému článku, ktoré sa týmto *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.
2. Zmluvné strany sú si vedomé, že pred prijatím akýchkoľvek opatrení stanovených v článku XX písm. i) a j) dohody GATT z roku 1994 vyvážajúca zmluvná strana, ktorá má v úmysle prijať opatrenia, poskytne druhej zmluvnej strane všetky relevantné informácie s cieľom nájsť riešenie prijateľné pre obe zmluvné strany. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na akýchkoľvek prostriedkoch potrebných na odstránenie ťažkostí. Ak sa do 30 dní nedosiahne žiadna dohoda, môže vyvážajúca zmluvná strana uplatniť na vývoz príslušného tovaru opatrenia podľa tohto článku. Ak výnimočné a kritické okolnosti, ktoré si vyžadujú okamžité kroky, znemožňujú predchádzajúce informovanie alebo preskúmanie, zmluvná strana, ktorá má v úmysle prijať opatrenia, môže okamžite uplatniť preventívne opatrenia potrebné na riešenie situácie a bezodkladne o tom informuje druhú zmluvnú stranu.

ODDIEL E

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 2.15

Výbor pre obchod s tovarom

1. Výbor pre obchod s tovarom zriadený podľa článku 16.2. (Osobitné výbory) zasadá na žiadosť niektorej zmluvnej strany alebo na žiadosť Výboru pre obchod s cieľom posúdiť akúkoľvek záležitosť vyplývajúcu z tejto kapitoly a skladá sa zo zástupcov zmluvných strán.
2. Medzi funkcie výboru patrí:
 - a) monitorovanie vykonávania tejto kapitoly a príloh 2-A, 2-B a 2-C;
 - b) podpora obchodu s tovarom medzi zmluvnými stranami, a to aj prostredníctvom konzultácií o urýchlení a rozšírení rozsahu odstraňovania ciel a o rozšírení rozsahu záväzkov týkajúcich sa nesadzobných opatrení podľa tejto dohody a prípadne ďalších záležitostí. Na základe uvedených konzultácií môže výbor podľa potreby rozhodnutím zmeniť alebo rozšíriť prílohy 2-A, 2-B a 2-C a
 - c) riešenie sadzobných a nesadzobných opatrení v oblasti obchodu s tovarom medzi zmluvnými stranami a prípadne postúpenie týchto záležitostí na posúdenie Výboru pre obchod.

TRETIA KAPITOLA

NÁPRAVNÉ OPATRENIA V OBLASTI OBCHODU

ODDIEL A

ANTIDUMPINGOVÉ A VYROVNÁVACIE OPATRENIA

ČLÁNOK 3.1

Všeobecné ustanovenia

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoje práva a povinnosti vyplývajúce z článku VI dohody GATT z roku 1994, z antidumpingovej dohody a z dohody SCM a budú uplatňovať antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia v súlade s ustanoveniami tejto kapitoly.
2. Zmluvné strany, uznávajúc že antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia môžu byť zneužívané na bránenie obchodu, súhlasia, že:
 - a) takéto opatrenia by sa mali používať v plnom súlade s príslušnými požiadavkami WTO a mali by sa zakladať na spravodlivom a transparentnom systéme a
 - b) by sa mali starostlivo posúdiť záujmy zmluvnej strany, proti ktorej sa má takéto opatrenie zaviesť.

3. Na účely tohto oddielu sa pôvod stanoví v súlade s nepreferenčnými pravidlami pôvodu zmluvných strán.

ČLÁNOK 3.2

Transparentnosť a výmena informácií

1. Po tom, čo príslušné orgány zmluvnej strany prijmú riadne podloženú žiadosť týkajúcu sa antidumpingového opatrenia v súvislosti s dovozmi z druhej zmluvnej strany, a najneskôr pätnásť dní pred začatím prešetrovania, zmluvná strana zašle druhej zmluvnej strane písomné oznámenie o tom, že prijala uvedenú žiadosť.

2. Po tom, čo príslušné orgány zmluvnej strany prijmú riadne podloženú žiadosť týkajúcu sa vyrovnávacieho cla v súvislosti s dovozmi z druhej zmluvnej strany, a najneskôr pätnásť dní pred začatím prešetrovania, zmluvná strana zašle druhej zmluvnej strane písomné oznámenie o tom, že prijala uvedenú žiadosť, a umožní tejto druhej zmluvnej strane konzultovať s jej príslušnými orgánmi s cieľom objasniť skutkovú situáciu a dospieť k riešeniu na základe vzájomnej dohody. Zmluvné strany vyvinú úsilie, aby sa uvedené konzultácie uskutočnili následne čo najskôr.

3. Obe zmluvné strany okamžite po akomkoľvek zavedení dočasných opatrení a v každom prípade pred tým, ako prijme konečné rozhodnutie, zabezpečia úplné a zmysluplné zverejnenie všetkých základných skutočností a úvah, na základe ktorých bolo prijaté rozhodnutie o uplatnení opatrení. Týmto nie je dotknutý článok 6.5 antidumpingovej dohody ani článok 12.4 Dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach. Uvedené skutočnosti a úvahy sa zverejnia písomne a zainteresovaným stranám sa poskytne dostatok času na vyjadrenie
4. Každé zainteresovanej strane sa poskytne možnosť vypočutia, aby mohla vyjadriť svoje názory v priebehu prešetrovaní týkajúcich sa nápravných opatrení v oblasti obchodu.

ČLÁNOK 3.3

Pravidlo nižšieho cla

Ak sa niektorá zmluvná strana rozhodne uložiť antidumpingové alebo vyrovnávacie clo, suma takéhoto cla nepresiahne rozpätie dumpingu alebo napadnutelných subvencií a mala by byť nižšia než uvedené rozpätie, ak by takéto nižšie clo bolo dostatočné na účely odstránenia ujmy spôsobenej domácemu priemyslu.

ČLÁNOK 3.4

Zohľadnenie verejného záujmu

Zmluvná strana nemôže uplatniť antidumpingové alebo vyrovnávacie opatrenia, ak sa dá na základe informácií sprístupnených v čase prešetrovania jasne dospieť k záveru, že uplatnenie týchto opatrení nie je vo verejnom záujme. Verejný záujem zohľadňuje situáciu domáceho priemyslu, dovozcov a ich zastupujúce združenia, reprezentatívnych používateľov a organizácie zastupujúce spotrebiteľov, a to v rozsahu, v akom prešetrovujúcim orgánom poskytnú príslušné informácie.

ČLÁNOK 3.5

Vylúčenie z dvojstranného urovnávania sporov a mediačného mechanizmu

Na ustanovenia tohto oddielu sa nevzťahuje štrnásť kapitola (Urovnávanie sporov) a pätnásť kapitola (Mediačný mechanizmus).

ODDIEL B

GLOBALNE OCHRANNÉ OPATRENIA

ČLÁNOK 3.6

Všeobecné ustanovenia

1. Každá zmluvná strana si zachováva svoje práva a povinnosti podľa článku XIX dohody GATT z roku 1994, dohody o ochranných opatreniach a článku 5 dohody o poľnohospodárstve. Ak nie je v tomto oddiele stanovené inak, z tejto dohody zmluvným stranám nevyplývajú žiadne dodatočné práva ani povinnosti v súvislosti s opatreniami prijatými podľa článku XIX dohody GATT z roku 1994 a dohody o ochranných opatreniach.
2. Žiadna zmluvná strana nesmie uplatňovať v súvislosti s tým istým tovarom súčasne:
 - a) dvojstranné ochranné opatrenie; a
 - b) opatrenie podľa článku XIX dohody GATT z roku 1994 a dohody o ochranných opatreniach.
3. Na účely tohto oddielu sa pôvod stanoví v súlade s nepreferenčnými pravidlami pôvodu zmluvných strán.

ČLÁNOK 3.7

Transparentnosť

1. Bez ohľadu na článok 3.6 (Všeobecné ustanovenia) zmluvná strana, ktorá má v úmysle začať prešetrovanie v súvislosti s uložením ochranných opatrení alebo má v úmysle prijať ochranné opatrenia, poskytne bezodkladne a najneskôr sedem dní pred začatím prešetrovania alebo uložením opatrení, druhej zmluvnej strane na jej žiadosť a za predpokladu, že táto druhá strana má zásadný záujem, písomné oznámenie *ad hoc* všetkých relevantných informácií, ktoré viedli k začatiu prešetrovania v súvislosti s uložením ochranných opatrení alebo k uloženiu ochranných opatrení vrátane informácií o prípadných dočasných a konečných zisteniach prešetrovania. Týmto ustanovením nie je dotknutý článok 3.2 dohody o ochranných opatreniach.
2. Keď zmluvné strany ukladajú ochranné opatrenia, usilujú sa uložiť ich spôsobom, ktorý čo najmenej ovplyvňuje ich dvojstranný obchod.
3. Na účely odseku 2 ak sa jedna zmluvná strana domnieva, že sú splnené právne požiadavky na uloženie konečných ochranných opatrení, informuje strana, ktorá má v úmysle takéto opatrenia uplatniť, druhú zmluvnú stranu a poskytne jej možnosť dvojstranných konzultácií. Ak sa do tridsiatich dní odo dňa oznámenia druhej strane nedosiahne žiadne uspokojivé riešenie, dovážajúca zmluvná strana môže prijať konečné ochranné opatrenia. Možnosť konzultácií by mala byť ponúknutá aj druhej zmluvnej strane s cieľom výmeny názorov súvislosti s informáciami uvedenými v odseku 1.

ČLÁNOK 3.8

Vylúčenie z dvojstranného urovnávania sporov a mediačného mechanizmu

Na ustanovenia tohto oddielu sa nevzťahuje štrnásť kapitola (Urovnávanie sporov) a pätnásť kapitola (Mediačný mechanizmus).

ODDIEL C

DOLOŽKA O DVOJSTRANNOM OCHRANNOM OPATRENÍ

ČLÁNOK 3.9

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu:

- a) „vážna ujma“ a „hrozba vážnej ujmy“ sa chápu v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. a) a b) dohody o ochranných opatreniach. Na tento účel sa článok 4 ods. 1 písm. a) a b) dohody o ochranných opatreniach *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou; a
- b) „prechodné obdobie“ je obdobie desiatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody.

ČLÁNOK 3.10

Uplatnenie dvojstranného ochranného opatrenia

1. Ak sa v dôsledku zníženia alebo odstránenia cla podľa tejto dohody tovar s pôvodom v jednej zo zmluvných strán dováža na územie druhej zmluvnej strany v takých zvýšených množstvách, v absolútnom vyjadrení alebo v pomere k domácej výrobe, a za takých podmienok, že spôsobuje alebo hrozí, že spôsobí vážnu ujmu domácej výrobnému odvetviu, ktoré vyrába podobný alebo priamo konkurujúci tovar, dovážajúca zmluvná strana môže, a to len počas prechodného obdobia, prijať opatrenia stanovené v odseku 2 v súlade s podmienkami a postupmi stanovenými v tomto oddiele.
2. Dovážajúca zmluvná strana môže prijať dvojstranné ochranné opatrenie, ktorým sa:
 - a) pozastavuje ďalšie znižovanie colnej sadzby na dotknutý tovar stanovené v prílohe 2-A alebo
 - b) zvyšuje colná sadzba na dotknutý tovar na úroveň, ktorá nepresahuje nižšiu z týchto sadzieb:
 - i) colná sadzba uplatňovaná na tovar podľa doložky najvyšších výhod v platnosti v čase, keď bolo prijaté opatrenie alebo
 - ii) základná colná sadzba stanovená v zoznamoch uvedených v prílohe 2-A podľa článku 2.6. ods. 2 (Zníženie a/alebo odstránenie ciel na dovoz).

ČLÁNOK 3.11

Podmienky a obmedzenia

1. Zmluvná strana písomne informuje druhú zmluvnú stranu o začatí prešetrovania opísaného v odseku 2 a konzultuje s druhou zmluvnou stranou čo najskôr, ako je to možné, pred uplatnením dvojstranného ochranného opatrenia s cieľom:

- a) preskúmať informácie vyplývajúce z prešetrovania a to, či sú splnené podmienky stanovené v tomto článku;
- b) vymeniť si názory na dané opatrenie a jeho vhodnosť vzhľadom na ciele tohto oddielu, pokiaľ ide o odstránenie vážnej ujmy alebo hrozby vážnej ujmy domácemu výrobnému odvetviu spôsobenú zvýšením dovozu, ako sa stanovuje v článku 3.10 (Uplatnenie dvojstranného ochranného opatrenia) ods. 1 a
- c) vymeniť si predbežné názory na kompenzáciu, ako sa stanovuje v článku 3.13 (Kompenzácia).

2. Zmluvná strana môže uplatniť dvojstranné ochranné opatrenie len na základe prešetrovania uskutočneného jej príslušnými orgánmi v súlade s článkom 3 a článkom 4 ods. 2 písm. a) a c) dohody o ochranných opatreniach a na tento účel sa článok 3 a článok 4 ods. 2 písm. a) a c) dohody o ochranných opatreniach *mutatis mutandis* začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou.

3. Určenie uvedené v článku 3.10 (Uplatnenie dvojstranného ochranného opatrenia) možno vykonať len ak sa prešetrovaním na základe objektívnych dôkazov preukáže existencia príčinnej súvislosti medzi zvýšeným dovozom z jednej zmluvnej strany a vážnou ujmov alebo hrozbou vážnej ujmy. V tejto súvislosti sa náležite posúdia ďalšie faktory vrátane dovozov toho istého výrobku z iných krajín.
4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej príslušné orgány ukončili každé takéto prešetrovanie do jedného roka odo dňa jeho začatia.
5. Žiadna zo zmluvných strán nesmie uplatňovať dvojstranné ochranné opatrenie uvedené v článku 3.10 (Uplatnenie dvojstranného ochranného opatrenia) ods. 1:
- a) s výnimkou opatrenia prijatého v rozsahu a na taký čas, ktoré sú potrebné na zabránenie vážnej ujme alebo na jej nápravu a na uľahčenie prispôsobenia sa;
 - b) počas obdobia presahujúceho dva roky, toto obdobie však môže byť predĺžené o dva roky, ak príslušné orgány dovážajúcej zmluvnej strany určia, v súlade s postupmi stanovenými v tomto článku, že toto opatrenie je naďalej potrebné na zabránenie vážnej ujme alebo na jej nápravu a na uľahčenie prispôsobenia sa a že existujú dôkazy, že priemysel sa prispôsobuje, za predpokladu, že celkové obdobie uplatňovania ochranného opatrenia vrátane obdobia počiatočného uplatňovania a akéhokoľvek jeho predĺženia nepresiahne štyri roky alebo
 - b) po uplynutí prechodného obdobia, okrem prípadu, že s tým druhá zmluvná strana súhlasí.

6. Počas prechodného obdobia sa na dovoz toho istého tovaru nesmie opätovne uplatniť žiadne ďalšie opatrenie, pokiaľ neuplynula doba rovnajúca sa polovici obdobia, počas ktorého sa predtým uplatňovalo ochranné opatrenie V tomto prípade sa článok 3.13 (Kompenzácia) ods. 3 neuplatňuje.

7. Keď niektorá zmluvná strana ukončí dvojstranné ochranné opatrenie, colná sadzba bude zodpovedať sadzbe, ktorá by sa uplatňovala podľa jej zoznamu uvedeného v prílohe 2-A, ak by opatrenie nebolo prijaté.

ČLÁNOK 3.12

Dočasné opatrenia

1. Za kritických okolností, keď by oneskorenie spôsobilo škodu, ktorú by bolo ťažké napraviť, môže zmluvná strana dočasne uplatniť dvojstranné ochranné opatrenie na základe predbežného určenia, že existuje jasný dôkaz, že dovoz tovaru s pôvodom v druhej zmluvnej strane sa zvýšil v dôsledku zníženia alebo odstránenia cla na základe tejto dohody a takýto dovoz spôsobuje vážnu ujmu alebo hrozbu vážnej ujmy domácemu výrobnému odvetviu. Trvanie akéhokoľvek dočasného opatrenia nepresiahne 200 dní, počas ktorých musí zmluvná strana plniť požiadavky článku 3.11 (Podmienky a obmedzenia) ods. 2 a 3. Zmluvná strana bezodkladne nahradí akékoľvek zvýšenia cla, ak sa na základe prešetrovania opísaného v článku 3.11 (Podmienky a obmedzenia) ods. 2 nedospeje k záveru, že požiadavky článku 3.10 (Uplatnenie dvojstranného ochranného opatrenia) sú splnené. Trvanie akéhokoľvek dočasného opatrenia sa započítava do obdobia stanoveného v článku 3.11 (Podmienky a obmedzenia) ods. 5 písm. b).

2. Ak zmluvná strana prijíma dočasné opatrenie podľa tohto článku, pred prijatím takéhoto opatrenia písomne informuje druhú zmluvnú stranu a bezodkladne po prijatí tohto opatrenia začne konzultácie s druhou zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 3.13

Kompenzácia

1. Zmluvná strana, ktorá uplatňuje dvojstranné ochranné opatrenie, konzultuje s druhou zmluvnou stranou s cieľom vzájomne sa dohodnúť na primeranej kompenzácii liberalizujúcej obchod vo forme úľav, ktoré majú v podstate rovnocenný vplyv na obchod alebo zodpovedajú hodnote predpokladaného dodatočného cla, ktoré vyplynie z ochranného opatrenia. Zmluvná strana poskytne príležitosť na takéto konzultácie najneskôr do tridsiatich dní odo dňa uplatnenia dvojstranného ochranného opatrenia.
2. Ak nedôjde na základe konzultácií podľa odseku 1 k dohode o kompenzácii liberalizujúcej obchod do tridsiatich dní od začatia konzultácií, zmluvná strana, na ktorej tovar sa vzťahuje ochranné opatrenie, môže pozastaviť uplatňovanie v podstate rovnocenných úľav voči zmluvnej strane, ktorá uplatňuje ochranné opatrenie. Vyvážajúca zmluvná strana písomne informuje druhú zmluvnú stranu aspoň tridsať dní pred pozastavením úľav podľa tohto odseku.
3. Právo na pozastavenie uvedené v odseku 2 sa neuplatňuje prvých 24 mesiacov, počas ktorých je v platnosti dvojstranné ochranné opatrenie, za predpokladu, že toto ochranné opatrenie je v súlade s ustanoveniami tejto dohody.

ŠTVRTÁ KAPITOLA

TECHNICKÉ PREKÁŽKY OBCHODU

ČLÁNOK 4.1

Ciele

Cieľom tejto kapitoly je uľahčiť a zvýšiť obchod s tovarom medzi zmluvnými stranami vytvorením rámca pre predchádzanie zbytočným prekážkam obchodu, ich identifikáciu a odstraňovanie v rozsahu pôsobnosti dohody TBT.

ČLÁNOK 4.2

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. Táto kapitola sa vzťahuje na prípravu, prijímanie a uplatňovanie všetkých noriem, technických predpisov a postupov na posudzovania zhody, ako sú vymedzené v prílohe 1 k dohode TBT, ktoré môžu mať vplyv na obchod s tovarom medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na pôvod tohto tovaru.
2. Bez ohľadu na odsek 1 sa táto kapitola nevzťahuje na:
 - a) obchodné špecifikácie vypracované vládnyimi orgánmi na účely požiadaviek týchto orgánov na výrobu alebo spotrebu alebo

- b) sanitárne a fytosanitárne opatrenia vymedzené v prílohe A dohody SPS, na ktoré sa vzťahuje piata kapitola tejto dohody.
3. Na účely tejto kapitoly sa uplatňujú vymedzenia pojmov obsiahnuté v prílohe 1 k dohode TBT.

ČLÁNOK 4.3

Potvrdenie dohody TBT

Zmluvné strany potvrdzujú svoje existujúce práva a povinnosti voči sebe navzájom, ktoré im vyplývajú z dohody TBT, ktorá sa týmto *mutatis mutandis* začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou.

ČLÁNOK 4.4

Vzájomná spolupráca

1. Zmluvné strany posilnia svoju spoluprácu v oblasti noriem, technických predpisov a postupov posudzovania zhody s cieľom zvýšiť vzájomné pochopenie svojich príslušných systémov a uľahčiť prístup na svoje príslušné trhy.
2. Zmluvné strany sa budú usilovať identifikovať a rozvíjať iniciatívy zamerané na spoluprácu v oblasti regulácie vhodné pre konkrétne otázky alebo odvetvia, ktoré môžu okrem iného zahŕňať:

- a) výmenu informácií a skúseností týkajúcich sa prípravy a uplatňovania ich technických predpisov a využívania osvedčených regulačných postupov;
 - b) prípadné zjednodušovanie technických predpisov, noriem a postupov posudzovania zhody;
 - c) predchádzanie zbytočným rozdielom v ich prístupoch k technickým predpisom a postupom posudzovania zhody a prácu na možnom zbližovaní alebo zosúlad'ovaní technických predpisov s medzinárodnými normami;
 - d) podporu spolupráce medzi ich príslušnými verejnými alebo súkromnými subjektmi zodpovednými za metrológiu, normalizáciu, skúšobníctvo, certifikáciu a akreditáciu;
 - e) zaist'ovanie efektívnej interakcie regulačných orgánov na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, napríklad postupovaním žiadostí o informácie jednej zmluvnej strany príslušným regulačným orgánom a
 - f) výmenu informácií o vývoji na príslušných regionálnych a mnohostranných fórach, pokiaľ ide o normy, technické predpisy a postupy posudzovania zhody.
3. Na požiadanie zmluvná strana náležite zváži návrhy týkajúce sa spolupráce podľa ustanovení tejto kapitoly, ktoré predloží druhá zmluvná strana.

ČLÁNOK 4.5

Normy

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok vyplývajúci z článku 4.1 dohody TBT zabezpečiť, aby ich normalizačné orgány prijali a dodržiavali Zásady správnej praxe na prípravu, prijímanie a uplatňovanie noriem uvedené v prílohe 3 k dohode TBT.
2. V záujme harmonizácie noriem na čo najširšom základe zmluvné strany podporujú svoje normalizačné orgány, ako aj regionálne normalizačné orgány, ktorých sú členmi, resp. ktorých sú členmi ich normalizačné orgány, aby spolupracovali s príslušnými normalizačnými orgánmi druhej zmluvnej strany v rámci medzinárodných normalizačných činností.
3. Zmluvné strany sa zaväzujú, že si budú vymieňať informácie o:
 - a) tom, ako využívajú normy na podporu technických predpisov;
 - b) svojich príslušných normalizačných procesoch a rozsahu využívania medzinárodných noriem alebo regionálnych noriem ako základu pre ich vnútroštátne normy; a
 - c) dohodách o spolupráci v oblasti normalizácie, ktoré niektorá zo zmluvných strán vykonáva, za predpokladu, že je tieto informácie možné sprístupniť verejnosti.

ČLÁNOK 4.6

Technické predpisy

Zmluvné strany sa dohodli, že budú čo najlepšie využívať osvedčené regulačné postupy, pokiaľ ide o prípravu, prijímanie a uplatňovanie technických predpisov, ako sa stanovuje v dohode TBT, najmä, že:

- a) pri vývoji technického predpisu zväžia okrem iného vplyv plánovaného technického predpisu a dostupné regulačné a neregulačné alternatívy k navrhovanému technickému predpisu, ktoré by mohli umožniť dosiahnutie zákonných cieľov zmluvnej strany;
- b) v súlade s článkom 2.4 dohody TBT použijú v maximálnej možnej miere príslušné medzinárodné normy ako základ pre svoje technické predpisy okrem prípadov, keď by také medzinárodné normy boli neúčinným alebo nevyhovujúcim prostriedkom na dosiahnutie sledovaných zákonných cieľov; ak sa ako základ nepoužili medzinárodné normy, na požiadanie druhej zmluvnej strany vysvetlia dôvody, pre ktoré sa takéto normy považovali za nevyhovujúce alebo neúčinné na dosiahnutie sledovaného cieľa; a
- c) v súlade s článkom 2.8 dohody TBT kde je to vhodné, špecifikujú technické predpisy, ktoré stanovujú požiadavky na výrobok, skôr v prevádzkových pojmoch než v konštrukčných alebo opisných charakteristikách.

ČLÁNOK 4.7

Postupy posudzovania zhody

1. Zmluvné strany uznávajú, že existuje široká škála mechanizmov na uľahčenie prijatia výsledkov postupov posudzovania zhody vrátane:
 - a) prijatia vyhlásenia dodávateľa o zhode dovážajúcou zmluvnou stranou;
 - b) dohôd o vzájomnom akceptovaní výsledkov postupov posudzovania zhody v súvislosti s osobitnými technickými predpismi, ktoré vykonali orgány so sídlom na území druhej zmluvnej strany;
 - c) použitia postupov akreditácie na kvalifikáciu orgánov posudzovania zhody;
 - d) určenia orgánov posudzovania zhody vládou, a to vrátane orgánov so sídlom na území druhej zmluvnej strany;
 - e) jednostranného uznávania výsledkov postupov posudzovania zhody vykonaných na území jednej zmluvnej strany druhou zmluvnou stranou;
 - f) dobrovoľných dohôd medzi orgánmi posudzovania zhody na príslušných územiach každej zmluvnej strany a

- g) využitia regionálnych a medzinárodných mnohostranných dohôd a dohovorov o uznávaní, ktorých sú zmluvné strany stranami.
2. Najmä so zreteľom na uvedené zmluvné strany:
- a) zintenzívnia vzájomnú výmenu informácií o týchto a ďalších mechanizmoch s cieľom uľahčiť akceptovanie výsledkov posudzovania zhody;
 - b) si budú vymieňať informácie o kritériách používaných na výber vhodných postupov posudzovania zhody pre konkrétne výrobky a v súlade s článkom 5.1.2 dohody TBT budú vyžadovať, aby postupy posudzovania zhody neboli prísnejšie alebo uplatňované prísnejšie, než je nevyhnutné na to, aby dovážajúca zmluvná strana získala primeranú dôveru, že výrobky sú v súlade s príslušnými technickými predpismi alebo normami, berúc do úvahy riziko, ktoré by v prípade nedodržania zhody mohlo vzniknúť;
 - c) si budú vymieňať informácie o akreditačnej politike a posúdia ako najlepšie využiť medzinárodné normy pre akreditáciu a medzinárodné dohody vzťahujúce sa na akreditačné orgány zmluvných strán napríklad prostredníctvom mechanizmov Medzinárodnej spolupráce pre akreditáciu laboratórií a Medzinárodného akreditačného fóra; a
 - d) zabezpečia, že pokiaľ zmluvná strana povolila vykonávanie postupov posudzovania zhody, ktoré sa vyžadujú na účely uvedenia výrobku na trh, dvom alebo viacerým orgánom posudzovania zhody, hospodárske subjekty si medzi nimi môžu vybrať.

3. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok vyplývajúci z článku 5.2.5 dohody TBT, že poplatky ukladané za povinné posudzovanie zhody dovážaných výrobkov musia byť porovnateľné s poplatkami ukladanými za posudzovanie zhody obdobných výrobkov domáceho pôvodu alebo výrobkov s pôvodom v akejkoľvek inej krajine, a to pri zohľadnení komunikačných, dopravných a iných nákladov vyplývajúcich z rozdielov medzi polohou prevádzok žiadateľa a orgánu posudzovania zhody.

4. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany sa zmluvné strany môžu rozhodnúť začať konzultácie s cieľom určiť odvetvové iniciatívy týkajúce sa používania postupov posudzovania zhody alebo uľahčenia akceptovania výsledkov posudzovania zhody, ktoré sú vhodné pre jednotlivé odvetvia. Zmluvná strana, ktorá žiadosť predkladá, by mala prostredníctvom relevantných informácií zdôvodniť, ako by táto odvetvová iniciatíva uľahčila obchod medzi zmluvnými stranami. V rámci uvedených konzultácií sa môžu zvažovať všetky mechanizmy opísané v odseku 1. Ak jedna zmluvná strana odmietne takúto žiadosť druhej zmluvnej strany, na požiadanie vysvetlí svoje dôvody.

ČLÁNOK 4.8

Transparentnosť

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje záväzky v oblasti transparentnosti vyplývajúce z dohody TBT, pokiaľ ide o prípravu, prijímanie a uplatňovanie noriem, technických predpisov a postupov posudzovania zhody, a dohodli sa, že:

- a) v prípade, keď časť procesu vývoja technickej normy podlieha verejnej konzultácii, vezmú do úvahy názory druhej zmluvnej strany a bez diskriminácie poskytnú druhej zmluvnej strane a jej zainteresovaným osobám primerané možnosti predložiť pripomienky;

- b) pri zverejňovaní oznámení v súlade s článkom 2.9 dohody TBT poskytnú druhej zmluvnej strane aspoň šesťdesiat dní od oznámenia na predloženie písomných pripomienok k návrhu a keď je to možné, náležite zvážia primerané žiadosti o predĺženie tejto lehoty na predkladanie pripomienok;
- c) poskytnú hospodárskym subjektom druhej zmluvnej strany dostatok času od uverejnenia technických predpisov do nadobudnutia ich účinnosti na prispôsobenie, okrem prípadov, keď dôjde k naliehavým problémom v súvislosti s ochranou bezpečnosti, zdravia, životného prostredia alebo národnej bezpečnosti, alebo keď hrozí, že tieto problémy nastanú a
- d) sprístupnia druhej zmluvnej strane alebo jej hospodárskym subjektom relevantné informácie (napríklad prostredníctvom verejnej webovej lokality, ak je k dispozícii) o platných technických predpisoch, normách a postupoch posudzovania zhody a podľa potreby a dostupnosti im na požiadanie a bez zbytočného odkladu poskytnú písomné usmernenia týkajúce sa dodržiavania ich technických predpisov.

ČLÁNOK 4.9

Dohľad nad trhom

Zmluvné strany sa zaväzujú vymieňať si informácie o dohľade nad trhom a činnostiach presadzovania.

ČLÁNOK 4.10

Značenie a označovanie

1. Zmluvné strany sú si vedomé, že podľa odseku 1 prílohy 1 k dohode TBT môže technický predpis zahŕňať požiadavky na značenie alebo označovanie výrobku alebo sa nimi výlučne zaoberať a dohodli sa, že ak je v ich technických predpisoch obsiahnuté povinné značenie alebo označovanie, zaistia, aby sa tieto technické predpisy nepripravovali s úmyslom vytvoriť zbytočné prekážky v medzinárodnom obchode alebo aby v ich dôsledku takéto prekážky nevznikali, a nemali by obmedzovať obchod viac, potrebné na splnenie zákonného cieľa, ako sa uvádza v článku 2.2 dohody TBT.
2. Zmluvné strany sa dohodli, že ak niektorá zmluvná strana vyžaduje povinné značenie alebo označovanie výrobkov:
 - a) zmluvná strana sa usiluje obmedziť svoje požiadavky len na tie, ktoré sú relevantné pre spotrebiteľov alebo používateľov výrobku, alebo na označenie zhody výrobku s povinnými požiadavkami;
 - b) zmluvná strana môže vymedziť informácie, ktoré má označenie obsahovať, a môže vyžadovať dodržiavanie určitých regulačných požiadaviek týkajúcich sa upevnenia označenia, ale nesmie vyžadovať žiadne predchádzajúce schválenie alebo certifikáciu označení a značiek ako podmienku predaja výrobkov na jej trhu, pokiaľ sa to nepovažuje za potrebné vzhľadom na riziko, ktoré výrobok predstavuje pre zdravie alebo život ľudí, zvierat alebo rastlín;
 - c) ak zmluvná strana od hospodárskych subjektov vyžaduje používanie jedinečného identifikačného čísla, zmluvná strana zabezpečí, aby sa takto čísla vydávali príslušným hospodárskym subjektom bez zbytočného odkladu a na nediskriminačnom základe;

- d) v prípade, že to nie je zavádzajúce, nezlučiteľné alebo mätúce v súvislosti s informáciami, ktoré sa vyžadujú v dovážajúcej zmluvnej strane, zmluvná strana povolí:
- i) informácie aj v iných jazykoch popri jazyku požadovanom v zmluvnej strane dovážajúcej tovar;
 - ii) medzinárodne akceptované nomenklatúry, piktogramy, symboly alebo grafické prvky,
 - iii) dodatočné informácie popri tých, ktoré sa vyžadujú v zmluvnej strane dovážajúcej tovar;
- e) zmluvná strana akceptuje, že sa označovanie vrátane opätovného označovania a opráv označenia v náležitých prípadoch uskutoční v schválených priestoroch (napr. v colných skladoch v mieste dovozu) v dovážajúcej zmluvnej strane pred distribúciou a predajom výrobku, ako alternatíva k označovaniu v mieste pôvodu, pokiaľ sa nevyžaduje, aby sa takéto označovanie vykonalo v mieste pôvodu z dôvodu verejného zdravia a bezpečnosti a
- f) zmluvná strana sa v prípadoch, keď usúdi, že legitímne ciele podľa dohody TBT tým nebudú ohrozené, usiluje akceptovať skôr dočasné alebo odstrániteľné označenia, resp. značenie alebo označovanie v sprievodnej dokumentácii, než označenia alebo značky fyzicky pripojené k výrobku.
3. Bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán podľa Dohody o založení WTO, odsek 2 sa vzťahuje na poľnohospodárske výrobky, priemyselné výrobky a spracované poľnohospodárske potravinové výrobky vrátane nápojov a liehovín.

ČLÁNOK 4.11

Kontaktné miesta

Medzi funkcie kontaktných miest určených v súlade s článkom 13.4 (Miesta na predkladanie žiadostí o informácie a kontaktné miesta) patrí:

- a) monitorovanie vykonávania a správy tejto kapitoly;
- b) rýchle riešenie akejkoľvek otázky, ktorú vznesie druhá zmluvná strana v súvislosti s vývojom, prijímaním, vykonávaním alebo presadzovaním noriem, technických predpisov alebo postupov posudzovania zhody;
- c) posilňovanie spolupráce pri vývoji a zlepšovaní noriem, technických predpisov a postupov posudzovania zhody;
- d) výmena informácií o normách, technických predpisoch a postupoch posudzovania zhody;
- e) náležité uľahčovanie činností spolupráce v súlade s článkom 4.4 (Vzájomná spolupráca) ods. 2 a
- f) prípravné práce v súvislosti so zriadením pracovných skupín *ad hoc* na žiadosť niektorej zo zmluvných s cieľom uľahčiť obchod medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 4.12

Záverečné ustanovenia

1. Zmluvné strany môžu rokovať o akýchkoľvek vykonávacích dojednaniach vyplývajúcich z tejto kapitoly vo Výbore pre obchod s tovarom zriadenom podľa článku 16.2 (Osobitné výbory). Zmluvné strany môžu rozhodnutím v uvedenom výbore prijať akékoľvek vykonávacie opatrenie potrebné na tento účel.
2. Zmluvné strany prijali ďalšie záväzky týkajúce sa nesadzobných opatrení na tovar v konkrétnom odvetví, ktoré sa uvádzajú v prílohe 4-A a v jej príslušných dodatkoch.

PIATA HLAVA

SANITÁRNE A FYTOSANITÁRNE OPATRENIA

ČLÁNOK 5.1

Ciele

Cieľom tejto kapitoly je:

- a) chrániť život a zdravie ľudí, zvierat a rastlín na príslušných územiach zmluvných strán a zároveň uľahčovať obchod medzi zmluvnými stranami v oblasti sanitárnych a fytosanitárnych opatrení (ďalej len „SFS opatrenia“);

- b) spolupracovať pri ďalšom vykonávaní dohody SPS a
- c) poskytnúť prostriedky na zlepšenie komunikácie, spolupráce a riešenie problémov súvisiacich s vykonávaním SFS opatrení, ktoré majú vplyv na obchod medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 5.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na všetky SFS opatrenia ktorejkoľvek zmluvnej strany, ktoré môžu priamo alebo nepriamo ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami.
2. Táto sa kapitola sa vzťahuje aj na spoluprácu zmluvných strán v otázkach spoločného záujmu, pokiaľ ide o dobré životné podmienky zvierat.
3. Žiadnym z ustanovení tejto kapitoly nie sú dotknuté práva zmluvných strán vyplývajúce z dohody TBT, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.

ČLÁNOK 5.3

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

1. Uplatňujú sa vymedzenie pojmov obsiahnuté v prílohe A k dohode SPS.

2. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na ďalších vymedzeniach pojmov na účely uplatňovania tejto kapitoly, pričom sa zohľadnia glosáre a vymedzenia pojmov príslušných medzinárodných organizácií, ako je Komisia pre Codex Alimentarius (ďalej len „Codex Alimentarius“) a Svetová organizácia pre zdravie zvierat (ďalej len „OIE“), ako aj Medzinárodného dohovoru o ochrane rastlín (ďalej len „IPPC“).

ČLÁNOK 5.4

Práva a povinnosti

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje práva a povinnosti, ktoré im vyplývajú z dohody SPS.

ČLÁNOK 5.5

Príslušné orgány

Príslušné orgány zmluvných strán zodpovedné za vykonávanie tejto kapitoly sú stanovené v prílohe 5-A. Zmluvné strany si navzájom oznámia akúkoľvek zmenu týkajúcu sa týchto príslušných orgánov.

ČLÁNOK 5.6

Všeobecné zásady

Zmluvné strany pri vykonávaní tejto kapitoly:

- a) zabezpečia súlad SFS opatrení so zásadami stanovenými v článku 3 dohody SPS;
- b) nepoužijú SFS opatrenia na vytvorenie neopodstatnených prekážok obchodu;
- c) zabezpečia, aby sa postupy zavedené podľa tejto kapitoly vykonali a dokončili bez zbytočného odkladu a aby sa takéto postupy neuplatňovali spôsobom, ktorý by viedol k svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácii voči druhej zmluvnej strane, u ktorej existujú rovnaké alebo podobné podmienky a
- d) nepoužijú postupy uvedené v písmene c) ani žiadne žiadosti o dodatočné informácie na oddialenie prístupu na ich príslušné trhy, ak na to neexistuje vedecké a technické dôvody.

ČLÁNOK 5.7

Dovozné požiadavky

1. Dovozné požiadavky jednej zmluvnej strany sa vzťahujú na celé územie druhej zmluvnej strany.

2. Vyvážajúca zmluvná strana zabezpečí, aby výrobky, ktoré sa vyvážajú do dovážajúcej zmluvnej strany, spĺňali sanitárne a fytosanitárne požiadavky dovážajúcej zmluvnej strany.
3. Dovážajúca zmluvná strana zabezpečí, aby sa jej dovozné požiadavky uplatňovali na výrobky dovážané z vyvážajúcej zmluvnej strany primeraným a nediskriminančným spôsobom.
4. Akékoľvek poplatky vyberané za postupy uplatnené na výrobky dovážané z vyvážajúcej zmluvnej strany musia byť nestranné vo vzťahu k akýmkoľvek poplatkom ukladaným na obdobné domáce výrobky a nesmú byť vyššie ako skutočné náklady za službu.
5. Dovážajúca zmluvná strana má právo vykonávať dovozné kontroly výrobkov dovážaných z vyvážajúcej zmluvnej strany na účely vykonávania SFS opatrení.
6. Dovozné kontroly výrobkov dovážaných z vyvážajúcej zmluvnej strany sú založené na sanitárnom a fytosanitárnom riziku spojenom s týmto dovozom. Vykonávajú sa bez zbytočného odkladu a s minimálnym vplyvom na obchod medzi zmluvnými stranami.
7. Dovážajúca zmluvná strana poskytne vyvážajúcej zmluvnej strane na jej žiadosť informácie o frekvencii vykonaných dovozných kontrol týkajúcich sa výrobkov dovážaných z vyvážajúcej zmluvnej strany. Dovážajúca zmluvná strana môže zmeniť frekvenciu fyzických kontrol zásielok podľa potreby v dôsledku i) overovaní, ii) dovozných kontrol alebo iii) vzájomnej dohody medzi zmluvnými stranami, a to aj na základe konzultácií stanovených v tejto kapitole.

8. Ak dovozné kontroly preukážu, že výrobky nie sú v súlade s príslušnými dovoznými požiadavkami dovážajúcej zmluvnej strany, akékoľvek opatrenie prijaté dovážajúcou zmluvnou stranou by malo byť primerané sanitárnemu a fytosanitárnemu riziku spojenému s dovozom nevyhovujúceho výrobku.

ČLÁNOK 5.8

Overovania

1. Na účely zaistenia a zachovania dôvery v účinné vykonávanie tejto kapitoly má dovážajúca zmluvná strana právo kedykoľvek vykonávať overovania, a to aj:

- a) prostredníctvom overovacích návštev vo vyvážajúcej zmluvnej strane na účely overenie všetkých častí inšpekčného a certifikačného systému príslušných orgánov vyvážajúcej zmluvnej strany v súlade s príslušnými medzinárodnými normami, usmerneniami a odporúčaniami Codex Alimentarius, OIE a IPPC a
- b) prostredníctvom požadovania informácií od vyvážajúcej zmluvnej strany o jej inšpekčnom a certifikačnom systéme, ako aj poskytnutia výsledkov kontrol vykonaných v jeho rámci.

2. Dovážajúca zmluvná strana oznámi vyvážajúcej zmluvnej strane výsledky a závery overovaní vykonaných podľa odseku 1. Dovážajúca zmluvná strana môže tieto výsledky sprístupniť verejnosti.

3. Ak sa dovážajúca zmluvná strana rozhodne vykonať overovaciu návštevu vo vyvážajúcej zmluvnej strane, oznámi túto overovaciu návštevu vyvážajúcej zmluvnej strane aspoň šesťdesiat kalendárnych dní pred tým, než sa má overovacia návšteva uskutočniť, s výnimkou naliehavých prípadov alebo ak sa zmluvné strany dohodnú inak. Akákoľvek zmena súvisiaca s takouto návštevou podlieha dohode zmluvných strán.
4. Náklady, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaním overovania celku alebo časti inšpekčných a certifikačných systémov príslušných orgánov druhej zmluvnej strany a akejkolvek inšpekcie jednotlivých prevádzok, znáša dovážajúca zmluvná strana.
5. Dovážajúca zmluvná strana písomne poskytne informácie o overovaní vyvážajúcej zmluvnej strane do šesťdesiatich kalendárnych dní. Vyvážajúca zmluvná strana sa môže k uvedeným informáciám vyjadriť v lehote štyridsaťpäť kalendárnych dní. Vyjadrenia vyvážajúcej zmluvnej strany sa pripoja a prípadne zahrnú do dokumentu s konečnými výsledkami.
6. Bez ohľadu na odsek 5, keď sa v priebehu overovania zistí značné riziko pre život alebo zdravie ľudí, zvierat alebo rastlín, dovážajúca zmluvná strana informuje vyvážajúcu zmluvnú stranu čo najskôr a v každom prípade do desiatich kalendárnych dní od ukončenia overovania.

ČLÁNOK 5.9

Uľahčenie obchodu

1. V prípadoch, keď dovážajúca zmluvná strana vyžaduje na povolenie dovozu určitej kategórie alebo určitých kategórií výrobkov živočíšneho pôvodu z vyvážajúcej zmluvnej strany overovanie na mieste, platí toto:

- a) overovaním sa hodnotí inšpekčný a certifikačný systém vyvážajúcej zmluvnej strany v súlade s článkom 5.8 (Overovania) a v jeho rámci sa zohľadňujú všetky relevantné písomné informácie, ktoré na požiadanie poskytna vyvážajúca zmluvná strana a
- b) ak je výsledok overovania inšpekčného a certifikačného systému uspokojivý, dovážajúca zmluvná strana písomne informuje vyvážajúcu zmluvnú stranu o pozitívnom výsledku overovania. V takomto prípade sa môže v poskytnutých informáciách uviesť, že dovážajúca zmluvná strana povolila alebo povolí dovoz špecifickej kategórie alebo špecifických kategórií výrobkov; alebo
- c) ak výsledok overovania inšpekčného a certifikačného systému nie je uspokojivý, dovážajúca zmluvná strana písomne informuje vyvážajúcu zmluvnú stranu o výsledku overovania. V takomto prípade sa v informáciách uvedie jeden z týchto prvkov:
 - i) podmienky vrátane podmienok týkajúcich sa inšpekčného a certifikačného systému vyvážajúcej zmluvnej strany, ktoré ešte musí vyvážajúca zmluvná strana zaviesť, aby mohla dovážajúca zmluvná strana povoliť dovoz špecifickej kategórie alebo špecifických kategórií výrobkov živočíšneho pôvodu;
 - ii) odkaz na skutočnosť, že konkrétne prevádzky zamerané na výrobky živočíšneho pôvodu, môžu získať povolenie na vývoz do dovážajúcej zmluvnej strany po splnení príslušných dovozných požiadaviek podľa článku 5.7 (Dovozné požiadavky); alebo
 - iii) vyhlásenie, že dovážajúca zmluvná strana nepovolila dovoz špecifickej kategórie alebo špecifických kategórií výrobkov z vyvážajúcej zmluvnej strany.

2. V prípadoch, keď dovážajúca zmluvná strana povolí dovoz špecifickej kategórie alebo špecifických kategórií výrobkov živočíšneho pôvodu uvedených v odseku 1 písm. b), vyvážajúca zmluvná strana poskytne dovážajúcej zmluvnej strane zoznam jednotlivých prevádzok, ktoré spĺňajú dovozné požiadavky dovážajúcej zmluvnej strany, a to najmä v súlade s článkom 5.7 (Dovozné požiadavky) a článkom 5.8 (Overovania). Okrem toho,

- a) na žiadosť vyvážajúcej zmluvnej strany dovážajúca zmluvná strana schváli jednotlivé prevádzky uvedené v prílohe 5-B ods. 3, ktoré sa nachádzajú na území vyvážajúcej zmluvnej strany, bez predchádzajúcej inšpekcie jednotlivých prevádzok. Keď vyvážajúca zmluvná strana žiada dovážajúcu zmluvnú stranu o schválenie, poskytne dovážajúcej zmluvnej strane všetky informácie, ktoré dovážajúca zmluvná strana požaduje na zaručenie súladu s príslušnými požiadavkami vrátane požiadaviek stanovených v článku 5.7 (Dovozné požiadavky). Toto schválenie dovážajúcou zmluvnou stranou musí byť v súlade s podmienkami stanovenými v prílohe 5-B a je obmedzené na tie kategórie výrobkov, ktorých dovoz sa povoľuje;
- b) po schválení jednotlivých prevádzok uvedených v odseku 2 písm. a) prijme dovážajúca zmluvná strana potrebné legislatívne alebo administratívne opatrenia v súlade so svojimi platnými právnymi a administratívnymi postupmi, aby umožnila dovoz do štyridsiatich kalendárnych dní odo dňa doručenia žiadosti vyvážajúcej zmluvnej strany, ku ktorej sú pripojené informácie požadované dovážajúcou zmluvnou stranou na zaručenie súladu s príslušnými požiadavkami vrátane požiadaviek stanovených v článku 5.7 (Dovozné požiadavky) a
- c) dovážajúca zmluvná strana oznámi vyvážajúcej zmluvnej strane svoju akceptáciu alebo zamietnutie všetkých jednotlivých prevádzok uvedených v odseku 2 písm. a) a v náležitých prípadoch dôvody akéhokoľvek zamietnutia.

ČLÁNOK 5.10

Opatrenia súvisiace so zdravím zvierat a rastlín

1. Zmluvné strany uznávajú koncepciu oblastí bez škodcov alebo chorôb a oblastí s nízkym výskytom škodcov alebo chorôb v súlade s normami, usmerneniami alebo odporúčaniami dohody SPS, OIE a IPPC. Výbor pre SFO uvedený v článku 5.15 (Výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia) môže stanoviť ďalšie podrobnosti týkajúce sa postupu uznávania takýchto oblastí, a to aj postupov uznávania takýchto oblastí v prípade výskytu ohniska choroby, pričom sa zohľadnia všetky príslušné normy, usmernenia alebo odporúčania dohody SPS, OIE a IPPC.
2. Zmluvné strany pri určovaní oblastí bez škodcov alebo chorôb a oblastí s nízkym výskytom škodcov alebo chorôb zvažujú také faktory, ako je zemepisné umiestnenie, ekosystémy, epidemiologický dohľad a účinnosť sanitárnych a fytosanitárnych kontrol v týchto oblastiach.
3. Zmluvné strany úzko spolupracujú pri určovaní oblastí bez škodcov alebo chorôb a oblastí s nízkym výskytom škodcov alebo chorôb s cieľom získať dôveru k postupom uplatňovaným druhou zmluvnou stranou pri určovaní takýchto oblastí. V prípade akceptovania určenia takýchto oblastí, ktoré vykonala vyvážajúca zmluvná strana, vychádza dovážajúca zmluvná strana pri svojom určovaní statusu vyvážajúcej zmluvnej strany alebo jej častí v súvislosti so zdravotným stavom zvierat a rastlín v zásade z informácií, ktoré jej poskytne vyvážajúca zmluvná strana v súlade s normami, usmerneniami alebo odporúčaniami dohody SPS, OIE a IPPC.

4. Ak dovážajúca zmluvná strana neakceptuje uvedené určenie vykonané vyvážajúcou zmluvnou stranou, vysvetlí svoje dôvody a bude pripravená začať konzultácie.
5. Vyvážajúca zmluvná strana vyhlasujúca, že oblasti vnútri ich územia sú bez škodcov alebo chorôb, alebo majú nízky výskyt škodcov alebo chorôb, zabezpečia nevyhnutný dôkaz o tom, aby objektívne dokázali dovážajúcej zmluvnej strane, že také oblasti sú a pravdepodobne zostanú oblastami bez škodcov alebo chorôb, alebo prípadne oblastami s nízkym výskytom škodcov alebo chorôb. Na tento účel sa dovážajúcej zmluvnej strane na požiadanie umožní potrebný prístup na inšpekciu, testovanie a iné príslušné postupy.
6. Zmluvné strany uznávajú zásadu kompartmentalizácie OIE a lokalít produkcie bez výskytu škodcov IPPC. Výbor pre SFO uvedený v článku 5.15 (Výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia) posúdi všetky odporúčania OIE a IPPC, ktoré môžu byť v súvislosti s touto otázkou vydané, a môže prijať náležité odporúčania.

ČLÁNOK 5.11

Transparentnosť a výmena informácií

1. Zmluvné strany:
 - a) zaistujú transparentnosť, pokiaľ ide o SFS opatrenia týkajúce sa obchodu, a to najmä opatrenia uvedené v článku 5.7 (Dovozné požiadavky), ktoré sa vzťahujú na dovoz z druhej zmluvnej strany;

- b) zlepšujú vzájomné pochopenie SFS opatrení každej zmluvnej strany a ich uplatňovania;
- c) si vymieňajú informácie o otázkach týkajúcich sa vývoja a uplatňovania SFS opatrení, a to aj pokiaľ ide o pokrok v oblasti nových dostupných vedeckých dôkazov, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na obchod medzi zmluvnými stranami, s cieľom minimalizovať ich nepriaznivé účinky na obchod;
- d) na žiadosť zmluvnej strany oznámia do pätnástich kalendárnych dní dovoznú požiadavku, ktoré sa vzťahujú na dovoz špecifických výrobkov a
- e) na žiadosť zmluvnej strany poskytnú do pätnástich kalendárnych dní informácie o stave postupu schvaľovania žiadosti o povolenie špecifických výrobkov.

2. Kontaktnými miestami zodpovednými za informovanie podľa odseku 1 sú kontaktné miesta, ktoré zmluvné strany určili v súlade s článkom 13.4 (Miesta na predkladanie žiadostí o informácie a kontaktné miesta) ods. 1. Informácie sa posielajú poštou, faxom alebo e-mailom. Informácie posielané e-mailom môžu byť elektronicky podpísané a môžu sa posielat' len medzi kontaktnými miestami.

3. Ak sa informácie podľa odseku 1 sprístupnia prostredníctvom ich oznámenia WTO v súlade s jej príslušnými pravidlami a postupmi alebo ak sa uvedené informácie sprístupnia na oficiálnych, verejne prístupných a bezplatných webových sídlach zmluvných strán, výmena informácií sa považuje za uskutočnenú.

4. Všetky oznámenia podľa tejto kapitoly sa adresujú kontaktným miestam uvedeným v odseku 2.

ČLÁNOK 5.12

Konzultácie

1. Každá zmluvná strana písomne druhej zmluvnej strane oznámi do dvoch kalendárnych dní akékoľvek závažné alebo značné riziko pre život alebo zdravie ľudí, zvierat alebo rastlín vrátane potravinových kríz.
2. V prípade, že má zmluvná strana závažné obavy týkajúce sa rizika pre život alebo zdravie ľudí, zvierat alebo rastlín, ktoré má vplyv na komodity, s ktorými sa obchoduje, uskutočnia sa na požiadanie čo najskôr konzultácie o tejto situácii. V takomto prípade sa každá zmluvná strana usiluje poskytnúť včas všetky potrebné informácie, aby sa predišlo narušeniu obchodu.
3. Konzultácie uvedené v odseku 2 tohto článku sa môžu uskutočniť prostredníctvom e-mailu, videokonferencie alebo telefonической konferencie. Zmluvná strana, ktorá o konzultácie požiadala, zaistí prípravu zápisnice z konzultácií.

ČLÁNOK 5.13

Núdzové opatrenia

1. V prípade závažného rizika pre život alebo zdravie ľudí, zvierat alebo rastlín môže dovážajúca zmluvná strana prijať opatrenia potrebné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín bez predchádzajúceho oznámenia. Pokiaľ ide o zásielky, ktoré sú v tranzite medzi zmluvnými stranami, dovážajúca zmluvná strana zváži najvhodnejšie a najprimeranejšie riešenie, aby sa zabránilo zbytočnému narušeniu obchodu.

2. Zmluvná strana, ktorá prijíma opatrenia, informuje druhú zmluvnú stranu o tejto skutočnosti čo najskôr a v každom prípade najneskôr do 24 hodín po prijatí opatrenia. Každá zo zmluvných strán môže požiadať o akékoľvek informácie týkajúce sa sanitárnej a fytosanitárnej situácie a akýchkoľvek prijatých opatrení. Druhá zmluvná strana odpovie hneď, ako budú požadované informácie k dispozícii.

3. Na žiadosť ktorejkoľvek zo zmluvných strán a v súlade s ustanoveniami článku 5.12 (Konzultácie) zmluvné strany uskutočnia konzultácie o situácii do 15 kalendárnych dní odo dňa oznámenia. Cieľom týchto konzultácií je predísť zbytočnému narušeniu obchodu. Zmluvné strany môžu zvážiť možnosti uľahčenia vykonávania uvedených opatrení alebo ich nahradenie.

ČLÁNOK 5.14

Rovnocennosť

1. Zmluvné strany môžu uznať rovnocennosť jednotlivého opatrenia a/alebo skupiny opatrení a/alebo systémov uplatňovaných na určité odvetvie alebo jeho časť v súlade s odsekmi 4 až 7.

Uznanie rovnocennosti sa vzťahuje na obchod medzi zmluvnými stranami so zvieratami a živočíšnymi výrobkami, rastlinami a rastlinnými výrobkami alebo prípadne so súvisiacim tovarom.

2. Ak rovnocennosť nebola uznaná, obchod sa uskutočňuje podľa podmienok požadovaných dovážajúcou zmluvnou stranou, aby sa dosiahla jej príslušná úroveň ochrany.

3. Uznanie rovnocennosti vyžaduje posúdenie a akceptovanie:

- a) existujúcich SFS opatrení stanovených v právnych predpisoch, normách a postupoch vrátane kontrol týkajúcich sa inšpekčných a certifikačných systémov na zaistenie splnenia SFS opatrení vyvážajúcej a dovážajúcej zmluvnej strany;
- b) zdokumentovanej štruktúry príslušných orgánov, ich právomocí, ich štruktúry riadenia, spôsobu práce a zdrojov, ktoré majú k dispozícii; a
- c) výkonnosti príslušného orgánu, pokiaľ ide o kontrolné programy a záruky.

4. Zmluvné strany pri svojom posúdení zohľadnia už získané skúsenosti.

5. Dovážajúca zmluvná strana považuje sanitárne alebo fytosanitárne opatrenia vyvážajúcej zmluvnej strany za rovnocenné, ak vyvážajúca zmluvná strana objektívne preukáže, že jej opatreniami sa dosahuje primeraná úroveň ochrany dovážajúcej zmluvnej strany. Na tento účel sa dovážajúcej zmluvnej strane na požiadanie umožní primeraný prístup potrebný na inšpekciu, testovanie a iné príslušné postupy.

6. Zmluvné strany pri uznávaní rovnocennosti zohľadňujú usmernenia vydané v rámci Codex Alimentarius, OIE, IPPC a výboru WTO pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia.

7. Okrem toho v prípade uznania rovnocennosti sa môžu zmluvné strany dohodnúť na zjednodušenom vzore úradných sanitárnych alebo fytosanitárnych osvedčení, ktoré sú potrebné pre každú zásielku zvierat a živočíšnych výrobkov, rastlín a rastlinných výrobkov alebo iných súvisiacich tovarov určených na dovoz.

ČLÁNOK 5.15

Výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia

1. Výbor pre sanitárne a fytosanitárne opatrenia (ďalej len „výbor pre SFO“) zriadený podľa článku 16.2 (Osobitné výbory) sa skladá zo zástupcov príslušných orgánov zmluvných strán.
2. Zasadnutie výboru pre SFO sa uskutoční do jedného roka od nadobudnutia platnosti tejto dohody. Následne výbor zasadá aspoň raz za rok alebo tak, ako sa zmluvné strany dohodnú. Výbor pre SFO prijme na svojom prvom zasadnutí svoj rokovací poriadok. Zasadnutie výboru sa môže uskutočniť prostredníctvom osobného stretnutia, telefonickej konferencie, videokonferencie alebo akýchkoľvek iných prostriedkov, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú.
3. Výbor pre SPS môže rozhodnúť o zriadení technických pracovných skupín zložených z expertov zmluvných strán, ktoré budú identifikovať a riešiť technické a vedecké problémy vyplývajúce z tejto kapitoly a skúmať možnosti ďalšej spolupráce v sanitárnych a fytosanitárnych otázkach spoločného záujmu. Ak sú potrebné dodatočné odborné znalosti, členmi týchto skupín sa môžu stať aj iné osoby ako zástupcovia zmluvných strán.
4. Výbor pre SFO môže riešiť akékoľvek otázky súvisiace s účinným fungovaním tejto kapitoly. Má najmä tieto povinnosti a funkcie:
 - a) rozvíjať potrebné postupy alebo opatrenia na vykonávanie tejto kapitoly vrátane jej príloh;

- b) monitorovať vykonávanie tejto kapitoly a
 - c) slúžiť ako fórum na diskusiu o problémoch, ktoré vzniknú pri uplatňovaní určitých SFS opatrení, s cieľom nájsť vzájomne prijateľné riešenia. V tejto súvislosti sa na účely konzultácií na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany urýchlene zvolá zasadnutie výboru pre SFO. Uvedenými konzultáciami nie sú dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán podľa štrnástej kapitoly (Urovnávanie sporov) a pätnástej kapitoly (Mediačný mechanizmus).
5. Výbor pre SFO uskutočňuje výmenu informácií, odborných znalostí a skúseností v oblasti dobrých životných podmienok zvierat s cieľom podporovať spoluprácu zmluvných strán v tejto oblasti.
6. Zmluvné strany môžu rozhodnutím vo výbore pre SFO prijať odporúčania a rozhodnutia týkajúce sa povolenia dovozu, výmeny informácií, transparentnosti, uznávania regionalizácie, rovnocennosti a alternatívnych opatrení a akýchkoľvek iných otázok uvedených v odsekoch 4 a 5.

ČLÁNOK 5.16

Technické konzultácie

1. Ak sa zmluvná strana domnieva, že opatrenie druhej zmluvnej strany je alebo môže byť rozpore s povinnosťami podľa tejto kapitoly a spôsobuje alebo by mohlo spôsobiť neodôvodnené narušenie obchodu, môže požiadať o technické konzultácie vo výbore pre SFO s cieľom nájsť vzájomne prijateľné riešenia. Príslušné orgány uvedené v prílohe 5-A uľahčujú tieto konzultácie.

2. Technické konzultácie vo výbore pre SFO sa považujú za ukončené do tridsiatich dní odo dňa predloženia žiadosti, pokiaľ sa konzultujúce zmluvné strany nedohodnú, že budú v týchto konzultáciách pokračovať. Technické konzultácie sa môžu uskutočniť prostredníctvom telefonической konferencie, videokonferencie alebo akéhokoľvek iného mechanizmu, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú.

ŠIESTA KAPITOLA

UĽAHČENIE V OBLASTI CIEL A OBCHODU

ČLÁNOK 6.1

Ciele

1. Zmluvné strany uznávajú význam, ktorý majú otázky uľahčenia v oblasti ciel a obchodu v kontexte rozvíjajúceho sa globálneho obchodného prostredia. Zmluvné strany sa dohodli na posilnení spolupráce v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť, aby príslušné právne predpisy a postupy, ako aj administratívne kapacity príslušných správnych orgánov, plnili ciele podpory uľahčenia obchodu a súčasne zaistovali účinnú colnú kontrolu.
2. Na tento účel sa zmluvné strany dohodli, že právne predpisy budú nediskriminačné a colné režimy budú založené na použití moderných metód a účinných kontrol na boj proti podvodom a na ochranu zákonného obchodu.

3. Zmluvné strany uznávajú, že sa žiadnym spôsobom nesmú ohroziť legitímne ciele verejnej politiky vrátane tých, ktoré sa týkajú bezpečnosti, ochrany a predchádzania podvodom.

ČLÁNOK 6.2

Zásady

1. Zmluvné strany sa dohodli, že ich príslušné colné ustanovenia a režimy budú založené na:
 - a) medzinárodných nástrojoch a normách platných v oblasti ciel a obchodu, ktoré zmluvné strany prijali, vrátane podstatných prvkov revidovaného Kjótskeho dohovoru o zjednodušení a zosúladení colných režimov, Medzinárodného dohovoru o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru a Systému noriem na zabezpečenie a uľahčenie globálneho obchodu (ďalej len „rámec SAFE“) Svetovej colnej organizácie (ďalej len „WCO“);
 - b) ochrane zákonného obchodu prostredníctvom účinného presadzovania a dodržiavania legislatívnych požiadaviek;
 - c) právnych predpisoch, ktoré predchádzajú zbytočnému alebo diskriminačnému zaťažovaniu hospodárskych subjektov, umožňujú ďalšie uľahčenie obchodu pre hospodárske subjekty dosahujúce vysoký súlad s predpismi a poskytujú záruky proti podvodom a nezákonným alebo škodlivým aktivitám a

- d) pravidlách, ktoré zabezpečia, aby všetky sankcie uložené za menej závažné porušenia colných predpisov alebo procedurálnych požiadaviek boli primerané a nediskriminačné a aby ich uplatňovanie nespôsobovalo nenáležité zdržanie pri prepúšťaní tovaru;

2. V záujme zlepšenia pracovných metód a zabezpečenia, aby sa v súvislosti s operáciami dodržiavali zásady nediskriminácie, transparentnosti, efektívnosti, integrity a zodpovednosti, zmluvné strany:

- a) keď je to možné, zjednodušia požiadavky a formality týkajúce sa rýchleho prepustenia a preclenia tovaru a
- b) pracujú na ďalšom zjednodušení a šandardizácii údajov a dokumentácie požadovaných colnými orgánmi a inými agentúrami.

ČLÁNOK 6.3

Colná spolupráca

1. Zmluvné strany spolupracujú v colných záležitostiach prostredníctvom svojich príslušných orgánov, aby dosiahli ciele stanovené v článku 6.1 (Ciele).

2. Zmluvné strany v záujme posilnenia spolupráce v colných záležitostiach okrem iného:

- a) si vymieňajú informácie o svojich príslušných colných právnych predpisoch, ich vykonávaní a o colných režimoch, a to najmä v týchto oblastiach:

- i) zjednodušenie a modernizácia colných režimov;
 - ii) presadzovanie práv duševného vlastníctva colnými orgánmi na hraniciach;
 - iii) tranzit a prekládka a
 - iv) vzťahy s podnikateľskou komunitou;
- b) zvažia rozvíjanie spoločných iniciatív týkajúcich sa dovozných, vývozných a iných colných režimov, ako aj iniciatív zameraných na poskytovanie účinných služieb podnikateľskej komunite;
 - c) spoločne pracujú na colných aspektoch zabezpečenia a uľahčenia medzinárodného obchodného dodávateľského reťazca v súlade s rámcom SAFE;
 - d) v náležitých prípadoch ustanovia vzájomné uznávanie svojich príslušných metód riadenia rizík, noriem v oblasti rizík, bezpečnostných kontrol a programov obchodného partnerstva vrátane aspektov, ako sú prenos údajov a vzájomne dohodnuté výhody a
 - e) posilnia koordináciu v medzinárodných organizáciách, ako sú WTO a WCO.

ČLÁNOK 6.4

Tranzit a prekládka

1. Zmluvné strany zaistia uľahčenie a účinnú kontrolu prekládok a tranzitov cez ich príslušné územie.
2. Zmluvné strany podporujú a vykonávajú regionálne tranzitné dohody s cieľom uľahčiť obchod.
3. Zmluvné strany zabezpečia spoluprácu a koordináciu všetkých príslušných orgánov a agentúr na svojom príslušnom území s cieľom uľahčiť dopravu v rámci tranzitu.

ČLÁNOK 6.5

Predbežné rozhodnutia

Každá zmluvná strana pred dovozom tovaru na jej územie, v súlade so svojimi právnymi predpismi a postupmi a prostredníctvom svojich colných orgánov alebo iných príslušných orgánov, vydá obchodníkom usadeným na jej území predbežné rozhodnutia týkajúce sa nomenklatúrneho zatriedenia tovaru, pôvodu a akýchkoľvek ďalších záležitostí, o ktorých zmluvná strana rozhodne.

ČLÁNOK 6.6

Zjednodušený colný režim

1. Každá zmluvná strana zavedie zjednodušené colné režimy vývozu a dovozu, ktoré sú transparentné a účinné, s cieľom znížiť náklady a zvýšiť predvídateľnosť pre hospodárske subjekty, a to aj pre malé a stredné podniky. Ľahší prístup k colným zjednodušeniam sa poskytne aj schváleným obchodníkom na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií.
2. Na účely splnenia formalít potrebných na prepustenie tovaru do colného režimu sa používa jednotný dokument colného vyhlásenia alebo jeho elektronický ekvivalent.
3. Zmluvné strany používajú moderné colné techniky vrátane metód hodnotenia rizík a auditu po preclení s cieľom zjednodušiť a uľahčiť vstup a prepustenie tovaru.
4. Zmluvné strany podporujú postupný vývoj a používanie systémov vrátane systémov zakladajúcich sa na informačných technológiách s cieľom uľahčiť elektronickú výmenu údajov medzi svojimi obchodníkmi, colnými orgánmi a inými príslušnými agentúrami.

ČLÁNOK 6.7

Prepustenie tovaru

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej colné orgány, hraničné orgány alebo iné príslušné orgány uplatňovali požiadavky a postupy, ktoré:

- a) stanovujú rýchle prepustenie tovaru v lehote, ktorá nie je dlhšia než je potrebné na zabezpečenie dodržania jej colných a iných obchodných právnych predpisov a formalít;
- b) stanovujú spracovanie pred príchodom (t. j. predbežné elektronické podanie a prípadné spracovanie informácií pred fyzickým príchodom tovaru), aby sa umožnilo prepustenie tovaru po jeho príchode a
- c) stanovujú prepustenie tovaru bez zaplataenia cla pod podmienkou poskytnutia záruky, ak sa vyžaduje, v súlade s právnymi predpismi každej zmluvnej strany s cieľom zaistiť konečné zaplataenie cla.

ČLÁNOK 6.8

Poplatky a platby

1. Poplatky a platby sa ukladajú len za služby poskytnuté v súvislosti s príslušným dovozom alebo vývozom alebo za akúkoľvek formalitu požadovanú na uskutočnenie takéhoto dovozu alebo vývozu. Nesmú prekračovať približné náklady na poskytnutú službu a nesmú sa vypočítavať na základe *ad valorem*.
2. Informácie o poplatkoch a platbách sa uverejňujú prostredníctvom oficiálne určeného média, a to aj prostredníctvom internetu. Tieto informácie budú zahŕňať informácie o dôvodoch poplatku alebo platby za poskytnutú službu, príslušnom orgáne, poplatku alebo platbe, ktoré sa uplatnia, ako aj o tom, ako a kedy sa má platba uskutočniť.

3. Nové alebo zmenené poplatky a platby sa neuložia, kým nie sú informácie uvedené v odseku 2 uverejnené a jednoducho prístupné.

ČLÁNOK 6.9

Colní deklaranti

Zmluvné strany sa dohodli, že v rámci ich príslušných colných ustanovení a postupov sa nebude vyžadovať povinné využívanie colných deklarantov. Ak a keď zmluvné strany udeľujú colným deklarantom licencie, uplatňujú pri tom transparentné, nediskriminačné a primerané pravidlá.

ČLÁNOK 6.10

Kontroly pred odoslaním

Zmluvné strany sa dohodli, že v rámci ich príslušných colných ustanovení a postupov sa nebude vyžadovať povinné využívanie kontrol pred odoslaním, ako sú vymedzené v dohode o kontrole pred odoslaním, ani žiadna iná inšpekčná činnosť vykonávaná na mieste určenia pred colným konaním súkromnými spoločnosťami.

ČLÁNOK 6.11

Určovanie colnej hodnoty

1. Zmluvné strany určia colnú hodnotu tovaru v súlade s dohodou o určovaní colnej hodnoty.
2. Zmluvné strany budú spolupracovať s cieľom dosiahnuť spoločný prístup k otázkam týkajúcim sa určovania colnej hodnoty.

ČLÁNOK 6.12

Riadenie rizík

1. Každá zmluvná strana založí svoje postupy prehliadok a prepustenia a svoje postupy overovania po vstupe na zásadách riadenia rizík a auditoch namiesto komplexného prehliadania všetkých zásielok na zistenie súladu so všetkými dovoznými požiadavkami.
2. Zmluvné strany sa dohodli, že svoje požiadavky a postupy týkajúce sa kontroly dovozu, vývozu, tranzitu a prekládky tovaru prijímú a budú uplatňovať na základe zásad riadenia rizík, ktoré sa uplatnia tak, aby sa opatrenia na zaistenie súladu zameriavali na transakcie, ktoré si zasluhujú pozornosť.

ČLÁNOK 6.13

Jednotné kontaktné miesto

Každá zmluvná strana sa bude usilovať vyvinúť alebo zachovať systém jednotného kontaktného miesta na uľahčenie jednotného elektronického podávania všetkých informácií požadovaných na základe colných a iných právnych predpisov v prípade vývozu, dovozu a tranzitu tovaru.

ČLÁNOK 6.14

Odvolacie konania

1. Každá zmluvná strana zabezpečí účinné, rýchle, nediskriminačné a ľahko dostupné konania, ktorými zaručí pravo na odvolanie sa proti administratívnym opatreniam, výrokom a rozhodnutiam colných a iných orgánov, ktoré majú vplyv na dovoz alebo vývoz tovaru alebo na tovar v tranzite.
2. Odvolacie konania môžu zahŕňať administratívne preskúmanie dozorným orgánom a súdne preskúmanie rozhodnutí prijatých na administratívnej úrovni v súlade s právnymi predpismi zmluvných strán.

ČLÁNOK 6.15

Transparentnosť

1. Každá zmluvná strana uverejní alebo inak sprístupní, a to aj prostredníctvom elektronických prostriedkov, svoje právne predpisy, nariadenia a administratívne postupy a iné požiadavky, ktoré sa týkajú uľahčenia v oblasti ciel a obchodu.
2. Každá zmluvná strana určí alebo zachová jedno alebo viacero informačných miest, ktorým môžu zainteresované osoby adresovať otázky týkajúce sa záležitostí uľahčenia v oblasti ciel a obchodu.

ČLÁNOK 6.16

Vzťahy s podnikateľskou komunitou

Zmluvné strany sa dohodli, že:

- a) pri príprave návrhov právnych predpisov a všeobecných postupov týkajúcich sa otázok uľahčenia v oblasti ciel a obchodu sú dôležité včasné konzultácie so zástupcami z oblasti obchodu. Na tento účel sa podľa potreby uskutočnia konzultácie medzi colnými orgánmi a podnikateľskou komunitou;

- b) uverejnia alebo inak sprístupnia, pokiaľ možno elektronickými prostriedkami, nové právne predpisy a všeobecné postupy týkajúce sa otázok uľahčenia v oblasti ciel a obchodu pred zavedením akýchkoľvek takýchto právnych predpisov a postupov, ako aj zmeny a výklad takýchto právnych predpisov a postupov. Zverejnia tiež relevantné oznámenia administratívnej povahy vrátane požiadaviek orgánov a postupov pre vstup tovaru, pracovnej doby a prevádzkových postupov colných úradov v prístavoch a na hraničných priechodoch, ako aj kontaktné miesta, ktorým možno adresovať žiadosti o informácie;
- c) je potrebné, aby medzi uverejnením nových alebo zmenených právnych predpisov, postupov a poplatkov alebo platieb a ich nadobudnutím účinnosti existovala primerane dlhá lehota, bez toho, aby tým boli dotknuté legitímne ciele verejnej politiky (napr. zmeny sadzieb cla) a
- d) zabezpečia, aby ich príslušné colné a súvisiace požiadavky a postupy naďalej spĺňali potreby obchodnej komunity, riadili sa najlepšimi postupmi a pokiaľ možno čo najmenej obmedzovali obchod.

ČLÁNOK 6.17

Výbor pre clá

1. Výbor pre clá zriadený článkom 16.2 (Osobitné výbory) sa skladá zo zástupcov colných a iných príslušných orgánov zmluvných strán. Výbor pre clá zabezpečuje riadne fungovanie tejto kapitoly, protokolu 1 a akýchkoľvek ďalších ustanovení týkajúcich sa ciel, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú. Zmluvné strany môžu vo Výbore pre clá skúmať všetky otázky, ktoré z nich vyplývajú, a prijímať súvisiace rozhodnutia.

2. Zmluvné strany môžu v rámci Výboru pre clá prijímať odporúčania a rozhodnutia týkajúce sa vzájomného uznávania metód riadenia rizík, noriem v oblasti rizík, bezpečnostných kontrol a programov obchodného partnerstva vrátane aspektov, ako sú prenos údajov a vzájomne dohodnuté výhody, ako aj akýchkoľvek iných otázok, na ktoré sa vzťahuje odsek 1.
3. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na konaní zasadnutí *ad hoc* zameraných na akúkoľvek colnú otázku vrátane pravidiel pôvodu a akýchkoľvek ďalších ustanovení týkajúcich sa ciel, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú. V náležitých prípadoch môžu zmluvné strany zriadiť podskupiny pre osobitné otázky.

SIEDMA KAPITOLA

NECOLNÉ PREKÁŽKY OBCHODU A INVESTÍCIE DO VÝROBY ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

ČLÁNOK 7.1

Ciele

V súlade s celosvetovým úsilím o zníženie emisií skleníkových plynov je spoločným cieľom zmluvných strán podporovať, rozvíjať a zvyšovať výrobu energie z obnoviteľných a udržateľných nefosílnych zdrojov, a to najmä prostredníctvom uľahčovania obchodu a investícií. Na tento účel budú zmluvné strany spolupracovať pri odstraňovaní alebo znižovaní ciel, ako aj necolných prekážok, a podporovať regulačné zbližovanie s regionálnymi alebo medzinárodnými normami alebo približovanie sa k nim.

ČLÁNOK 7.2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „požiadavka na miestny obsah“ je
 - i) v súvislosti s tovarom požiadavka, aby podnik nakupoval alebo používal tovar domáceho pôvodu alebo z domáceho zdroja, bez ohľadu na to, či je táto požiadavka špecifikovaná z hľadiska konkrétnych výrobkov, z hľadiska objemu alebo hodnoty výrobkov alebo z hľadiska podielu objemu alebo hodnoty jeho domácej výroby
 - ii) v súvislosti so službami požiadavka, ktorá obmedzuje výber poskytovateľa služieb alebo poskytovanú službu v neprospech služieb alebo poskytovateľov služieb druhej zmluvnej strany;
- b) „opatrenie“ je akékoľvek opatrenie zmluvnej strany v rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly, či už vo forme zákona, iného právneho predpisu, pravidla, postupu, rozhodnutia, administratívneho opatrenia alebo v akejkoľvek inej forme;
- c) „kompenzácia“ je akákoľvek podmienka, ktorá podporuje miestny rozvoj, ako je napríklad neodôvodnené poskytnutie licencie na technológiu, investícia, povinnosť uzavrieť zmluvu s konkrétnou finančnou inštitúciou, kompenzačný obchod a podobné požiadavky;
- d) „partnerstvo“ je akýkoľvek právny subjekt, ako je korporácia, trust, partnerstvo, spoločný podnik, združenie;

- e) „poskytovateľ služieb“ je poskytovateľ, ako je vymedzený v článku 8.2 písm. l) (Vymedzenie pojmov).

ČLÁNOK 7.3

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na opatrenia, ktoré môžu ovplyvniť obchod a investície medzi zmluvnými stranami súvisiace s výrobou energie z obnoviteľných a udržateľných nefosílnych zdrojov, a to konkrétne veternej, solárnej, aerotermálnej, geotermálnej, hydrotermálnej energie a energie oceánov, energie vyrábanej vo vodných elektrárňach, energie z biomasy, skládkového plynu, plynu z čistiarní odpadových vôd a bioplynov, avšak nie s produktmi z ktorých sa energia vyrába.
2. Táto kapitola sa nevzťahuje na projekty v oblasti výskumu a vývoja, ani na demonštračné projekty vykonávané v nekomerčnom rozsahu.
3. Touto kapitolou nie je dotknuté vykonávanie žiadnych iných príslušných ustanovení tejto dohody vrátane akýchkoľvek výnimiek z nej, výhrad k nej alebo jej obmedzení, ktoré sa *mutatis mutandis* vzťahujú na opatrenia uvedené v odseku 1. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že v prípade akéhokoľvek rozporu medzi touto kapitolou a ostatnými ustanoveniami tejto dohody, majú v rámci predmetného rozporu prednosť iné ustanovenia tejto dohody.

ČLÁNOK 7.4

Zásady

Zmluvná strana:

- a) sa zdrží prijímania opatrení ustanovujúcich požiadavky na miestny obsah alebo akúkoľvek inú kompenzáciu, ktoré majú vplyv na výrobky, poskytovateľov služieb, investorov alebo investície druhej zmluvnej strany;
- b) sa zdrží prijímania opatrení vyžadujúcich vytvorenie partnerstiev s miestnymi spoločnosťami, ibaže by sa takéto partnerstvá považovali za potrebné z technických dôvodov a zmluvná strana môže tieto technické dôvody na požiadanie druhej zmluvnej strany preukázať;
- c) zabezpečí, aby všetky pravidlá týkajúce sa postupov povoľovania, osvedčovania a udeľovania licencií, ktoré sa vzťahujú najmä na zariadenia, prevádzky a súvisiacu infraštruktúru prenosovej siete, boli objektívne, transparentné, nie svojvoľné a nediskriminačné voči žiadateľom druhej zmluvnej strany;
- d) zaistí, aby sa na administratívne platby uložené na alebo v súvislosti s:
 - i) dovozom a používaním tovaru s pôvodom v druhej zmluvnej strane alebo tovaru, ktorý má vplyv na dodávanie tovarov dodávateľmi druhej zmluvnej strany, vzťahoval článok 2.10 (Poplatky a formality spojené s vývozom a dovozom);

- ii) poskytovaním služieb poskytovateľmi druhej zmluvnej strany vzťahoval článok 8.18 (Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov), článok 8.19 (Podmienky udeľovania licencií a kvalifikácie) a článok 8.20 (Licenčné a kvalifikačné postupy); a
- e) zabezpečí, aby podmienky a postupy pre pripojenie a prístup k prenosovým sieťam elektrickej energie boli transparentné a nediskriminovali dodávateľov druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 7.5

Normy, technické predpisy a posudzovanie zhody

1. Ak existujú medzinárodné alebo regionálne normy týkajúce sa výrobkov na výrobu energie z obnoviteľných a udržateľných nefosílnych zdrojov, zmluvné strany použijú tieto normy alebo ich príslušné časti ako základ pre svoje technické predpisy okrem prípadov, keď by také medzinárodné normy boli neúčinným alebo nevyhovujúcim prostriedkom na dosiahnutie sledovaných zákonných cieľov. Na účely uplatňovania tohto odseku sa za relevantné medzinárodné organizácie pre normalizáciu považuje najmä Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ďalej len „ISO“) a Medzinárodná elektrotechnická komisia (ďalej len „IEC“).
2. V náležitých prípadoch zmluvné strany špecifikujú technické predpisy, ktoré stanovujú požiadavky na výrobok, skôr z hľadiska požiadaviek na výkonnosť vrátane environmentálnej výkonnosti než z hľadiska konštrukčných alebo opisných charakteristík.

3. Pokiaľ ide o výrobky uvedené v kapitole 84 harmonizovaného systému (okrem 8401), ako aj v HS 850231 a 854140:

- a) Únia akceptuje vyhlásenia o zhode od singapurských dodávateľov za tých istých podmienok ako od dodávateľov Únie na účely umiestnenia týchto výrobkov na trh bez akýchkoľvek dodatočných požiadaviek a
- b) Singapur akceptuje vyhlásenia o zhode alebo skúšobné protokoly EÚ na účely umiestnenia týchto výrobkov na trh bez akýchkoľvek dodatočných požiadaviek. Singapur môže vyžadovať povinné skúšanie alebo osvedčovanie treťou stranou za podmienok stanovených v článku 5 (Ochranné opatrenia) prílohy 4-A.

V záujme väčšej istoty, týmto odsekom nie je dotknuté uplatňovanie požiadaviek, ktoré sa netýkajú výrobkov uvedených v tomto odseku, ako sú napríklad právne predpisy v oblasti územného plánovania alebo stavebný poriadok, ktoroukoľvek zo zmluvných strán.

ČLÁNOK 7.6

Výnimky

- 1. Na túto kapitolu sa vzťahujú bezpečnostné a/alebo všeobecné výnimky stanovené v článku 2.14 (Všeobecné výnimky), článku 8.62 (Všeobecné výnimky), článku 9.3 (Bezpečnosť a všeobecné výnimky) a v záujme väčšej istoty príslušné ustanovenia Šestnásť kapitoly (Inštitucionálne, všeobecné a záverečné ustanovenia).

2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že s výhradou požiadavky, že takéto opatrenia sa nesmú uplatňovať spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie medzi výrobkami, dodávateľmi služieb alebo investormi zmluvných strán v situáciách vyznačujúcich sa rovnakými podmienkami, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami, nič v tejto kapitole nemožno vykladať tak, že ktorejkoľvek zmluvnej strane bráni v prijatí alebo presadzovaní opatrení potrebných na bezpečné fungovanie príslušných energetických sietí alebo zaistenie bezpečnosti dodávok energie.

ČLÁNOK 7.7

Vykonávanie a spolupráca

1. V rámci Výboru pre obchod zriadeného podľa článku 16.1 (Výbor pre obchod) zmluvné strany spolupracujú a vymieňajú si informácie vo všetkých otázkach relevantných pre vykonávanie tejto kapitoly. Zmluvné strany môžu na tento účel rozhodnutím Výboru pre obchod prijať vykonávacie opatrenia a náležitým spôsobom aktualizovať túto kapitolu.

2. Spolupráca môže zahŕňať:

- a) výmenu informácií, regulačných skúseností a najlepších postupov v oblastiach ako sú:
 - i) navrhovanie a nediskriminačné vykonávanie opatrení zameraných na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov;
 - ii) zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého;
 - iii) inteligentné siete;

- iv) energetickú efektívnosť alebo
 - v) technické predpisy, normy a postupy posudzovania zhody, napríklad pokiaľ ide o požiadavky na kódex rozvodnej siete;
- b) podporu zbližovania, a to aj na príslušných regionálnych *fórach*, ich domácich alebo regionálnych technických predpisov, regulačných konceptov, noriem, požiadaviek a postupov posudzovania zhody s medzinárodnými normami.

ÔSMA KAPITOLA

SLUŽBY, USADENIE SA A ELEKTRONICKÝ OBCHOD

ODDIEL A

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 8.1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Zmluvné strany, opätovne potvrdzujúc svoje príslušné záväzky vyplývajúce z Dohody o založení WTO, týmto stanovujú mechanizmy nevyhnutné na postupnú recipročnú liberalizáciu obchodu so službami, usadzovania sa a elektronického obchodu.

2. Ak nie je stanovené inak, táto kapitola:

- a) sa nevzťahuje na subvencie alebo granty poskytnuté jednou zmluvnou stranou vrátane vládou podporovaných pôžičiek, záruk a poistenia;
- b) sa nevzťahuje na služby poskytované pri výkone vládnej moci v rámci príslušných území zmluvných strán. Na účely tejto kapitoly „služba poskytovaná pri výkone vládnej moci“ je akákoľvek služba okrem služieb, ktoré sa poskytujú na komerčnom základe alebo v rámci hospodárskej súťaže s jedným alebo viacerými dodávateľmi služieb;
- c) nevyžaduje privatizáciu verejných podnikov a/alebo
- d) sa nevzťahuje na zákony, iné právne predpisy alebo požiadavky, ktorými sa riadi verejné obstarávanie služieb vládnymi agentúrami, ktoré ich nakupujú na vládne účely a nie s cieľom ďalšieho komerčného predaja alebo s cieľom ich použitia v rámci poskytovania služieb na komerčný predaj.

3. Každá zmluvná strana zachováva právo regulovať a zavádzať nové predpisy na dosiahnutie legitímnych cieľov politiky spôsobom, ktorý je v súlade s touto kapitolou.

4. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenia týkajúce sa fyzických osôb, ktoré sa usilujú o prístup na trh práce niektorej zo zmluvných strán, ani na opatrenia v súvislosti s občianstvom, pobytom alebo zamestnaním na trvalom základe. Žiadne ustanovenie tejto kapitoly nebráni zmluvnej strane, aby uplatňovala opatrenia na regulovanie vstupu fyzických osôb druhej zmluvnej strany na svoje územie alebo ich dočasného pobytu na tomto území vrátane opatrení nevyhnutných na ochranu nedotknuteľnosti hraníc a zaistenia usporiadaného pohybu fyzických osôb cez jej hranice za predpokladu, že sa takéto opatrenia neuplatňujú takým spôsobom, ktorý ruší alebo obmedzuje výhody¹ vyplývajúce druhej zmluvnej strane z podmienok tejto kapitoly.

ČLÁNOK 8.2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „priame dane“ zahŕňajú všetky dane z celkového príjmu, z celkového kapitálu alebo z prvkov príjmu alebo kapitálu vrátane daní z výnosov z prevodu vlastníctva, daní z nehnuteľností, dedičstva a darov a daní z celkového objemu miezd a plátov platených podnikmi, ako aj dane zo zhodnotenia kapitálu;
- b) „právnická osoba“ je akýkoľvek právny subjekt riadne založený alebo inak organizovaný podľa platných právnych predpisov na ziskové alebo iné účely v súkromnom alebo štátnom vlastníctve vrátane akejkoľvek korporácie, trustu, partnerstva, spoločného podniku, individuálneho vlastníctva a združenia;

¹ Samotná skutočnosť, že sa v prípade fyzických osôb z niektorých krajín vyžaduje vízum, zatiaľ čo v prípade fyzických osôb z iných krajín nie, sa nepovažuje za zrušenie alebo obmedzenie výhod vyplývajúcich zo špecifického záväzku.

c) „právnická osoba Únie“ alebo „právnická osoba Singapuru“ je:

- i) právnická osoba založená v súlade s právnymi predpismi Únie a/alebo členských štátov Únie, alebo Singapuru, ktorá má sídlo, ústredie¹ alebo hlavné miesto podnikania na území Únie, resp. na území Singapuru; alebo
- ii) v prípade usadenia sa v súlade s článkom 8.8 (Vymedzenie pojmov) písm. d) právnická osoba vlastnená alebo kontrolovaná fyzickými osobami z členských štátov Únie, resp. Singapuru, alebo právnickými osobami Únie, resp. právnickými osobami Singapuru.

Ak má právnická osoba na území Únie, resp. na území Singapuru, len sídlo alebo ústredie, nepovažuje sa za právnickú osobu Únie, resp. právnickú osobu Singapuru, pokiaľ na území Únie, resp. na území Singapuru, nevykonáva podstatnú podnikateľskú činnosť²;

¹ „Ústredie“ je hlavné sídlo, kde sa prijímajú konečné rozhodnutia.

² Únia považuje koncept „skutočného a trvalého prepojenia“ s hospodárstvom členského štátu Únie stanovený v článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) za rovnocenný s konceptom „podstatnej podnikateľskej činnosti“. Únia preto poskytne výhody vyplývajúce z tejto dohody právnickej osobe ustanovenej v súlade so singapurskými právnymi predpismi, ktorá má na území Singapuru len sídlo alebo ústredie, iba ak má táto právnická osoba skutočné a trvalé prepojenie s hospodárstvom Singapuru.

Právnická osoba je:

- i) „vlastnená“ fyzickými alebo právnickými osobami z Únie a/alebo ktoréhokoľvek členského štátu Únie, alebo Singapuru, ak viac ako 50 percent základného imania v nej vlastní osoby z Únie a/alebo ktoréhokoľvek členského štátu Únie, resp. Singapuru;
 - ii) „kontrolovaná“ fyzickými alebo právnickými osobami z Únie a/alebo ktoréhokoľvek členského štátu Únie, alebo Singapuru, ak takéto osoby majú právomoc vymenúvať väčšinu jej riaditeľov alebo inak zo zákona riadiť jej činnosť;
 - iii) „prepojená“ s inou osobou, ak kontroluje túto inú osobu alebo je touto inou osobou kontrolovaná alebo ak ju a túto inú osobu obe kontroluje tá istá osoba.
- d) bez ohľadu na písmeno c) ustanovenia tejto dohody sa vzťahujú aj na lodné prepravné spoločnosti, ktoré sú usadené mimo Únie a ktoré sú kontrolované štátnymi príslušníkmi niektorého z členských štátov, ak sú ich plavidlá registrované v súlade s príslušnými právnymi predpismi daného členského štátu a plavia sa pod vlajkou členského štátu Európskej únie;
- e) „opatrenie“ je akékoľvek opatrenie zmluvnej strany, či už vo forme zákona, iného právneho predpisu, pravidla, postupu, rozhodnutia, administratívneho opatrenia alebo v akejkoľvek inej forme;
- f) „opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou“ sú opatrenia prijaté:
- i) ústrednými, regionálnymi alebo miestnymi vládami a orgánmi alebo

- ii) mimovládnyimi orgánmi pri výkone právomocí delegovaných na ne ústrednými, regionálnymi alebo miestnymi vládami alebo orgánmi;
- g) „opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnou stranou, ktoré majú vplyv na obchod so službami“ sú opatrenia týkajúce sa:
- i) nákupu, platenia alebo využitia služby;
 - ii) prístupu k službám a využívania služieb, v prípade ktorých zmluvná strana vyžaduje, aby sa všeobecne pre verejnosť zaisťovali, v súvislosti s poskytnutím služby, a
 - iii) prítomnosti vrátane obchodnej prítomnosti osôb zmluvnej strany na účely poskytnutia služby na území druhej zmluvnej strany;
- h) „Listina špecifických záväzkov“ odkazuje v prípade Únie na prílohu 8-A a dodatky k nej a v prípade Singapuru na prílohu 8-B a dodatky k nej.
- i) „spotrebiteľ služby“ je akákoľvek osoba, ktorá prijíma alebo využíva službu;
 - j) „poskytnutie služby“ zahŕňa výrobu, distribúciu, marketing, predaj a dodanie služby;

- k) „služba druhej zmluvnej strany“ je služba, ktorá je poskytovaná:
- i) z územia alebo na území druhej zmluvnej strany alebo v prípade námornej dopravy plavidlom registrovaným podľa právnych predpisov druhej zmluvnej strany alebo osobou druhej zmluvnej strany, ktorá poskytuje službu prostredníctvom prevádzkovania plavidla a/alebo jeho celkového alebo čiastočného použitia; alebo
 - ii) v prípade poskytovania služby prostredníctvom obchodnej prítomnosti alebo prostredníctvom prítomnosti fyzických osôb, poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany;
- l) „poskytovateľ služieb“ je akákoľvek osoba, ktorá poskytuje službu alebo sa usiluje o poskytnutie služby, a to aj prostredníctvom usadenia sa;
- m) „obchod so službami“ je poskytovanie služby:
- i) z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany („cezhraničné poskytovanie“);
 - ii) na území jednej zmluvnej strany spotrebiteľovi služby druhej zmluvnej strany („spotreba v zahraničí“);
 - iii) poskytovateľom služieb jednej zmluvnej strany prostredníctvom obchodnej prítomnosti na území druhej zmluvnej strany („obchodná prítomnosť“);
 - iv) poskytovateľom služieb jednej zmluvnej strany prostredníctvom prítomnosti fyzických osôb na území druhej zmluvnej strany („prítomnosť fyzických osôb“).

ODDIEL B

CEZHRANIČNÉ POSKYTOVANIE SLUŽIEB

ČLÁNOK 8.3

Rozsah pôsobnosti

Tento oddiel sa vzťahuje na opatrenia zmluvných strán, ktoré majú vplyv na cezhraničné poskytovanie služieb vo všetkých odvetviach okrem:

- a) audiovizuálnych služieb;
- b) vnútroštátnej námornej kabotáže¹ a
- c) vnútroštátnych a medzinárodných služieb leteckej dopravy, či už pravidelných alebo nepravidelných, a služieb, ktoré sa priamo vzťahujú na uplatňovanie dopravných práv, iných ako:
 - i) služieb v oblasti opráv a údržby lietadiel, počas ktorých je lietadlo mimo prevádzky;

¹ Bez toho, aby bol dotknutý rozsah činností, ktoré možno podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov považovať za kabotáž, vnútroštátna námorná kabotáž v zmysle tejto kapitoly sa vzťahuje na dopravu cestujúcich alebo tovaru medzi prístavom alebo miestom nachádzajúcim sa v členskom štáte Európskej únie a iným prístavom alebo miestom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte Únie vrátane jeho kontinentálneho šelfu v zmysle Dohovoru OSN o morskom práve (ďalej len „UNCLOS“), ako aj na dopravu, ktorá sa začína a končí v tom istom prístave alebo na tom istom mieste nachádzajúcom sa v členskom štáte Únie.

- ii) predaja leteckých dopravných služieb a obchodovania s nimi a
- iii) služieb v oblasti počítačového rezervačného systému.

ČLÁNOK 8.4

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu „cezhraničné poskytovanie služieb“ je poskytovanie služieb:

- a) z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany a
- b) na území jednej zmluvnej strany spotrebiteľovi služby druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 8.5

Prístup na trh

1. Pokiaľ ide o prístup na trh prostredníctvom cezhraničného poskytovania služieb, každá zmluvná strana poskytne službám a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nie menej priaznivé než aké je stanovené v rámci záväzkov obmedzení a podmienok dohodnutých a špecifikovaných v jej listine špecifických záväzkov.

2. V odvetviach, v ktorých sa prijali záväzky týkajúce sa prístupu na trh, sú opatrenia, ktoré zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať buď v rámci regionálneho rozdelenia, alebo na celom svojom území, pokiaľ nie je v jej listine špecifických záväzkov uvedené inak, vymedzené ako:
- a) obmedzenia týkajúce sa počtu poskytovateľov služieb, či už formou číselných kvót, monopolov, výhradných poskytovateľov služieb alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb¹;
 - b) obmedzenia celkovej hodnoty transakcií alebo celkovej hodnoty aktív v oblasti služieb vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb; a
 - c) obmedzenia celkového počtu operácií v oblasti služieb alebo celkového množstva produkcie v oblasti služieb vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb².

¹ Odsek 2 písm. a) zahŕňa opatrenia, ktoré ako podmienku na cezhraničné poskytnutie služby vyžadujú, aby bol poskytovateľ služieb druhej zmluvnej strany usadený v zmysle článku 8.8 (Vymedzenie pojmov) písm. d) alebo aby mal pobyt na území zmluvnej strany.

² Toto písmeno sa nevzťahuje na opatrenia zmluvnej strany, ktoré obmedzujú vstupy pre poskytovanie služieb.

ČLÁNOK 8.6

Národné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana poskytne službám a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany vo vzťahu ku všetkým opatreniam, ktoré majú vplyv na cezhraničné poskytovanie služieb, zaobchádzanie nie menej priaznivé než aké poskytuje svojim vlastným obdobným službám a poskytovateľom služieb, pokiaľ ide o odvetvia zapísané v jej listine špecifických záväzkov, a s výhradou akýchkoľvek podmienok a obmedzení v nej stanovených.
2. Zmluvná strana môže splniť požiadavku odseku 1 tak, že poskytne službám a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany buď formálne rovnaké zaobchádzanie, alebo formálne odlišné zaobchádzania v porovnaní s tým, ktoré poskytuje svojim vlastným obdobným službám a poskytovateľom služieb.
3. Formálne rovnaké alebo formálne odlišné zaobchádzanie sa považuje za menej priaznivé, ak mení podmienky hospodárskej súťaže v prospech služieb alebo poskytovateľov služieb jednej zmluvnej strany v porovnaní s obdobnými službami alebo poskytovateľmi služieb druhej zmluvnej strany.
4. Špecifické záväzky prijaté na základe tohto článku nemožno vykladať tak, že od ktorejkoľvek zmluvnej strany vyžadujú, aby kompenzovala prirodzené konkurenčné nevýhody, ktoré vyplývajú zo zahraničnej povahy príslušných služieb alebo poskytovateľov služieb.

ČLÁNOK 8.7

Listina špecifických záväzkov

1. Odvetvia liberalizované zmluvnou stranou podľa tohto oddielu a obmedzenia týkajúce sa prístupu na trh a národného zaobchádzania formulované ako výhrady, ktoré sa týkajú služieb a poskytovateľov služieb druhej zmluvnej strany v týchto odvetviach, sa uvádzajú v listine špecifických záväzkov.
2. Žiadna zmluvná strana nesmie prijať nové alebo diskriminačnejšie opatrenia vo vzťahu k službám alebo poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany v porovnaní so špecifickými záväzkami prijatými v súlade s odsekom 1.

ODDIEL C

USADENIE SA

ČLÁNOK 8.8

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu:

- a) „organizačná zložka“ právnickej osoby je miesto podnikania alebo právnická osoba, ktorá nemá samostatnú právnu subjektivitu a je rozšírením materského subjektu;

b) „hospodárska činnosť“ zahŕňa akékoľvek činnosti hospodárskeho charakteru okrem činností uskutočňovaných pri výkone vládnej moci, t. j. činností, ktoré sa nevykonávajú na komerčnom základe ani v rámci hospodárskej súťaže s jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi;

c) „podnikateľ“ je každá osoba zmluvnej strany, ktorá vykonáva alebo chce vykonávať hospodársku činnosť prostredníctvom usadenia sa¹;

d) „usadenie sa“ je

i) založenie, nadobudnutie alebo udržiavanie právnickej osoby alebo

ii) vytvorenie alebo udržiavanie organizačnej zložky alebo zastupiteľskej kancelárie

s cieľom vytvoriť alebo udržiavať trvalé hospodárske prepojenia na území zmluvnej strany na účely vykonávania hospodárskej činnosti, ktorá zahŕňa, poskytnutie služby, ale nie je naň obmedzená;

¹ Ak nie je hospodárska činnosť vykonávaná priamo právnickou osobou, ale prostredníctvom iných foriem usadenia sa, ako je napr. organizačná zložka alebo zastupiteľská kancelária, poskytne sa podnikateľovi (t. j. právnickej osobe) prostredníctvom takéhoto usadeného subjektu napriek tomu zaobchádzanie poskytované podnikateľom podľa tejto dohody. Takéto zaobchádzanie sa poskytuje usadenému subjektu, prostredníctvom ktorého sa vykonáva hospodárska činnosť, a nemusí sa poskytnúť žiadnym iným častiam podnikateľa, ktoré sa nachádzajú mimo územia, na ktorom sa vykonáva hospodárska činnosť.

- e) „dcérska spoločnosť“ právnickej osoby zmluvnej strany je právnická osoba, ktorá je kontrolovaná inou právnickou osobou tejto zmluvnej strany v súlade s jej domácimi právnymi predpismi¹.

ČLÁNOK 8.9

Rozsah pôsobnosti

Tento oddiel sa vzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachovávané zmluvnými stranami, ktoré majú vplyv na usadzovanie sa v prípade všetkých hospodárskych činností okrem:

- a) ťažby, výroby a spracovania² jadrového materiálu;
- b) výroby zbraní, munície a vojenského materiálu alebo obchodu s nimi;
- c) audiovizuálnych služieb;

¹ Na účely ďalšieho vyjasnenia je potrebné uviesť, že pojem „dcérska spoločnosť právnickej osoby zmluvnej strany“ tiež môže odkazovať na právnickú osobu, ktorá je dcérskou spoločnosťou inej dcérskej spoločnosti právnickej osoby tejto zmluvnej strany.

² V záujme väčšej istoty treba uviesť, že pojem „spracovanie jadrového materiálu“ sa vzťahuje na všetky činnosti zahrnuté v Medzinárodnej štandardnej odvetvovej klasifikácii ekonomických činností, ktorú prijala Štatistická komisia Organizácie spojených národov, Statistical Papers, séria M, č. 4, ISIC REV 3.1, 2002, kód 2330.

- d) vnútroštátnej námornej kabotáže¹ a
- e) vnútroštátnych a medzinárodných služieb leteckej dopravy, či už pravidelných alebo nepravidelných, a služieb, ktoré sa priamo vzťahujú na uplatňovanie dopravných práv, iných ako:
 - i) služieb v oblasti opráv a údržby lietadiel, počas ktorých je lietadlo mimo prevádzky;
 - ii) predaja leteckých dopravných služieb a obchodovania s nimi a
 - iii) služieb v oblasti počítačového rezervačného systému.

ČLÁNOK 8.10

Prístup na trh

1. Pokiaľ ide o prístup na trh prostredníctvom usadenia sa, každá zmluvná strana poskytne podnikom a podnikateľom druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nie menej priaznivé než aké je stanovené v rámci záväzkov obmedzení a podmienok dohodnutých a špecifikovaných v jej listine špecifických záväzkov.

¹ Bez toho, aby bol dotknutý rozsah činností, ktoré možno podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov považovať za kabotáž, vnútroštátna námorná kabotáž v zmysle tejto kapitoly sa vzťahuje na dopravu cestujúcich alebo tovaru medzi prístavom alebo miestom nachádzajúcim sa v členskom štáte Európskej únie a iným prístavom alebo miestom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte Únie vrátane jeho kontinentálneho šelfu v zmysle dohovoru UNCLOS, ako aj na dopravu, ktorá sa začína a končí v tom istom prístave alebo na tom istom mieste nachádzajúcom sa v členskom štáte Únie.

2. V odvetviach, v ktorých sa prijali záväzky týkajúce sa prístupu na trh, sú opatrenia, ktoré zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať buď v rámci regionálneho rozdelenia, alebo na celom svojom území, pokiaľ nie je v jej listine špecifických záväzkov uvedené inak, vymedzené ako:

- a) obmedzenia počtu usadených subjektov, či už vo forme číselných kvót, monopolov, výhradných práv alebo iných požiadaviek na usadené subjekty, ako sú napríklad testy hospodárskych potrieb;
- b) obmedzenia celkovej hodnoty transakcií alebo celkovej hodnoty aktív vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb;
- c) obmedzenia celkového počtu operácií alebo celkového množstva produkcie vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb¹.
- d) obmedzenia účasti zahraničného kapitálu vo forme maximálnej percentuálnej výšky držby akcií zahraničnými akcionármi alebo celkovej hodnoty jednotlivých alebo úhrnných zahraničných investícií;
- e) opatrenia, ktoré obmedzujú alebo vyžadujú osobitné typy právneho subjektu alebo spoločných podnikov, prostredníctvom ktorých podnikateľ druhej zmluvnej strany môže vykonávať hospodársku činnosť a

¹ Odsek 2 písm. a), b) a c) sa nevzťahuje na opatrenia prijaté s cieľom obmedziť produkciu poľnohospodárskeho výrobku.

- f) obmedzenia celkového počtu fyzických osôb okrem kľúčových pracovníkov a stážistov s vysokoškolským vzdelaním, ako sú vymedzení v článku 8.13 (Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov)¹, ktoré môžu byť zamestnané v určitom odvetví alebo ktoré môže podnikateľ zamestnať a ktoré sú potrebné na výkon hospodárskej činnosti a sú s ním priamo spojené, vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb.

ČLÁNOK 8.11

Národné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana poskytne usadeným subjektom a podnikateľom druhej zmluvnej strany vo vzťahu ku všetkým opatreniam, ktoré majú vplyv na usadenie sa², zaobchádzanie nie menej priaznivé než aké poskytuje svojim vlastným obdobným subjektom a podnikateľom, v odvetviach zapísaných v jej listine špecifických záväzkov s výhradou akýchkoľvek podmienok a obmedzení v nej stanovených.
2. Zmluvná strana môže splniť požiadavku odseku 1 tak, že poskytne usadeným subjektom a podnikateľom druhej zmluvnej strany buď formálne rovnaké zaobchádzanie, alebo formálne odlišné zaobchádzanie v porovnaní s tým, ktoré poskytuje svojim vlastným obdobným usadeným subjektom a podnikateľom.

¹ V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že na opatrenia a obmedzenia, ktoré sa týkajú osobitne kľúčových pracovníkov a stážistov s vysokoškolským vzdelaním, sa vzťahuje článok 8.14 (Kľúčoví pracovníci a stážisti s vysokoškolským vzdelaním).

² Povinnosti stanovené v tomto článku sa vzťahujú aj na opatrenia, ktorými sa riadi zloženie predstavenstiev usadených subjektov, ako sú požiadavky na štátnu príslušnosť a miesto pobytu.

3. Formálne rovnaké alebo formálne odlišné zaobchádzanie sa považuje za menej priaznivé, ak mení podmienky hospodárskej súťaže v prospech usadených subjektov a podnikateľov jednej zmluvnej strany v porovnaní s obdobnými usadenými subjektmi a podnikateľmi druhej zmluvnej strany.
4. Špecifické záväzky prijaté na základe tohto článku nemožno vykladať tak, že od ktorejkoľvek zmluvnej strany vyžadujú, aby kompenzovala prirodzené konkurenčné nevýhody, ktoré vyplývajú zo zahraničnej povahy príslušných usadených subjektov alebo podnikateľov.

ČLÁNOK 8.12

Listina špecifických záväzkov

1. Odvetvia liberalizované zmluvnou stranou podľa tohto oddielu a obmedzenia týkajúce sa prístupu na trh a národného zaobchádzania formulované ako výhrady, ktoré sa vzťahujú na usadené subjekty a podnikateľov druhej zmluvnej strany v týchto odvetviach, sa uvádzajú v listine špecifických záväzkov.
2. Žiadna zmluvná strana nesmie prijať nové alebo diskriminačnejšie opatrenia vo vzťahu k usadeným subjektom a podnikateľom druhej zmluvnej strany v porovnaní so špecifickými záväzkami prijatými v súlade s odsekom 1.

ODDIEL D

DOČASNÁ PRÍTOMNOSŤ FYZICKÝCH OSÔB NA OBCHODNÉ ÚČELY

ČLÁNOK 8.13

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. Tento oddiel sa vzťahuje na opatrenia zmluvných strán, ktoré sa týkajú vstupu kľúčových pracovníkov, štážistov s vysokoškolským vzdelaním a predajcov služieb pre podniky na ich príslušné územia a ich dočasného pobytu na nich v súlade s článkom 8.1 (Cieľ a rozsah pôsobnosti) ods. 4.
2. Na účely tohto oddielu:
 - a) „kľúčoví pracovníci“ sú fyzické osoby, ktoré sú zamestnané v inej právnickej osobe jednej zo zmluvných strán, než je nezisková organizácia, a ktoré sú zodpovedné za zriadenie alebo riadnu kontrolu, správu a prevádzku usadeného subjektu.

Medzi kľúčových pracovníkov patria aj obchodné návštevy na účely usadenia sa zodpovedné za zriadenie usadeného subjektu a zamestnanci presunutí v rámci podniku.

- i) „obchodné návštevy na účely usadenia sa“ sú fyzické osoby pracujúce na vyšších pozíciách, ktoré sú zodpovedné za zriadenie usadeného subjektu. Nevykonávajú žiadne priame transakcie so širokou verejnosťou a nedostávajú odmenu zo zdroja so sídlom v hostiteľskej zmluvnej strane a
- ii) „zamestnanci presunutí v rámci podniku“ sú fyzické osoby, ktoré boli zamestnané právnickou osobou zmluvnej strany alebo, v prípade profesionála poskytujúceho služby pre podniky, v nej boli spoločníkmi aspoň počas jedného roka a ktoré sú dočasne presunuté do usadeného subjektu (, ktorý môže byť dcérskou spoločnosťou, organizačnou zložkou alebo spoločnosťou, ktorá stojí na čele podniku) na území druhej zmluvnej strany. Príslušná fyzická osoba musí patriť do jednej z týchto kategórií:

1. riaditelia:

fyzické osoby v rámci právnickej osoby, ktoré riadia manažment usadeného subjektu, disponujú širokou mierou voľnej úvahy v rozhodovaní a činnosť ktorých všeobecne kontroluje alebo usmerňuje predstavenstvo alebo akcionári podniku alebo ich ekvivalent. Riaditelia priamo nevykonávajú úlohy súvisiace so skutočným poskytovaním služby alebo služieb právnickej osoby.

2. manažéri:

fyzické osoby pracujúce na vyšších pozíciách v rámci právnickej osoby, ktoré predovšetkým riadia manažment usadeného subjektu, pričom ich činnosť všeobecne kontrolujú alebo usmerňujú vysokopostavení riaditelia, predstavenstvo alebo akcionári podniku alebo ich ekvivalent, vrátane osôb, ktoré:

- aa) riadia usadený subjekt alebo jeho oddelenie alebo sekciu;
- bb) vykonávajú dohľad nad prácou a kontrolujú prácu ostatných kontrolných, odborných alebo vedúcich zamestnancov a
- cc) majú právomoc osobne prijímať a prepúšťať zamestnancov alebo právomoc odporučiť prijatie alebo prepustenie zamestnancov alebo prijať iné opatrenia v personálnej oblasti.

3. špecialisti:

osoby pracujúce v rámci právnickej osoby, ktoré majú mimoriadne vedomosti alebo praktické či odborné znalosti, ktoré majú zásadný význam pre výrobu, výskumné zariadenia, postupy alebo riadenie usadeného subjektu.

Pri posudzovaní týchto vedomostí sa zohľadnia nielen vedomosti špecifické pre daný usadený subjekt, ale v náležitých prípadoch aj to, či má daná osoba vysoký stupeň kvalifikácie na určitý druh práce alebo činnosti, ktoré vyžadujú špecifické technické vedomosti, vrátane príslušnosti k akreditovanej profesii.

- b) „stážisti s vysokoškolským vzdelaním“ sú fyzické osoby zamestnané právnickou osobou zmluvnej strany aspoň na jeden rok, ktoré majú ukončené vysokoškolské vzdelanie a sú dočasne presunuté do usadeného subjektu na území druhej zmluvnej strany, a to na účely profesijného rastu alebo odbornej prípravy v obchodných technikách alebo metódach¹;

¹ Od prijímajúceho usadeného subjektu sa môže vyžadovať predloženie programu odbornej prípravy počas celého pobytu na účely predbežného schválenia, ktorým sa preukáže, že cieľom pobytu je odborná príprava. Príslušné orgány môžu požadovať, aby odborná príprava súvisela s oblasťou, v ktorej bol získaný vysokoškolský titul.

- c) „predajcovia služieb pre podniky“ sú fyzické osoby, ktoré sú zástupcami poskytovateľa služieb jednej zmluvnej strany a usilujú sa o dočasný vstup na územie druhej zmluvnej strany na účely rokovania o predaji služieb alebo uzavretia dohôd o predaji služieb pre tohto poskytovateľa služieb. Nepredávajú priamo širokej verejnosti a nedostávajú odmenu zo zdroja so sídlom v hostiteľskej zmluvnej strane.

ČLÁNOK 8.14

Kľúčoví pracovníci a stážisti s vysokoškolským vzdelaním

1. Každá zmluvná strana umožní podnikateľom druhej zmluvnej strany dočasne zamestnať v ich usadenom subjekte fyzické osoby tejto druhej zmluvnej strany, ak sú títo zamestnanci kľúčovými pracovníkmi alebo stážistami s vysokoškolským vzdelaním v zmysle ich vymedzenia v článku 8.13 (Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov), a to vo všetkých odvetviach liberalizovaných v súlade s oddielom C a s výhradou akýchkoľvek výhrad uvedených v jej listine špecifických záväzkov. Ich dočasný vstup a pobyt je povolený na obdobie najviac troch rokov v prípade zamestnancov presunutých v rámci podniku, deväťdesiatich dní v akomkoľvek dvanásťmesačnom období v prípade obchodných návštev a jedného roka v prípade stážistov s vysokoškolským vzdelaním. V prípade zamestnancov presunutých v rámci podniku možno uvedené obdobie predĺžiť až o dva ďalšie roky s výhradou domácich právnych predpisov.¹

¹ V záujme väčšej istoty a bez toho, aby bol dotknutý článok 8.1 (Cieľ a rozsah pôsobnosti) ods. 4, treba uviesť, že pobyt na území zmluvnej strany na základe týchto ustanovení neoprávňuje zamestnanca presunutého v rámci podniku žiadať o trvalý pobyt alebo občianstvo v tejto zmluvnej strane.

2. Pre každé odvetvie liberalizované v súlade s oddielom C (Usadenie sa) sú opatrenia, ktoré zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať, ak sa v jej listine špecifických záväzkov neuvádza inak, vymedzené ako obmedzenia celkového počtu fyzických osôb, ktoré podnikateľ môže presunúť ako kľúčových pracovníkov alebo štážistov s vysokoškolským vzdelaním v konkrétnom odvetví, vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb, ktoré predstavujú diskriminačné obmedzenia.

ČLÁNOK 8.15

Predajcovia služieb pre podniky

V prípade každého odvetvia liberalizovaného v súlade s oddielom B (Cezhraničné poskytovanie služieb) alebo oddielom C (Usadenie sa) a s výhradou akýchkoľvek výhrad uvedených v listine špecifických záväzkov príslušnej zmluvnej strany, každá zmluvná strana umožní dočasný vstup a pobyt predajcom služieb pre podniky na obdobie najviac deväťdesiatich dní v akomkoľvek dvanásťmesačnom období¹.

¹ Týmto článkom nie sú dotknuté práva a povinnosti vyplývajúce z dvojstranných dohôd o zrušení vízovej povinnosti medzi Singapurom a jedným z členských štátov Únie.

ODDIEL E

REGULAČNÝ RÁMEC

PODODDIEL 1

VŠEOBECNE PLATNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 8.16

Vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií

1. Žiadne ustanovenie tohto článku nebráni zmluvnej strane vyžadovať, aby fyzické osoby mali potrebnú kvalifikáciu a/alebo odbornú prax stanovenú pre odvetvie príslušnej činnosti na území, na ktorom sa služba poskytuje.
2. Zmluvné strany budú nabádať príslušné profesijné združenia na svojich územiach, aby vypracovali spoločné odporúčanie o vzájomnom uznávaní a poskytli ich Výboru pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadenému podľa článku 16.2 (Osobitné výbory). Uvedené odporúčanie sa doloží dôkazmi o:
 - a) hospodárskej hodnote plánovanej dohody o vzájomnom uznávaní odborných kvalifikácií (ďalej len „dohoda o vzájomnom uznávaní“) a

- b) zlučiteľnosti systémov zmluvných strán, t. j. o tom, v akom rozsahu sú zlučiteľné kritériá, ktoré jednotlivé zmluvné strany používajú v prípade podnikateľov a poskytovateľov služieb na účely povoľovania, udeľovania licencií, prevádzky a osvedčovania.
3. Po doručení spoločného odporúčania ho Výbor pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie v primeranom čase preskúma s cieľom stanoviť, či je v súlade s touto dohodou.
4. Ak sa na základe informácií stanovených v odseku 2 dospelo k záveru, že odporúčanie je v súlade s touto dohodou, zmluvné strany prijímú potrebné kroky s cieľom dohodnúť prostredníctvom svojich príslušných orgánov alebo osôb určených zmluvnou stranou dohodu o vzájomnom uznávaní.

ČLÁNOK 8.17

Transparentnosť

Každá zo zmluvných strán bezodkladne reaguje na všetky žiadosti druhej zmluvnej strany o konkrétne informácie o akýchkoľvek jej všeobecne platných opatreniach alebo medzinárodných dohodách, ktoré sa týkajú tejto kapitoly alebo na ňu majú vplyv. Každá zo zmluvných strán takisto zriadi jedno alebo viacero miest na predkladanie žiadostí o informácie podľa článku 13.4 (Miesta na predkladanie žiadostí o informácie a kontaktné miesta), ktoré na požiadanie poskytujú konkrétne informácie o všetkých takýchto otázkach podnikateľom a poskytovateľom služieb druhej zmluvnej strany.

PODODDIEL 2

DOMÁCA REGULÁCIA

ČLÁNOK 8.18

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. Tento pododiel sa vzťahuje na opatrenia zmluvných strán, ktoré sa týkajú licenčných požiadaviek a postupov alebo kvalifikačných požiadaviek a postupov, ktoré majú vplyv na:
 - a) cezhraničné poskytovanie služieb, ako je vymedzené v článku 8.4 (Vymedzenie pojmov);
 - b) usadenie sa právnických a fyzických osôb na ich územiach, ako je vymedzené v článku 8.8 (Vymedzenie pojmov);
 - c) dočasnú prítomnosť fyzických osôb na ich území, ako sa uvádza v článku 8.13 (Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov).
2. Tieto pravidlá sa vzťahujú len na odvetvia, v súvislosti s ktorými zmluvná strana prijala špecifické záväzky, a to v rozsahu, v akom platia tieto špecifické záväzky.
3. Tieto pravidlá sa nevzťahujú na opatrenia, ktoré predstavujú obmedzenia uvedené v článku 8.5 (Prístup na trh) a článku 8.10 (Prístup na trh) a/alebo v článku 8.6 (Národné zaobchádzanie) a článku 8.11 (národné zaobchádzanie).

4. Na účely tohto pododdielu:

- a) „príslušné orgány“ sú akékoľvek ústredné, regionálne alebo miestne vlády alebo orgány, resp. mimovládne orgány vykonávajúce právomoci, ktoré na ne delegovali ústredné, regionálne alebo miestne vlády alebo orgány, ktoré prijímajú rozhodnutie týkajúce sa povolenia poskytnúť službu, a to aj prostredníctvom usadenia sa, alebo povolenia usadiť sa v inej oblasti hospodárskej činnosti než sú služby;
- b) „licenčné postupy“ sú administratívne alebo procesné pravidlá, ktoré musí dodržať fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa usiluje získať povolenie na poskytnutie služby alebo usadenie sa v inej oblasti hospodárskej činnosti, než sú služby, vrátane zmeny alebo obnovenia licencie, aby preukázala splnenie licenčných požiadaviek;
- c) „licenčné požiadavky“ sú hmotnoprávne požiadavky iné než kvalifikačné požiadavky, ktoré musí splniť fyzická alebo právnická osoba, aby získala, zmenila alebo obnovila povolenie poskytnúť službu alebo povolenie usadiť sa v inej oblasti hospodárskej činnosti, než sú služby;
- d) „kvalifikačné postupy“ sú administratívne alebo procesné pravidlá, ktoré musí dodržať fyzická osoba, aby preukázala splnenie kvalifikačných požiadaviek na účely získania povolenia poskytnúť službu;
- e) „kvalifikačné požiadavky“ sú hmotnoprávne požiadavky týkajúce sa spôsobilosti fyzickej osoby poskytnúť službu, ktorých splnenie sa musí preukázať na účely získania povolenia poskytnúť službu.

ČLÁNOK 8.19

Podmienky udeľovania licencií a kvalifikácie

1. Každá zmluvná strana zaistí, aby sa opatrenia týkajúce sa licenčných požiadaviek a postupov a kvalifikačných požiadaviek a postupov zakladali na kritériách, ktoré sú:
 - a) jasné;
 - b) objektívne a transparentné a
 - c) vopred stanovené a prístupné verejnosti a zainteresovaným osobám.
2. Povolenie alebo licencia sa s výhradou ich dostupnosti udelia hneď, ako sa na základe príslušného preskúmania zistí, že podmienky na ich udelenie boli splnené
3. Každá zmluvná strana zachová alebo ustanoví súdne, rozhodcovské alebo administratívne tribunály alebo postupy, ktoré umožnia na žiadosť dotknutého podnikateľa alebo poskytovateľa služieb vykonať rýchle preskúmanie, a tam, kde je to opodstatnené, prijať vhodné opatrenia na nápravu správnych rozhodnutí, ktoré majú vplyv na usadený subjekt, cezhraničné poskytovanie služieb alebo dočasný pobyt fyzických osôb na obchodné účely. Ak tieto postupy nie sú nezávislé od orgánu povereného prijatím príslušného správneho rozhodnutia, každá zmluvná strana zaistí, aby tieto postupy skutočne zabezpečovali objektívne a nestranné preskúmanie.

Tento odsek nemožno vykladať tak, že od niektorej zmluvnej strany vyžaduje ustanovenie takýchto tribunálov alebo postupov, ak by to bolo v rozpore s jej ústavnou štruktúrou alebo povahou jej právneho systému.

ČLÁNOK 8.20

Licenčné a kvalifikačné postupy

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby licenčné a kvalifikačné postupy a formality boli čo najjednoduchšie a aby nenáležite nekomplikovali alebo nezdržovali poskytnutie služby. Akékoľvek poplatky za licencie¹, povinnosť úhrady ktorých môže žiadateľom v dôsledku ich žiadosti vzniknúť, by mali byť primerané a samy osebe by nemali obmedzovať poskytnutie služby.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby postupy, ktoré príslušný orgán použije, ako aj rozhodnutia ktoré prijme, v rámci postupov udeľovania licencií alebo povolení, boli nestranné vo vzťahu k všetkým žiadateľom. Príslušný orgán by mal dospieť k rozhodnutiu nezávislým spôsobom a nemal by sa zodpovedať žiadnemu poskytovateľovi služieb, v súvislosti s ktorými sa vyžaduje licencia alebo povolenie.
3. Ak existujú osobitné lehoty na predkladanie žiadostí, žiadateľovi sa poskytne primeraný čas na predloženie žiadosti. Príslušný orgán začne vybavovať žiadosť bez zbytočného odkladu. Ak je to možné, žiadosti v elektronickom formáte by sa mali prijímať za tých istých podmienok, pokiaľ ide o ich autenticitu, ako podania v papierovej podobe.

¹ Medzi poplatky za licencie alebo povolenia nepatria poplatky za aukciu, verejnú súťaž alebo za iné nediskriminačné spôsoby udeľovania koncesíí, ani povinné príspevky na poskytovanie univerzálnej služby.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa vybavovanie žiadosti vrátane prijatia konečného rozhodnutia dokončilo v primeranej časovej lehote od podania úplnej žiadosti. Každá zmluvná strana sa bude usilovať stanoviť bežnú lehotu vybavenia žiadosti.
5. Príslušný orgán v primeranej lehote od prijatia žiadosti, ktorú považuje za neúplnú, informuje žiadateľa, pokiaľ je to možné tak, aby mohol identifikovať chýbajúce informácie potrebné na doplnenie žiadosti, a poskytne mu možnosť odstrániť nedostatky.
6. Ak je to možné, mali by sa namiesto originálnych dokumentov akceptovať overené kópie.
7. Ak príslušný orgán žiadosť zamietne, žiadateľ je o tom bez zbytočného odkladu písomne informovaný. Žiadateľovi by v zásade mali byť na požiadanie takisto poskytnuté informácie o dôvodoch zamietnutia žiadosti, ako aj o lehote na odvolanie voči tomuto rozhodnutiu. V náležitých prípadoch by sa malo žiadateľovi v primeranej lehote umožniť opätovne podať žiadosť.
8. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby udelená licencia alebo udelené povolenie nadobudli účinnosť bez zbytočného odkladu v súlade s podmienkami v nich stanovenými.

PODODDIEL 3

POČÍTAČOVÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 8.21

Počítačové služby

1. Zmluvné strany súhlasia s dojednaniami uvedenými v nasledujúcich odsekoch, pokiaľ ide o počítačové služby liberalizované v súlade s oddielom B (Cezhraničné poskytovanie služieb), oddielom C (Usadenie sa) a oddielom D (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely).
2. Zmluvné strany sú si vedomé, že CPC¹ 84, kód Organizácie Spojených národov, ktorý sa používa na opis počítačových a súvisiacich služieb, sa vzťahuje na všetky počítačové a súvisiace služby. Technologický vývoj viedol k zvýšenej ponuke týchto služieb vo forme súboru alebo balíka súvisiacich služieb, ktoré môžu zahŕňať niektoré alebo všetky základné funkcie uvedené v odseku 3.
3. Napríklad každá zo služieb, ako sú web hosting alebo hosting domén, služby hĺbkovej analýzy údajov a grid computing, pozostáva z kombinácie základných funkcií počítačových služieb.

¹ CPC označuje ústrednú klasifikáciu produkcie (Central Product Classification), ktorú prijala Štatistická komisia Organizácie spojených národov, Statistical Papers, séria M, č. 77, CPC prov, 1991.

3. Počítačové a súvisiace služby bez ohľadu na to, či sú poskytované prostredníctvom siete vrátane internetu, zahŕňajú všetky služby, ktoré obsahujú ktorýkoľvek z týchto prvkov alebo ich kombináciu:

- a) poradenstvo, úpravu, stratégiu, analýzu, plánovanie, špecifikáciu, dizajn, vývoj, inštaláciu, zavádzanie, integráciu, testovanie, ladenie, aktualizáciu, podporu, technickú pomoc alebo správu počítačov alebo počítačových systémov alebo v súvislosti s počítačmi a počítačovými systémami;
- b) poradenstvo, stratégiu, analýzu, plánovanie, špecifikáciu, dizajn, vývoj, inštaláciu, zavádzanie, integráciu, testovanie, ladenie, aktualizáciu, úpravu, údržbu, podporu, technickú pomoc, správu alebo používanie softvéru alebo v súvislosti so softvérom¹;
- c) spracovanie údajov, uchovávanie údajov, hosting údajov alebo databázové služby;
- d) údržbu a opravárenské služby pre kancelárske stroje a zariadenia vrátane počítačov a
- e) služby odbornej prípravy pre zamestnancov klientov týkajúce sa softvéru, počítačov alebo počítačových systémov, inde nezaraďené.

¹ Pojem „softvér“ znamená súbory inštrukcií nevyhnutných na to, aby počítače fungovali a komunikovali. Na špecifické použitie možno vyvinúť množstvo rôznych programov (aplikačný softvér) a zákazník môže mať možnosť vybrať si medzi použitím hotových programov pripravených na priame použitie (softvérové balíky), vývojom špecifických programov zodpovedajúcich osobitným požiadavkám (individuálne prispôsobený softvér) alebo použitím kombinácie týchto dvoch možností.

4. Zmluvné strany sú si vedomé, že v mnohých prípadoch počítačové a súvisiace služby umožňujú poskytovanie iných služieb¹, a to elektronickým aj iným spôsobom. V takýchto prípadoch však existuje dôležitý rozdiel medzi počítačovou a súvisiacou službou (napr. web-hostingom alebo hostingom aplikácií) a inou službou², ktorá je umožnená počítačovou a súvisiacou službou. Na túto inú službu sa bez ohľadu na to, či je umožnená počítačovou a súvisiacou službou, CPC 84 nevzťahuje.

PODODDIEL 4

POŠTOVÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 8.22

Predchádzanie protisúťažným postupom v poštovom odvetví³

Každá zmluvná strana zavedie alebo zachová primerané opatrenia⁴ s cieľom zabrániť poskytovateľom poštových služieb, ktorí sú samostatne alebo spoločne hlavným poskytovateľom na relevantnom trhu poštových služieb, aby používali protisúťažné postupy alebo v ich používaní pokračovali.

¹ Napr. W/120.1.A.b. (účtovnícke služby, audítorské služby a vedenie účtovných kníh), W/120.1.A.d. (architektonické služby), W/120.1.A.h. (lekárske služby a stomatologické služby), W/120.2.D (audiovizuálne služby), W/120.5. (vzdelávacie služby).

² Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

³ V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že článok 8.22 (Predchádzanie protisúťažným postupom v poštovom odvetví) sa vzťahuje len na opatrenia týkajúce sa základných listových služieb.

⁴ Zachovanie primeraných opatrení zahŕňa účinné presadzovanie týchto opatrení.

ČLÁNOK 8.23

Nezávislosť regulačných orgánov

Regulačné orgány sú oddelené od akéhokoľvek poskytovateľa poštových služieb a ani sa mu nezodpovedajú. Rozhodnutia regulačných orgánov a postupy, ktoré používajú, musia byť nestranné vo vzťahu k všetkým účastníkom trhu.

PODODDIEL 5

TELEKOMUNIKAČNÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 8.24

Rozsah pôsobnosti

1. Tento pododdiel sa vzťahuje na opatrenia, ktoré majú vplyv na obchod s telekomunikačnými službami, a stanovujú sa v ňom zásady regulačného rámca pre telekomunikačné služby liberalizované podľa oddielov B až D.
2. Tento pododdiel sa nevzťahuje na žiadne opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnými stranami v súvislosti s káblovým šírením programov alebo vysielaním rozhlasových a televíznych staníc.

3. Žiadne z ustanovení tohto pododdielu nemožno vykladať tak, že:

- a) od zmluvnej strany vyžadujú, aby povolila dodávateľovi služieb druhej zmluvnej strany zriadiť, vybudovať, získať, prenajať, prevádzkovať alebo dodať telekomunikačné prenosové siete alebo služby inak, než sa stanovuje v jeho listine špecifických záväzkov alebo
- b) od zmluvnej strany vyžadujú, aby zriadila, vybuodovala, získala, prenajala, prevádzkovala alebo dodala telekomunikačné prenosové siete alebo služby, ktoré nie sú vo všeobecnosti verejnosti ponúkané, alebo aby zaviazala akéhokoľvek dodávateľa služieb, aby zriadil, vybuodoval, získal, prenajal, prevádzkoval alebo dodal telekomunikačné prenosové siete alebo služby, ktoré nie sú vo všeobecnosti verejnosti ponúkané.

4. Každá zmluvná strana uloží, zachová, zmení alebo zruší práva a povinnosti poskytovateľov služieb uvedené v článku 8.26 (Prístup k verejným telekomunikačným sieťam a službám a ich používanie), článku 8.28 (Prepojenie), článku 8.29 (Prepojenie s hlavnými poskytovateľmi), článku 8.30 (Správanie hlavných poskytovateľov), článku 8.32 (Uvoľnené sieťové prvky), článku 8.33 (Spoločné umiestnenie), článku 8.34 (Ďalší predaj), článku 8.35 (Spoločné používanie zariadení), článku 8.36 (Poskytovanie služieb v oblasti prenajatých okruhov) a článku 8.38 (Výstupné stanice podmorských káblov) spôsobom, ktorý je v súlade s jej domácimi právnymi predpismi a vnútornými postupmi upravujúcimi jej telekomunikačné trhy. Pokiaľ ide o Úniu, súčasťou uvedených postupov bude analýza relevantných tovarových a geografických trhov regulačnými orgánmi Únie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie, určenie, že niektorý poskytovateľ služieb je poskytovateľom s významným vplyvom na trhu, a rozhodnutie regulačných orgánov na základe uvedenej analýzy uložiť, zachovať, zmeniť alebo zrušiť uvedené práva a povinnosti.

ČLÁNOK 8.25

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto pododdielu:

- a) „vysielacia služba“ odkazuje na neprerušený tok vysielania po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami bez ohľadu na miesto pôvodného prenosu, ktorý je potrebný na príjem a/alebo predvedenie sluchom a/alebo zrakom vnímateľných signálov programu celou verejnosťou alebo ktoroukoľvek jej časťou, pričom sem nepatria pomocné prepojenia medzi prevádzkovateľmi;
- b) „koncový používateľ“ je spotrebiteľ služby alebo poskytovateľ služieb, ktorým sa poskytuje verejná telekomunikačná sieť alebo služba na iné účely než na použitie v rámci ďalšieho poskytovania verejnej telekomunikačnej siete alebo služby;
- c) „základné zariadenia“ sú zariadenia verejnej telekomunikačnej prenosovej siete alebo služby, ktoré:
 - i) sú výlučne alebo prevažne poskytované jedným poskytovateľom alebo obmedzeným počtom poskytovateľov a
 - ii) nie je možné na účely poskytovania služby z hospodárskeho alebo technického hľadiska reálne nahradiť;

- d) „prepojenie“ je spojenie s poskytovateľmi verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb s cieľom umožniť používateľom jedného poskytovateľa komunikovať s používateľmi iného poskytovateľa a mať prístup k službám poskytovaným iným poskytovateľom;
- e) „hlavný poskytovateľ“ je poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, ktorý je schopný značne ovplyvniť podmienky účasti, pokiaľ ide o cenu a ponuku, na relevantnom trhu verejných telekomunikačných sietí alebo služieb v dôsledku:
 - i) kontroly nad základnými zariadeniami alebo
 - ii) využívania svojho postavenia na trhu;
- f) „nediskriminačné“ je zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé než zaobchádzanie poskytnuté akémukoľvek inému používateľovi obdobných verejných telekomunikačných prenosových sietí alebo služieb za obdobných okolností;
- g) „prenosnosť čísla“ je možnosť pre koncových používateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb ponechať si na tom istom mieste existujúce telefónne čísla bez toho, aby sa zhoršila kvalita, spoľahlivosť alebo pohodlie, pri zmene obdobných poskytovateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb;
- h) „verejná telekomunikačná sieť“ je telekomunikačná sieť, od ktorej zmluvná strana vyžaduje, aby poskytovala verejné telekomunikačné služby medzi určenými koncovými bodmi siete;

- i) „verejná telekomunikačná služba“ je akákoľvek telekomunikačná služba, v súvislosti s ktorou zmluvná strana výslovne alebo fakticky vyžaduje, aby sa všeobecne ponúkala verejnosti;
- j) „výstupná stanica podmorských káblov“ sú priestory a budovy, do ktorých ústia a v ktorých končia medzinárodné podmorské káble a v ktorých sú pripojené na medziuzlové spoje;
- k) „telekomunikácie“ sú vysielanie a príjem signálov akýmkoľvek elektromagnetickými prostriedkami;
- l) „telekomunikačné služby“ sú všetky služby pozostávajúce z vysielania a prijímania elektromagnetických signálov, avšak tento pojem nezahŕňa vysielaciu službu a hospodársku činnosť spočívajúcu v poskytovaní obsahu, na ktorého prenos sú potrebné telekomunikácie a
- m) „telekomunikačný regulačný orgán“ je vnútroštátny orgán alebo vnútroštátne orgány poverené reguláciou telekomunikácií.

ČLÁNOK 8.26

Prístup k verejným telekomunikačným sieťam a službám a ich používanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby všetci poskytovatelia služieb druhej zmluvnej strany mali prístup k všetkým verejným telekomunikačným sieťam vrátane súkromných prenajatých okruhov, ktoré sú ponúkané na jej území alebo cez jej hranice, a aby ich mohli používať, a to za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok vrátane tých, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 a 3.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa poskytovateľom služieb povolilo:
- a) kúpiť alebo prenajať a pripojiť koncové alebo iné zariadenie, ktoré sú spojené s verejnou telekomunikačnou sieťou;
 - b) prepojiť súkromné prenajaté alebo vlastnené okruhy s verejnými telekomunikačnými sieťami a službami na jej území, resp. cez jej územie, alebo s okruhmi prenajatými alebo vlastnenými inými poskytovateľmi služieb a
 - c) používať prevádzkové protokoly podľa ich vlastného výberu okrem tých, ktoré sú nutné na zabezpečenie dostupnosti telekomunikačných sietí a služieb všeobecne pre verejnosť.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby mohli všetci poskytovatelia služieb druhej zmluvnej strany používať verejné telekomunikačné siete a služby na prenos informácií na jej území alebo cez jej hranice vrátane vnútropodnikovej komunikácie takýchto poskytovateľov služieb a na prístup k informáciám uloženým v databázach alebo inak uchovávaných v strojovo čitateľnej forme na území jednej zo zmluvných strán. Akékoľvek nové alebo zmenené opatrenia zmluvnej strany, ktoré majú výrazný vplyv na uvedené používanie, sa oznámia druhej zmluvnej strane a budú predmetom konzultácií.

ČLÁNOK 8.27

Dôvernosť informácií

Každá zmluvná strana zabezpečí dôvernosť telekomunikácií a súvisiacich prevádzkových údajov prenášaných prostredníctvom akejkoľvek verejnej telekomunikačnej siete alebo služby, pričom neobmedzí obchod so službami.

ČLÁNOK 8.28

Prepojenie¹

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každý poskytovateľ služieb s povolením poskytovať verejné telekomunikačné siete alebo služby mal právo a povinnosť dojednať prepojenie s ostatnými poskytovateľmi verejné telekomunikačných sietí alebo služieb. Prepojenie by sa malo dohodnúť na základe obchodných rokovaní medzi príslušnými stranami.
2. Regulačné orgány zabezpečia, aby poskytovatelia, ktorí v rámci procesu rokovaní o dohodách o prepojení získajú informácie od iného podniku, tieto informácie použili výlučne na účely, na ktoré boli poskytnuté, a boli povinní po celý čas rešpektovať dôverný charakter poskytnutých alebo uchovávaných informácií.

ČLÁNOK 8.29

Prepojenie s hlavnými poskytovateľmi

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každý hlavný poskytovateľ na jej území poskytol prepojenie pre zariadenia a technické zariadenia poskytovateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany v ktoromkoľvek bode siete hlavného poskytovateľa, kde je to technicky možné. Takéto prepojenie sa poskytne:

¹ Na účely tohto článku a článku 8.30 (Správanie hlavných poskytovateľov) sa určenie, že niektorý poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí a služieb je hlavným poskytovateľom, uskutoční v súlade s domácimi právnymi predpismi a postupmi každej zmluvnej strany.

- a) za nediskriminačných podmienok (vrátane technických noriem a špecifikácií) a sadzieb a v kvalite, ktorá nie je nižšia, než je kvalita poskytovaná vlastným obdobným službám takéhoto hlavného poskytovateľa alebo obdobným službám neprepojených poskytovateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb alebo jeho dcérskym spoločnostiam a iným prepojeným subjektom;
 - b) včas, za podmienok (vrátane technických noriem a špecifikácií) a nákladovo orientovaných sadzieb, ktoré sú transparentné, primerané, zohľadňujúce hospodársku uskutočniteľnosť a dostatočne neviazané tak, aby poskytovateľ nemusel platiť za sieťové komponenty alebo zariadenia, ktoré na poskytovanie služby nepotrebuje a
 - c) na žiadosť aj v iných bodoch, ako sú koncové body siete ponúkané väčšine poskytovateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, čo však podlieha poplatkom, ktoré odrážajú náklady na výstavbu nevyhnutných dodatočných zariadení.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia na jej území zverejnili svoje dohody o prepojení alebo referenčnú ponuku prepojenia.
3. Postupy uplatniteľné v súvislosti s prepojením s hlavným poskytovateľom sa zverejnia.
4. V prípade, keď poskytovatelia verejných telekomunikačných sietí alebo služieb nie sú schopní urovnať spory týkajúce sa podmienok a sadzieb, za ktorých má hlavný poskytovateľ poskytnúť prepojenie, môžu sa obrátiť na regulačný orgán, ktorý sa bude usilovať urovnať spory v čo najkratšom možnom čase a v každom prípade do 180 dní od predloženia veci, pričom riešenie zložitých sporov môže trvať dlhšie než 180 dní.

ČLÁNOK 8.30

Správanie hlavných poskytovateľov

1. Každá zmluvná strana môže hlavným poskytovateľom uložiť povinnosti nediskriminácie v súvislosti s prepojením a/alebo prístupom.
2. Povinnosti nediskriminácie najmä zaistia, aby hlavný poskytovateľ uplatňoval rovnocenné podmienky za rovnocenných okolností voči ostatným poskytovateľom poskytujúcim rovnocenné služby a aby poskytoval služby a informácie ostatným za rovnocenných podmienok a v tej istej kvalite, ako ich poskytuje v prípade svojich vlastných služieb alebo v prípade služieb svojich dcérskych spoločností alebo partnerov.

ČLÁNOK 8.31

Opatrenia na ochranu hospodárskej súťaže týkajúce sa hlavných poskytovateľov

Každá zmluvná strana zavedie alebo zachová primerané opatrenia¹ s cieľom zabrániť poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí a služieb, ktorí sú samostatne alebo spoločne hlavným poskytovateľom na svojom území, aby používali protisúťažné postupy, resp. aby v ich používaní pokračovali. Tieto protisúťažné postupy zahŕňajú najmä:

- a) používanie protisúťažných krížových subvencií alebo stláčania marže;
- b) využívanie informácií získaných od konkurencie spôsobom, ktorý vedie k protisúťažným výsledkom,

¹ Zachovanie primeraných opatrení zahŕňa účinné presadzovanie týchto opatrení.

- c) nesprístupnenie poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb v primeranom čase technických informácií o základných zariadeniach a informácií relevantných z obchodného hľadiska, ktoré sú pre nich nevyhnutné na poskytovanie verejných telekomunikačných služieb;
- d) stanovovanie cien služieb spôsobom, ktorý môže neprimerane obmedziť hospodársku súťaž, ako je napríklad predátorská cenotvorba.

ČLÁNOK 8.32

Uvoľnené sieťové prvky

1. Každá zmluvná strana uloží hlavným poskytovateľom povinnosť vyhovieť primeraným žiadostiam o prístup k špecifickým prvkom siete a pridruženým zariadeniam, ako aj ich používanie, v ktoromkoľvek bode, kde je to technicky možné, na voľnom základe, včas a za podmienok, ktoré sú primerané, transparentné a nediskriminačné, a to najmä:
 - a) poskytnúť prístup k špecifikovaným prvkom siete a/alebo zariadeniam vrátane prístupu k prvkom siete, ktoré nie sú aktívne, a/alebo uvoľnený prístup k účastníckemu vedeniu, aby sa, okrem iného, umožnili ponuky na ďalší predaj účastníckej linky;
 - b) poskytnúť otvorený prístup k technickým rozhraniam, protokolom alebo iným kľúčovým technológiám, ktoré sú nepostrádateľné pre interoperabilitu služieb alebo služieb virtuálnej siete;
 - c) umožniť spoločné umiestnenie a

d) poskytnúť služby potrebné na zabezpečenie interoperability služieb medzi koncovými bodmi pre používateľov.

2. Keď zmluvná strana zvažuje povinnosti uvedené v odseku 1 môže okrem iného zohľadniť tieto faktory:

- a) technickú a hospodársku životaschopnosť použitia alebo inštalácie konkurenčných zariadení, berúc do úvahy povahu a typ príslušného prepojenia a/alebo prístupu vrátane životaschopnosti iných prístupových produktov na vyššej úrovni distribučného reťazca, ako je napríklad prístup ku kábluodom;
- b) uskutočniteľnosť poskytnutia navrhovaného prístupu vzhľadom na dostupnú kapacitu;
- c) počiatočné investície vlastníka zariadenia, berúc do úvahy riziká súvisiace s realizáciou investície a
- d) potrebu chrániť účinnú a udržateľnú hospodársku súťaž.

ČLÁNOK 8.33

Spoločné umiestnenie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia na jej území umožnili poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany fyzické spoločné umiestnenie technických zariadení potrebných na prepojenie alebo im poskytli prístup k uvoľneným sieťovým prvkom, a to včas a za podmienok, ktoré sú primerané a nediskriminačné.

2. Každá zmluvná strana môže v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi určiť miesta, na ktorých majú hlavní poskytovatelia na jej území povinnosť umožniť spoločné umiestnenie podľa odseku 1.

ČLÁNOK 8.34

Ďalší predaj

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia na jej území ponúkali poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany na ďalší predaj verejné telekomunikačné služby, ktoré títo hlavní poskytovatelia poskytujú na maloobchodnej úrovni koncovým používateľom v súlade s ustanoveniami tohto pododdielu, a najmä s článkom 8.32 (Uvoľnené sieťové prvky).

ČLÁNOK 8.35

Spoločné používanie zariadení

1. Každá zmluvná strana musí byť schopná so zreteľom na zásadu proporcionality uložiť akémukoľvek hlavnému poskytovateľovi, ktorý má právo inštalovať zariadenia na verejnom alebo súkromnom majetku, nad ním alebo pod ním, povinnosť spoločného používania takýchto zariadení alebo majetku vrátane budov, vstupov do budov, elektroinštalácie budov, stožiarov, antén, veží a iných nosných zariadení, káblovodov, rúr, vstupných šácht a rozvodných skríň.

2. Každá zmluvná strana môže v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi určiť zariadenia, ku ktorým musia hlavní poskytovatelia na jej území poskytnúť prístup podľa odseku 1, a to z dôvodu, že takéto zariadenia nie je možné z hospodárskeho alebo technického hľadiska nahradiť tak, aby bolo možné poskytovať konkurenčnú službu.

ČLÁNOK 8.36

Poskytovanie služieb v oblasti prenajatých okruhov

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia služieb v oblasti prenajatých okruhov na jej území poskytli právnickým osobám druhej zmluvnej strany služby v oblasti prenajatých okruhov, ktoré sú verejnými telekomunikačnými službami, včas a za podmienok, ktoré sú primerané, nediskriminačné a transparentné.

ČLÁNOK 8.37

Prenosnosť čísla

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných služieb na jej území umožnili prenosnosť čísla pre služby určené touto zmluvnou stranou, pokiaľ je to technicky možné, včas a za primeraných podmienok.

ČLÁNOK 8.38

Pozemné stanice podmorských káblov

Každá zmluvná strana zabezpečí prístup k systémom podmorských káblov vrátane pozemných zariadení, ak má poskytovateľ povolenie na prevádzku systému podmorských káblov ako verejnej telekomunikačnej služby, a to za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok.

ČLÁNOK 8.39

Nezávislý regulačný orgán

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby bol jej telekomunikačný regulačný orgán oddelený od akéhokoľvek poskytovateľa verejných telekomunikačných sietí alebo služieb alebo telekomunikačných zariadení, a ani sa mu nezodpovedal. Na tento účel každá zmluvná strana zaistí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán nemal žiadnu majetkovú účasť v takomto poskytovateľovi, ani nad ním nemal žiadnu kontrolu.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby rozhodnutia a postupy jej telekomunikačných regulačných orgánov boli spravodlivé a nestranné vo vzťahu k všetkým účastníkom trhu a aby sa prijímali a vykonávali bez zbytočného odkladu. Na tento účel každá zmluvná strana zabezpečí, aby žiadna majetková účasť, ktorú má v poskytovateľovi verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, neovplyvňovala rozhodnutia a postupy jej telekomunikačného regulačného orgánu.

3. Právomoci regulačných orgánov sa vykonávajú transparentne v súlade s príslušnými domácimi právnymi predpismi.
4. Regulačné orgány majú právomoc zaistiť, aby im poskytovatelia telekomunikačných prenosových sietí a služieb v rámci ich príslušných území na požiadanie bezodkladne poskytli všetky informácie vrátane finančných informácií, ktoré regulačné orgány potrebujú na vykonávanie svojich úloh v súlade s týmto pododdielom. Požadované informácie budú primerané vzhľadom na výkon úloh regulačných orgánov a bude sa s nimi zaobchádzať v súlade s požiadavkami dôvernosti.
5. Regulačný orgán bude mať dostatočné právomoci na reguláciu odvetvia. Úlohy, ktoré má vykonávať regulačný orgán, sa zverejnia v ľahko dostupnej a jasnej forme, najmä ak sú tieto úlohy zverené viac než jednému orgánu.

ČLÁNOK 8.40

Univerzálne služby

1. Každá zmluvná strana má právo vymedziť druh povinností univerzálnej služby, ktoré chce zachovať.
2. Tieto povinnosti sa nebudú vopred považovať za protisúťažné ako také, a to pod podmienkou, že sú spravované transparentným, objektívnym, nediskriminačným a z hľadiska hospodárskej súťaže neutrálnym spôsobom a že nie sú väčšou záťažou, než je potrebné, pokiaľ ide o druh univerzálnej služby vymedzený zmluvnou stranou.

3. Ak zmluvná strana od poskytovateľa telekomunikačných služieb vyžaduje, aby poskytoval zoznamy účastníkov, zabezpečí, aby tento poskytovateľ pri spracúvaní informácií, ktoré mu boli poskytnuté ostatnými dodávateľmi takýchto telekomunikačných služieb, uplatnil zásadu nediskriminácie.

ČLÁNOK 8.41

Povolenie poskytovať telekomunikačné služby

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby licenčné postupy boli čo najjednoduchšie a aby nenáležite nekomplikovali alebo nezdržovali poskytnutie služby.
2. Ak zmluvná strana vyžaduje, aby mal poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb licenciu, zverejní:
 - a) všetky licenčné kritériá, podmienky a postupy, ktoré uplatňuje a
 - b) primerané obdobie zvyčajne potrebné na prijatie rozhodnutia o žiadosti o licenciu.
3. Každá zmluvná strana zaistí, aby sa žiadateľovi na požiadanie písomne oznámili dôvody zamietnutia žiadosti o licenciu.
4. Žiadateľ o licenciu má možnosť v prípade bezdôvodného zamietnutia tejto žiadosti podať opravný prostriedok odvolaciemu orgánu.

5. Akékoľvek poplatky za licencie¹, povinnosť úhrady ktorých môže žiadateľom v dôsledku ich žiadosti vzniknúť, by mali byť primerané a samy osebe by nemali obmedzovať poskytnutie služby.

ČLÁNOK 8.42

Pridelovanie a využívanie obmedzených zdrojov

1. Všetky postupy súvisiace s pridelením a využívaním obmedzených zdrojov vrátane frekvencií, čísel a práv prístupu sa uskutočňujú objektívnym, včasným, transparentným a nediskriminačným spôsobom. Aktuálna situácia, pokiaľ ide o pridelené frekvenčné pásma, sa zverejňuje, ale podrobná identifikácia frekvencií pridelených na osobitné vládne účely sa nevyžaduje.
2. Zmluvné strany sú si vedomé, že rozhodnutia o rozdelení alebo pridelení spektra a správe frekvencií nie sú samy osebe v rozpore s článkom 8.5 (Prístup na trh) a článkom 8.10 (Prístup na trh). V súlade s uvedeným si každá zmluvná strana zachováva právo vykonávať svoje politiky v oblasti správy spektra a frekvencií, ktoré môžu mať vplyv na niektorých poskytovateľov verejných telekomunikačných služieb, za predpokladu, že ich vykonáva spôsobom, ktorý je zlučiteľný s touto kapitolou. Zmluvné strany si zachovávajú právo pridelať frekvenčné pásma so zreteľom na existujúce a budúce potreby.

¹ Medzi poplatky za licencie alebo povolenia nepatria poplatky za aukciu, verejnú súťaž alebo za iné nediskriminačné spôsoby udeľovania koncesíí, ani povinné príspevky na poskytovanie univerzálnej služby.

ČLÁNOK 8.43

Presadzovanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán mal primerané postupy a právomoc, aby mohol presadzovať domáce opatrenia týkajúce sa povinností podľa tohto pododdielu. Tieto postupy a právomoc musia zahŕňať schopnosť uložiť včasné, primerané a účinné sankcie alebo zmeniť, pozastaviť a zrušiť licencie.
2. Ak hlavný poskytovateľ odmieta uplatňovanie práv a povinností stanovených v článku 8.29 (Prepojenie s hlavnými poskytovateľmi), článku 8.30 (Správanie hlavných poskytovateľov), článku 8.31 (Opatrenia na ochranu hospodárskej súťaže týkajúce sa hlavných poskytovateľov), článku 8.32 (Uvoľnené sieťové prvky), článku 8.33 (Spoločné umiestnenie), článku 8.34 (Ďalší predaj), článku 8.35 (Spoločné používanie zariadení) a článku 8.36 (Poskytovanie služieb v oblasti prenajatých okruhov), sa môže žiadajúci poskytovateľ služieb obrátiť na regulačný orgán, ktorý v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi vydá v čo najkratšom možnom čase a v každom prípade v primeranom čase záväzné rozhodnutie.

ČLÁNOK 8.44

Riešenie sporov v oblasti telekomunikácií

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa poskytovatelia verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany mohli včas obrátiť na telekomunikačný regulačný orgán s cieľom vyriešiť spory vyplývajúce z domácich opatrení týkajúcich sa otázok, na ktoré sa vzťahuje tento pododdiel.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa každý poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany, ktorý je dotknutý rozhodnutím jeho telekomunikačného regulačného orgánu, mohol odvolať proti tomuto rozhodnutiu na súdny alebo správny orgán, ktorý je nezávislý od zúčastnených strán.
3. Ak odvolací orgán nemá charakter súdneho orgánu, dôvody jeho rozhodnutia sa uvedú písomne a jeho rozhodnutie podlieha preskúmaniu zo strany nestranného a nezávislého súdneho orgánu.
4. Dotknuté strany musia rozhodnutia prijaté odvolacími orgánmi účinne vykonať v súlade s príslušnými domácimi právnymi predpismi a vnútornými postupmi. Odvolanie nie je dôvodom na nedodržanie regulačného rozhodnutia, pokiaľ príslušný orgán nepozastaví jeho platnosť.

ČLÁNOK 8.45

Transparentnosť

Ak majú regulačné orgány v úmysle prijať opatrenia, ktoré súvisia s ustanoveniami tohto pododdielu, umožnia zainteresovaným stranám predložiť k navrhovaným opatreniam v primeranej lehote pripomienky v súlade s ich domácimi právnymi predpismi. Regulačné orgány zverejnia svoje konzultačné postupy týkajúce sa takýchto navrhovaných opatrení. Regulačný orgán zverejní výsledky konzultačného postupu, pokiaľ nejde o dôverné informácie v zmysle domácich právnych predpisov v oblasti obchodného tajomstva.

ČLÁNOK 8.46

Flexibilita pri výbere technológií

Zmluvná strana nebude obmedzovať flexibilitu poskytovateľov verejných telekomunikačných služieb pri výbere technológií, ktoré používajú na poskytovanie svojich služieb, s výhradou schopnosti každej zmluvnej strany prijať opatrenia, ktorými zabezpečí, aby koncoví používatelia rôznych sietí mohli medzi sebou komunikovať.

ČLÁNOK 8.47

Vzťah s ostatnými pododdielmi, oddielmi a kapitolami

V prípade akéhokoľvek rozporu medzi týmto pododdielom a iným pododdielom alebo oddielom tejto kapitoly alebo inej kapitoly má v rámci predmetného rozporu prednosť táto kapitola.

ČLÁNOK 8.48

Spolupráca

1. Zmluvné strany, uznávajúc rýchly rozvoj priemyslu v oblasti telekomunikácií a informačných technológií v domácom aj medzinárodnom kontexte, budú spolupracovať na podpore rozvoja takýchto služieb tak, aby zmluvné strany mali z používania telekomunikačných a informačných technológií čo najväčší prospech.

2. Oblasť spolupráce môžu zahŕňať:

- a) výmenu názorov na politické otázky, ako je napríklad regulačný rámec vysokorýchlostných širokopásmových sietí a zníženie medzinárodných mobilných roamingových poplatkov a
- b) podporu používania služieb v oblasti telekomunikácií a informačných technológií vrátane nových rozvíjajúcich sa služieb spotrebiteľmi, verejným sektorom a súkromným sektorom.

3. Formy spolupráce môžu zahŕňať:

- a) podporu dialógu o politických otázkach;
- b) posilnenie spolupráce na medzinárodných fórach týkajúcich sa telekomunikácií a informačných technológií a
- c) iné formy činností spolupráce.

PODODDIEL 6

FINANČNÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 8.49

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. V tomto pododdieli sa stanovujú zásady regulačného rámca pre všetky finančné služby liberalizované podľa oddielov B (Cezhraničné poskytovanie služieb), C (Usadenie sa) a D (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely).
2. Na účely tohto pododdielu:
 - a) „finančná služba“ je akákoľvek služba finančnej povahy vrátane vedľajšej alebo pomocnej služby k službe finančnej povahy, ktorú ponúka poskytovateľ finančných služieb zmluvnej strany. Medzi finančné služby patria tieto činnosti:
 - i) poisťovacie služby a služby súvisiace s poistením:
 1. priame poistenie (vrátane spolupoistenia):
 - aa) životné poistenie;
 - bb) neživotné poistenie;

2. zaistenie a opätovné postúpenie (retrocesia);
3. sprostredkovanie poistenia, ako napríklad maklérstvo a sprostredkovateľské služby a
4. pomocné služby súvisiace s poistením, ako napríklad poradenské služby, poistno-matematické služby, posúdenie rizika a služby spojené s likvidáciou poistných nárokov

a

ii) bankové služby a iné finančné služby (okrem poistenia):

1. prijímanie vkladov a iných splatných finančných prostriedkov od verejnosti;
2. pôžičky všetkých typov vrátane spotrebného úveru, hypotekárneho úveru, faktoringu a financovania obchodných transakcií;
3. finančný lízing;
4. všetky služby týkajúce sa platieb a peňažných prevodov vrátane debetných a kreditných kariet, cestovných šekov a bankových zmeniek;
5. záruky a záväzky;

6. obchodovanie na vlastný účet alebo na účet zákazníkov, buď na burze, mimoburzovom trhu, alebo iným spôsobom, a to s:
 - aa) nástrojmi peňažného trhu (vrátane šekov, zmeniek, depozitných certifikátov);
 - bb) devízami;
 - cc) derivátovými produktmi vrátane, okrem iného, futurít a opcií;
 - dd) nástrojmi výmenného kurzu a úrokovej miery vrátane produktov ako sú swapy, dohody o forwardovej úrokovej miere;
 - ee) prevoditeľnými cennými papiermi;
 - ff) ostatnými prevoditeľnými nástrojmi a finančnými aktívami vrátane drahých kovov;
7. účasť na emisiách všetkých druhov cenných papierov vrátane upisovania a investovania v úlohe prostredníka, či už verejne alebo súkromne, a poskytovanie služieb súvisiacich s takýmito emisiami;
8. peňažné maklérstvo;
9. správa aktív, ako je správa hotovosti alebo portfólia, všetky formy správy kolektívneho investovania, správa penzijných fondov, správcovské, depozitné a zverenecké služby;

10. služby vyrovnania a zúčtovacie služby týkajúce sa finančných aktív vrátane cenných papierov, derivátových produktov a ostatných prevoditeľných cenných papierov;
 11. poskytovanie a prenos finančných informácií a spracovanie finančných údajov, ako aj súvisiaci softvér, poskytovateľmi iných finančných služieb a
 12. poradenské, sprostredkovateľské a iné pomocné finančné služby ku všetkým činnostiam uvedeným v bodoch 1) až 11) vrátane úverových referencií a analýz, investičného a portfóliového prieskumu a poradenstva, poradenstva pri akvizíciách a v otázkach reštrukturalizácie a stratégie podnikov;
- b) „poskytovateľ finančných služieb“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba zmluvnej strany, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť alebo sa usiluje o vykonávanie podnikateľskej činnosti v oblasti poskytovania finančných služieb na území tejto zmluvnej strany. Pojem „poskytovateľ finančných služieb“ sa nevzťahuje na verejnoprávny subjekt;
- c) „nová finančná služba“ je služba finančnej povahy vrátane služieb súvisiacich s existujúcimi alebo novými produktmi alebo so spôsobom dodávky produktu, ktorú neposkytuje žiaden poskytovateľ finančných služieb na území zmluvnej strany, avšak ktorá sa poskytuje na území druhej zmluvnej strany;
- d) „verejnoprávny subjekt“ je:
- i) vláda, centrálna banka alebo menový orgán zmluvnej strany alebo akýkoľvek subjekt vo vlastníctve alebo pod kontrolou zmluvnej strany, ktorý v zásade vykonáva vládne funkcie alebo činnosti na vládne účely, nie však subjekt zaoberajúci sa hlavne poskytovaním finančných služieb za komerčných podmienok alebo alebo

- ii) súkromný subjekt, ktorý vykonáva funkcie zvyčajne vykonávané centrálnou bankou alebo menovým orgánom, pri vykonávaní týchto funkcií a
- e) „samoregulačná organizácia“ je akýkoľvek mimovládny subjekt vrátane burzy alebo trhu cenných papierov či futurít, zúčtovacej agentúry a akejkoľvek inej organizácie alebo združenia, ktoré vykonávajú právomoc dohľadu nad poskytovateľmi finančných služieb, a to zo zákona alebo na základe delegácie od ústredných, regionálnych alebo miestnych vlád alebo orgánov.

ČLÁNOK 8.50

Prudenciálna výnimka

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni v tom, aby prijala alebo zachovala primerané opatrenia z prudenciálnych dôvodov, ako sú
 - a) ochrana investorov, vkladateľov, poistencov alebo osôb, voči ktorým má poskytovateľ finančných služieb fiduciárnu povinnosť;
 - b) zachovanie bezpečnosti, finančného zdravia, integrity alebo finančnej zodpovednosti poskytovateľov finančných služieb, alebo
 - c) zabezpečenie integrity a stability finančného systému zmluvnej strany.

2. Tieto opatrenia nesmú byť väčšou záťažou, než je potrebné na dosiahnutie ich cieľa, a nesmú byť prostriedkom svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie voči poskytovateľom finančných služieb druhej zmluvnej strany v porovnaní s vlastnými obdobnými poskytovateľmi finančných služieb, ani skrytým obmedzením obchodu so službami.
3. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že vyžaduje, aby zmluvná strana zverejňovala informácie týkajúce sa záležitostí a účtov jednotlivých spotrebiteľov alebo akékoľvek dôverné informácie alebo informácie chránené vlastníckymi právami, ktorými disponujú verejnoprávne subjekty.
4. Každá zmluvná strana vyvinie maximálne úsilie s cieľom zabezpečiť, aby sa na jej území zaviedli a uplatňovali „základné zásady účinného bankového dohľadu“ bazilejského výboru, normy a zásady Medzinárodnej asociácie orgánov dohľadu v poisťovníctve, „Ciele a zásady regulácie cenných papierov“ Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere a medzinárodne dohodnutý štandard transparentnosti a výmeny informácií na daňové účely, ako sa uvádza v Modelovej zmluve OECD o zdaňovaní príjmov a majetku z roku 2008.
5. S výhradou článku 8.6 (Národné zaobchádzanie) a bez toho, aby boli dotknuté iné prostriedky prudenciálnej regulácie cezhraničného obchodu s finančnými službami, zmluvná strana môže požadovať registráciu alebo povolenie poskytovateľov cezhraničných finančných služieb druhej zmluvnej strany, ako aj finančných nástrojov.

ČLÁNOK 8.51

Samoregulačné organizácie

Ak zmluvná strana vyžaduje členstvo alebo účasť v akejkoľvek samoregulačnej organizácii alebo prístup k nej na to, aby poskytovatelia finančných služieb druhej zmluvnej strany mohli poskytovať finančné služby na území alebo na územie tejto prvej zmluvnej strany, táto zmluvná strana zabezpečí, aby takáto samoregulačná organizácia dodržiavala povinnosti vyplývajúce z článku 8.6 (Národné zaobchádzanie) a článku 8.11 (Národné zaobchádzanie).

ČLÁNOK 8.52

Platobné a zúčtovacie systémy

Podľa podmienok, na základe ktorých sa poskytuje národné zaobchádzanie, poskytne každá zmluvná strana v súlade so svojimi kritériami prístupu poskytovateľom finančných služieb druhej zmluvnej strany, ktorí sú usadení na jej území a ktorí podliehajú regulácii alebo dohľadu ako poskytovatelia finančných služieb podľa jej domácich právnych predpisov, prístup k platobným a zúčtovacím systémom prevádzkovaným verejnoprávnymi subjektmi a k oficiálnym finančným a re finančným nástrojom, ktoré sú dostupné v rámci bežnej podnikateľskej činnosti. Cieľom tohto článku nie je umožniť prístup k nástrojom zmluvnej strany súvisiacim s úlohou veriteľa poslednej inštancie.

ČLÁNOK 8.53

Nové finančné služby

Každá zmluvná strana umožní poskytovateľovi finančných služieb druhej zmluvnej strany poskytovať akúkoľvek novú finančnú službu, ktorej poskytovanie by táto prvá zmluvná strana povolila poskytovať svojim vlastným obdobným poskytovateľom finančných služieb, bez toho, aby táto prvá zmluvná strana musela prijať dodatočné legislatívne opatrenia. Zmluvná strana môže určiť inštitucionálnu a právnu formu, prostredníctvom ktorej sa môže nová finančná služba poskytovať a môže požadovať povolenie na poskytovanie tejto služby. Ak niektorá zmluvná strana vyžaduje takéto povolenie novej finančnej služby, rozhodnutie sa prijme v primeranej lehote a toto povolenie sa môže zamietnuť len z prudenciálnych dôvodov podľa článku 8.50 (Prudenciálna výnimka).

ČLÁNOK 8.54

Spracovanie údajov

1. S výhradou náležitých záruk na ochranu súkromia a dôvernosti každá zmluvná strana povolí poskytovateľovi finančných služieb druhej zmluvnej strany prenos informácií v elektronickej alebo inej podobe na svoje územie alebo zo svojho územia na účely spracovania údajov, ak je takéto spracovanie potrebné v rámci bežnej podnikateľskej činnosti tohto poskytovateľa finančných služieb.

2. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová náležité záruky na ochranu súkromia a osobných údajov vrátane individuálnych záznamov a účtov, pokiaľ sa tieto záruky nepoužívajú na obchádzanie ustanovení tejto dohody.

ČLÁNOK 8.55

Osobitné výnimky

1. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že bráni zmluvnej strane vrátane jej verejnoprávnym subjektom v tom, aby na svojom území výlučne vykonávala činnosti alebo poskytovala služby tvoriace súčasť plánu verejného dôchodkového zabezpečenia alebo zákonného systému sociálneho zabezpečenia, s výnimkou prípadov, keď tieto činnosti môžu v zmysle domácich právnych predpisov tejto zmluvnej strany vykonávať poskytovatelia finančných služieb hospodársky súťažiaci s verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnými inštitúciami.
2. Žiadne z ustanovení tejto dohody sa nevzťahuje na činnosti vykonávané centrálnou bankou alebo menovým orgánom alebo akýmkoľvek iným verejnoprávnym subjektom pri uskutočňovaní menovej alebo devízovej politiky.
3. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že bráni zmluvnej strane vrátane jej verejnoprávnym subjektom v tom, aby na svojom území výlučne vykonávala činnosti alebo poskytovala služby na účet, so zárukou alebo s použitím finančných zdrojov tejto zmluvnej strany alebo jej verejnoprávnym subjektom, s výnimkou prípadov, keď tieto činnosti môžu v zmysle domácich právnych predpisov tejto zmluvnej strany vykonávať poskytovatelia finančných služieb hospodársky súťažiaci s verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnými inštitúciami.

PODODDIEL 7

SLUŽBY MEDZINÁRODNEJ NÁMORNEJ DOPRAVY

ČLÁNOK 8.56

Rozsah pôsobnosti, vymedzenie pojmov a zásady

1. V tomto pododdieli sa stanovujú zásady, pokiaľ ide o liberalizáciu služieb medzinárodnej námornej dopravy podľa oddielov B (Cezhraničné poskytovanie služieb), C (Usadenie sa) a D (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely).
2. Na účely tohto pododdielu „medzinárodná námorná doprava“ zahŕňa dopravné operácie „od dverí k dverám“ a multimodálne dopravné operácie, ktoré predstavujú prepravu tovaru s jednotným prepravným dokladom, pri ktorej sa využíva viac než jeden druh dopravy a ktorej časť prebieha po mori, a na tento účel zahŕňa právo priamo uzatvárať zmluvy s poskytovateľmi iných druhov dopravy;
3. Pokiaľ ide o medzinárodnú námornú dopravu, zmluvné strany sa dohodli, že zabezpečia účinné uplatňovanie zásad neobmedzeného prístupu k nákladom na komerčnom základe, slobody poskytovania služieb medzinárodnej námornej dopravy, ako aj národného zaobchádzania v rámci poskytovania takýchto služieb.

Vzhľadom na existujúcu úroveň liberalizácie medzi zmluvnými stranami v oblasti medzinárodnej námornej dopravy:

- a) zmluvné strany budú účinne uplatňovať zásadu neobmedzeného prístupu na trhy a k obchodu v oblasti medzinárodnej námornej dopravy na komerčnom a nediskriminačnom základe a
- b) každá zmluvná strana poskytne lodiam, ktoré sa plavia pod vlajkou druhej zmluvnej strany alebo sú prevádzkované poskytovateľmi služieb druhej zmluvnej strany, zaobchádzanie nie menej priaznivé než aké poskytuje svojim vlastným lodiam alebo lodiam ktorejkoľvek tretej krajiny, podľa toho, ktoré z týchto podmienok sú výhodnejšie, pokiaľ ide, okrem iného, o vstup do prístavov, používanie infraštruktúry a pomocné námorné služby v prístavoch, ako aj o súvisiace poplatky a platby, colné zariadenia a prístup k prístaviskám a infraštruktúre na nakládku a vykládku.

4. Pri uplatňovaní týchto zásad zmluvné strany:

- a) nezačlenia do budúcich dohôd s tretími krajinami týkajúcich sa služieb námornej dopravy, vrátane voľne uloženého suchého a kvapalného nákladu a pravidelnej námornej dopravy, ustanovenia o delení nákladu a v prípade, že takéto ustanovenie o delení nákladu existujú v predchádzajúci dohodách, ich v primeranom čase zrušia a
- b) dňom nadobudnutia platnosti tejto dohody zrušia všetky jednostranné opatrenia¹ a administratívne, technické a iné prekážky, ktoré by mohli predstavovať skryté obmedzenie alebo ktoré by mohli mať diskriminačné účinky na slobodné poskytovanie služieb v medzinárodnej námornej doprave, a žiadne takéto opatrenia a prekážky nezavedú.

¹ Na účely tohto pododseku pojem „opatrenia“ zahŕňa len opatrenia, ktoré sú diskriminačné na základe štátnej príslušnosti alebo geografickej oblasti (geografických oblastí) pôvodu fyzických alebo právnických osôb, na ktoré sa opatrenia vzťahuje.

5. Každá zmluvná strana povolí poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany usadenie sa na jej území, a to za podmienok usadenia sa a vyvíjania činností v súlade s podmienkami zapísanými v jej listine špecifických záväzkov.

6. Zmluvné strany umožnia poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany za primeraných a nediskriminačných podmienok použitie týchto služieb v prístave:

- a) pilotáž;
- b) pomoc s remorkérmi a vlečnými loďami;
- c) zásobovanie;
- d) zásobenie pohonnými látkami a vodou;
- e) zber odpadu a zneškodňovanie balastnej vody;
- f) služby kapitána prístavu;
- g) navigačná pomoc a
- h) prevádzkové služby na pobreží, ktoré sú z hľadiska fungovania lode nevyhnutné, vrátane komunikácie, dodávok vody a elektrickej energie, zariadení na núdzové opravy, kotviska, prístaviska a súvisiacich služieb.

ODDIEL F

ELEKTRONICKÝ OBCHOD

ČLÁNOK 8.57

Ciele

1. Zmluvné strany, uznávajúc, že elektronický obchod zvyšuje obchodné príležitosti v mnohých odvetviach, sa zhodli na dôležitosti uľahčenia jeho používania a rozvoja, ako aj uplatňovania pravidiel WTO v tejto oblasti.
2. Zmluvné strany sa dohodli na podpore rozvoja elektronického obchodu medzi sebou, a to najmä prostredníctvom spolupráce v záležitostiach súvisiacich s uplatňovaním ustanovení tejto kapitoly na elektronický obchod. V tomto rámci by sa obe zmluvné strany mali zdržať zbytočnej regulácie a ukladania zbytočných obmedzení v oblasti elektronického obchodu.
3. Zmluvné strany uznávajú dôležitosť voľného toku informácií na internete, pričom sa však zhodujú na tom, že by ním nemali byť porušované práva nositeľov práv duševného vlastníctva, a to vzhľadom na význam ochrany práv duševného vlastníctva na internete.
4. Zmluvné strany sa dohodli, že rozvoj elektronického obchodu musí byť plne zlučiteľný s medzinárodnými normami v oblasti ochrany údajov s cieľom zabezpečiť dôveru používateľov elektronického obchodu.

ČLÁNOK 8.58

Clo

Zmluvné strany neuložia clo na elektronické prenosy.

ČLÁNOK 8.59

Elektronické poskytovanie služieb

V záujme väčšej istoty zmluvné strany potvrdzujú, že opatrenia týkajúce sa poskytnutia služby elektronickými prostriedkami spadajú do rozsahu pôsobnosti povinností obsiahnutých v príslušných ustanoveniach tejto kapitoly s výhradou akýchkoľvek výnimiek, ktoré sa na uvedené povinnosti vzťahujú.

ČLÁNOK 8.60

Elektronické podpisy

1. Zmluvné strany podniknú kroky s cieľom uľahčiť lepšie pochopenie svojich príslušných rámcov pre elektronické podpisy a v súlade so svojimi príslušnými domácimi podmienkami a právnymi predpismi preskúmať možnosť budúcej dohody o vzájomnom uznávaní elektronických podpisov.
2. Pri dosahovaní cieľov uvedených v odseku 1 zmluvné strany:

- a) v čo najväčšej možnej miere uľahčujú zastúpenie druhej zmluvnej strany na existujúcich fórach, ktoré formálne alebo neformálne organizujú ich vlastné príslušné orgány v oblasti elektronických predpisov, tak, že umožnia druhej zmluvnej strane predstaviť jej rámec pre elektronické podpisy;
- b) v čo najväčšej možnej miere podporujú výmenu názorov v oblasti elektronických podpisov prostredníctvom špecializovaných seminárov a stretnutí odborníkov v oblastiach, ako sú bezpečnosť a interoperabilita a
- c) v čo najväčšej možnej miere podporujú štúdium a analýzu jej vlastného rámca druhou zmluvnou stranou poskytnutím príslušných informácií.

ČLÁNOK 8.61

Regulačná spolupráca v oblasti elektronického obchodu

1. Zmluvné strany vedú dialóg o regulačných otázkach vznikajúcich v súvislosti s elektronickým obchodom, v rámci ktorého sa budú okrem iného riešiť tieto záležitosti:
 - a) uznávanie certifikátov elektronických podpisov vydávaných verejnosti a uľahčenie cezhraničných certifikačných služieb;
 - b) zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, pokiaľ ide o prenos alebo uchovávanie informácií;
 - c) zaobchádzanie s nevyžiadanou elektronickou komerčnou komunikáciou;

d) ochrana spotrebiteľov a

e) akákoľvek iná záležitosť relevantná z hľadiska rozvoja elektronického obchodu.

2. Táto spolupráca môže mať formu výmeny informácií o príslušných právnych predpisoch zmluvných strán, ktoré sa týkajú týchto otázok, ako aj o vykonávaní týchto právnych predpisov.

ODDIEL G

VÝNIMKY

ČLÁNOK 8.62

Všeobecné výnimky

S výhradou požiadavky, že sa takéto opatrenia nesmú uplatňovať spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie voči druhej zmluvnej strane v situáciách vyznačujúcich sa obdobnými podmienkami, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním usadenia sa alebo cezhraničného poskytovania služieb, žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že by bránilo jednej zo zmluvných strán prijať alebo presadzovať opatrenia, ktoré:

a) sú nevyhnutné na ochranu verejnej bezpečnosti alebo morálky alebo na zachovanie verejného poriadku¹;

¹ Výnimku týkajúcu sa verejného poriadku možno uplatniť, len ak existuje skutočné a dostatočne vážne ohrozenie základných záujmov spoločnosti.

- b) sú nevyhnutné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín;
- c) súvisia s ochranou vyčerpatelných prírodných zdrojov, ak sa takéto opatrenia uplatňujú spoločne s obmedzeniami uloženými domácim podnikateľom alebo na domáce poskytovanie či spotrebu služieb;
- d) sú nevyhnutné na ochranu národných pamiatok s umeleckou, historickou alebo archeologickou hodnotou;
- e) sú nevyhnutné na zabezpečenie súladu so zákonmi alebo inými právnymi predpismi, ktoré nie sú v rozpore s ustanoveniami tejto kapitoly vrátane ustanovení týkajúcich sa:
 - i) predchádzania klamlivým a podvodným praktikám alebo riešenia dôsledkov neplnenia záväzkov zo zmlúv;
 - ii) ochrany súkromia jednotlivcov, pokiaľ ide o spracovanie a šírenie osobných údajov, a ochrany dôvernosti individuálnych záznamov a účtov;
 - iii) bezpečnosti;

- f) sú v rozpore s článkom 8.6 (Národné zaobchádzanie) a článkom 8.11 (Národné zaobchádzanie) za predpokladu, že rozdiel v zaobchádzaní má za cieľ zabezpečiť účinné alebo nestranné uloženie alebo výber priamych daní v súvislosti s hospodárskou činnosťou, podnikateľmi alebo poskytovateľmi služieb druhej zmluvnej strany¹.

¹ K opatreniam zameraným na zabezpečenie účinného alebo nestranného uloženia alebo výberu priamych daní patria opatrenia prijaté zmluvnou stranou v rámci jej daňového systému, ktoré:

- a) sa vzťahujú na podnikateľov a poskytovateľov služieb, ktorí nie sú rezidentmi, na základe skutočnosti, že daňová povinnosť nerezidentov je určená vzhľadom na zdaniteľné položky, ktoré sú čerpané alebo umiestnené na území zmluvnej strany;
- b) sa vzťahujú na nerezidentov na účely zabezpečenia uloženia alebo výberu daní na území zmluvnej strany;
- c) sa vzťahujú na nerezidentov alebo rezidentov na účely zamedzenia vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam alebo zamedzenia daňovým únikom vrátane opatrení na zabezpečenie súladu;
- d) sa vzťahujú na spotrebiteľov služieb poskytovaných na území alebo z územia druhej zmluvnej strany s cieľom zabezpečiť uloženie daní takýmto spotrebiteľom alebo výber daní od takýchto spotrebiteľov odvodených zo zdrojov na území zmluvnej strany;
- e) rozlišujú podnikateľov a poskytovateľov služieb podliehajúcich dani z celosvetovo zdaniteľných položiek od iných podnikateľov a poskytovateľov služieb vzhľadom na rozdielny charakter ich daňového základu alebo
- f) určujú, pridelujú alebo rozdeľujú príjem, zisk, výnos, stratu, odpočet alebo kredit osôb alebo organizačných zložiek, ktoré sú rezidentmi, alebo medzi prepojenými osobami alebo organizačnými zložkami tej istej osoby na účely zabezpečenia daňového základu zmluvnej strany.

Daňové termíny alebo pojmy uvedené v písmene f) a v tejto poznámke pod čiarou sú stanovené podľa daňových vymedzení a pojmov alebo rovnocenných či podobných vymedzení a pojmov stanovených domácim právom zmluvnej strany, ktorá prijíma dané opatrenie.

ČLÁNOK 8.63

Preskúmanie

S cieľom ďalšieho prehĺbenia liberalizácie a odstránenia zostávajúcich obmedzení a pri zaistení celkovej rovnováhy práv a povinností zmluvné strany preskúmajú túto kapitolu a svoje listiny špecifických záväzkov najneskôr do troch rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody a následne v pravidelných intervaloch. Na základe tohto preskúmania môže Výbor pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadený podľa článku 16.2 (Osobitné výbory) rozhodnúť o zmene príslušných listín špecifických záväzkov.

DEVIATA KAPITOLA

VLÁDNE OBSTARÁVANIE

ČLÁNOK 9.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „komerčný tovar a služby“ sú tovar a služby druhu, ktorý sa bežne predáva alebo ponúka na predaj na komerčnom trhu, a to iným kupujúcim, než sú vlády, a na iné než vládne účely, a ktorý takíto kupujúci zvyčajne kupujú;

- b) „činnosť podliehajúca hospodárskej súťaži“ je, pokiaľ ide o Úniu:
- i) činnosť vykonávaná v rámci územia členského štátu Únie, ktorá je priamo vystavená hospodárskej súťaži na trhoch, na ktoré nie je obmedzený prístup, a
 - ii) v súvislosti s ktorou prijal príslušný orgán Únie rozhodnutie o uplatniteľnosti bodu i).

Na účely písmena b) bodu i) sa o otázke, či je činnosť priamo vystavená hospodárskej súťaži, rozhodne na základe charakteristík príslušného tovaru alebo služieb, existencie alternatívneho tovaru alebo služieb, cien a skutočnej alebo možnej prítomnosti viac ako jedného dodávateľa príslušného tovaru alebo poskytovateľa príslušných služieb;

- c) „stavebná služba“ je služba, ktorej cieľom je akýmikoľvek prostriedkami realizovať stavebné alebo stavebno-inžinierske práce v zmysle časti 51 provizórnej ústrednej klasifikácie produkcie vypracovanej OSN (ďalej len „CPC“);
- d) „nápravné opatrenie“ je v kontexte domácich postupov preskúmania buď zrušenie, alebo zabezpečenie zrušenia rozhodnutí nezákonne prijatých obstarávateľským subjektom vrátane odstránenia diskriminačných technických, ekonomických alebo finančných kritérií uvedených vo výzvach na predkladanie ponúk, v súťažných podkladoch alebo v akýchkoľvek iných dokumentoch týkajúcich sa postupu zadávania zákazky;
- e) „elektronická aukcia“ je opakujúci sa proces, pri ktorom sa využívajú elektronické prostriedky, aby dodávateľia alebo poskytovatelia predložili buď nové ceny, alebo nové hodnoty v prípade kvantifikovateľných parametrov ponúk iných ako ceny, ktoré súvisia s kritériami hodnotenia, alebo nové ceny aj nové hodnoty, a v dôsledku ktorého je možné zostaviť poradie alebo nové poradie ponúk;

- f) „písomne“ alebo „písomný“ je akákoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo číslíc, ktoré je možné čítať, reprodukovat’ a následne oznámiť. Môže zahŕňať informácie prenášané a uložené elektronicky;
- g) „právnická osoba“ je právnická osoba v zmysle článku 8.2 (Vymedzenie pojmov) písm. b);
- h) „právnická osoba Únie“ alebo „právnická osoba Singapuru“ je právnická osoba Únie alebo právnická osoba Singapuru v zmysle článku 8.2 (Vymedzenie pojmov) písm. c);
- i) „obmedzený postup obstarávania“ je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt osloví dodávateľa či poskytovateľa alebo dodávateľov či poskytovateľov podľa svojho výberu;
- j) „miestne usadená“ je právnická osoba usadená v jednej zmluvnej strane, ktorá je vlastnená alebo kontrolovaná fyzickými alebo právnickými osobami druhej zmluvnej strany.

Právnická osoba je:

- i) „vlastnená“ fyzickými alebo právnickými osobami druhej zmluvnej strany, ak viac ako 50 percent základného imania v nej vlastní osoby druhej zmluvnej strany a
- ii) „kontrolovaná“ fyzickými alebo právnickými osobami druhej zmluvnej strany, ak takéto osoby majú právomoc vymenúvať väčšinu jej riaditeľov alebo inak zo zákona riadiť jej činnosť;
- k) „opatrenie“ je akýkoľvek zákon, iný právny predpis, postup, administratívne usmernenie alebo prax alebo akékoľvek konanie obstarávateľského subjektu v súvislosti s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy;

- l) „zoznam na viacero použití“ je zoznam dodávateľov alebo poskytovateľov, o ktorých obstarávateľský subjekt usúdil, že spĺňajú podmienky zahrnutia do takéhoto zoznamu a ktorých chce obstarávateľský subjekt využiť viac než raz;
- m) „oznámenie o plánovanom obstarávaní“ je oznámenie uverejnené obstarávateľským subjektom, v ktorom sa dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem, vyzývajú na predloženie žiadosti o účasť, predloženie ponuky alebo predloženie žiadosti o účasť aj ponuky;
- n) „kompenzácie“ sú akékoľvek podmienky alebo záväzky, ktoré podporujú miestny rozvoj alebo zlepšujú platobnú bilanciu zmluvnej strany, ako napríklad použitie domáceho obsahu, poskytnutie licencie na technológiu, investícia, kompenzačný obchod a podobné postupy alebo požiadavky;
- o) „otvorený postup obstarávania“ je postup, v rámci ktorého môžu predložiť ponuku všetci dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem;
- p) „privatizovaný“ je, pokiaľ ide o Singapur, subjekt, ktorý bol vytvorený z obstarávateľského subjektu alebo jeho časti ako právnická osoba, ktorá pri obstarávaní tovarov vychádza z komerčných hľadísk a ktorá už nie je oprávnená vykonávať vládnu moc, hoci vláda v nej má majetkovú účasť alebo vymenúva členov jej predstavenstva.

V záujme väčšej istoty treba uviesť, že ak má vláda majetkovú účasť v privatizovanom subjekte alebo vymenuje vládneho úradníka za člena jeho predstavenstva, má sa za to, že tento subjekt vychádza pri nákupe tovarov a služieb z komerčných hľadísk, ako sú dostupnosť, cena a kvalita tovarov a služieb, ak vláda alebo takto vymenovaní členovia predstavenstva priamo alebo nepriamo neovplyvňujú či neusmerňujú rozhodnutia predstavenstva týkajúce sa obstarávania tovarov a služieb týmto subjektom;

- q) „obstarávateľský subjekt“ je subjekt, na ktorý sa vzťahuje príloha 9-A, 9-B alebo 9-C;
- r) „kvalifikovaný dodávateľ alebo poskytovateľ“ je dodávateľ alebo poskytovateľ, o ktorom obstarávateľský subjekt usúdi, že spĺňa podmienky účasti;
- s) „revidovaná dohoda o vládnom obstarávaní“ odkazuje na znenie dohody o vládnom obstarávaní zmenené rozhodnutím o výsledkoch rokovaní podľa článku XXIV ods. 7 dohody o vládnom obstarávaní, ktoré bolo prijaté 30. marca 2012;
- t) „výberový postup obstarávania“ je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt vyzve na predloženie ponúk len kvalifikovaných dodávateľov alebo poskytovateľov;
- u) „služby“ zahŕňajú aj stavebné služby, ak nie je uvedené inak;
- v) „norma“ je dokument schválený uznaným orgánom, ktorý poskytuje na všeobecné a opakované použitie pravidiel, usmernenia alebo charakteristiky tovaru alebo služieb alebo súvisiace postupy a výrobné metódy, ktorých dodržiavanie nie je záväzné. Jej obsahom alebo jej jediným predmetom úpravy môžu tiež byť požiadavky súvisiace s terminológiou, symbolmi, balením, značením alebo označovaním, ktoré sa vzťahujú na určitý tovar, službu, postup alebo výrobnú metódu;
- w) „dodávateľ alebo poskytovateľ“ je osoba alebo skupina osôb jednej zo zmluvných strán, ktorá dodáva tovar alebo poskytuje služby alebo by mohla dodávať tovar alebo poskytovať služby;

- x) „technická špecifikácia“ je požiadavka, ktorá v rámci obstarávania:
- i) stanovuje vlastnosti tovaru alebo služieb, ktoré majú byť obstarané, ako napríklad kvalitu, výkon, bezpečnosť a rozmery, alebo postupy a metódy ich výroby alebo dodania či poskytnutia alebo
 - ii) stanovuje terminológiu, symboly, balenie, značenie alebo označovanie vzťahujúce sa na určitý tovar alebo službu.

ČLÁNOK 9.2

Rozsah pôsobnosti a predmet úpravy

Uplatňovanie tejto kapitoly

1. Táto kapitola sa vzťahuje na akékoľvek opatrenie týkajúce sa obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, bez ohľadu na to, či sa vykonáva výlučne alebo čiastočne elektronickými prostriedkami.
2. Na účely tejto kapitoly je obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy, obstarávanie na vládne účely:
 - a) tovaru, služieb alebo ich akejkoľvek kombinácie:
 - i) ako sa uvádzajú v prílohách 9-A až 9-G každej zmluvnej strany a

- ii) ktoré sa neobstarávajú s cieľom komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja, ani na využitie pri výrobe alebo dodávke tovaru alebo poskytovaní služieb na účely komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja;
 - b) uskutočňované na akomkoľvek zmluvnom základe vrátane kúpy, lízingu, prenájmu alebo kúpy na splátky s možnosťou odkúpenia alebo bez takejto možnosti a akýchkoľvek zmlúv o verejno-súkromnom partnerstve, ako sú vymedzené v prílohe 9-I;
 - c) s hodnotou odhadnutou v súlade odsekmi 6 až 8, ktorá sa v čase uverejnenia oznámenia v súlade s článkom 9.6 (Oznámenia) rovná prahovým hodnotám stanoveným v prílohách 9-A až 10-G alebo je vyššia;
 - d) uskutočňované obstaráateľským subjektom a
 - e) ktoré nie je inak vylúčené z predmetu úpravy v odseku 3 alebo v prílohách 9-A až 9-G zmluvnej strany.
3. Ak nie je v prílohách 9-A až 9-G stanovené inak, táto kapitola sa nevzťahuje na:
- a) nadobudnutie alebo prenájom pozemkov, existujúcich budov alebo iného nehnuteľného majetku, alebo práv k nim;
 - b) mimozmluvné dojednania alebo akúkoľvek formu pomoci, ktorú zmluvná strana poskytuje, vrátane dohôd o spolupráci, grantov, pôžičiek, kapitálových injekcií, záruk a fiškálnych stimulov;

- c) obstarávanie alebo nadobudnutie fiškálnej agentúry alebo depozitárnych služieb, likvidačných a správnych služieb pre regulované finančné inštitúcie alebo služieb týkajúcich sa predaja, splácania a distribúcie verejného dlhu vrátane pôžičiek a štátnych dlhopisov, bankoviek a iných cenných papierov;
- d) pracovné zmluvy vo verejnom sektore;
- e) obstarávanie uskutočňované:
 - i) na konkrétny účel poskytovania medzinárodnej pomoci vrátane rozvojovej pomoci;
 - ii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej dohody týkajúcej sa umiestnenia vojsk alebo spoločného vykonávania projektu signatárskymi štátmi, alebo
 - iii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej organizácie, alebo ak je financované z medzinárodných grantov, pôžičiek alebo inej pomoci, keď by príslušný postup alebo podmienka boli v rozpore s touto kapitolou.

4. Každá zmluvná strana v prílohách 9-A až 9-G uvedie tieto informácie:

- a) v prílohe 9-A orgány ústrednej štátnej správy, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;
- b) v prílohe 9-B orgány štátnej správy na nižšej úrovni, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;

- c) v prílohe 9-C všetky ostatné subjekty, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;
- d) v prílohe 9-D tovary, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- e) v prílohe 9-E služby iné ako stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- f) v prílohe 9-F stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola a
- g) v prílohe 9-G akékoľvek všeobecné poznámky.

5. Ak obstarávateľský subjekt v rámci obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, vyžaduje, aby osoby, ktoré nie sú uvedené v prílohách 9-A až 9-C, obstarávali v súlade s osobitnými požiadavkami, na tieto požiadavky sa *mutatis mutandis* uplatní článok 9.4 (Všeobecné zásady).

Určenie hodnoty

6. Obstarávateľský subjekt pri odhadovaní hodnoty obstarávania na účely stanovenia, či ide o obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy:

- a) obstarávanie nerozdelí na viacero samostatných obstarávaní, a takisto nezvolí ani nepoužije na odhad hodnoty obstarávania osobitnú metódu určenia hodnoty s úmyslom úplne alebo čiastočne vylúčiť predmetné obstarávanie z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly a
- b) zahrnie odhadovanú maximálnu celkovú hodnotu obstarávania počas celej dĺžky trvania bez ohľadu na to, či bola zákazka zadaná jednému alebo viacerým dodávateľom alebo poskytovateľom, pričom zohľadní všetky formy odmeny vrátane:

- i) prémie, poplatkov, provízií a úrokov a
- ii) keď obstarávanie umožňuje alternatívy, celkovej hodnoty týchto alternatív.

7. Ak splnenie individuálnej požiadavky na obstarávanie vyžaduje zadanie viac než jednej zákazky alebo zadanie zákaziek ako samostatných častí (ďalej len „opakované zákazky“), základom na výpočet odhadovanej maximálnej celkovej hodnoty je:

- a) hodnota opakovaných zákaziek týkajúcich sa rovnakého typu tovaru alebo služby zadaných v priebehu predchádzajúcich dvanástich mesiacov alebo v priebehu predchádzajúceho fiškálneho roku obstarávateľského subjektu upravená, ak je to možné, o očakávané zmeny, pokiaľ ide o množstvo alebo hodnotu obstarávaného tovaru alebo služby v priebehu nasledujúcich dvanástich mesiacov alebo
- b) odhadovaná hodnota opakovaných zákaziek týkajúcich sa rovnakého typu tovaru alebo služby, ktoré sa majú zadať počas dvanástich mesiacov, ktoré nasledujú po zadaní počiatočnej zákazky, alebo vo fiškálnom roku obstarávateľského subjektu.

8. V prípade obstarávania prostredníctvom lízingu, prenájmu alebo kúpy na splátky tovaru alebo služieb alebo v prípade zákazky, ktorej celková cena nie je stanovená, základom pre stanovenie hodnoty je:

- a) v prípade zmlúv uzavretých na určitý čas:
 - i) ak je platnosť zmluvy dvanásť mesiacov alebo menej, celková odhadovaná maximálna hodnota zákazky počas platnosti zmluvy, alebo

- ii) ak je platnosť zmluvy dlhšia ako dvanásť mesiacov, celková odhadovaná maximálna hodnota zákazky vrátane odhadovanej zostatkovej hodnoty;
- b) v prípade zmlúv uzavretých na neurčitý čas štyridsaťosemnásobok odhadovanej mesačnej splátky a
- c) ak nie je isté, či sa zmluva uzavrie na určitý čas, použije sa písmeno b).

ČLÁNOK 9.3

Bezpečnosť a všeobecné výnimky

1. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že ktorejkoľvek zmluvnej strane bráni v prijatí akýchkoľvek opatrení alebo nezverejnení akýchkoľvek informácií, ktoré považuje za potrebné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov týkajúcich sa obstarávania zbraní, munície alebo vojenského materiálu alebo týkajúcich sa obstarávania, ktoré je nevyhnutné z hľadiska národnej bezpečnosti alebo na účely národnej obrany.
2. S výhradou požiadavky, že sa takéto opatrenia nesmú uplatňovať spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie medzi zmluvnými stranami v situáciách vyznačujúcich sa rovnakými podmienkami a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním medzinárodného obchodu, žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že by ktorejkoľvek zmluvnej strane bránilo v uložení alebo presadzovaní opatrení, ktoré:
 - a) sú nevyhnutné na ochranu verejnej morálky, poriadku alebo bezpečnosti;

- b) sú nevyhnutné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín;
- c) sú nevyhnutné na ochranu práv duševného vlastníctva alebo
- d) súvisia s tovarom alebo službami, ktoré sú poskytované osobami so zdravotným postihnutím, dobročinnými inštitúciami alebo ktoré sú výsledkom práce väzňov.

ČLÁNOK 9.4

Všeobecné zásady

Národné zaobchádzanie a nediskriminácia

1. V súvislosti s akýmkoľvek opatrením týkajúcim sa obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, každá zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytne okamžite a bezodkladne tovaru a službám druhej zmluvnej strany a dodávateľom alebo poskytovateľom druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nie menej priaznivé než zaobchádzanie, ktoré táto zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytuje domácomu tovaru, službám a dodávateľom alebo poskytovateľom.
2. V súvislosti s akýmkoľvek opatrením týkajúcim sa obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, nesmie žiadna zmluvná strana ani jej obstarávateľské subjekty:
 - a) zaobchádzať so žiadnym miestne usadeným dodávateľom alebo poskytovateľom druhej zmluvnej strany menej výhodne ako s iným miestne usadeným dodávateľom alebo poskytovateľom na základe miery zahraničnej účasti alebo vlastníctva alebo

- b) diskriminovať žiadneho miestne usadeného dodávateľa alebo poskytovateľa na základe skutočnosti, že tovar alebo služby, ktoré ponúka, sú tovarom alebo službami druhej zmluvnej strany.

Používanie elektronických prostriedkov

3. Ak sa obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy, uskutočňuje elektronickým spôsobom, obstarávateľský subjekt:

- a) zabezpečí, aby sa pri obstarávaní používali systémy informačných technológií a softvér vrátane systémov a softvéru na autentifikáciu a šifrovanie informácií, ktoré sú všeobecne dostupné a interoperabilné s ostatnými všeobecne dostupnými systémami informačných technológií a softvérom a
- b) zachováva mechanizmy, ktoré zabezpečujú integritu žiadostí o účasť a integritu ponúk vrátane registrácie času prijatia a predchádzania neoprávnenému prístupu.

Uskutočňovanie obstarávania

4. Obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy, transparentným a nestranným spôsobom, ktorý:

- a) je v súlade s touto kapitolou a pri ktorom sa používajú metódy ako otvorený postup obstarávania, výberový postup obstarávania a obmedzený postup obstarávania;
- b) zabraňuje konfliktom záujmov a
- c) zabraňuje korupčným postupom.

Pravidlá pôvodu

5. Žiadna zmluvná strana nesmie na účely obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, uplatniť na tovar alebo služby dovezené alebo poskytnuté z druhej zmluvnej strany pravidlá pôvodu, ktoré by sa líšili od pravidiel pôvodu, ktoré táto zmluvná strana v tom istom čase uplatňuje na dovoz alebo poskytovanie toho istého tovaru alebo tých istých služieb z tej istej zmluvnej strany v rámci bežného obchodovania.

Kompenzácie

6. Zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, nebude v súvislosti s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy, požadovať, zohľadňovať, ukladať ani vynucovať žiadne kompenzácie.

Opatrenia, ktoré nie sú špecifické pre obstarávanie

7. Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na clá a poplatky akéhokoľvek druhu uložené na dovoz alebo v súvislosti s ním, spôsob výberu takýchto ciel a poplatkov, iné dovozné predpisy a formality a opatrenia, ktoré majú vplyv na obchod so službami, iné ako opatrenia upravujúce obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy.

ČLÁNOK 9.5

Informácie o systéme obstarávania

1. Každá zmluvná strana:

a) bezodkladne uverejní všetky zákony, iné právne predpisy, súdne rozhodnutia a všeobecne záväzné administratívne rozhodnutia, ako aj znenia štandardných zmluvných ustanovení predpísaných zákonom alebo iným právnym predpisom a prostredníctvom odkazu začlenených do oznámení alebo súťažných podkladov a postup týkajúci sa obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, ako aj akékoľvek ich úpravy, pričom na toto uverejnenie využije oficiálne určené elektronické alebo tlačené médiá, ktoré sú všeobecne distribuované a ku ktorým má verejnosť neustále jednoduchý prístup a

b) na požiadanie poskytne druhej zmluvnej strane vysvetľujúce informácie.

2. Každá zmluvná strana v prílohe 9-H uvedie:

a) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje informácie opísané v odseku 1;

b) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje oznámenia požadované podľa článku 9.6 (Oznámenia), článku 9.8 (Kvalifikácia dodávateľov alebo poskytovateľov) ods. 8 a článku 9.15 (Transparentnosť informácií o obstarávaní) ods. 2.

3. Každá zmluvná strana informuje čo najskôr Výbor pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadený podľa článku 16.2 (Osobitné výbory) o akýchkoľvek zmenách svojich informácií uvedených v prílohe 9-H.

ČLÁNOK 9.6

Oznámenia

Oznámenie o plánovanom obstarávaní

1. Obstarávateľský subjekt pre každé obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy, uverejní oznámenie o plánovanom obstarávaní, ktoré je priamo bezplatne prístupné elektronickými prostriedkami cez jedno prístupové miesto, okrem situácií opísaných v článku 9.12 (Obmedzený postup obstarávania). Toto oznámenie o plánovanom obstarávaní zostane verejnosti jednoducho prístupné aspoň do uplynutia lehoty uvedenej v oznámení. Každá zmluvná strana uvedie vhodné elektronické médium v prílohe 9-H.
2. Ak nie je v tejto kapitole stanovené inak, každé oznámenie o plánovanom obstarávaní obsahuje:
 - a) názov a adresu obstarávateľského subjektu a iné informácie potrebné na kontaktovanie tohto subjektu a získanie všetkých príslušných podkladov týkajúcich sa obstarávania, prípadne ich cenu a platobné podmienky;
 - b) opis obstarávania vrátane informácií o povahe a množstve tovaru alebo služieb, ktoré sa majú obstarat', alebo ak množstvo nie je známe, odhadované množstvo;
 - c) v prípade opakovaných zákaziek, ak je to možné, predpokladaný časový harmonogram nasledujúcich oznámení o plánovanom obstarávaní;

- d) opis všetkých alternatív;
- e) časový rámec na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, alebo trvanie zmluvy;
- f) postup obstarávania, ktorý sa má použiť, ako aj to, či sa v rámci neho uskutočnia rokovania alebo elektronická aukcia;
- g) v náležitých prípadoch adresu a lehotu na predkladanie žiadostí o účasť v obstarávaní;
- h) adresu a lehotu na predkladanie ponúk;
- i) jazyk či jazyky, v ktorých sa môžu predkladať ponuky alebo žiadosti o účasť, ak môžu byť predložené v jazyku inom než úradnom jazyku zmluvnej strany, ku ktorej patrí obstarávateľský subjekt;
- j) zoznam a stručný opis všetkých podmienok účasti pre dodávateľov alebo poskytovateľov vrátane akýchkoľvek požiadaviek na osobitné doklady alebo osvedčenia, ktoré musia dodávatelia alebo poskytovatelia v súvislosti s obstarávaním predložiť, ak tieto požiadavky nie sú uvedené v súťažných pokladoch, ktoré boli sprístupnené všetkým dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorí majú záujem, v tom istom čase ako oznámenie o plánovanom obstarávaní;
- k) ak má obstarávateľský subjekt podľa článku 9.8 (Kvalifikácia dodávateľov alebo poskytovateľov) v úmysle vybrať len obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorí budú vyzvaní na predloženie ponuky, kritériá pre výber tohto obmedzeného počtu dodávateľov alebo poskytovateľov a prípadne informáciu o obmedzení počtu dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorí budú môcť predložiť ponuku. a

- l) informáciu o tom, že na obstarávanie sa vzťahuje táto dohoda.

Súhrnné oznámenie

3. Obstarávateľský subjekt uverejní v súvislosti s každým plánovaným obstarávaním súhrnné oznámenie, ktoré je jednoducho prístupné v niektorom z jazykov WTO, v tom istom čase, ako je uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní. Oznámenie musí obsahovať aspoň tieto informácie:

- a) predmet obstarávania;
- b) lehotu na predkladanie ponúk alebo prípadne lehotu na prekladanie žiadostí o účasť v obstarávaní alebo žiadostí o zapísanie do zoznamu na viacero použití a
- c) adresu, na ktorej je možné požiadať o dokumenty súvisiace s obstarávaním.

Oznámenie o pláne obstarávania

4. Obstarávateľské subjekty sa vyzývajú, aby čo najskôr v každom fiškálnom roku elektronickými prostriedkami cez jedno prístupové miesto, ktoré sa používa na uverejnenie oznámení o plánovanom obstarávaní, uverejnili oznámenie týkajúce sa ich budúcich plánov obstarávania (ďalej len „oznámenie o pláne obstarávania“). Súčasťou takéhoto oznámenia by mal byť predmet obstarávania a plánovaný dátum uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní.

5. Obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahuje príloha 9-B alebo príloha 9-C, môže použiť oznámenie o pláne obstarávania ako oznámenie o plánovanom obstarávaní za predpokladu, že oznámenie o pláne obstarávania obsahuje všetky tie informácie uvedené v odseku 2, ktoré sú k dispozícii, ako aj vyjadrenie, že dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú o obstarávanie záujem, by mali svoj záujem o obstarávanie oznámiť danému obstarávateľskému subjektu.

ČLÁNOK 9.7

Podmienky účasti

1. Obstarávateľský subjekt obmedzí podmienky účasti na obstarávaní len na tie, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby mal dodávateľ alebo poskytovateľ právnu, podnikateľskú, technickú a finančnú spôsobilosť na realizáciu príslušného obstarávania.
2. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní podmienok účasti:
 - a) nesmie podmieňovať účasť dodávateľa alebo poskytovateľa na obstarávaní tým, že mu obstarávateľský subjekt zmluvnej strany už v minulosti zadal jednu alebo viacero zákaziek alebo že musí mať predchádzajúce skúsenosti s aktivitami na území tejto zmluvnej strany a
 - b) môže vyžadovať príslušné predchádzajúce skúsenosti, ak je to nevyhnutné na splnenie požiadaviek obstarávania.
3. Pri posudzovaní toho, či určitý dodávateľ alebo poskytovateľ spĺňa podmienky účasti, obstarávateľský subjekt:

- a) posúdi finančnú kapacitu a obchodnú a technickú spôsobilosť dodávateľa alebo poskytovateľa na základe jeho podnikateľskej činnosti na území zmluvnej strany obstarávateľského subjektu, ako aj mimo tohto územia a
- b) pri tomto posudzovaní vychádza z podmienok, ktoré vopred podrobnejšie stanovil v oznámeniach alebo v súťažných podkladoch.

4. Zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, môže v prípade podporných dôkazov vylúčiť dodávateľa z dôvodov, ako napríklad:

- a) konkurz;
- b) nepravdivé vyhlásenia;
- c) závažné alebo pretrvávajúce nedostatky pri plnení hmotnoprávnej požiadavky alebo povinnosti vyplývajúcej z predchádzajúcej zákazky alebo zákaziek;
- d) právoplatné rozsudky za závažné trestné činy alebo iné vážne porušenia právnych predpisov;
- e) profesionálne pochybenie alebo skutky alebo opomenutia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na podnikateľskú integritu dodávateľa alebo poskytovateľa; alebo
- f) neplatenie daní.

ČLÁNOK 9.8

Kvalifikácia dodávateľov alebo poskytovateľov

Registračné systémy a kvalifikačné postupy

1. Zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, môže viesť systém registrácie dodávateľov alebo poskytovateľov, do ktorého sa dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem, musia zaregistrovať a poskytnúť určité informácie.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby:
 - a) sa jej obstarávateľské subjekty usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich kvalifikačných postupoch a
 - b) ak jej obstarávateľské subjekty vedú registračné systémy, aby sa usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich registračných systémoch.
3. Zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, neprijme ani nepoužije žiaden registračný systém alebo kvalifikačný postup s cieľom alebo účinkom vytvorenia zbytočných prekážok účasti dodávateľov alebo poskytovateľov druhej zmluvnej strany v jej obstarávaní.

Výberový postup obstarávania

4. V prípade, že obstarávateľský subjekt má v úmysle použiť výberový postup obstarávania, musí:

- a) v oznámení o plánovanom obstarávaní uviesť aspoň informácie uvedené v 9.6 (Oznámenia) ods. 2 písm. a), b), f), g), j), k) a l) a vyzvať dodávateľov alebo poskytovateľov na predloženie žiadosti o účasť a
- b) kvalifikovaným dodávateľom alebo poskytovateľom poskytnúť pred začatím plynutia lehoty na predloženie ponúk aspoň informácie uvedené v článku 9.6 (Oznámenia) ods. 2 písm. c), d), e), h), a i), ktoré oznámi v súlade s článkom 9.10 (Lehoty) ods. 3 písm. b).

5. Obstarávateľský subjekt umožní všetkým kvalifikovaným dodávateľom alebo poskytovateľom zúčastniť sa na obstarávaní, pokiaľ obstarávateľský subjekt neuvedie v oznámení o plánovanom obstarávaní určité obmedzenie počtu dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorým umožní predložiť ponuky, a kritériá výberu tohto obmedzeného počtu dodávateľov alebo poskytovateľov. V každom prípade musí byť počet dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorým sa umožní predložiť ponuky, dostatočný na zaistenie hospodárskej súťaže bez toho, aby bola dotknutá operačná efektívnosť systému obstarávania.

6. Ak súťažné podklady nie sú verejne k dispozícii od dátumu uverejnenia oznámenia uvedeného v odseku 4, obstarávateľský subjekt zabezpečí, aby sa tieto podklady poskytli v rovnakom čase všetkým kvalifikovaným dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorí boli vybratí v súlade s odsekom 5.

Zoznamy na viaceré použitia

7. Obstarávateľský subjekt môže viesť zoznam dodávateľov alebo poskytovateľov na viaceré použitia za predpokladu, že oznámenie, v ktorom sa dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem, vyzvú, aby požiadali o zapísanie do tohto zoznamu:

- a) sa každoročne uverejňuje a

- b) ak sa uverejňuje elektronickými prostriedkami, je nepretržite dostupné na jednom z vhodných médií uvedených v prílohe 9-H.

8. Oznámenie ustanovené v odseku 7 obsahuje:

- a) opis tovaru alebo služieb alebo ich kategórií, v súvislosti s ktorými sa môže zoznam použiť;
- b) podmienky účasti, ktoré musia dodávatelia alebo poskytovatelia splniť na zapísanie do zoznamu, a metódy, ktoré obstarávateľský subjekt použije na overenie splnenia podmienok dodávateľom alebo poskytovateľom;
- c) názov a adresu obstarávateľského subjektu a iné informácie potrebné na kontaktovanie tohto subjektu a získanie všetkých príslušných dokumentov týkajúcich sa zoznamu;
- d) obdobie platnosti zoznamu a spôsob jeho obnovenia alebo ukončenia alebo, ak nie je uvedené obdobie platnosti, uvedenie spôsobu, akým sa oznámi ukončenie používania tohto zoznamu a
- e) údaj o tom, že zoznam sa môže použiť na obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda.

9. Bez ohľadu na odsek 7, ak je zoznam na viacero použití platný tri roky alebo menej, obstarávateľský subjekt môže uverejniť oznámenie uvedené v odseku 7 len raz, na začiatku obdobia platnosti tohto zoznamu, pod podmienkou, že:

- a) v oznámení sa uvedie obdobie platnosti a skutočnosť, že nebudú uverejnené žiadne ďalšie oznámenia a

b) sa oznámenie uverejňuje elektronickými prostriedkami a je počas obdobia svojej platnosti nepretržite dostupné.

10. Obstarávateľský subjekt dodávateľom alebo poskytovateľom umožní, aby mohli kedykoľvek požiadať o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia a všetkých kvalifikovaných dodávateľov alebo poskytovateľov musí do tohto zoznamu zapísať v primerane krátkom čase.

11. Keď dodávateľ alebo poskytovateľ, ktorý nie je zapísaný v zozname na viaceré použitia, predloží žiadosť o účasť na obstarávaní na základe zoznamu na viaceré použitia a všetky súvisiace požadované dokumenty v lehote stanovenej v článku 9.10 (Lehoty) ods. 2, obstarávateľský subjekt žiadosť preskúma. Obstarávateľský subjekt nevyhlási dodávateľa alebo poskytovateľa z posúdenia v súvislosti s obstarávaním z dôvodu, že subjekt nemá dostatok času preskúmať žiadosť, pokiaľ nenastane vo výnimočných prípadoch z dôvodu náročnosti obstarávania situácia, že subjekt nie je schopný dokončiť preskúmanie žiadosti v lehote, v rámci ktorej sa smú predkladať ponuky.

Subjekty uvedené v prílohe 9-C

12. Obstarávateľský subjekt uvedený v prílohe 9-C môže oznámenie, v ktorom sa dodávatelia alebo poskytovatelia vyzývajú, aby požiadali o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia, použiť ako oznámenie o plánovanom obstarávaní za predpokladu, že:

a) oznámenie sa uverejní v súlade s odsekom 7 a obsahuje informácie stanovené v odseku 8, čo najviac dostupných informácií stanovených v článku 9.6 (Oznámenia) ods. 2 a zmienku o tom, že predstavuje oznámenie o plánovanom obstarávaní alebo že len dodávatelia alebo poskytovatelia uvedení na zozname na viaceré použitia dostanú ďalšie oznámenia o obstarávaní, na ktoré sa vzťahuje tento zoznam na viaceré použitia, a

- b) tento subjekt bezodkladne dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorí mu oznámili záujem o dané obstarávanie, poskytne informácie, ktoré im postačia na to, aby mohli posúdiť svoj záujem o toto obstarávanie, ako aj všetky ďalšie informácie požadované podľa článku 9.6 (Oznámenia) ods. 2, pokiaľ sú tieto informácie k dispozícii.

13. Obstarávateľský subjekt uvedený v prílohe 9 -C môže dodávateľovi alebo poskytovateľovi, ktorý požiadal o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia v súlade s odsekom 10 umožniť, aby predložil ponuku v danom obstarávaní, ak má tento obstarávateľský subjekt dostatok času na preskúmanie toho, či tento dodávateľ alebo poskytovateľ spĺňa podmienky účasti.

Informácie o rozhodnutiach obstarávateľského subjektu

14. Obstarávateľský subjekt bezodkladne informuje každého dodávateľa alebo poskytovateľa, ktorý predložil žiadosť o účasť alebo žiadosť o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia, o svojom rozhodnutí vo vzťahu k jeho žiadosti.

15. Ak obstarávateľský subjekt zamietne žiadosť dodávateľa alebo poskytovateľa o účasť alebo jeho žiadosť o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia, prestane považovať dodávateľa alebo poskytovateľa za kvalifikovaného alebo ho vyčiarke zo zoznamu na viaceré použitia, bezodkladne o tom dodávateľa alebo poskytovateľa informuje a na požiadanie mu bezodkladne poskytne písomné odôvodnenie svojho rozhodnutia.

ČLÁNOK 9.9

Technické špecifikácie a súťažné podklady

Technické špecifikácie

1. Obstarávateľský subjekt nevypracuje, neprijme ani nebude uplatňovať žiadnu technickú špecifikáciu ani nepredpíše žiadny postup posudzovania zhody s cieľom vytvoriť zbytočné prekážky medzinárodnému obchodu.
2. Pri predpisovaní technických špecifikácií tovaru alebo služieb, ktoré sa obstarávajú, obstarávateľský subjekt, ak je to vhodné, musí:
 - a) stanoviť technické špecifikácie skôr z hľadiska požiadaviek na výkonnosť a funkčnosť než z hľadiska konštrukčných alebo opisných charakteristík a
 - b) založiť technické špecifikácie na medzinárodných normách, ak existujú; inak na vnútroštátnych technických predpisoch, uznávaných vnútroštátnych normách alebo stavebných predpisoch.
3. Ak sa v technických špecifikáciách používajú konštrukčné alebo opisné charakteristiky, obstarávateľský subjekt by mal, ak je to vhodné, v súťažných podkladoch uviesť, že posúdi ponuky rovnocenného tovaru alebo služieb, ktoré preukázateľne spĺňajú požiadavky obstarávania, a to tak, že použije napríklad slová „alebo ekvivalent“.

4. Obstarávateľský subjekt môže predpísať technické špecifikácie, ktoré si vyžadujú alebo uvádzajú odkazy na určitú ochrannú známku alebo obchodný názov, patent, autorské právo, dizajn, typ, špecifický pôvod, výrobcu alebo dodávateľa či poskytovateľa, len ak neexistuje žiadny iný dostatočne presný alebo zrozumiteľný spôsob opisu požiadaviek obstarávania, a v takom prípade uvedie v súťažných podkladoch napríklad slová „alebo ekvivalent“.
5. Obstarávateľský subjekt si nevyžiada ani neprijme spôsobom, ktorý by mohol narušiť hospodársku súťaž, stanovisko, ktoré by sa mohlo použiť pri vypracovaní alebo prijatí akýchkoľvek technických špecifikácií určitého obstarávania, od osoby, ktorá môže mať na tomto obstarávaní komerčný záujem.
6. V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, môže v súlade s týmto článkom vypracovať, prijať alebo uplatňovať technické špecifikácie na podporu ochrany prírodných zdrojov alebo na ochranu životného prostredia.
7. Ak obstarávateľské subjekty stanovia environmentálne charakteristiky z hľadiska požiadaviek na výkonnosť alebo funkčnosť podľa odseku 2 písm. a), môžu zvážiť použitie podrobnej špecifikácie alebo v prípade potreby jej časti tak, ako je vymedzená v existujúcich environmentálnych značkách Únie a ekologických značkách, ktoré existujú v Singapore, za predpokladu, že:
- a) tieto špecifikácie sú vhodné na vymedzenie charakteristík dodávok tovarov alebo poskytnutia služieb, ktoré sú predmetom zákazky;
 - b) požiadavky značky sú vypracované na základe vedeckých informácií a

- c) tieto špecifikácie sú prístupné všetkým zainteresovaným stranám.

Súťažné podklady

8. Obstarávateľský subjekt poskytne dodávateľom alebo poskytovateľom súťažné podklady, ktoré obsahujú všetky informácie potrebné na to, aby dodávatelia alebo poskytovatelia mohli vypracovať a predložiť zodpovedajúce ponuky. Ak tieto informácie už neboli poskytnuté v oznámení o plánovanom obstarávaní, súťažné podklady obsahujú úplný opis:
- a) obstarávania vrátane povahy a množstva obstarávaného tovaru alebo služieb alebo, ak množstvo nie je známe, odhadovaného množstva a požiadaviek, ktoré majú byť splnené, vrátane technických špecifikácií, certifikácie posudzovania zhody, plánov, nákresov alebo inštrukčných materiálov;
 - b) všetkých podmienok pre účasť dodávateľov alebo poskytovateľov vrátane zoznamu informácií a dokumentov, ktoré musia dodávatelia a poskytovatelia predložiť v súvislosti s podmienkami pre účasť;
 - c) všetkých kritérií hodnotenia, ktoré subjekt použije pri udeľovaní zákazky, a okrem prípadov, keď je jediným kritériom cena, relatívnu váhu týchto kritérií;
 - d) všetkých požiadaviek na autentifikáciu a šifrovanie alebo iných požiadaviek v súvislosti s predkladaním informácií elektronickým spôsobom, ak obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie elektronicky;

- e) pravidiel elektronickej aukcie vrátane určenia prvkov ponuky súvisiacich s kritériami hodnotenia, na základe ktorých sa vykoná aukcia, ak obstarávateľský subjekt uskutočňuje elektronickú aukciu;
- f) dátumu, času a miesta otvárania ponúk a prípadne informácií o osobách, ktoré majú právo byť na tomto otváraní ponúk prítomné, ak sa uskutoční verejné otváranie ponúk;
- g) všetkých ďalších podmienok vrátane platobných podmienok a informácií o akýchkoľvek obmedzeniach spôsobu predkladania ponúk (napr. tlačaná alebo elektronická forma) a
- h) všetkých dátumov pre dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb.

9. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní dátumu dodania obstarávaného tovaru alebo poskytnutia obstarávaných služieb zohľadní faktory, ako sú zložitosť obstarávania, rozsah predpokladaných subdodávok a realistický čas potrebný na výrobu, vyskladnenie a prepravu tovaru z miesta dodania alebo na poskytnutie služieb.

10. Obstarávateľské subjekty môžu stanoviť environmentálne podmienky týkajúce sa plnenia zákazky za predpokladu, že sú tieto podmienky zlučiteľné s pravidlami stanovenými v tejto kapitole a že sú uvedené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v inom oznámení, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní¹, alebo v súťažných podkladoch

¹ Na účely odsekov 10, 11 a 13 tohto článku a článku 9.11 (Rokovania) ods. 2 sa výrazom „iné oznámenie, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní“ rozumie oznámenie o pláne obstarávania, na ktoré sa vzťahuje článok 9.6 (Oznámenia) ods. 5, a oznámenie, v ktorom sa dodávatelia alebo poskytovatelia vyzývajú, aby požiadali o zapísanie do zoznamu na viaceré použitia, na ktoré sa vzťahuje článok 9.8 (Kvalifikácia dodávateľov alebo poskytovateľov) ods. 12.

11. Kritériá hodnotenia stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v inom oznámení, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní, alebo v súťažných podkladoch môžu okrem iného zahŕňať cenu a ďalšie nákladové faktory, kvalitu, technickú úroveň, environmentálne vlastnosti a dodacie podmienky.

12. Obstarávateľský subjekt bezodkladne:

- a) poskytne súťažné podklady, aby dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem, mali dostatok času na predloženie zodpovedajúcich ponúk;
- b) na požiadanie poskytne súťažné podklady akémukoľvek dodávateľovi alebo poskytovateľovi, ktorý má záujem a
- c) odpovie na každú primeranú žiadosť o relevantné informácie predloženú dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorý má záujem o účasť na obstarávaní alebo ktorý sa obstarávania zúčastňuje, pod podmienkou, že tieto informácie neposkytnú tomuto dodávateľovi alebo poskytovateľovi výhodu v porovnaní s inými dodávateľmi alebo poskytovateľmi.

Zmeny

13. V prípade, že pred udelením zákazky obstarávateľský subjekt upraví kritériá alebo požiadavky stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní, alebo v inom oznámení, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní, alebo v súťažných podkladoch poskytnutých zúčastňujúcim sa dodávateľom alebo poskytovateľom, alebo ak zmení či nanovo vydá oznámenie alebo súťažné podklady, musí všetky takéto úpravy, zmenené alebo nanovo vydané oznámenie alebo súťažné podklady poskytnúť v písomnej podobe:

- a) všetkým dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorí sa zúčastňujú na obstarávaní v čase vykonania úprav, zmeny alebo nového vydania, ak sú títo dodávatelia alebo poskytovatelia subjektu známi, a vo všetkých ostatných prípadoch rovnakým spôsobom ako v prípade poskytnutia pôvodných informácií a
- b) v primeranom čase, aby títo dodávatelia alebo poskytovatelia mohli príslušným spôsobom upraviť a nanovo predložiť svoje zmenené ponuky.

ČLÁNOK 9.10

Lehoty

Všeobecné ustanovenia

1. Obstarávateľský subjekt v súlade s vlastnými primeranými potrebami poskytne dodávateľom alebo poskytovateľom dostatočný čas na prípravu a predloženie žiadostí o účasť a zodpovedajúcich ponúk, pričom zohľadní faktory, ako sú napríklad:
 - a) povaha a zložitosť obstarávania;
 - b) rozsah predpokladaných subdodávok a
 - c) čas potrebný na predloženie ponúk inými ako elektronickými prostriedkami zo zahraničia aj z tuzemska, ak sa nepoužívajú elektronické prostriedky.

Tieto lehoty vrátane akéhokoľvek ich predĺženia budú rovnaké pre všetkých dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorí majú záujem o účasť na obstarávaní alebo ktorí sa obstarávania zúčastňujú

Termíny

2. Obstarávateľský subjekt, ktorý použije výberový postup obstarávania, stanoví lehotu na predkladanie žiadostí o účasť, ktorá v zásade nie je kratšia ako 25 dní odo dňa uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní. Ak by použitie tejto lehoty nebolo vzhľadom na naliehavosť, ktorú obstarávateľský subjekt riadne zdôvodní, možné, môže sa lehota skrátiť na nie menej ako desať dní.
3. Okrem prípadov stanovených v odsekoch 4, 5, 7 a 8 obstarávateľský subjekt stanoví lehotu na predkladanie ponúk, ktorá nie je kratšia ako 40 dní odo dňa, keď:
 - a) bolo uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní v prípade otvoreného postupu obstarávania alebo
 - b) obstarávateľský subjekt dodávateľom alebo poskytovateľom oznámil, že budú vyzvaní na predloženie ponúk, bez ohľadu na to, či používa zoznam na viaceré použitia, v prípade výberového postupu obstarávania.
4. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v odseku 3 skrátiť na nie menej ako desať dní, ak:

- a) obstarávateľský subjekt uverejnil oznámenie o pláne obstarávaní podľa článku 9.6 (Oznámenia) ods. 4 najmenej štyridsať dní a najviac dvanásť mesiacov pred uverejnením oznámenia o plánovanom obstarávaní, a toto oznámenie o pláne obstarávaní obsahuje:
- i) opis obstarávania;
 - ii) približné lehoty na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť;
 - iii) zmienku o tom, že dodávatelia alebo poskytovatelia, ktorí majú záujem, by mali svoj záujem oznámiť danému obstarávateľskému subjektu,
 - iv) adresu, na ktorej je možné získať dokumenty súvisiace s obstarávaním, a
 - v) všetky tie informácie požadované podľa článku 9.6 (Oznámenia) ods. 2 v prípade oznámenia o plánovanom obstarávaní, ktoré sú k dispozícii;
- b) obstarávateľský subjekt v prípade zákaziek opakovanej povahy v počiatočnom oznámení o plánovanom obstarávaní uviedol informáciu, že v nasledujúcich oznámeniach budú stanovené lehoty na predkladanie ponúk na základe tohto odseku alebo
- c) vzhľadom na naliehavosť, ktorú obstarávateľský subjekt riadne zdôvodní, nie je možné použiť lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3.

5. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na prekladanie ponúk stanovenú v odseku 3 skrátiť o päť dní pre každú z týchto okolností:

- a) oznámenie o plánovanom obstarávaní je uverejnené elektronickými prostriedkami;
- b) všetky súťažné podklady sú od dátumu uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní k dispozícii prostredníctvom elektronických prostriedkov a
- c) obstarávateľský subjekt prijíma ponuky elektronickými prostriedkami.

6. Použitie odseku 5 v spojení s odsekom 4 v žiadnom prípade nesmie viesť k skráteniu lehoty na predkladanie ponúk stanovenej v odseku 3 na menej než desať dní odo dňa uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní.

7. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie v tomto článku, ak obstarávateľský subjekt kupuje komerčný tovar alebo služby alebo ich kombináciu, môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v odseku 3 skrátiť na nie menej ako trinásť dní za predpokladu, že elektronickými prostriedkami v rovnakom čase uverejní oznámenie o plánovanom obstarávaní aj súťažné podklady.

Obstarávateľský subjekt môže okrem toho skrátiť lehotu stanovenú v odseku 3 na nie menej ako desať dní, aj ak prijíma ponuky na komerčný tovar alebo služby predložené elektronickými prostriedkami.

8. Ak obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahuje príloha 9-B alebo príloha 9-C, vybral všetkých alebo obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov alebo poskytovateľov, lehota na predloženie ponúk sa môže stanoviť vzájomnou dohodou obstarávateľského subjektu a vybraných dodávateľov alebo poskytovateľov. V prípade nedosiahnutia dohody táto lehota nesmie byť kratšia ako desať dní.

ČLÁNOK 9.11

Rokovania

1. Zmluvná strana môže stanoviť, že jej obstarávateľské subjekty vedú rokovania:
 - a) ak subjekt uviedol svoj zámer viesť rokovania v oznámení o plánovanom obstarávaní, ako sa vyžaduje podľa článku 9.6 (Oznámenia) ods. 2 alebo
 - b) ak z vyhodnotenia vyplýva, že ani jedna ponuka nie je z hľadiska špecifických kritérií hodnotenia, ktoré boli stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v inom oznámení, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní, alebo v súťažných podkladoch, jednoznačne najvýhodnejšia.
2. Obstarávateľský subjekt:
 - a) zabezpečí, aby sa akékoľvek vyradenie dodávateľov alebo poskytovateľov, ktorí sa zúčastňujú na rokovaniach, uskutočnilo v súlade s kritériami hodnotenia stanovenými v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v inom oznámení, ktoré sa použije ako oznámenie o plánovanom obstarávaní, alebo v súťažných podkladoch; a
 - b) po ukončení rokovaní stanoví spoločnú lehotu pre zostávajúcich zúčastňujúcich sa dodávateľov na predloženie nových alebo revidovaných ponúk.

ČLÁNOK 9.12

Obmedzený postup obstarávania

1. Pokiaľ nepoužije toto ustanovenie s cieľom brániť hospodárskej súťaži medzi dodávateľmi alebo poskytovateľmi alebo spôsobom, ktorý diskriminuje dodávateľov alebo poskytovateľov druhej zmluvnej strany alebo chráni domácich dodávateľov alebo poskytovateľov, môže obstarávateľský subjekt použiť obmedzený postup obstarávania a rozhodnúť sa neuplatňovať článok 9.6 (Oznámenia), článok 9.7 (Podmienky účasti), článok 9.8 (Kvalifikácia dodávateľov alebo poskytovateľov), článok 9.9 (Technické špecifikácie a súťažné podklady) ods. 8 až 13, článok 9.10 (Lehoty), článok 9.11 (Rokovania), článok 9.13 (Elektronické aukcie) a článok 9.14 (Zaobchádzanie s ponukami a zadávanie zákaziek) len za niektorej z týchto okolností:

a) ak:

- i) neboli predložené žiadne ponuky alebo ak žiadny dodávateľ alebo poskytovateľ nepožiadal o účasť,
- ii) neboli predložené žiadne ponuky, ktoré by spĺňali základné požiadavky stanovené v súťažných podkladoch;
- iii) žiaden z dodávateľov alebo poskytovateľov nesplnil podmienky účasti; alebo
- iv) predložené ponuky boli vopred tajne dohodnuté;

pod podmienkou, že podmienky súťažných podkladov neboli podstatným spôsobom upravené;

- b) ak môže tovar dodať alebo služby poskytnúť len konkrétny dodávateľ alebo poskytovateľ a neexistuje žiadna primeraná alternatíva alebo náhrada tohto tovaru alebo týchto služieb z niektorého z týchto dôvodov:
 - i) požiadavka sa týka umeleckého diela;
 - ii) ochrana patentov, autorských práv alebo iných výhradných práv alebo
 - iii) neexistencia hospodárskej súťaže z technických dôvodov;
- c) pri dodatočnej dodávke tovaru alebo dodatočnom poskytnutí služieb pôvodným dodávateľom alebo poskytovateľom, ktoré neboli zahrnuté do počiatočného obstarávania, ak zmena dodávateľa tohto dodatočného tovaru alebo poskytovateľa dodatočných služieb:
 - i) nie je možná z hospodárskych alebo technických dôvodov, ako sú napríklad požiadavky zameniteľnosti alebo interoperability s existujúcim zariadením, softvérom, službami alebo inštalovaným vybavením obstaraným v rámci počiatočného obstarávania; a
 - ii) by obstarávateľskému subjektu spôsobila značné ťažkosti alebo by pre neho znamenala výrazné zdvojenie nákladov;
- d) pokiaľ to je nevyhnutne potrebné, ak by z dôvodov mimoriadnej naliehavosti spôsobenej udalosťami, ktoré obstarávateľský subjekt nemohol predvídať, tovar alebo služby nebolo možné získať včas prostredníctvom otvoreného alebo výberového postupu obstarávania;
- e) v prípade tovaru nakupovaného na komoditnom trhu;

- f) ak obstarávateľský subjekt obstaráva prototyp alebo úplne nový tovar alebo službu, ktoré sú vyvinuté na jeho žiadosť v priebehu plnenia určitej zákazky na výskum, experiment, štúdiu alebo pôvodný vývoj a pre túto zákazku. Pôvodný vývoj úplne nového tovaru alebo služby môže zahŕňať obmedzenú výrobu alebo dodanie či poskytnutie na účely začlenenia výsledkov testovania v teréne a preukázania, že tovar alebo služba sú vhodné na výrobu alebo dodanie či poskytnutie vo väčšom množstve v prijateľnej kvalite, nezahŕňa však hromadnú výrobu alebo hromadné dodávanie či poskytovanie s cieľom dosiahnuť komerčnú životaschopnosť alebo získať náhradu nákladov vynaložených na výskum a vývoj;
- g) v prípade nákupov uskutočnených za výnimočne výhodných podmienok, ktoré platia len na veľmi krátky čas v prípade nezvyčajného predaja, ako je napríklad predaj v dôsledku likvidácie, nútenej správy alebo konkurzu, nie však pre zvyčajné nákupy od bežných dodávateľov alebo poskytovateľov; a
- h) ak je zákazka udelená víťazovi súťaže návrhov pod podmienkou, že:
 - i) táto súťaž sa uskutočnila spôsobom, ktorý je v súlade so zásadami tejto kapitoly, najmä pokiaľ ide o uverejnenie oznámenia o plánovanom obstarávaní a
 - ii) účastníkov súťaže hodnotí nezávislá porota s cieľom udeliť víťazovi zákazku na návrh.

2. Obstarávateľský subjekt vypracuje písomnú správu o každej zákazke udelenej podľa odseku 1. V správe sa uvedie názov obstarávateľského subjektu, hodnota a druh obstarávaného tovaru alebo služieb a opis okolností a podmienok uvedených v odseku 1, ktorými sa zdôvodňuje použitie obmedzeného postupu obstarávania.

ČLÁNOK 9.13

Elektronické aukcie

Ak má obstarávateľský subjekt v úmysle uskutočniť obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy, prostredníctvom elektronickej aukcie, poskytne pred jej začatím každému účastníkovi:

- a) metódu automatického hodnotenia vrátane matematického vzorca, ktorá sa zakladá na kritériách hodnotenia stanovených v súťažných podkladoch a ktorá bude počas aukcie použitá na automatické zostavenie poradia alebo nového poradia;
- b) výsledky všetkých prvotných hodnotení prvkov jeho ponuky, ak má byť zákazka udelená na základe najvýhodnejšej ponuky a
- c) akékoľvek ďalšie relevantné informácie súvisiace s uskutočnením aukcie.

ČLÁNOK 9.14

Zaobchádzanie s ponukami a zadávanie zákaziek

Zaobchádzanie s ponukami

1. Obstarávateľský subjekt všetky ponuky prijíma, otvára a zaobchádza s nimi v súlade s postupmi, ktoré zaručujú spravodlivosť a nestrannosť procesu obstarávania, ako aj ochranu dôverných údajov uvedených v ponukách.

2. Obstarávateľský subjekt nepenalizuje žiadneho dodávateľa alebo poskytovateľa, ktorého ponuka je prijatá po uplynutí stanovenej lehoty, ak je jediným dôvodom tohto oneskorenia nesprávny postup obstarávateľského subjektu.

3. Ak obstarávateľský subjekt v čase od otvorenia ponúk do udelenia zákazky umožní niektorému dodávateľovi alebo poskytovateľovi opraviť neúmyselné chyby formálneho charakteru, poskytne tú istú možnosť všetkým zúčastneným dodávateľom alebo poskytovateľom.

Zadávanie zákaziek

4. Na to, aby ponuka mohla byť hodnotená na účely zadania zákazky, musí byť predložená písomne, v čase otvárania ponúk musí spĺňať základné požiadavky stanovené v oznámeniach a v súťažných podkladoch a musí byť predložená dodávateľom alebo poskytovateľom, ktorý spĺňa podmienky účasti.

5. Pokiaľ obstarávateľský subjekt nedospeje k záveru, že zadanie zákazky nie je vo verejnom záujme, zadá zákazku dodávateľovi alebo poskytovateľovi, v prípade ktorého konštatoval schopnosť splniť podmienky zákazky a ktorý výhradne na základe kritérií hodnotenia stanovených v oznámeniach a v súťažných podkladoch predložil:

a) najvýhodnejšiu ponuku alebo

b) ponuku s najnižšou cenou, ak je jediným kritériom hodnotenia cena.

6. Ak obstarávateľský subjekt dostane ponuku s cenou, ktorá je v porovnaní s cenami v ostatných predložených ponukách neobvykle nízka, môže u dodávateľa alebo poskytovateľa overiť, či spĺňa podmienky účasti a či je schopný splniť podmienky zákazky a/alebo či je v cene zohľadnené poskytnutie subvencií.
7. Ak obstarávateľský subjekt zistí, že ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu preto, lebo dodávateľ alebo poskytovateľ získal dotácie, ponuka môže byť zamietnutá len z tohto dôvodu až po konzultácii s dodávateľom alebo poskytovateľom, ak tento nie je schopný v rámci dostatočne dlhej lehoty stanovenej obstarávateľským subjektom preukázať, že dotknutá dotácia bola poskytnutá v súlade s pravidlami týkajúcimi sa dotácií stanovenými v tejto dohode.
8. Obstarávateľský subjekt nebude využívať alternatívy a nezruší obstarávanie ani neupraví udelené zákazky spôsobom, ktorý by znamenal obchádzanie povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly.

Článok 9.15

Transparentnosť informácií o obstarávaní

Informácie poskytované dodávateľom alebo poskytovateľom

1. Obstarávateľský subjekt zúčastnených dodávateľov alebo poskytovateľov bezodkladne informuje o svojich rozhodnutiach o udelení zákazky, pričom tak na požiadanie dodávateľa alebo poskytovateľa urobí písomne. S výhradou ustanovení článku 9.16 (Zverejňovanie informácií) ods. 2 a 3 obstarávateľský subjekt na požiadanie informuje neúspešného dodávateľa alebo poskytovateľa o dôvodoch, pre ktoré nevybral jeho ponuku, ako aj o relatívnych výhodách ponuky úspešného dodávateľa alebo poskytovateľa.

Uverejnenie informácií o zadaní zákazky

2. Obstarávateľský subjekt najneskôr do 72 dní po zadaní každej zákazky, na ktorú sa vzťahuje táto kapitola, uverejní oznámenie prostredníctvom príslušného tlačeneho alebo elektronického média uvedeného v prílohe 9-H. Ak obstarávateľský subjekt uverejní oznámenie len v elektronickom médiu, informácie zostanú jednoducho prístupné počas primeraného obdobia. Oznámenie obsahuje aspoň tieto informácie:

- a) opis obstaraného tovaru alebo služieb;
- b) názov a adresu obstarávateľského subjektu;
- c) názov a adresu úspešného dodávateľa alebo poskytovateľa;
- d) hodnotu úspešnej ponuky alebo najvyššiu a najnižšiu ponuku zohľadnenú pri zadávaní zákazky;
- e) dátum zadania zákazky a
- f) použitý postup obstarávania a ak bol použitý obmedzený postup obstarávania podľa článku 9.12 (Obmedzený postup obstarávania), opis okolností odôvodňujúcich použitie tohto postupu.

Uchovávanie dokumentácie, správy a elektronická sledovateľnosť

3. Každý obstarávateľský subjekt uchováva počas obdobia aspoň troch rokov odo dňa zadania zákazky:

- a) dokumentáciu a správy o výberových postupoch a zadaných zákazkách v súvislosti s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy, vrátane správ požadovaných podľa článku 9.12 (Obmedzený postup obstarávania) a
- b) údaje, ktorými sa zaistí primeraná sledovateľnosť uskutočnenia obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, elektronickými prostriedkami.

Zhromažďovanie a oznamovanie štatistických údajov

4. Každá zmluvná strana súhlasí, že druhej zmluvnej strane oznámi dostupné a porovnateľné štatistické údaje, ktoré sú relevantné pre obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

ČLÁNOK 9.16

Zverejňovanie informácií

Poskytovanie informácií zmluvným stranám

1. Na žiadosť jednej zmluvnej strany jej druhá zmluvná strana bezodkladne poskytne akékoľvek informácie, ktoré sú potrebné na stanovenie toho, či sa obstarávanie uskutočnilo spravodlivo, nestranne a v súlade s touto kapitolou, ako aj informácie o charakteristikách a relatívnych výhodách úspešnej ponuky. Ak by zverejnenie týchto informácií narušilo hospodársku súťaž pri budúcich obstarávaniach, nesmie zmluvná strana, ktorej boli informácie poskytnuté, tieto informácie poskytnúť žiadnemu dodávateľovi alebo poskytovateľovi s výnimkou prípadov, keď sa uskutočnili konzultácie so zmluvnou stranou, ktorá tieto informácie poskytla, a keď s tým táto zmluvná strana súhlasila.

Nezverejnenie informácií

2. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenia tejto kapitoly neposkytne zmluvná strana, vrátane jej obstarávateľských subjektov, žiadnemu dodávateľovi alebo poskytovateľovi informácie, ktoré by mohli narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi alebo poskytovateľmi.

3. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvným stranám vrátane ich obstarávateľských subjektov, orgánov a subjektov zodpovedných za preskúmanie ukladá povinnosť zverejniť dôverné informácie, ak by toto zverejnenie:

- a) bránilo presadzovaniu práva;
- b) mohlo narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi alebo poskytovateľmi;

- c) poškodilo oprávnené komerčné záujmy určitých osôb vrátane ochrany práv duševného vlastníctva alebo
- d) bolo inak v rozpore s verejným záujmom.

ČLÁNOK 9.17

Domáce postupy preskúmania

1. Každá zmluvná strana zabezpečí včasný, účinný, transparentný a nediskriminačný postup administratívneho alebo súdneho preskúmania, prostredníctvom ktorého bude môcť dodávateľ alebo poskytovateľ napadnúť:

- a) porušenie tejto kapitoly alebo
- b) ak podľa domáceho právneho poriadku zmluvnej strany nemá dodávateľ alebo poskytovateľ právo priamo napadnúť porušenie tejto kapitoly, nedodržanie opatrení, ktoré zmluvná strana prijala na vykonávanie tejto kapitoly,

ak k nim došlo v kontexte obstarávania, ktoré je predmetom úpravy a na ktorom má či mal dodávateľ alebo poskytovateľ záujem. V každom prípade zmluvné strany zabezpečia, aby orgán zodpovedný za preskúmanie mohol na základe námietky dodávateľa alebo poskytovateľa preskúmať rozhodnutia prijaté ich príslušnými obstarávateľskými subjektmi s cieľom rozhodnúť, či konkrétne obstarávanie je obstarávaním, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

Procesné pravidlá pre všetky námietky majú písomnú formu a uverejnia sa prostredníctvom elektronických prostriedkov a/alebo tlačeneho média.

2. Ak dodávateľ alebo poskytovateľ podá v kontexte obstarávania, ktoré je predmetom úpravy a na ktorom má alebo mal záujem, sťažnosť, že došlo k porušeniu alebo nedodržaniu v zmysle odseku 1, zmluvná strana obstarávateľského subjektu, ktorá vykonáva obstarávanie, vedie svoj obstarávateľský subjekt a dodávateľa alebo poskytovateľa k tomu, aby hľadali riešenie predmetnej sťažnosti prostredníctvom konzultácií. Obstarávateľský subjekt sa každou takouto sťažnosťou zaoberá nestranne, včas a takým spôsobom, aby to nepoškodilo účasť dodávateľa alebo poskytovateľa na prebiehajúcich, resp. budúcich obstarávaniach ani jeho právo na opravné prostriedky v rámci administratívneho alebo súdneho postupu preskúmania.

3. Každému dodávateľovi alebo poskytovateľovi sa poskytne dostatok času na vypracovanie a podanie námietky, v každom prípade najmenej desať dní odo dňa, keď sa dodávateľ alebo poskytovateľ dozvedel o dôvodoch na podanie námietky alebo odkedy možno rozumne predpokladať, že sa o nich mohol dozvedieť.

4. Každá zmluvná strana zriadi alebo určí aspoň jeden nestranný administratívny alebo súdny orgán, ktorý bude nezávislý od jej obstarávateľských subjektov a ktorý bude prijímať a preskúmať námietky dodávateľov alebo poskytovateľov v súvislosti s obstarávaním, ktoré je predmetom úpravy.

5. Ak námietku najprv preskúmava iný subjekt ako orgán uvedený v odseku 4, zmluvná strana zabezpečí, aby sa dodávateľ alebo poskytovateľ mohli odvolať proti prvotnému rozhodnutiu na nestranný administratívny alebo súdny orgán, ktorý je nezávislý od obstarávateľského subjektu, ktorého obstarávanie je predmetom námietky.

6. Každá zmluvná strana zaistí, aby rozhodnutia orgánu zodpovedného za preskúmanie, ktorý nie je súdom, podliehali súdnej kontrole alebo aby tento orgán mal postupy, ktoré zabezpečia, aby:

- a) obstarávateľský subjekt odpovedal na námietku písomne a aby poskytol orgánu zodpovednému za preskúmanie všetky relevantné dokumenty;
- b) účastníci konania (ďalej len „účastníci“) mali právo byť vypočutí pred tým, ako orgán zodpovedný za preskúmanie prijme rozhodnutie o námietke;
- c) účastníci mali právo na zastúpenie a sprievod;
- d) účastníci mali prístup na všetky konania;
- e) účastníci mali právo žiadať verejné konanie a prítomnosť svedkov a
- f) orgán zodpovedný za preskúmanie prijal svoje rozhodnutia alebo odporúčania včas, písomne a zahrnul do nich vysvetlenie dôvodov každého svojho rozhodnutia alebo odporúčania.

7. Každá zo zmluvných strán prijme alebo ponechá v platnosti postupy, ktoré zaistia:

- a) rýchle dočasné opatrenia zabezpečujúce, že dodávateľ alebo poskytovateľ nestratí možnosť zúčastniť sa na obstarávaní. Dôsledkom takýchto dočasných opatrení môže byť pozastavenie procesu obstarávania. Postupy môžu zaistiť, že pri rozhodovaní o tom, či by sa takéto opatrenia mali uplatniť, sa môžu zohľadniť osobitné negatívne dosahy na príslušné záujmy vrátane verejného záujmu. V prípade nekonania sa písomne uvedie náležitý dôvod a

- b) aby orgán zodpovedný za preskúmanie mohol uložiť nápravné opatrenie alebo kompenzáciu za vzniknuté straty alebo škody, ktoré môžu byť obmedzené buď na náklady spojené s prípravou ponuky, alebo na náklady súvisiace s námietkou, ak tento orgán zistil, že došlo k porušeniu alebo nedodržaniu v zmysle odseku 1. V prípade, že zákazka už bola zadaná, zmluvné strany môžu stanoviť, že nápravné opatrenia nie sú dostupné.

ČLÁNOK 9.18

Zmena a oprava predmetu úpravy

Oznámenie navrhovanej zmeny

1. Zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane akúkoľvek navrhovanú opravu, prevod subjektu z jednej prílohy do druhej, vyškrtnutie subjektu alebo inú zmenu (ďalej len „zmena“) svojich príloh 9-A až 9-I.
2. V prípade akéhokoľvek navrhovaného vyškrtnutia subjektu zo svojich príloh 9-A až 9-G z dôvodu, že vládna kontrola alebo vládny vplyv nad obstarávaním tohto subjektu, ktoré je predmetom úpravy, boli účinne odstránené, zmluvná strana, ktorá navrhuje túto zmenu, (ďalej len „zmluvná strana vykonávajúca zmenu“) v oznámení uvedie dôkaz o tomto účinnom odstránení vládnej kontroly alebo vplyvu. Vládna kontrola alebo vládny vplyv nad obstarávaním subjektov uvedených v prílohe 9-C, ktoré je predmetom úpravy, sa považujú za účinne odstránené, ak:
 - a) pokiaľ ide o Úniu, obstarávateľský subjekt vykonáva činnosť podliehajúcu hospodárskej súťaži a

- b) pokiaľ ide o Singapur, subjekt bol privatizovaný.

V prípade, že došlo k účinnému odstráneniu vládneho vplyvu alebo vládnej kontroly nad obstarávaním subjektu zmluvnej strany, ktoré je predmetom úpravy, nemá druhá zmluvná strana právo na kompenzačné úpravy.

3. V prípade akejkolvek inej navrhovanej zmeny, zmluvná strana vykonávajúca zmenu v oznámení uvedie informácie o pravdepodobných dôsledkoch zmeny pre predmet úpravy stanovený v tejto kapitole. Ak zmluvná strana vykonávajúca zmenu navrhuje vykonanie malých zmien alebo technické opravy výlučne formálneho charakteru, ktoré nemajú vplyv na obstarávanie, ktoré je predmetom úpravy, tieto úpravy oznámia aspoň raz za dva roky.

Riešenie námietky

4. V prípade, že druhá zmluvná strana (ďalej len „námietajúca zmluvná strana“) vznesie námietku proti oznámeniu zmluvnej strany vykonávajúcej zmenu, budú sa zmluvné strany usilovať vyriešiť námietku prostredníctvom dvojstranných konzultácií, v prípade potreby aj prostredníctvom konzultácií v rámci Výboru pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadenom podľa článku 16.2 (Osobitné výbory). V rámci týchto konzultácií zmluvné strany posúdia:

- a) dôkazy týkajúce sa účinného odstránenia vládnej kontroly alebo vládneho vplyvu nad obstarávaním subjektu, ktoré je predmetom úpravy, v prípade oznámenia podľa odseku 2;
- b) dôkazy, že navrhovaná zmena nemá vplyv na predmet úpravy v prípade oznámenia podľa odseku 3 a

- c) akékoľvek nároky týkajúce sa potreby alebo úrovne kompenzačných úprav, ktoré vyplývajú zo zmien oznámených v súlade s odsekom 1. Úpravy môžu pozostávať buď z kompenzačného rozšírenia predmetu úpravy zmluvnou stranou vykonávajúcou zmenu, alebo zrušenia zodpovedajúcej časti predmetu úpravy namietajúcou zmluvnou stranou tak, aby sa zachovala rovnováha práv a povinností a porovnateľná úroveň spoločne dohodnutého rozsahu predmetu úpravy stanoveného v tejto kapitole.

5. Ak sa namietajúca zmluvná strana po uskutočnení konzultácií podľa odseku 4 domnieva, že nastala jedna z týchto situácií:

- a) pokiaľ ide o odsek 4 písm. a), vládna kontrola alebo vládny vplyv nad obstarávaním subjektu, ktoré je predmetom úpravy, nebolo účinne odstránené;
- b) pokiaľ ide o odsek 4 písm. b), zmena nespĺňa kritériá uvedené v odseku 3, má vplyv na predmet úpravy a mala by podliehať kompenzačným úpravám alebo
- c) pokiaľ ide o odsek 4 písm. c), kompenzačné úpravy navrhnuté v rámci konzultácií medzi zmluvnými stranami nie sú adekvátne na zachovanie porovnateľnej úrovne spoločne dohodnutého rozsahu predmetu úpravy,

zmluvné strany môžu využiť mechanizmus na riešenie sporov podľa štrnástej kapitoly (Riešenie sporov).

Wykonávanie

6. Navrhnutá zmena nadobúda platnosť len v prípade, že:

- a) druhá zmluvná strana nepredloží zmluvnej strane vykonávajúcej zmenu písomnú námietku v lehote 45 dní odo dňa oznámenia navrhovaných zmien;
- b) namietajúca zmluvná strana oznámi zmluvnej strane vykonávajúcej zmenu stiahnutie svojej námietky;
- c) zmluvné strany dosiahnu dohodu po náležitých konzultáciách podľa odseku 4 alebo
- d) námietka je vyriešená prostredníctvom mechanizmu na urovnávanie sporov podľa odseku 5.

ČLÁNOK 9.19

Povinnosti výboru

Zmluvné strany môžu vo Výbore pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadenom podľa článku 16.2 (Osobitné výbory):

- a) prijať modality poskytovania štatistických údajov podľa článku 9.15 (Transparentnosť informácií o obstarávaní) ods. 4;
- b) preskúmať predložené oznámenia o zmenách predmetu úpravy a schváliť aktualizácie zoznamu subjektov uvedeného v prílohách 9-A až 9-C;
- c) schváliť kompenzačné úpravy vyplývajúce zo zmien, ktoré majú vplyv na predmet úpravy;

- d) v prípade potreby revidovať indikatívne kritériá, ktorými sa preukazuje účinné odstránenie vládnej kontroly alebo vládneho vplyvu nad obstarávaním subjektu, ktoré je predmetom úpravy;
- e) prijať kritériá týkajúce sa rozhodovania o úrovni kompenzačných úprav predmetu úpravy;
- f) posúdiť záležitosti týkajúce sa vládneho obstarávania, ktoré sú mu predložené jednou zo zmluvných strán;
- g) vymieňať si informácie o príležitostiach v oblasti vládneho obstarávania, a to aj na nižšej ako ústrednej úrovni, v každej zmluvnej strane a
- h) diskutovať o akýchkoľvek iných otázkach týkajúcich sa fungovania tejto kapitoly.

Zmluvné strany môžu vo Výbore pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadenom podľa článku 16.2 (Osobitné výbory) prijať akékoľvek rozhodnutie potrebné na účely písmen a) až h).

ČLÁNOK 9.20

Úprava ustanovení dohody o vládnom obstarávaní

V prípade zmeny alebo nahradenia revidovanej dohody o vládnom obstarávaní inou dohodou zmluvné strany rozhodnutím vo Výbore pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie zriadenom podľa článku 16.2 (Osobitné výbory) náležitým spôsobom zmenia túto kapitolu.

DESIATA KAPITOLA

DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO

ČLÁNOK 10.1

Ciele

1. Cieľom tejto kapitoly je:
 - a) uľahčiť výrobu a komercializáciu inovatívnych a tvorivých produktov a poskytovanie služieb medzi zmluvnými stranami a
 - b) zvýšiť prínosy obchodu a investícií prostredníctvom primeranej a účinnej úrovne ochrany a stanoviť opatrenia na účinné presadzovanie týchto práv.
2. Ciele a zásady stanovené v časti I dohody TRIPS, najmä v jej článku 7 (Ciele) a článku 8 (Zásady), sa *mutatis mutandis* uplatňujú na túto dohodu.

ODDIEL A

ZÁSADY

ČLÁNOK 10.2

Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

1. Zmluvné strany pripomínajú záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv v oblasti duševného vlastníctva vrátane dohody TRIPS a Parížskeho dohovoru na ochranu priemyslového vlastníctva (z 20. marca 1883, v revidovanom znení zo Štokholmu z 15. júla 1967; ďalej len „Parížsky dohovor“). Ustanovenia tejto kapitoly dopĺňajú práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré im vyplývajú z dohody TRIPS a iných medzinárodných zmlúv v oblasti duševného vlastníctva, ktorých sú obe zmluvné strany stranami.
2. Na účely tejto kapitoly „práva duševného vlastníctva“ sú:
 - a) všetky kategórie duševného vlastníctva, ktoré sú predmetom ustanovení oddielov 1 až 7 časti II dohody TRIPS, konkrétne:
 - i) autorské právo a práva súvisiace s autorským právom;
 - ii) patenty¹;

¹ Pokiaľ ide o Úniu, na účely tejto kapitoly pojem „patenty“ zahŕňa aj práva odvodené z dodatkových ochranných osvedčení.

- iii) ochranné známky;
 - iv) dizajny;
 - v) topografie polovodičových obvodov;
 - vi) zemepisné označenia;
 - vii) ochrana nezverejnených informácií a
- b) práva k odrodám rastlín.

ČLÁNOK 10.3

Vyčerpanie práv

Každá zmluvná strana si môže stanoviť svoj vlastný režim vyčerpania práv duševného vlastníctva v súlade s príslušnými ustanoveniami dohody TRIPS.

ODDIEL B

NORMY TÝKAJÚCE SA PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

PODODDIEL A

AUTORSKÉ PRÁVO A PRÁVA SÚVISIACE S AUTORSKÝM PRÁVOM

ČLÁNOK 10.4

Poskytovaná ochrana

Zmluvné strany dodržiavajú práva a povinnosti stanovené v Bernskom dohovore o ochrane literárnych a umeleckých diel (z 9. septembra 1886, v znení poslednej revízie z Paríža z 24. júla 1971), Zmluve WIPO o autorskom práve (prijatej v Ženeve 20. decembra 1996), Zmluve WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch (prijatej v Ženeve 20. decembra 1996) a v dohode TRIPS.¹ Zmluvné strany môžu ustanoviť ochranu výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií v súlade s príslušnými ustanoveniami Medzinárodného dohovoru o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií (uzavretého v Ríme 26. októbra 1961).

¹ Bez toho, aby bol dotknutý článok 10.6 (Výrobcovia zvukových záznamov), zmluvné strany uznávajú, že uvedené medzinárodné dohody podliehajú výhradám, ktoré v súvislosti s nimi každá zmluvná strana vyjadrila.

ČLÁNOK 10.5

Doba ochrany

1. Každá zmluvná strana stanoví, že v prípade, že sa má doba ochrany diela vypočítať na základe života autora, doba ochrany nebude kratšia ako život autora a 70 rokov po jeho smrti.
2. V prípade spoluautorského diela sa doba uvedená v odseku 1 počíta od smrti toho autora, ktorý žil najdlhšie.
3. Doba ochrany filmových diel¹ je 70 rokov od sprístupnenia diela verejnosti so súhlasom autora alebo ak takémuto sprístupneniu nedošlo v priebehu 50 rokov od vytvorenia tohto diela, najmenej 70 rokov od jeho vytvorenia.²
4. Doba ochrany práv k zvukovým záznamom je najmenej 50 rokov od vyhotovenia záznamu a ak je zvukový záznam počas tohto obdobia zverejnený, 70 rokov od tohto prvého oprávneného zverejnenia.

¹ Pokiaľ ide o Únie, pojem „filmové diela“ zahŕňa aj audiovizuálne diela.

² V prípade Únie doba ochrany uplynie 70 rokov po smrti poslednej osoby pokladanej za autora podľa jej domáceho práva, ktorá nebude v žiadnom prípade kratšia ako minimálne trvanie ochrany stanovené v článku 10.5 (Doba ochrany) ods. 3.

5. Doba ochrany práv k vysielaniu je najmenej päťdesiat rokov od prvého prenosu alebo realizácie vysielania.

6. Lehoty stanovené v tomto článku sa počítajú od prvého januára roku nasledujúceho po udalosti, ktorá dáva podnet na začatie ich plynutia.

ČLÁNOK 10.6

Výrobcovia zvukových záznamov

Každá zmluvná strana poskytne výrobcovi zvukových záznamov¹ právo na jednu primeranú odmenu za použitie zvukových záznamov vydaných na komerčné účely alebo ich rozmnožením v bezdrôtovom vysielaní alebo na verejné vykonanie.^{2, 3}

-
- ¹ „Výrobca zvukového záznamu“ je osoba alebo právny subjekt, ktorý dal podnet a zodpovedá za prvý záznam zvukov umeleckého výkonu alebo iných zvukov, alebo vyjadrenia zvukov;
- ² „Verejné vykonanie“ je v súvislosti so zvukovými záznamami akýkoľvek spôsob predvedenia verejnosti sluchom vnímateľných zvukov alebo vyjadrení zvukov zaznamenaných na zvukovom zázname.
- ³ Singapur do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody v plnej miere splní povinnosti vyplývajúce z tohto článku.

ČLÁNOK 10.7

Právo na odmenu pri ďalšom predaji

Zmluvné strany sa dohodli na výmene názorov a informácií o postupoch a politikách týkajúcich sa práva autorov umeleckých diel na odmenu pri ďalšom predaji.

ČLÁNOK 10.8

Spolupráca v oblasti kolektívnej správy práv

Zmluvné strany sa usilujú podporovať dialóg a spoluprácu medzi svojimi organizáciami kolektívnej správy s cieľom vzájomne zabezpečiť ľahší prístup a poskytovanie obsahu medzi územiami zmluvných strán, ako aj zabezpečiť vzájomné prevody odmien za použitie diel a ďalších predmetov ochrany.

ČLÁNOK 10.9

Ochrana technologických opatrení

1. Každá zmluvná strana ustanoví primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky proti obchádzaniu akýchkoľvek účinných technických opatrení¹, ktoré používajú autori, výkonní umelci alebo výrobcovia zvukových záznamov v súvislosti s výkonom svojich práv vo svojich dielach, umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch a ktoré obmedzujú v súvislosti s nimi konanie, na ktoré títo autori, výkonní umelci alebo výrobcovia zvukových záznamov neudelili súhlas, alebo ktoré domáce právne predpisy nepovoľujú.²

¹ Na účely tohto článku sú „technologickými opatreniami“ akékoľvek technológie, zariadenia alebo súčiastky, ktoré sú pri bežnom spôsobe svojho použitia navrhnuté na to, aby predchádzali konaniu alebo obmedzovali konanie vo vzťahu k dielam, umeleckým výkonom alebo zvukovým záznamom, ktoré nie je povolené autormi, výkonnými umelcami alebo výrobcami zvukových záznamov, podľa domácich právnych predpisov každej zmluvnej strany. Bez toho, aby bol dotknutý rozsah pôsobnosti autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom obsiahnutých v domácom právnom poriadku každej zmluvnej strany, technologické opatrenia sa považujú za účinné, keď je použitie chránených diel, umeleckých výkonov alebo zvukových záznamov pod kontrolou autorov, výkonných umelcov či výrobcov zvukových záznamov prostredníctvom uplatnenia príslušnej kontroly prístupu alebo ochranného procesu, ako je šifrovanie alebo kódovanie, alebo mechanizmu kontroly kopírovania, ktorý má ochranný cieľ.

² Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nevyžaduje, aby Singapur obmedzil dovoz alebo domáci predaj zariadenia, ktoré nezaist'uje účinnosť určitého technologického opatrenia, ktorého jediným účelom je kontrolovať segmentáciu trhu s legálnymi rozmnoženinami filmových diel, a ktoré inak neporušuje domáce právne predpisy.

2. S cieľom zabezpečiť primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky uvedené v odseku 1 každá zmluvná strana ustanoví ochranu aspoň proti:

- a) v rozsahu stanovenom jej domácimi právnymi predpismi:
 - i) neoprávnenému obchádzaniu účinného technologického opatrenia vykonávanému vedome alebo s dôvodným predpokladom vedomosti, a
 - ii) ponúkaniu verejnosti uvádzaním na trh zariadenia alebo výrobku vrátane počítačových programov alebo služieb ako prostriedku na obchádzanie účinných technologických opatrení; a
- b) výrobe, dovozu, alebo rozširovaní zariadenia alebo výrobku vrátane počítačových programov, alebo poskytovaní služieb, ktoré:
 - i) sú predovšetkým navrhnuté alebo vyrobené na účel obchádzania účinných technologických opatrení alebo
 - ii) z komerčného hľadiska majú okrem obchádzania účinného technologického opatrenia iba obmedzený účel.¹

¹ Pri vykonávaní odsekov 1 a 2 tohto článku nemá žiadna zo zmluvných strán povinnosť vyžadovať, aby konštrukčné riešenie alebo konštrukčné riešenie a výber súčiastok a komponentov pre výrobok spotrebnej elektroniky, telekomunikačný výrobok alebo výrobok výpočtovej techniky reagovali na akékoľvek konkrétne technologické opatrenie, pokiaľ takýto výrobok iným spôsobom neporušuje opatrenia tejto zmluvnej strany na vykonávanie týchto odsekov.

3. Pri zabezpečovaní primeranej právnej ochrany a účinných právnych prostriedkov podľa odseku 1 môže zmluvná strana prijať alebo zachovať náležité obmedzenia opatrení, ktorými sa vykonávajú odseky 1 a 2, alebo výnimky z týchto opatrení. Povinnosťami stanovenými v odsekoch 1 a 2 nie sú dotknuté práva, obmedzenia, výnimky alebo prostriedky obhajoby v prípade tvrdeného porušenia autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom podľa domáceho právneho poriadku každej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 10.10

Ochrana informácií na správu práv

1. Na účely ochrany elektronických informácií na správu práv¹ každá zmluvná strana ustanoví primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky proti akejkoľvek osobe, ktorá vykonáva vedome bez oprávnenia ktorúkoľvek z činností uvedených ďalej s vedomím alebo vzhľadom na občianskoprávne prostriedky s dôvodným predpokladom vedomosti, že tým napomáha, umožňuje, uľahčuje alebo zatajuje porušovanie akéhokoľvek autorského práva alebo akýchkoľvek práv súvisiacich s autorským právom. Uvedené činnosti sú tieto:

¹ Na účely tohto článku „informácie na správu práv“ sú:

- a) informácie, ktoré identifikujú dielo, umelecký výkon alebo zvukový záznam; autora diela, výkonného umelca alebo výrobcu zvukového záznamu; alebo vlastníka akéhokoľvek práva k dielu, umeleckému výkonu alebo zvukovému záznamu;
- b) informácie o podmienkach používania diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu; alebo
- c) akékoľvek čísla alebo kódy, ktoré vyjadrujú informácie opísané v písmenách a) a b), ak je ktorýkoľvek z týchto prvkov informácií pripojený k rozmnoženine diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu alebo sa objaví v súvislosti s verejným prenosom alebo prístupovaním diela, umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu verejnosti.

- a) odstránenie alebo zmena akejkoľvek elektronickej informácie na správu práv;
- b) rozširovanie, dovoz na účel rozširovania, vysielanie, verejný prenos alebo sprístupňovanie verejnosti rozmnoženín diel, umeleckých výkonov alebo zvukových záznamov s vedomím, že elektronické informácie na správu práv boli bez povolenia odstránené alebo zmenené.

2. Pri zabezpečovaní primeranej právnej ochrany a účinných právnych prostriedkov podľa odseku 1 môže zmluvná strana prijať alebo zachovať náležité obmedzenia opatrení, ktorými sa vykonáva odsek 1, alebo výnimky z týchto opatrení. Povinnosťami stanovenými v odseku 1 nie sú dotknuté práva, obmedzenia, výnimky alebo prostriedky obhajoby v prípade tvrdeného porušenia autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom podľa domáceho právneho poriadku zmluvnej strany.

ČLÁNOK 10.11

Výnimky a obmedzenia

Zmluvné strany môžu stanoviť obmedzenia práv vyplývajúcich z článku 10.6 (Výrobcovia zvukových záznamov) a výnimky z nich len v určitých osobitných prípadoch, ktoré nesmú byť v rozpore s bežným použitím diela alebo iného predmetu ochrany a ktoré nesmú neodôvodnene zasahovať do oprávnených záujmov nositeľov práv.

PODODDIEL B

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ČLÁNOK 10.12

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana vynaloží všetko primerané úsilie na dosiahnutie súladu s Dohovorom o práve ochrannej známky (prijatým v Ženeve 27. októbra 1994) a so Singapurským dohovorom o práve ochrannej známky (prijatým v Singapore 27. marca 2006).¹

ČLÁNOK 10.13

Postup pri zápise

Každá zmluvná strana zavedie systém zápisu ochranných známk do registra, v rámci ktorého príslušný známkový úrad písomne odôvodní každé zamietnutie zápisu ochrannej známky do registra. Žiadateľ má možnosť odvolať sa proti takémuto zamietnutiu na súdnom orgáne. Každá zmluvná strana zavedie pre tretie strany možnosť podávať námietky proti žiadostiam o zápis ochrannej známky do registra. Každá zmluvná strana zriadi verejne dostupnú elektronickú databázu žiadostí o zápis ochranných známk a zápisov ochranných známk do registra.

¹ Singapur je zmluvnou stranou Singapurského dohovoru o práve ochrannej známky, zatiaľ čo Únia vynaloží všetko primerané úsilie na uľahčenie prístupu k Singapurskému dohovoru o práve ochrannej známky.

ČLÁNOK 10.14

Všeobecne známe ochranné známky

Zmluvné strany chránia všeobecne známe ochranné známky v súlade s dohodou TRIPS. Pri určovaní, či je ochranná známka všeobecne známa, zmluvné strany prihliadnu na spoločné odporúčania o ustanoveniach týkajúcich sa ochrany všeobecne známych ochranných známk prijaté Zhromaždením Parížskej únie na ochranu priemyslového vlastníctva a Valným zhromaždením WIPO na tridsiatej štvrtej sérii stretnutí zhromaždení členských štátov WIPO v dňoch 20. až 29. septembra 1999.

ČLÁNOK 10.15

Výnimky z práv poskytnutých ochrannou známkou

Každá zmluvná strana:

- a) stanoví spravodlivé používanie opisných výrazov¹ ako obmedzenej výnimky z práv poskytnutých ochrannými známkami a
- b) môže stanoviť ďalšie obmedzené výnimky,

ak sa v rámci týchto výnimiek zohľadnia oprávnené záujmy majiteľa ochrannej známky a tretích strán.

¹ Spravodlivé používanie opisných výrazov zahŕňa používanie značky na označenie zemepisného pôvodu tovaru alebo služieb, pokiaľ je takéto používanie v súlade s poctivými zvyklosťami v priemysle alebo obchode.

PODODDIEL C

ZEMEPISNÉ OZNAČENIA¹

ČLÁNOK 10.16

Rozsah pôsobnosti

1. Pododdiel C (Zemepisné označenia) sa vzťahuje na uznávanie a ochranu zemepisných označení vín, liehovín, poľnohospodárskych výrobkov a potravín s pôvodom na území zmluvných strán.
2. Na zemepisné označenia zmluvnej strany, ktoré má chrániť druhá zmluvná strana, sa vzťahujú ustanovenia pododdielu C (Zemepisné označenia) len v tom prípade ak sú uznané a vyhlásené za zemepisné označenia v ich krajine pôvodu.

¹ Na účely tejto dohody „zemepisné označenia“ sú označenia, ktoré označujú určitý tovar ako tovar s pôvodom na území zmluvnej strany alebo v regióne či lokalite nachádzajúcej sa na tomto území, ak možno pripísať danú kvalitu, povesť alebo iné charakteristické vlastnosti tovaru v podstatnej miere jeho zemepisnému pôvodu.

ČLÁNOK 10.17

Systém ochrany zemepisných označení

1. Každá zmluvná strana po nadobudnutí platnosti tejto dohody zriadi systémy zápisu zemepisných označení do registra a ich ochrany na svojom území pre tie kategórie vín, liehovín, poľnohospodárskych výrobkov a potravín, ktoré považuje za vhodné.
2. Systémy uvedené v odseku 1 zahŕňajú prvky, ako sú:
 - a) domáci register;
 - b) administratívny postup na overenie, že zemepisné označenia, ktoré sú zapísané alebo ktoré sa majú zapísať do domáceho registra uvedeného v odseku 2 písm. a), označujú určitý tovar ako tovar s pôvodom na území zmluvnej strany alebo v regióne či lokalite nachádzajúcej sa na území tejto zmluvnej strany, ak možno pripísať danú kvalitu, povest' alebo iné charakteristické vlastnosti tovaru v podstatnej miere jeho zemepisnému pôvodu;
 - c) postup podávania námietok, ktorý umožňuje zohľadniť oprávnené záujmy tretích strán a
 - d) právne prostriedky, ktoré umožňujú opravu alebo zrušenie zápisov v domácom registri uvedenom v odseku 2 písm. a) a ktoré zohľadňujú oprávnené záujmy tretích strán a nositeľov práv k dotknutým zemepisným označeniam zapísaným v registri.

3. Zmluvné strany sa čo najskôr po ukončení postupov na ochranu zemepisných označení v každej zmluvnej strane¹ vo vzťahu ku všetkým názvom uvedeným v prílohe 10-A stretnú, aby vo Výbore pre obchod uvedenom v článku 16.1 (Výbor pre obchod) prijali rozhodnutie týkajúce sa zapísania do prílohy 10-B názvov z prílohy 10-A každej zmluvnej strany, ktoré boli a zostávajú chránené ako zemepisné označenia v rámci príslušného systému zmluvnej strany uvedeného v odseku 2.

ČLÁNOK 10.18

Zmena zoznamu zemepisných označení

Zmluvné strany sa dohodli na možnosti zmeny zoznamu zemepisných označení vín, liehovín, poľnohospodárskych výrobkov a potravín uvedených v prílohe 10-B, ktoré má každá zmluvná strana chrániť podľa pododdielu C (Zemepisné označenia). Podmienkou týchto zmien prílohy 10-B je, aby zemepisné označenia boli a zostávali chránené ako zemepisné označenia v rámci príslušného systému zmluvnej strany uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2.

¹ Na účely pododdielu C (Zemepisné označenia) sa v prípade Singapuru postupom na ochranu zemepisných označení rozumie domáci postup zápisu do registra v rámci systému zriadeného Singapurom podľa článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2.

ČLÁNOK 10.19

Rozsah ochrany zemepisných označení

1. S výhradou článku 10.22 (Všeobecné pravidlá) každá zmluvná strana vo vzťahu k zemepisným označeniam vín, liehovín, poľnohospodárskych výrobkov a potravín, ktoré sú uvedené v prílohe 10-B a ktoré zostávajú chránené ako zemepisné označenia v rámci jej systému uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2, zabezpečí zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie:

- a) použitiu akéhokoľvek spôsobu označovania alebo prezentácie tovaru, ktorý uvádza alebo naznačuje, že príslušný tovar pochádza z inej zemepisnej oblasti, ako je skutočné miesto jeho pôvodu, spôsobom, ktorý zavádza verejnosť, pokiaľ ide o zemepisný pôvod tovaru a
- b) akémukoľvek inému použitiu, ktoré predstavuje akt nekalej súťaže v zmysle článku 10 *bis* (Nekalá súťaž) Parížskeho dohovoru.

2. S výhradou článku 10.22 (Všeobecné pravidlá) každá zmluvná strana vo vzťahu k zemepisným označeniam vín a liehovín, ktoré sú uvedené v prílohe 10-B a ktoré zostávajú chránené ako zemepisné označenia v rámci jej systému uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2, zabezpečí zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie použitiu akéhokoľvek takéhoto zemepisného označenia označujúceho vína pre vína, ktoré nepochádzajú z miesta uvedeného v dotknutom zemepisnom označení, alebo označujúceho liehoviny pre liehoviny, ktoré nepochádzajú z miesta uvedeného v dotknutom zemepisnom označení, a to aj v prípade, keď:

- a) je uvedený skutočný pôvod tovaru;

- b) zemepisné označenie sa používa v preklade; alebo
- c) zemepisné označenie je sprevádzané výrazmi ako „druh“, „typ“, „štýl“, „imitácia“, „metóda“ alebo podobne.

3. S výhradou článku 10.22 (Všeobecné pravidlá) každá zmluvná strana vo vzťahu k zemepisným označeniam poľnohospodárskych výrobkov a potravín, ktoré sú uvedené v prílohe 10-B a ktoré zostávajú chránené ako zemepisné označenia v rámci jej systému uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2, zabezpečí zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie použitiu akéhokoľvek takéhoto zemepisného označenia označujúceho tovar pre podobný tovar¹, ktorý nepochádza z miesta uvedeného v dotknutom zemepisnom označení, a to aj v prípade, keď:

- a) je uvedený skutočný pôvod tovaru;
- b) zemepisné označenie sa používa v preklade²; alebo

¹ Na účely tohto odseku a článku 10.21 (Vzťah k ochranným známkam) ods. 1 pojem „podobný tovar“ vo vzťahu k tovaru, ktorého zemepisné označenie je chránené v rámci systému zmluvnej strany uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2, znamená tovar, ktorý by v registri tejto zmluvnej strany patril do tej istej kategórie tovaru ako tovar, pre ktorý bolo zemepisné označenie zapísané do registra.

² V záujme väčšej istoty treba uviesť, že táto otázka sa posudzuje na individuálnom základe. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na prípady, keď sú predložené dôkazy, že medzi chráneným zemepisným označením a preloženým výrazom neexistuje žiadna súvislosť. Je tiež potrebné uviesť, že toto ustanovenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté všeobecné pravidlá pododdielu C (Zemepisné označenia).

c) zemepisné označenie je sprevádzané výrazmi ako „druh“, „typ“, „štýl“, „imitácia“, „metóda“ alebo podobne.

4. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nevyžaduje, aby zmluvná strana uplatňovala tieto ustanovenia vo vzťahu k určitému zemepisnému označeniu, ak nositeľ práv:

a) neobnovil zápis do registra alebo

b) nezachoval minimálnu komerčnú činnosť alebo záujem vrátane komercializácie, propagácie a monitorovania trhu

v súvislosti s týmto zemepisným označením na trhu tejto zmluvnej strany.

5. Bez toho, aby tým bol dotknutý článok 23 ods. 3 dohody TRIPS, každá zmluvná strana určí praktické podmienky, na základe ktorých sa na jej území budú navzájom rozlišovať homonymné zemepisné označenia, pričom sa zohľadní potreba zabezpečiť, aby sa s dotknutými výrobcami zaobchádzalo spravodlivo a aby spotrebitelia neboli zavádzaní.

6. Ak je zmluvnej strane predložená žiadosť o zápis do registra alebo o ochranu zemepisného označenia, ktoré je homonymné s jedným zo zemepisných označení uvedených v prílohe 10-B, táto zmluvná strana pri určovaní podmienok, na základe ktorých sa tieto zemepisné označenia budú navzájom rozlišovať, zohľadní stanoviská a pripomienky žiadateľa a dotknutých výrobcov¹.

¹ V prípade Singapuru sa výrazom „dotknutí výrobcovia“ označujú dotknutí nositelia práv.

ČLÁNOK 10.20

Právo na používanie zemepisných označení

Používanie zemepisného označenia chráneného podľa pododdielu C (Zemepisné označenia) nie je obmedzené na osobu žiadateľa za predpokladu, že sa takéto používanie vzťahuje na tovar, ktorý toto zemepisné označenie označuje.

ČLÁNOK 10.21

Vzťah k ochranným známkam

1. S výhradou článku 10.22 (Všeobecné pravidlá), pokiaľ ide o zemepisné označenia, ktoré sú uvedené v prílohe 10-B a ktoré zostávajú chránené ako zemepisné označenia v rámci systému zmluvnej strany uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 2, zápis ochrannej známky tovaru, ktorá obsahuje zemepisné označenie označujúce podobný tovar alebo ktorá pozostáva z takéhoto zemepisného označenia, sa zamietne alebo vyhlási za neplatný z úradnej moci, ak to domáci právny poriadok tejto zmluvnej strany umožňuje, alebo na žiadosť zainteresovanej strany, pokiaľ ide o tovar, ktorý nemá pôvod dotknutého zemepisného označenia, a to za predpokladu, že žiadosť o zápis ochrannej známky do registra je podaná po dátume podania žiadosti o zápis zemepisného označenia do registra na dotknutom území.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, zmluvné strany uznávajú, že existencia skoršej kolíznej ochrannej známky v zmluvnej strane by úplne nebránila zápisu následného zemepisného označenia pre podobný tovar do registra v tejto zmluvnej strane.¹

3. V prípade, keď bolo o zápis ochrannej známky do registra požiadané alebo bola ochranná známka do registra zapísaná v dobrej viere, alebo keď boli práva z ochrannej známky nadobudnuté používaním v dobrej viere, ak takúto možnosť stanovujú príslušné domáce právne predpisy zmluvných strán budú:

- a) pred dátumom podania žiadosti o ochranu zemepisného označenia na dotknutom území, alebo
- b) pred tým, ako je zemepisné označenie chránené vo svojej krajine pôvodu,

opatreniami prijatými na vykonávanie pododdielu C (Zemepisné označenia) nie je dotknutá oprávnenosť alebo platnosť zápisu ochrannej známky do registra, ani právo používať ochrannú známku, z dôvodu, že takáto ochranná známka je zhodná alebo podobná s určitým zemepisným označením.

4. Zmluvné strany nemajú žiadnu povinnosť chrániť zemepisné označenia podľa pododdielu C (Zemepisné označenia), ak vzhľadom na ochrannú známku s povestou alebo všeobecne známu ochrannú známku môže takáto ochrana spôsobiť zavádzanie spotrebiteľov, pokiaľ ide o skutočnú identitu produktu.

¹ V prípade Singapuru je možné do registra zapísať zemepisné označenie, ktoré je v rozpore so skoršou existujúcou ochrannou známkou, so súhlasom nositeľa práv zo skoršej existujúcej ochrannej známky. V prípade Únie nie je takýto súhlas na zápis zemepisného označenia, ktoré je v rozpore so skoršou existujúcou ochrannou známkou, do registra, potrebný.

ČLÁNOK 10.22

Všeobecné pravidlá

1. Dovozy, vývoz a komercializácia výrobkov uvedených v pododdieli C (Zemepisné označenia) na území zmluvnej strany sa riadi domácimi právnymi predpismi tejto zmluvnej strany.
2. Pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky a potraviny, žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) od zmluvnej strany nevyžaduje, aby bránila pokračujúcemu a podobnému používaniu akéhokoľvek zemepisného označenia druhej zmluvnej strany v spojení s tovarom alebo službami ktorýmkoľvek svojim štátnym príslušníkom či osobou usídlenou na jej území, ktorí toto zemepisné označenie používali nepretržite v súvislosti s rovnakým alebo príbuzným tovarom alebo službami na území tejto zmluvnej strany buď:
 - a) aspoň počas desiatich rokov pred 1. januárom 2004; alebo
 - b) v dobrej viere pred týmto dátumom.
3. Pokiaľ ide o zemepisné označenia, ktoré sa majú uviesť v prílohe 10-B, ak bolo zistené skoršie používanie na základe:
 - a) konania o námietkach v priebehu domácich postupov zápisu do registra; alebo
 - b) akýchkoľvek súdnych konaní,

toto skoršie používanie sa uvedie v prílohe 10-B v súvislosti s dotknutým zemepisným označením:

- i) v súlade s mechanizmom stanoveným v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 3 v prípade odseku 3 písm. a); a
- ii) v súlade s mechanizmom stanoveným v článku 10.18 (Zmena zoznamu zemepisných označení) v prípade odseku 3 písm. b);

4. Každá zmluvná strana môže určiť praktické podmienky, na základe ktorých sa na jej území bude toto skoršie používanie rozlišovať od zemepisného označenia, pričom zohľadní potrebu zaistiť, aby spotrebitelia neboli zavádzaní.

5. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nevyžaduje, aby zmluvná strana uplatňovala svoje ustanovenia na zemepisné označenie druhej zmluvnej strany pri tovare alebo službách, pre ktoré je príslušné označenie zhodné s výrazom, ktorý je v bežnej reči obvyklý ako bežný názov pre tento tovar alebo služby na území tejto zmluvnej strany.

6. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nevyžaduje, aby zmluvná strana uplatňovala svoje ustanovenia na akýkoľvek názov obsiahnutý v zemepisnom označení druhej zmluvnej strany pri tovare alebo službách, pre ktoré je tento názov zhodný s výrazom, ktorý je v bežnej reči obvyklý ako bežný názov pre tento tovar alebo služby na území tejto zmluvnej strany.

7. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nevyžaduje, aby zmluvná strana uplatňovala svoje ustanovenia na zemepisné označenie druhej zmluvnej strany pri výrobkoch z vinnej révy, pre ktoré je príslušné označenie zhodné s obvyklým názvom odrody hrozna, ktorá sa vyskytuje na území tejto zmluvnej strany k dátumu nadobudnutia platnosti Dohody o založení WTO v tejto zmluvnej strane.
8. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nebráni zmluvnej strane, aby v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi chránila ako zemepisné označenie názov, ktorý je v rozpore názvom odrody rastlín alebo plemena zvierat.
9. Zmluvná strana môže stanoviť, že akákoľvek žiadosť formulovaná na základe pododdielu C (Zemepisné označenia) v súvislosti s používaním ochrannej známky alebo zápisom ochrannej známky do registra sa musí predložiť do piatich rokov po tom, ako sa zneužívanie chráneného označenia stalo všeobecne známym v tejto zmluvnej strane, alebo po dátume zápisu ochrannej známky do registra v tejto zmluvnej strane za predpokladu, že ochranná známka bola k tomuto dátumu zverejnená, ak je tento dátum skorší ako dátum, ktorým sa zneužívanie stalo všeobecne známym v tejto zmluvnej strane, za predpokladu, že zemepisné označenie nie je používané alebo zapísané do registra v zlej viere.
10. Žiadnym z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) nie sú dotknuté práva akejkoľvek osoby používať v rámci obchodnej činnosti svoje meno alebo meno svojho predchodcu v podnikaní okrem prípadov, keď sa takéto meno používa spôsobom zavádzajúcim verejnosť.
11. Žiadne z ustanovení pododdielu C (Zemepisné označenia) neukladá zmluvnej strane povinnosť chrániť zemepisné označenie druhej zmluvnej strany, ktoré nie je chránené alebo prestane byť chránené v súlade s domácimi právnymi predpismi krajiny jeho pôvodu. Zmluvné strany si navzájom oznámia, ak určité zemepisné označenie prestane byť chránené v krajine svojho pôvodu.

ČLÁNOK 10.23

Vzťah s Výborom pre obchod

Výbor pre obchod zriadený podľa článku 16.1 (Výbor pre obchod) má právomoc:

- a) prijímať rozhodnutia týkajúce sa zapísania do prílohy 10-B uvedeného v článku 10.17 (Systém ochrany zemepisných označení) ods. 3; a
- b) zmeniť prílohu 10-B v súlade s článkom 10.18 (Zmena zoznamu zemepisných označení).

PODODDIEL D

DIZAJNY

ČLÁNOK 10.24

Požiadavky na ochranu zapísaných dizajnov¹

1. Zmluvné strany poskytnú ochranu nezávisle vytvoreným dizajnom, ktoré sú nové alebo pôvodné.² Túto ochranu poskytne zápis do registra a majiteľom zapísaných dizajnov z nej budú vyplývať výhradné práva v súlade s ustanoveniami pododdielu D (Dizajny).³

¹ Na účely pododdielu D (Dizajny) Únia poskytuje ochranu aj nezapísaným dizajnom, ak spĺňajú požiadavky nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva naposledy zmeneného nariadením Rady (ES) č. 1891/2006 z 18. decembra 2006.

² Zmluvné strany sa dohodli, že sa môže vyžadovať aj osobitný charakter dizajnov, ak je táto požiadavka stanovená v domácich právnych predpisoch niektorej zmluvnej strany. Ide o dizajny, ktoré sa značne odlišujú od známych dizajnov alebo kombinácie znakov známych dizajnov. Únia považuje dizajn za dizajn s osobitým charakterom, ak sa celkový dojem, ktorý vyvoláva u informovaných používateľov, odlišuje od celkového dojmu vyvolaného u takýchto používateľov akýmkoľvek dizajnom, ktorý už bol sprístupnený verejnosti.

³ Je potrebné uviesť, že dizajny nie sú vylúčené z ochrany len z dôvodu, že sú súčasťou predmetu alebo výrobku, za predpokladu, že sú viditeľné, spĺňajú kritériá uvedené v tomto odseku a:

- a) spĺňajú akékoľvek ďalšie kritériá ochrany dizajnov a
 - b) nie sú inak vylúčené z ochrany dizajnov;
- podľa príslušných domácich právnych predpisov zmluvných strán.

2. Ochrana dizajnov sa nevzťahuje na dizajny, ktoré sú dané najmä technickými alebo funkčnými hľadiskami.
3. Právo k dizajnu neexistuje pre dizajn, ktorý je v rozpore s verejným poriadkom alebo s dobrými mravmi.¹

ČLÁNOK 10.25

Práva vyplývajúce zo zápisu do registra

Majiteľ chráneného dizajnu má právo zabrániť tretím stranám, ktoré nemajú jeho súhlas, prinajmenšom vyrábať, ponúkať na predaj, predávať alebo dovážať výrobky, na ktorých je použitý alebo v ktorých je stelesnený dizajn, ktorý je kópiou alebo v podstate kópiou chráneného dizajnu, ak sa také činnosti uskutočňujú na komerčné účely.

ČLÁNOK 10.26

Doba ochrany

Dostupná doba ochrany je aspoň desať rokov odo dňa podania prihlášky.

¹ Žiadne z ustanovení tohto článku nebráni žiadnej zmluvnej strane stanoviť iné osobitné výluky z ochrany dizajnov podľa jej domácich právnych predpisov. Zmluvné strany uznávajú, že tieto výluky nebudú mať rozsiahly charakter.

ČLÁNOK 10.27

Výnimky

Zmluvné strany môžu zaviesť obmedzené výnimky z ochrany dizajnov pod podmienkou, že takéto výnimky nebudú neprimerane v rozpore s bežným využitím chránených dizajnov ani nebudú neodôvodnene zasahovať do oprávnených záujmov majiteľa chráneného dizajnu a že sa zohľadnia právom chránené záujmy tretích strán.

ČLÁNOK 10.28

Vzťah k autorskému právu

Zmluvné strany poskytnú možnosť, aby dizajn, ktorý bol zapísaný do registra v jednej zmluvnej strane v súlade s pododdielom D (Dizajny), nebol úplne vylúčený z ochrany poskytovanej na základe domácich právnych predpisov v oblasti autorského práva tejto zmluvnej strany. Rozsah takejto ochrany a podmienky, za ktorých poskytuje, určí táto zmluvná strana.¹

¹ Pokiaľ ide o Singapur, rozsah ochrany a podmienky, za ktorých sa poskytuje, zahŕňajú okolnosti stanovené v oddiele 74 singapurského autorského zákona.

PODODDIEL E

PATENTY

ČLÁNOK 10.29

Medzinárodné dohody

Zmluvné strany pripomínajú záväzky vyplývajúce zo Zmluvy o patentovej spolupráci (uzavretej vo Washingtone 19. júna 1970, zmenenej 28. septembra 1979 a upravenej 3. februára 1984). Zmluvné strany v náležitých prípadoch vyvinú všetko primerané úsilie na dosiahnutie súladu s článkami 1 až 16 Dohovoru o patentovom práve (prijatého v Ženeve 1. júna 2000) spôsobom, ktorý je v súlade s ich domácimi právnymi predpismi a postupmi.

ČLÁNOK 10.30

Patenty a verejné zdravie

1. Zmluvné strany uznávajú význam *Vyhlásenia o dohode TRIPS a verejnom zdraví* prijatého 14. novembra 2001 na konferencii ministrov WTO. Zmluvné strany pri výklade a vykonávaní práv a povinností vyplývajúcich z pododdielu E (Patenty) a pododdielu F (Ochrana údajov z testov predložených na účely získania administratívneho povolenia na uvedenie farmaceutického výrobku na trh) zaistia súlad s uvedeným vyhlásením.

2. Zmluvné strany dodržiavajú rozhodnutie Generálnej rady WTO z 30. augusta 2003, ktoré sa týka *vykonávania odseku 6 Vyhlásenia z Dauhy o dohode TRIPS a verejnom zdraví*, ako aj rozhodnutia Generálnej rady zo 6. decembra 2005 o *zмене dohody TRIPS*, ktorým sa prijíma protokol, ktorým sa mení dohoda TRIPS.

ČLÁNOK 10.31

Predĺženie trvania práv vyplývajúcich z patentu

Zmluvné strany uznávajú, že farmaceutické výrobky¹ chránené na ich príslušných územiach patentom môžu podliehať pred uvedením na ich príslušné trhy postupu administratívneho povoľovania na účely uvedenia na trh. Zmluvné strany ustanovia možnosť predĺženia trvania práv vyplývajúcich z patentovej ochrany s cieľom kompenzovať majiteľovi patentu skrátenie účinnej životnosti patentu v dôsledku postupu administratívneho povoľovania na účely uvedenia na trh.² Predĺženie trvania práv vyplývajúcich z patentovej ochrany nesmie prekročiť päť rokov.³

¹ Na účely tohto článku a článku 10.33 (Ochrana údajov z testov predložených na účely získania administratívneho povolenia na uvedenie farmaceutického výrobku na trh) je pojem „farmaceutický výrobok“ pre každú zmluvnú stranu vymedzený príslušnými právnymi predpismi týchto zmluvných strán platnými ku dňu podpisu tejto dohody. Pokiaľ ide o Úniu, výrazom „farmaceutický výrobok“ sa rozumie „liek“.

² Singapur sa zaväzuje stanoviť možnosť predĺženia trvania práv vyplývajúcich z patentovej ochrany s cieľom kompenzovať majiteľovi patentu skrátenie účinnej životnosti patentu v dôsledku postupu administratívneho povoľovania na účely uvedenia na trh, pokiaľ ide o látky na diagnostické a testovacie účely, ktoré sú povolené ako lieky.

³ Podmienky a postupy týkajúce sa predĺženia patentovej ochrany sa stanovujú v príslušných právnych predpisoch zmluvných strán. Týmto ustanovením nie je dotknuté možné predĺženie na pediatrické účely, ak ho niektorá zo zmluvných strán stanoví.

ČLÁNOK 10.32

Spolupráca

Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať na iniciatívach s cieľom uľahčiť:

- a) udeľovanie patentov na základe prihlášok podaných prihlasovateľmi jednej zmluvnej strany v druhej zmluvnej strane; a
- b) kvalifikáciu a uznávanie patentových zástupcov jednej zmluvnej strany na území druhej zmluvnej strany.

PODODDIEL F

OCHRANA ÚDAJOV Z TESTOV

ČLÁNOK 10.33

Ochrana údajov z testov predložených na účely získania administratívneho povolenia na uvedenie farmaceutického výrobku na trh

Ak zmluvná strana pred tým, ako povolí uvedenie určitého farmaceutického výrobku na trh, požaduje predloženie údajov z testov alebo štúdií v súvislosti s jeho bezpečnosťou a účinnosťou, nesmie aspoň počas obdobia piatich rokov odo dňa povolenia v tejto zmluvnej strane povoliť tretím stranám uviesť na trh rovnaký alebo podobný výrobok na základe povolenia na uvedenie na trh udeleného strane, ktorá predložila údaje z testov alebo štúdie, ibaže by na to strana, ktorá predložila údaje z testov alebo štúdie, udelila súhlas^{1, 2,3}

¹ Podmienky a postupy týkajúce sa poskytnutia ochrany uvedenej v tomto článku sa stanovujú v príslušných právnych predpisoch zmluvných strán.

² Zmluvné strany po piatich rokoch od nadobudnutia platnosti tejto dohody začnú diskusie o možnom predĺžení trvania ochrany údajov z testov predložených na účely získania administratívneho povolenia na uvedenie farmaceutického výrobku na trh.

³ V tejto súvislosti treba uviesť, že takéto dôverné údaje z testov alebo štúdie sa nesmú použiť na účely určenia, či vyhovieť akejkoľvek inej žiadosti aspoň počas obdobia piatich rokov:

- a) v prípade Singapuru odo dňa prijatia prvej žiadosti;
- b) v prípade Únie odo dňa schválenia prvej žiadosti,

ibaže by na to žiadateľ, ktorý predložil predmetné údaje z testov alebo štúdie, udelil súhlas.

ČLÁNOK 10.34

Ochrana údajov z testov predložených na účely získania administratívneho povolenia na uvedenie poľnohospodárskeho chemického výrobku¹ na trh

1. Ak zmluvná strana pred tým, ako povolí uvedenie určitého poľnohospodárskeho chemického výrobku na svoj trh, požaduje predloženie údajov z testov alebo štúdií v súvislosti s jeho bezpečnosťou a účinnosťou, nesmie táto zmluvná strana aspoň počas obdobia desiatich rokov odo dňa povolenia povoliť tretím stranám uviesť na trh rovnaký alebo podobný výrobok na základe povolenia na uvedenie na trh udeleného strane, ktorá predložila údaje z testov alebo štúdie, ibaže by na to strana, ktorá predložila údaje z testov alebo štúdie, udelila súhlas.

¹ Pokiaľ ide o Úniu, na účely tohto článku „poľnohospodárske chemické výrobky“ sú účinné látky a prípravky obsahujúce jednu účinnú látku alebo viac účinných látok, a to vo forme, v ktorej sú dodávané používateľovi, a určené na:

- a) ochranu rastlín alebo rastlinných výrobkov pred všetkými škodlivými organizmami alebo pred pôsobením takýchto organizmov, pokiaľ nie sú takéto látky alebo prípravky vymedzené inak v písmenách b) až e);
- b) ovplyvňovanie životných procesov rastlín inak ako na účely výživy rastlín (napr. regulátory rastu rastlín);
- c) konzerváciu rastlinných výrobkov, pokiaľ takéto látky alebo výrobky nepodliehajú osobitným ustanoveniam Rady alebo Komisie o konzervačných látkach;
- d) zničenie neželaných rastlín alebo
- e) zničenie častí rastlín, kontrolu alebo na zabránenie neželaného rastu rastlín.

2. Ak zmluvná strana stanoví opatrenia alebo postupy s cieľom predísť duplicitnému vykonávaniu testov na stavovcoch, pokiaľ ide o poľnohospodárske chemické výrobky, táto zmluvná strana môže stanoviť podmienky a okolnosti, za ktorých môžu tretie strany uviesť na trh rovnaký alebo podobný výrobok na základe povolenia na uvedenia na trh udeleného strane, ktorá predložila údaje z testov alebo štúdie.

3. Ak zmluvná strana pred tým, ako povolí uvedenie určitého poľnohospodárskeho chemického výrobku na svoj trh, požaduje predloženie údajov z testov alebo štúdií v súvislosti s jeho bezpečnosťou a účinnosťou, táto zmluvná strana vynaloží čo najväčšie úsilie o promptné vybavenie žiadosti s cieľom predísť bezdôvodným zdržaniam.

PODODDIEL G

ODRODY RASTLÍN

ČLÁNOK 10.35

Medzinárodné dohody

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje záväzky vyplývajúce z Medzinárodného dohovoru na ochranu nových odrôd rastlín (prijatého v Paríži 2. decembra 1961, naposledy revidovaného v Ženeve 19. marca 1991) vrátane svojej schopnosti vykonávať opčnú výnimku zo šľachtiteľských práv uvedenú v článku 15 ods. 2 uvedeného dohovoru.

ODDIEL C

PRESADZOVANIE PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA PROSTREDNÍCTVOM OBČIANSKOPRÁVNÝCH PROSTRIEDKOV

ČLÁNOK 10.36

Všeobecné povinnosti

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje záväzky vyplývajúce z článkov 41 až 50 dohody TRIPS a vo svojich príslušných domácich právnych poriadkoch ustanovia opatrenia, postupy a prostriedky nápravy proti porušeniam práv duševného vlastníctva, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, ktoré sú v súlade s uvedenými záväzkami.
2. Opatrenia, postupy a prostriedky nápravy uvedené v odseku 1, ktoré každá zmluvná strana stanoví vo svojom domácom právnom poriadku, najmä:
 - a) musia náležitým spôsobom zohľadňovať potrebu proporcionality medzi závažnosťou porušenia a záujmami tretích strán;
 - b) musia byť spravodlivé a nestranné;
 - c) nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné, obsahovať neprimerané časové lehoty, ani mať za následok bezdôvodné zdržanie a

- d) musia byť uplatňované spôsobom, ktorý vylúči vytváranie prekážok legitímneho obchodu a bude poskytovať ochranu pred ich zneužitím.

3. Žiadnym ustanovením tejto kapitoly nie je dotknutá schopnosť niektorej zo zmluvných strán presadzovať svoje domáce právne predpisy a žiadnym ustanovením tejto kapitoly sa neukladá ani jednej zmluvnej strane povinnosť zmeniť svoje existujúce právne predpisy, pokiaľ ide o presadzovanie práv duševného vlastníctva. Bez toho aby boli dotknuté uvedené všeobecné zásady, žiadnym ustanovením tejto kapitoly sa neukladá ani jednej zmluvnej strane žiadnu povinnosť:

- a) zaviesť súdny systém na presadzovanie práv duševného vlastníctva odlišný od právneho systému, ktorého cieľom je presadzovanie práva vo všeobecnosti; alebo
- b) pokiaľ ide o rozdelenie zdrojov na účely presadzovania práv duševného vlastníctva a na účely presadzovania práva vo všeobecnosti.

ČLÁNOK 10.37

Uverejňovanie súdnych rozhodnutí

V rámci občianskych súdnych konaní vo veci porušenia práv duševného vlastníctva prijme každá zmluvná strana v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi a politikami náležité opatrenia, aby sa zverejnili alebo verejnosti sprístupnili informácie o právoplatných súdnych rozhodnutiach. Žiadne z ustanovení tohto článku nevyžaduje, aby zmluvná strana zverejnila dôverné informácie, ktorých zverejnenie by bolo prekážkou presadzovania práva alebo by bolo inak v rozpore s verejným záujmom, alebo by poškodilo oprávnené obchodné záujmy určitých verejných alebo súkromných podnikov. Zmluvné strany môžu stanoviť ďalšie dodatočné opatrenia týkajúce sa zverejňovania, ktoré sú primerané daným okolnostiam, vrátane inzercie na prominentnom mieste.

ČLÁNOK 10.38

Dostupnosť občianskoprávných opatrení, postupov a prostriedkov nápravy

1. Zmluvné strany v rámci svojich príslušných domácich právnych poriadkoch zaistia, aby mali nositelia práv k dispozícii občianskoprávne opatrenia, postupy a prostriedky nápravy uvedené v oddiele C (Presadzovanie práv duševného vlastníctva prostredníctvom občianskoprávných prostriedkov), pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva, ako sú vymedzené v odseku 2.
2. Na účely oddielu C (Presadzovanie práv duševného vlastníctva prostredníctvom občianskoprávných prostriedkov) majú nasledujúce pojmy tento význam:
 - a) pojem „nositelia práv“ zahŕňa nadobúdateľov výhradných licencií, ako aj federácie a združenia¹ s právnym postavením, ktoré im umožňuje presadzovať tieto práva a
 - b) „práva duševného vlastníctva“ sú všetky kategórie duševného vlastníctva, ktoré sú predmetom ustanovení oddielov 1 až 6 časti II dohody TRIPS.²

¹ V rozsahu, v ktorom to umožňujú ustanovenia uplatniteľného práva, a v súlade s nimi pojem „federácie a združenia“ zahŕňa organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva a v kontexte Únie profesijné ochranné združenia, ktoré sa zvyčajne považujú za oprávnené zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva.

² Zmluvná strana môže vylúčiť patenty z rozsahu pôsobnosti oddielu C (Presadzovanie práv duševného vlastníctva prostredníctvom občianskoprávných prostriedkov).

ČLÁNOK 10.39

Opatrenia na účely zabezpečenia dôkazov

1. Každá zmluvná strana ustanoví, že jej súdne orgány majú právomoc nariadiť okamžité a účinné predbežné opatrenia:
 - a) proti strane alebo prípadne proti tretej strane, vo vzťahu ku ktorej vykonáva príslušný súdny orgán súdnu právomoc, aby sa zabránilo porušeniu akéhokoľvek práva duševného vlastníctva, a najmä aby sa zabránilo vstupu tovarov porušujúcich práva duševného vlastníctva do obchodných kanálov a
 - b) s cieľom zabezpečiť relevantné dôkazy v súvislosti s údajným porušením.
2. Každá zmluvná strana ustanoví, že jej súdne orgány sú oprávnené v náležitých prípadoch prijať predbežné opatrenia *inaudita altera parte* predovšetkým, keď je pravdepodobné, že akékoľvek oneskorenie spôsobí nenapraviteľnú škodu nositeľovi práva, alebo keď hrozí preukázateľné nebezpečenstvo zničenia dôkazov. V konaniach vedených *inaudita altera parte* každá zmluvná strana poskytne svojim súdnym orgánom právomoc konať vo veciach návrhov na uloženie predbežných opatrení rýchlo a rozhodovať bez zbytočných prieťahov.
3. Každá zmluvná strana ustanoví prinajmenšom v prípade porušenia autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom a falšovania ochrannej známky, že v občianskom súdnom konaní sú jej súdne orgány oprávnené nariadiť zabavenie alebo iné zaistenie podozrivého tovaru a materiálov a nástrojov relevantných pre porušenie a prinajmenšom v prípade falšovania ochrannej známky listinných dôkazov, a to buď originálov, alebo ich kópií, relevantných pre porušenie práva.

4. Každá zmluvná strana ustanoví, že jej orgány sú oprávnené v súvislosti s predbežnými opatreniami požadovať od navrhovateľa predloženie všetkých primerane dostupných dôkazov na to, aby mohli získať dostatočnú mieru istoty, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa alebo že také porušenie bezprostredne hrozí, a nariadiť navrhovateľovi, aby poskytol kauciu alebo rovnocennú záruku dostatočnú na ochranu odporcu a na zabránenie zneužitia. Takáto kaucia alebo rovnocenná záruka nesmie neprimerane odrádzať od využívania postupov pre takéto predbežné opatrenia.

5. Ak sa predbežné opatrenia zrušili, alebo ak zanikla ich platnosť v dôsledku konania alebo zanedbania zo strany navrhovateľa, alebo keď sa následne zistí, že nedošlo k žiadnemu porušeniu práva duševného vlastníctva, súdne orgány sú oprávnené na požiadanie odporcu nariadiť navrhovateľovi, aby poskytol odporcovi primeranú náhradu za akúkoľvek ujmu spôsobenú týmito opatreniami.

ČLÁNOK 10.40

Dôkazy a právo na informácie

1. Bez toho, aby boli dotknuté domáce právne predpisy každej zmluvnej strany upravujúce výsady, ochranu dôvernosti alebo spracovanie osobných údajov, každá zmluvná strana ustanoví, že v občianskom súdnom konaní týkajúcom sa dodržiavania práv duševného vlastníctva sú jej súdne orgány oprávnené na základe odôvodneného návrhu nositeľa práva nariadiť porušovateľovi, alebo alternatívne údajnému porušovateľovi, aby v zmysle jej platných zákonov a iných právnych predpisov poskytol nositeľovi práva alebo súdnym orgánom prinajmenšom na účely zhromažďovania dôkazov relevantné informácie, ktoré porušovateľ alebo údajný porušovateľ vlastní alebo kontroluje.

2. Relevantnými informáciami v zmysle odseku 1 môžu byť aj informácie týkajúce sa akejkolvek osoby, ktorá sa zúčastňuje na akomkoľvek aspekte porušenia alebo údajného porušenia, ako aj informácie v súvislosti s výrobnými prostriedkami alebo distribučnými kanálmi porušujúceho alebo údajne porušujúceho tovaru či služieb vrátane identifikácie tretích osôb údajne zapojených do výroby a distribúcie takýchto tovarov či služieb a ich distribučných kanálov.

ČLÁNOK 10.41

Iné prostriedky nápravy

1. Každá zmluvná strana stanoví, že v prípade, keď je v občianskom súdnom konaní prijaté súdne rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie práva duševného vlastníctva nositeľa práva, sú jej súdne orgány oprávnené na základe návrhu nositeľa práva aspoň v súvislosti s tovarom s porušeným autorským právom alebo falšovanou ochrannou známkou:

a) nariadiť, aby bol takýto tovar porušujúci práva:

i) zničený, s výnimkou výnimočných okolností alebo

ii) odstránený z obchodnej siete tak, aby sa nositeľovi práva nespôsobila žiadna škoda,

bez náhrady akéhokoľvek druhu a

- b) nariadiť, aby materiály a nástroje, ktoré sa používajú hlavne pri výrobe alebo vytváraní takéhoto tovaru porušujúceho práva, boli bez zbytočného odkladu a bez náhrady akéhokoľvek druhu zničené alebo odstránené z obchodnej siete tak, aby sa minimalizovalo riziko ďalšieho porušovania práv.
2. Pri posudzovaní akéhokoľvek návrhu nositeľa práv uvedeného v odseku 1 sa zohľadní potreba proporcionality medzi závažnosťou porušenia a nariadenými prostriedkami nápravy, ako aj záujmy tretích strán.
3. Prostriedky nápravy podľa tohto článku sa môžu vykonať na náklady porušovateľa.

ČLÁNOK 10.42

Súdne príkazy

Každá zmluvná strana ustanoví, že v prípade, keď je v občianskom súdnom konaní prijaté súdne rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie práva duševného vlastníctva nositeľa práva, sú jej súdne orgány oprávnené na návrh nositeľa práva vydať proti porušovateľovi alebo prípadne proti tretej strane, voči ktorej má príslušný súdny orgán právomoc, súdny príkaz zakazujúci pokračovanie porušovania. Ak to umožňujú domáce právne predpisy zmluvnej strany, za nedodržanie príkazu sa v náležitých prípadoch opakovane uloží pokuta, aby sa zabezpečilo jeho dodržanie.

ČLÁNOK 10.43

Alternatívne opatrenia

Každá zmluvná strana môže vo svojich domácich právnych predpisoch ustanoviť, že v prípade, keď je v občianskom súdnom konaní prijaté súdne rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie práva duševného vlastníctva nositeľa práva, v náležitých prípadoch a na žiadosť osoby, ktorej majú byť uložené opatrenia stanovené v článku 10.41 (Iné prostriedky nápravy) a/alebo článku 10.42 (Súdne príkazy), sú jej súdne orgány oprávnené nariadiť namiesto uplatnenia opatrení stanovených v článku 10.41 (Iné prostriedky nápravy) a/alebo článku 10.42 (Súdne príkazy) zaplatenie finančnej kompenzácie poškodenej strane, ak táto osoba nekonala úmyselne ani z nedbanlivosti a ak by jej vykonanie predmetných opatrení spôsobilo neprimeranú škodu a ak sa finančná kompenzácia poškodenej strany javí ako dostatočne uspokojivá.¹

ČLÁNOK 10.44

Náhrada škody

1. Každá zmluvná strana stanoví, že v občianskom súdnom konaní týkajúcom sa presadzovania práv duševného vlastníctva sú jej súdne orgány oprávnené nariadiť porušovateľovi, ktorý vedel, alebo mal dostatočné dôvody vedieť, že sa podieľa na porušovaní, aby zaplatil nositeľovi práva škody primerané náhrade ujmy, ktorú utrpel nositeľ práva následkom porušenia.

¹ Je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o Singapur, Singapur môže ustanoviť, že jeho súdne orgány sú oprávnené nariadiť finančnú kompenzáciu, ak táto osoba nekonala úmyselne ani z nedbanlivosti alebo ak by jej vykonanie predmetných opatrení spôsobilo neprimeranú škodu a ak sa finančná kompenzácia poškodenej strany javí ako dostatočne uspokojivá.

2. Pri stanovovaní výšky náhrady škody za porušenie práv duševného vlastníctva sú súdne orgány strany oprávnené zvážiť, okrem iného, akúkoľvek oprávnenú mieru hodnoty predloženú nositeľom práva, ktorá môže zahŕňať ušlý zisk, hodnotu tovaru alebo služieb porušujúcich práva meranú trhovou cenou alebo odporúčanou maloobchodnou cenou.¹ Aspoň v prípadoch porušenia autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom každá zmluvná strana stanoví, že jej súdne orgány sú oprávnené nariadiť porušovateľovi, aby zaplatil nositeľovi práv zisk, ktorý získal z porušenia, a to buď namiesto náhrady škody, ako doplnok k náhrade škody alebo ako súčasť náhrady škody.

3. Ako alternatívu k odseku 2 môže každá zmluvná strana stanoviť, že jej súdne orgány sú oprávnené vo vhodných prípadoch stanoviť náhradu škody ako paušálnu sumu na základe takých prvkov, ako je prinajmenšom výška odmeny, ktorú by musel zaplatiť porušovateľ, ak by požiadal o povolenie na použitie príslušného predmetu chráneného právom duševného vlastníctva.

4. Žiadne z ustanovení tohto článku nebráni žiadnej zmluvnej strane stanoviť, že ak porušovateľ nevedel alebo nemal dostatočné dôvody vedieť, že porušuje právo, jej súdne orgány môžu nariadiť náhradu ziskov alebo zaplatenie škody, ktoré môžu byť stanovené vopred.

¹ Pokiaľ ide o Úniu, v náležitých prípadoch by sa zohľadňovali aj iné prvky ako ekonomické faktory, ako napríklad morálna ujma spôsobená nositeľovi práv porušovateľom.

ČLÁNOK 10.45

Trovy konania

Každá zmluvná strana ustanoví, že jej súdne orgány sú v náležitých prípadoch oprávnené nariadiť na záver občianskeho súdneho konania týkajúceho sa porušenia práv duševného vlastníctva, aby bola úspešnej strane priznaná úhrada trov súdneho konania alebo poplatkov a primeraného honorára advokáta alebo akýchkoľvek iných výdavkov podľa domácich právnych predpisov tejto zmluvnej strany.

ČLÁNOK 10.46

Prezumpcia v súvislosti s autorským právom a právami súvisiacimi s autorským právom

V rámci občianskych konaní týkajúcich sa autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom každá zmluvná strana stanoví, že aspoň pokiaľ ide o literárne alebo umelecké diela, umelecký výkon alebo zvukový záznam, ak neexistuje dôkaz o opaku, fyzická alebo právnická osoba, ktorej meno je uvedené na takomto diele, umeleckom výkone alebo zvukovom zázname obvyklým spôsobom, je nositeľom práva a má teda právo podať návrh na začatie konania vo veci porušenia práv duševného vlastníctva

Zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb

1. S výhradou ustanovení odsekov 2 až 6 každá zmluvná strana vo svojich domácich právnych predpisoch stanoví výnimky alebo obmedzenia týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľov služieb alebo rozsahu dostupných prostriedkov nápravy proti týmto poskytovateľom v prípade porušení autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom alebo ochranných známk, ku ktorým dochádza prostredníctvom systémov alebo sietí, ktoré kontrolujú alebo prevádzkujú alebo ktoré sú kontrolované alebo prevádzkované v ich mene.

2. Výnimky alebo obmedzenia uvedené v odseku 1:

a) sa vzťahujú na funkcie:

- i) prenosu¹ alebo poskytovania prístupu k materiálu bez výberu a/alebo úpravy jeho obsahu² a
- ii) ukladania do vyrovnávacej pamäte vykonávané prostredníctvom automatického procesu³; a

¹ Treba uviesť, že prenos zahŕňa funkciu smerovania.

² Je potrebné uviesť, že funkcia poskytovania prístupu k materiálu bez výberu a/alebo úpravy obsahu odkazuje aj na akékoľvek prostriedky, ktoré sa používajú na prístup do komunikačnej siete, a zahŕňa prípady, keď sa poskytuje pripojenie k materiálu.

³ Treba uviesť, že proces ukladania do vyrovnávacej pamäte vykonávaný prostredníctvom automatického procesu môže odkazovať na dočasné a prechodné uloženie materiálu v priebehu prenosu takéhoto materiálu alebo poskytovania prístupu k nemu.

b) sa môžu vzťahovať aj na funkcie:

- i) ukladania podľa pokynov používateľa materiálu, ktorý sa nachádza v systéme alebo sieti kontrolovaných alebo prevádzkovaných poskytovateľom služieb alebo v jeho mene; a
- ii) odkazovania alebo prepájania používateľov na online umiestnenie s použitím nástrojov na vyhľadávanie informácií vrátane hyperlinkových odkazov a adresárov.

3. Oprávnenosť na využitie výnimiek alebo obmedzení podľa tohto článku nesmie byť podmienená povinnosťou poskytovateľa služieb monitorovať svoje služby alebo aktívne zisťovať skutočnosti, ktoré by naznačovali činnosť porušujúcu práva, s výnimkou v rozsahu, v ktorom je to v súlade s takýmito technickými opatreniami.

4. Každá zmluvná strana môže vo svojich domácich právnych predpisoch stanoviť podmienky oprávnenosti poskytovateľov služieb na využitie výnimiek alebo obmedzení podľa tohto článku. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 až 3, môže každá zmluvná strana zaviesť náležité postupy umožňujúce účinné oznámenia údajných porušení a účinné protioznámenia osôb, ktorých materiál je odstránený alebo znefunkčnený v dôsledku pochybenia alebo chybnnej identifikácie.

5. Týmto článkom nie je dotknutá dostupnosť prostriedkov obhajoby v prípade tvrdeného porušenia autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom alebo ochranných známk, ktoré sú všeobecne platné. Týmto článkom nie je dotknutá možnosť súdneho alebo administratívneho orgánu požadovať v súlade s právnym systémom každej zmluvnej strany od poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie, resp. aby mu zabránil.

6. Ktorákoľvek zo zmluvných strán môže požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou s cieľom zvážiť riešenia pre budúce funkcie podobného charakteru, ako sú funkcie upravené v tomto článku.

ODDIEL D

OPATRENIA NA HRANICIACH

ČLÁNOK 10.48

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto oddielu:

- a) „falšovaný tovar so zemepisným označením“ je akýkoľvek tovar vrátane obalu, ktorý bez povolenia nesie značku, ktorá je rovnaká ako zemepisné označenie riadne zapísané pre takýto tovar na území, kde sa tovar nachádza, resp. ktorú nie je možné odlíšiť v jej základných aspektoch od tohto zemepisného označenia a ktorá preto porušuje práva majiteľa alebo nositeľa predmetného zemepisného označenia podľa domácich právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa tento tovar nachádza;
- b) „falšovaný tovar s ochrannou známkou“ je akýkoľvek tovar vrátane obalu, ktorý bez povolenia nesie ochrannú známku, ktorá je rovnaká ako ochranná známka riadne zapísaná pre takýto tovar, resp. ktorú nie je možné odlíšiť v jej základných aspektoch od takejto ochrannej známky a ktorá preto porušuje práva majiteľa predmetnej ochrannej známky podľa domácich právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa tento tovar nachádza;

- c) „tovar v tranzite“ je tovar, ktorého prechod cez územie zmluvnej strany s prekládkou alebo bez prekládky bez ohľadu na to, či je vyložené na území zmluvnej strany, skladovanie, rozdeľovanie nákladu alebo zmena druhu dopravy, sú len časťou celej cesty, ktorá sa začína a končí za hranicami zmluvnej strany, cez ktorej územie sa tovar prepravuje;
- d) „pirátsky tovar porušujúci autorské právo“ je akýkoľvek tovar, ktorý je kópiou vyrobenou bez súhlasu nositeľa práva alebo osoby riadne oprávnenej týmto nositeľom v krajine výroby a ktorý je priamo alebo nepriamo vyrobený z určitého tovaru, ak by výroba tejto kópie predstavovala porušenie autorského práva alebo práva súvisiaceho s autorským právom podľa domácich právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa tento tovar nachádza;
- e) „pirátsky tovar porušujúci dizajn“ je akýkoľvek tovar pre ktorý je dizajn zapísaný a na ktorý bol použitý tento dizajn alebo dizajn, ktorý sa v podstate neodlišuje od tohto dizajnu, bez súhlasu nositeľa práva alebo osoby riadne oprávnenej týmto nositeľom v krajine výroby, ak by výroba tohto tovaru predstavovala porušenie podľa domácich právnych predpisov zmluvnej strany, v ktorej sa tento tovar nachádza.

ČLÁNOK 10.49

Rozsah pôsobnosti opatrení na hraniciach

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy týkajúce sa tovaru pod colnou kontrolou, v rámci ktorých môže nositeľ práva požiadať jej príslušné orgány, aby pozastavili prepustenie podozrivého:

- a) falšovaného tovaru s ochrannou známkou;
- b) pirátskeho tovaru porušujúceho autorské právo
- c) falšovaného tovaru so zemepisným označením a
- d) pirátskeho tovaru porušujúceho dizajn.

2. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy týkajúce sa tovaru pod colnou kontrolou, v rámci ktorých jej príslušné orgány môžu z vlastnej iniciatívy pozastaviť prepustenie podozrivého:¹

- a) falšovaného tovaru s ochrannou známkou;
- b) pirátskeho tovaru porušujúceho autorské právo a
- c) falšovaného tovaru so zemepisným označením.

3. Zmluvné strany nie sú povinné stanoviť postupy uvedené v odsekoch 1 a 2, pokiaľ ide o tovar v tranzite. Týmto ustanovením nie je dotknutý článok 10.51 (Spolupráca) ods. 2.

¹ Zmluvné strany preskúmajú možnosť zahrnutia pirátskeho tovaru porušujúceho dizajn do rozsahu pôsobnosti odseku 2 tohto článku do troch rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody. Na základe uvedeného preskúmania môžu zmluvné strany rozhodnutím vo Výbore pre obchod zmeniť odsek 2 tohto článku.

4. Singapur v plnej miere splní povinnosti uvedené v odsekoch 1 a 2 v ideálnom prípade do dvoch rokov, no najneskôr do troch rokov od nadobudnutia platnosti dohody, pokiaľ ide o postupy týkajúce sa:

- a) falšovaného tovaru so zemepisným označením a
- b) pirátskeho tovaru porušujúceho dizajn.

ČLÁNOK 10.50

Identifikácia zásielok

Na uľahčenie účinného presadzovania práv duševného vlastníctva prijímú colné orgány sériu prístupov na identifikáciu zásielok obsahujúcich falšovaný tovar s ochrannou známkou, pirátsky tovar porušujúci autorské právo, pirátsky tovar porušujúci dizajn a falšovaný tovar so zemepisným označením. Uvedené prístupy budú zahŕňať techniky analýzy rizika založené okrem iného na informáciách poskytnutých nositeľom práva, získaných spravodajských informáciách a kontrolách nákladu.

ČLÁNOK 10.51

Spolupráca

1. Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať s cieľom odstrániť medzinárodný obchod s tovarom porušujúcim práva duševného vlastníctva. Na tento účel si budú najmä vymieňať informácie a vytvoria podmienky pre spoluprácu, na ktorej sa spoločne dohodnú ich colné orgány, pokiaľ ide o obchod s falšovaným tovarom s ochrannou známkou, pirátskym tovarom porušujúcim autorské právo, pirátskym tovarom porušujúcim dizajn alebo falšovaným tovarom so zemepisným označením.
2. Pokiaľ ide o zásielky tovaru v tranzite alebo tovaru prekladaného na území zmluvnej strany a určeného pre územie druhej zmluvnej strany, v prípade ktorých existuje podozrenie, že ide o falšovaný alebo pirátsky tovar, zmluvné strany z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť druhej zmluvnej strany poskytnú druhej zmluvnej strane dostupné informácie, ktoré umožnia účinné presadzovanie práva vo vzťahu k týmto zásielkam. Zmluvné strany nesmú poskytovať informácie, ktoré odosielateľ, dopravca alebo jeho agent poskytnú ako dôverné informácie.

ODDIEL E

SPOLUPRÁCA

ČLÁNOK 10.52

Spolupráca

1. Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať v záujme podpory vykonávania záväzkov a povinností prevzatých na základe tejto kapitoly. Medzi oblasti spolupráce patria okrem iného tieto činnosti:
 - a) výmena informácií o právnych rámcoch týkajúcich sa práv duševného vlastníctva vrátane presadzovania právnych predpisov a systémov týkajúcich sa duševného vlastníctva s cieľom podporovať účinnú registráciu práv duševného vlastníctva;
 - b) výmena skúseností a najlepších postupov týkajúcich sa presadzovania práv duševného vlastníctva medzi príslušnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právach duševného vlastníctva;
 - c) výmena informácií a spolupráca v oblasti informovania verejnosti a vhodných iniciatív na podporu informovanosti o prínosoch práv a systémov duševného vlastníctva;

- d) budovanie kapacít a technická spolupráca okrem iného v súvislosti so: správou, udeľovaním licencií, určovaním hodnoty a využívaním práv duševného vlastníctva; získavaním technologických a trhových informácií; uľahčovaním priemyselnej spolupráce vrátane práv duševného vlastníctva, ktoré možno využiť v súvislosti s ochranou alebo zlepšovaním životného prostredia, čo môže zahŕňať vytvorenie platformy alebo databázy; a verejno-súkromnými partnerstvami na podporu kultúry a inovácií;
- e) výmena informácií a spolupráca v otázkach duševného vlastníctva, ak je to vhodné a dôležité z hľadiska rozvoja v oblasti technológií šetrných k životnému prostrediu; a
- f) akékoľvek ďalšie oblasti spolupráce, o ktorých budú zmluvné strany diskutovať a na ktorých sa spoločne dohodnú.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, zmluvné strany sa dohodli, že určia kontaktné miesto na účely udržiavania dialógu, ktorého súčasťou bude prípadne organizovanie stretnutí týkajúcich sa otázok duševného vlastníctva medzi ich príslušnými technickými odborníkmi zameraných na otázky, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

3. Spolupráca podľa tohto článku sa vykonáva v súlade so zákonmi, pravidlami, inými právnymi predpismi, smernicami alebo politikami každej zmluvnej strany. Uskutočňuje sa tiež podľa spoločne dohodnutých podmienok a s výhradou dostupných zdrojov každej zmluvnej strany.

JEDENÁSTA KAPITOLA

HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ A SÚVISIACE ZÁLEŽITOSTI

ODDIEL A

ANTITRUSTOVÉ PREDPISY A FÚZIE

ČLÁNOK 11.1

Zásady

1. Zmluvné strany uznávajú význam voľnej a nenarušenej hospodárskej súťaže vo svojich obchodných vzťahoch. Uznávajú, že protisúťažné správanie sa podnikov alebo protisúťažné transakcie majú potenciál narušiť riadne fungovanie ich trhov a oslabujú výhody liberalizácie obchodu.
2. Každá zmluvná strana v záujme podpory voľnej a nenarušenej hospodárskej súťaže vo všetkých odvetviach svojho hospodárstva na svojom území zachová komplexné právne predpisy, ktoré účinne riešia:

- a) horizontálne a vertikálne dohody medzi podnikmi¹, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy, ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčenie, obmedzovanie alebo narušenie hospodárskej súťaže na celom území ktorejkoľvek zmluvnej strany alebo na jeho podstatnej časti;
- b) zneužitia dominantného postavenia zo strany jedného alebo viacerých podnikov na celom území ktorejkoľvek zmluvnej strany alebo na jeho podstatnej časti a
- c) koncentrácie medzi podnikmi, ktorých výsledkom je podstatné obmedzenie hospodárskej súťaže alebo značné narušenie účinnej hospodárskej súťaže, a to najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia na celom území ktorejkoľvek zmluvnej strany alebo na jeho podstatnej časti;

ktoré majú vplyv na obchod medzi nimi.

¹ Ak príslušný orgán Singapuru usúdi, že na základe zákazu stanoveného v oddiele 34 zákona o hospodárskej súťaži (kapitola 50B) protisúťažné účinky vertikálnej dohody pravdepodobne prevážia nad jej pozitívnymi účinkami na hospodársku súťaž, postúpi vec ministrom. Minister rozhodne o použiteľnosti oddielu 34 zákona o hospodárskej súťaži na predmetnú vertikálnu dohodu. Tým nie je dotknutá možnosť príslušného orgánu Singapuru uplatniť oddiel 47 zákona o hospodárskej súťaži, ktorý sa vzťahuje na vertikálne dohody uzavreté dominantným podnikom.

ČLÁNOK 11.2

Vykonávanie

1. Každá zmluvná strana si zachováva svoju autonómiu, pokiaľ ide o rozvoj a presadzovanie jej právnych predpisov. Zmluvné strany sa však zaväzujú, že zachovajú orgány, ktoré budú zodpovedné za účinné presadzovanie právnych predpisov uvedených v článku 11.1 (Zásady) ods. 2 a ktoré budú mať na tento účel k dispozícii primerané prostriedky.
2. Zmluvné strany budú uplatňovať svoje príslušné právne predpisy uvedené v článku 11.1 (Zásady) ods. 2 transparentným a nediskriminačným spôsobom, pričom budú dodržiavať zásady spravodlivosti v konaní a práva na obhajobu dotknutých strán vrátane práva dotknutých strán byť vypočutý pred rozhodnutím vo veci.

ODDIEL B

VEREJNÉ PODNIKY, PODNIKY, KTORÝM BOLI ZVERENÉ OSOBITNÉ ALEBO VÝHRADNÉ PRÁVA, A ŠTÁTNE MONOPOLY

ČLÁNOK 11.3

Verejné podniky a podniky, ktorým boli zverené osobitné alebo výhradné práva

1. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nebráni zmluvnej strane v tom, aby zriadila alebo zachovala verejné podniky alebo aby podnikom zverila osobitné alebo výhradné práva v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa na verejné podniky a podniky, ktorým boli zverené osobitné alebo výhradné práva, vzťahovali právne predpisy uvedené v oddiele A (Antitrustové predpisy a fúzie), pokiaľ uplatňovanie týchto pravidiel právne ani fakticky nebráni týmto podnikom v plnení konkrétnych úloh, ktoré im boli zverené.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej podniky, ktorým boli zverené osobitné alebo výhradné práva, nevyužívali svoje osobitné alebo výhradné práva priamo alebo nepriamo, a to vrátane prostredníctvom svojich vzťahov s materskými spoločnosťami, dcérskymi spoločnosťami alebo inými podnikmi so spoločným vlastníctvom, na protisúťažné postupy na inom trhu, vo vzťahu ku ktorému tieto podniky nemajú žiadne osobitné alebo výhradné práva, ktoré majú nepriaznivý vplyv na investície, obchod s tovarom alebo službami druhej zmluvnej strany.
4. Singapur zabezpečí, aby akýkoľvek verejný podnik alebo akýkoľvek podnik, ktorému boli zverené osobitné alebo výhradné práva, konal pri nákupe alebo predaji tovaru alebo služieb výhradne na základe komerčných hľadísk, ako sú napríklad cena, kvalita, dostupnosť, predajnosť, doprava a iné podmienky nákupu alebo predaja, a poskytne nediskriminačné zaobchádzanie usadeným subjektom z Únie, tovaru z Únie a poskytovateľom služieb z Únie, a to aj pokiaľ ide o ich nákup alebo predaj, v prípade podniku, ktorému boli zverené osobitné alebo výhradné práva, vo vzťahu k výkonu týchto osobitných alebo výhradných práv.

ČLÁNOK 11.4

Štátne monopoly

Hoci žiadne z ustanovení tohto článku nemožno vykladať tak, že by niektorej zmluvnej strane bránilo v tom, aby určila alebo zachovala štátne monopoly, každá zmluvná strana upraví štátne monopoly komerčného charakteru takým spôsobom, aby zabezpečila, že tieto monopoly nebudú konať diskriminačne, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa tovar a služby obstarávajú od fyzických a právnických osôb druhej zmluvnej strany a za ktorých sa im predávajú.

ODDIEL C

SUBVENCIE

ČLÁNOK 11.5

Vymedzenie pojmov a rozsah pôsobnosti

1. Na účely tejto dohody je subvencia opatrenie, ktoré *mutatis mutandis* spĺňa podmienky stanovené v článku 1.1 dohody SCM bez ohľadu na to, či je subvencia poskytnutá v súvislosti s výrobou tovaru alebo poskytovaním služieb.¹

¹ Týmto odsekom nie je dotknutý výsledok budúcich rokovaní v rámci WTO o vymedzení subvencií na služby. Zmluvné strany ústretovo zvážia prijatie prípadného rozhodnutia Výboru pre obchod týkajúceho sa aktualizácie tejto dohody na účely zohľadnenia dohody o vymedzení subvencií na služby dosiahnutej v rámci WTO.

2. Subvencia podlieha ustanoveniam tejto kapitoly, iba ak je špecifická v zmysle článku 2 dohody SCM. Všetky subvencie, na ktoré sa vzťahuje článok 11.7 (Zakázané subvencie) sa považujú za špecifické.
3. Ustanovenia článku 11.7 (Zakázané subvencie), článku 11.8 (Iné subvencie) a článku 11.10 (Doložka o preskúmaní) a prílohy 11-A sa nevzťahujú na subvencie pre rybárstvo, subvencie týkajúce sa výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha 1, a iné subvencie, na ktoré sa vzťahuje dohoda o poľnohospodárstve.

ČLÁNOK 11.6

Vzťah k WTO

Ustanoveniami tohto oddielu nie sú dotknuté práva a povinnosti zmluvnej strany vyplývajúce z Dohody o založení WTO, najmä pokiaľ ide o uplatnenie nápravných opatrení v oblasti obchodu, využitie konaní o urovnávaní sporov alebo iné primerané opatrenie proti subvencii poskytnutej druhou zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 11.7

Zakázané subvencie

1. Pokiaľ ide o subvencie týkajúce sa obchodu s tovarom, zmluvné strany potvrdzujú svoje práva a povinnosti, ktoré im vyplývajú z článku 3 dohody SCM, ktorý sa týmto *mutatis mutandis* začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou.

2. Zakázané sú tieto subvencie týkajúce sa obchodu s tovarom a službami:

- a) akýkoľvek právny mechanizmus, na základe ktorého je vláda alebo akýkoľvek verejný orgán zodpovedný za pokrytie dlhov alebo záväzkov určitých podnikov bez právneho alebo faktického obmedzenia, pokiaľ ide o výšku týchto dlhov či záväzkov alebo trvanie takejto zodpovednosti a
- b) podpora insolventných podnikov alebo podnikov v ťažkostiach v akejkoľvek forme (napr. pôžičky a záruky, hotovostné granty, kapitálové injekcie, poskytnutie aktív za nižšiu ako trhovú cenu alebo oslobodenia od daní) bez dôveryhodného reštrukturalizačného plánu založeného na realistických predpokladoch s cieľom zabezpečiť návrat podniku v ťažkostiach v primeranej lehote k dlhodobej životaschopnosti a bez významného príspevku samotného podniku na náklady spojené s reštrukturalizáciou,¹

pokiaľ zmluvná strana poskytujúca subvenciu na žiadosť druhej zmluvnej strany nepreukáže, že predmetná subvencia nemá vplyv na obchod druhej zmluvnej strany a pravdepodobne takýto vplyv ani nebude mať.

3. Ustanovenia odseku 2 písm. a) a b) nebránia zmluvnej strane, aby poskytovala subvencie, ktorých cieľom je náprava závažnej poruchy fungovania jej hospodárstva. Závažná porucha fungovania hospodárstva zmluvnej strany je výnimočná, dočasná a významná kríza, ktorá má vplyv na celé hospodárstvo zmluvnej strany, skôr než na konkrétny región alebo hospodárske odvetvie tejto zmluvnej strany.

4. Ustanovenia odseku 2 písm. b) sa nevzťahujú na subvencie poskytované ako kompenzácia za výkon záväzkov služby vo verejnom záujme a subvencie uhoľnému priemyslu.

¹ To zmluvným stranám nebráni poskytovať dočasnú podporu likvidity vo forme záruk za úvery alebo pôžičiek obmedzených len na sumu potrebnú na udržanie fungovania podniku v ťažkostiach dostatočne dlhý čas na vypracovanie reštrukturalizačného alebo likvidačného plánu.

ČLÁNOK 11.8

Iné subvencie

1. Zmluvné strany sa dohodli, že vyvinú čo najväčšie úsilie s cieľom napraviť alebo odstrániť, prostredníctvom uplatnenia svojich právnych predpisov o hospodárskej súťaži alebo inak, narušenia hospodárskej súťaže spôsobené inými špecifickými subvenciami týkajúcimi sa obchodu s tovarom a službami, na ktoré sa nevzťahuje článok 11.7 (Zakázané subvencie), pokiaľ majú alebo by mohli mať vplyv na obchod ktorejkoľvek zmluvnej strany, a predchádzať vzniku takýchto situácií. V prílohe 11-A sa uvádzajú usmernenia, ktoré sa týkajú najmä druhov subvencií, ktoré nemajú takéto účinky.

2. Zmluvné strany sa dohodli, že si budú na žiadosť druhej zmluvnej strany vymieňať informácie a že do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody uskutočnia prvý dialóg s cieľom vypracovať pravidlá pre iné subvencie, pričom sa zohľadní vývoj na multilaterálnej úrovni. Na tento účel môžu zmluvné strany prijať rozhodnutie vo Výbore pre obchod.

ČLÁNOK 11.9

Transparentnosť

1. Každá zmluvná strana zaistí transparentnosť v oblasti subvencií týkajúcich sa obchodu s tovarom a poskytovania služieb. Na tento účel každá zmluvná strana predkladá raz za dva roky druhej zmluvnej strane správu o právnom základe, forme a, pokiaľ je to možné, sume alebo rozpočte a príjemcoch subvencií, ktoré poskytla jej vláda alebo akýkoľvek verejný orgán.

2. Táto správa sa považuje za poskytnutú, ak sú príslušné informácie sprístupnené zmluvnými stranami alebo v ich mene na verejne prístupnom webovom sídle do júna druhého kalendárneho roka po poskytnutí subvencií.

ČLÁNOK 11.10

Doložka o preskúmaní

Strany neustále skúmajú záležitosti, na ktoré sa odkazuje v tomto oddiele. Každá strana môže tieto záležitosti predložiť Výboru pre obchod. Strany sa dohodli, že každé dva roky po nadobudnutí platnosti tejto dohody preskúmajú pokrok vo vykonávaní tohto oddielu, ak sa obe zmluvné strany nedohodnú inak.

ODDIEL D

VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI

ČLÁNOK 11.11

Spolupráca a koordinácia v oblasti presadzovania práva

Zmluvné strany uznávajú dôležitosť spolupráce a koordinácie s cieľom posilniť účinné presadzovanie práva. Ich príslušné orgány sa budú usilovať o koordináciu a spoluprácu pri presadzovaní svojich príslušných právnych predpisov v záujme dosiahnutia cieľa tejto dohody, ktorým je voľná a nenarušená hospodárska súťaž v rámci ich obchodných vzťahov.

ČLÁNOK 11.12

Dôvernosť

1. Ak zmluvná strana oznamuje informácie podľa tejto dohody, zaistí ochranu obchodného tajomstva a iných dôverných informácií.
2. Ak zmluvná strana dôverne oznamuje informácie podľa tejto dohody, prijímajúca zmluvná strana zachová dôvernosť oznámených informácií v súlade so svojimi zákonmi a inými právnymi predpismi.

ČLÁNOK 11.13

Konzultácia

1. V záujme podpory vzájomného porozumenia medzi zmluvnými stranami alebo v záujme riešenia konkrétnych záležitostí, ktoré vyplývajú z oddielu A (Antitrustové predpisy a fúzie), oddielu B (Verejné podniky, podniky, ktorým boli zverené osobitné alebo výhradné práva, a štátne monopoly) alebo oddielu D (Všeobecné záležitosti), každá zmluvná strana začne na žiadosť druhej zmluvnej strany konzultácie týkajúce sa pripomienok tejto druhej zmluvnej strany. Vo svojej žiadosti zmluvná strana uvedie, ak je to relevantné, ako predmetná záležitosť ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami.
2. Zmluvné strany na žiadosť niektorej z nich bezodkladne prerokujú akékoľvek otázky vyplývajúce z výkladu alebo uplatňovania oddielu A (Antitrustové predpisy a fúzie), oddielu B (Verejné podniky, podniky, ktorým boli zverené osobitné alebo výhradné práva, a štátne monopoly) alebo oddielu D (Všeobecné záležitosti).
3. V záujme uľahčenia diskusie o záležitosti, ktorá je predmetom konzultácií, sa každá zmluvná strana bude usilovať poskytnúť druhej zmluvnej strane príslušné informácie, ktoré nemajú dôverný charakter.

ČLÁNOK 11.14

Urovnávanie sporov a mediačný mechanizmus

Žiadna zo zmluvných strán nemôže využiť ustanovenia pätnástej kapitoly (Urovnávanie sporov) a ustanovenia šestnástej kapitoly (Mediačný mechanizmus) v súvislosti s akoukoľvek záležitosťou vyplývajúcou z tejto kapitoly, s výnimkou článku 11.7 (Zakázané subvencie).

DVANÁSTA KAPITOLA

OBCHOD A TRVALO UDRŽATELNÝ ROZVOJ

ODDIEL A

ÚVODNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 12.1

Kontext a ciele

1. Zmluvné strany sa odvolávajú na Agendu 21 konferencie Organizácie Spojených národov o životnom prostredí a rozvoji z roku 1992, preambulu k Dohode o založení WTO, ministerskú deklaráciu WTO zo Singapuru z roku 1996, johannesburský plán vykonávania v oblasti trvalo udržateľného rozvoja z roku 2002, ministerské vyhlásenie Hospodárskej a sociálnej rady OSN o plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých z roku 2006 a deklaráciu Medzinárodnej organizácie práce (ďalej len „MOP“) o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu z roku 2008. Vzhľadom na uvedené nástroje zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok rozvíjať a podporovať medzinárodný obchod a svoje dvojstranné obchodné a hospodárske vzťahy spôsobom, ktorý bude prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju.

2. Zmluvné strany uznávajú, že hospodársky a sociálny rozvoj a ochrana životného prostredia sú navzájom prepojené a vzájomne sa posilňujúce súčasti trvalo udržateľného rozvoja. Zdôrazňujú prínos spolupráce v sociálnych a environmentálnych záležitostiach súvisiacich s obchodom ako súčasti globálneho prístupu k obchodu a trvalo udržateľnému rozvoju.
3. Zmluvné strany uznávajú, že je nevhodné podporovať obchod alebo investície oslabovaním alebo obmedzovaním ochrany zakotvenej v domácich pracovnoprávných a environmentálnych právnych predpisoch. Zmluvné strany zároveň zdôrazňujú, že environmentálne a pracovné normy by sa nemali využívať na protekcionistické účely v oblasti obchodu.
4. Zmluvné strany uznávajú, že je ich cieľom posilniť svoje obchodné a hospodárske vzťahy spôsobmi, ktoré budú podporovať trvalo udržateľný rozvoj v kontexte odsekov 1 a 2. Vzhľadom na osobitnú situáciu každej zmluvnej strany, nie je ich cieľom harmonizovať pracovné alebo environmentálne normy zmluvných strán.

ČLÁNOK 12.2

Právo na reguláciu a úrovne ochrany

1. Zmluvné strany uznávajú právo každej zmluvnej strany stanoviť vlastnú úroveň ochrany v oblasti životného prostredia a práce a prijať alebo náležite zmeniť svoje príslušné právne predpisy a politiky v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodne uznaných noriem alebo dohôd, ktorej je zmluvnou stranou, ako sa uvádzajú v článku 12.3 (Mnohostranné pracovné normy a dohody) a článku 12.6 (Mnohostranné environmentálne normy a dohody).

2. Zmluvné strany budú naďalej zlepšovať tieto právne predpisy a politiky a budú sa usilovať o zaistenie a podporovanie vysokej úrovne environmentálnej a pracovnej ochrany.

ODDIEL B

OBCHOD A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ PRACOVNÉ ASPEKTY¹

ČLÁNOK 12.3

Mnohostranné pracovné normy a dohody

1. Zmluvné strany uznávajú hodnotu medzinárodnej spolupráce a dohôd o zamestnanosti a pracovných záležitostiach ako odpoveď medzinárodného spoločenstva na výzvy a príležitosti vyplývajúce z globalizácie v hospodárskej a sociálnej oblasti a v oblasti zamestnanosti. Zaväzujú sa k prípadným konzultáciám a spolupráci v otázkach týkajúcich sa práce a zamestnanosti, ktoré súvisia s obchodom a sú predmetom spoločného záujmu.

¹ Odkazy na prácu v rámci tejto kapitoly zahŕňajú záležitosti relevantné vzhľadom na program dôstojnej práce dohodnutý v rámci MOP a v ministerskom vyhlásení Hospodárskej a sociálnej rady OSN o plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých z roku 2006.

2. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok vyplývajúci z ministerského vyhlásenia Hospodárskej a sociálnej rady OSN o plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých z roku 2006 uznať plnú a produktívnu zamestnanosť ako kľúčový prvok trvalo udržateľného rozvoja všetkých krajín a ako prioritný cieľ medzinárodnej spolupráce. Zmluvné strany sú odhodlané podporovať rozvoj medzinárodného obchodu spôsobom, ktorý prispieva k plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých.

3. Zmluvné strany sa v súlade s povinnosťami, ktoré im vyplývajú z členstva v MOP a z Deklarácie MOP o základných zásadách a právach pri práci prijatej Medzinárodnou konferenciou práce na jej 86. zasadnutí v roku 1998 a z nadväzujúcich opatrení k tejto deklarácii, zaväzujú dodržiavať, podporovať a účinne vykonávať zásady týkajúce sa základných práv pri práci, a to najmä:

- a) slobodu združovania a účinné uznávanie práva na kolektívne vyjednávanie;
- b) odstránenie všetkých foriem nútenej alebo povinnej práce;
- c) účinné zrušenie detskej práce; a
- d) odstránenie diskriminácie v súvislosti so zamestnaním a povoláním.

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok účinne vykonávať dohovory MOP, ktoré ratifikoval Singapur, resp. členské štáty Únie.

4. Zmluvné strany budú vyvíjať pokračujúce a nepretržité úsilie, pokiaľ ide o ratifikáciu a účinné vykonávanie základných dohovorov MOP, a v tejto súvislosti si budú vymieňať informácie. Zmluvné strany takisto zvažia ratifikáciu a účinné vykonávanie iných dohovorov MOP, pričom sa zohľadnia domáce okolnosti. Zmluvné strany si v tejto súvislosti budú vymieňať informácie.

5. Zmluvné strany uznávajú, že porušovanie základných zásad a práv pri práci sa nemôže považovať za legitímnu komparatívnu výhodu ani inak použiť ako legitímna komparatívna výhoda.

ČLÁNOK 12.4

Spolupráca v oblasti práce v kontexte obchodu a trvalo udržateľného rozvoja

Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce na aspektoch politík v oblasti práce, ktoré súvisia s obchodom, pri dosahovaní cieľov tejto dohody. Zmluvné strany môžu iniciovať vzájomne prospešné činnosti spolupráce v oblastiach, ktoré zahŕňajú ale ktoré sa neobmedzujú na:

- a) spoluprácu na medzinárodných fórach zaoberajúcich sa pracovnými aspektmi obchodu a udržateľného rozvoja, medzi ktoré okrem iných patrí MOP a Stretnutie Ázia – Európa;
- b) výmenu informácií a najlepších postupov v oblastiach, ako sú právne predpisy a postupy v oblasti práce, systémy na zaistenie súladu a presadzovanie, riadenie pracovných sporov, konzultácie v oblasti práce, spolupráca medzi zamestnancami a zamestnávateľmi a bezpečnosť a zdravie pri práci;

- c) výmenu názorov o pozitívnych a negatívnych účinkoch tejto dohody na pracovné aspekty trvalo udržateľného rozvoja a spôsoboch, ako ich posilniť, predchádzať im alebo ich zmierniť, pričom sa zohľadnia posúdenia vplyvu na udržateľnosť vykonané jednou alebo oboma zmluvnými stranami;
- d) výmenu názorov v súvislosti s podporou ratifikácie základných dohovorov MOP a iných dohovorov, ktoré sú predmetom spoločného záujmu, ako aj s účinným vykonávaním ratifikovaných dohovorov;
- e) spoluprácu týkajúcu sa aspektov programu dôstojnej práce MOP súvisiacich s obchodom vrátane prepojenia medzi obchodom a plnou a produktívnou zamestnanosťou, prispôsobenia trhu práce, základných pracovných noriem, štatistiky práce, rozvoja ľudských zdrojov a celoživotného vzdelávania, sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, sociálneho dialógu a rodovej rovnosti a
- f) výmenu názorov o vplyve pracovných predpisov, noriem a štandardov na obchod.

ČLÁNOK 12.5

Vedecké informácie

každá zmluvná strana pri príprave a vykonávaní opatrení zameraných na zdravie a bezpečnosť pri práci, ktoré môžu mať vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, zohľadní príslušné vedecké a technické informácie a súvisiace medzinárodné normy, usmernenia alebo odporúčania, ak existujú, a to vrátane zásady predbežnej opatrnosti, ako je zakotvená v uvedených medzinárodných normách, usmerneniach alebo odporúčaniach.

ODDIEL C

OBCHOD A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ ENVIRONMENTÁLNE ASPEKTY

ČLÁNOK 12.6

Mnohostranné environmentálne normy a dohody

1. Zmluvné strany uznávajú hodnotu medzinárodnej správy a dohôd v oblasti životného prostredia ako reakcie medzinárodného spoločenstva na globálne alebo regionálne environmentálne problémy a zdôrazňujú potrebu vzájomnej podpory medzi obchodom a politikami, pravidlami a opatreniami v oblasti životného prostredia. V tejto súvislosti budú podľa potreby viesť konzultácie a spolupracovať, pokiaľ ide o rokovania o environmentálnych otázkach spoločného záujmu súvisiacich s obchodom.
2. Zmluvné strany prostredníctvom svojich príslušných zákonov, iných právnych predpisov alebo iných opatrení a postupov na svojom území účinne vykonávajú mnohostranné environmentálne dohody, ktorých sú zmluvnými stranami.¹
3. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok dosiahnuť konečný cieľ Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (ďalej len „UNFCCC“) a jeho Kjótskeho protokolu spôsobom, ktorý je v súlade so zásadami a ustanoveniami UNFCCC. Zaväzujú sa spolupracovať na posilnení mnohostranného systému založeného na pravidlách v rámci UNFCCC, vychádzajúc z rozhodnutí prijatých na základe UNFCCC, a podporovať snahy o vypracovanie medzinárodnej dohody o zmene klímy v rámci UNFCCC, ktorá by platila po roku 2020 a ktorá by sa vzťahovala na všetky zmluvné strany.

¹ Uvedené mnohostranné environmentálne dohody zahŕňajú tie protokoly, zmeny, prílohy a úpravy, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné.

4. Žiadne z ustanovení tejto dohody nebráni žiadnej zmluvnej strane prijať alebo zachovať opatrenia na vykonávanie mnohostranných environmentálnych dohôd, ktorých je zmluvnou stranou, pokiaľ sa tieto opatrenia neuplatňujú spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie medzi zmluvnými stranami alebo skryté obmedzovanie obchodu.

ČLÁNOK 12.7

Obchod s drevom a s výrobkami z dreva

Zmluvné strany uznávajú dôležitosť celosvetového zachovávanía a trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Na tento účel sa zmluvné strany zaväzujú:

- a) vymieňať si informácie o postupoch na podporu obchodu s drevom a výrobkami z dreva a spotreby dreva a výrobkov z dreva, ktoré pochádzajú z legálnych lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom, a na podporu informovanosti o takýchto prístupoch;
- b) podporovať vynútiteľnosť práva a správu v lesnom hospodárstve na celosvetovej úrovni a riešenie problematiky obchodu s nezákonne vyťaženým drevom a výrobkami z neho, napríklad prostredníctvom podpory používania dreva a výrobkov z dreva, ktoré pochádzajú z legálnych lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom, a to aj prostredníctvom systémov overovania a certifikácie;
- c) spolupracovať s cieľom podporovať účinnosť opatrení alebo politík zameraných na riešenie problematiky obchodu s nezákonne vyťaženým drevom a výrobkami z neho a

- d) podporovať účinné využívanie *Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín* (CITES), pokiaľ ide o druhy dreva, ktorých stav ochrany sa považuje za ohrozený.

ČLÁNOK 12.8

Obchod s produktmi rybárstva

Zmluvné strany uznávajú dôležitosť zaistenia ochrany a riadenia populácií rýb trvalo udržateľným spôsobom. Na tento účel sa zmluvné strany zaväzujú:

- a) rešpektovať dlhodobé ochranné opatrenia a trvalo udržateľné využívanie populácií rýb, ako sú vymedzené v medzinárodných nástrojoch, ktoré ratifikovali jednotlivé zmluvné strany, a presadzovať zásady Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (ďalej len „FAO“) a príslušných nástrojov OSN, ktoré sa týkajú týchto otázok;
- b) zaviesť a vykonávať účinné opatrenia na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému (ďalej len „NNN“) rybolovu vrátane spolupráce s regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva a implementácie ich programov dokumentácie úlovkov alebo certifikácie pre vývoz rýb, ak sa vyžadujú. Zmluvné strany tiež uľahčujú vylúčenie produktov NNN rybolovu z obchodných tokov a vymieňajú si informácie o NNN činnostiach;

- c) prijať účinné opatrenia na monitorovanie a kontrolu s cieľom zaistiť dodržiavanie súladu s ochrannými opatreniami, ako sú opatrenia prístavných štátov a
- d) presadzovať zásady *Dohody FAO o podporovaní dodržiavania medzinárodných ochranných a riadiacich opatrení rybárskymi plavidlami na šírom mori* a dodržiavať príslušné ustanovenia *Dohody FAO o opatreniach prístavných štátov zameraných na prevenciu a odstránenie NNN rybolovu*.

ČLÁNOK 12.9

Vedecké informácie

Každá zmluvná strana pri príprave a vykonávaní opatrení zameraných na ochranu životného prostredia, ktoré môžu mať vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, zohľadní vedecké dôkazy a relevantné medzinárodné normy, usmernenia alebo odporúčania, ak existujú, a zásadu predbežnej opatrnosti.

ČLÁNOK 12.10

Spolupráca týkajúca sa environmentálnych aspektov v kontexte obchodu a trvalo udržateľného rozvoja

Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce na aspektoch politík v oblasti životného prostredia, ktoré súvisia s obchodom, pri dosahovaní cieľov tejto dohody. Zmluvné strany môžu iniciovať vzájomne prospešné činnosti spolupráce v oblastiach, ktoré zahŕňajú ale ktoré sa neobmedzujú na:

- a) výmenu názorov o pozitívnych a negatívnych účinkoch tejto dohody na environmentálne aspekty trvalo udržateľného rozvoja a spôsoboch, ako ich posilniť, predchádzať im alebo ich zmierniť, pričom sa zohľadnia posúdenia vplyvu na udržateľnosť vykonané jednou alebo oboma zmluvnými stranami;
- b) spoluprácu na medzinárodných fórach zaoberajúcich sa environmentálnymi aspektmi obchodu a trvalo udržateľného rozvoja, medzi ktoré patrí najmä WTO, v rámci Programu OSN pre životné prostredie a v rámci iných mnohostranných environmentálnych dohôd;
- c) spoluprácu s cieľom podporovať ratifikáciu a účinné vykonávanie mnohostranných environmentálnych dohôd, ktoré súvisia s obchodom;
- d) výmenu informácií a spolupráca v oblasti súkromných a verejných systémov certifikácie a udeľovania značiek vrátane environmentálnych značiek a zeleného verejného obstarávania;
- e) výmenu názorov o vplyve environmentálnych predpisov, noriem a štandardov na obchod;

- f) spoluprácu týkajúcu sa aspektov súčasného a budúceho medzinárodného režimu v oblasti zmeny klímy súvisiacich s obchodom vrátane spôsobov, ako riešiť negatívne účinky obchodu na klímu, ako aj prostriedkov na podporu nízkouhlíkových technológií a energetickej efektívnosti;
- g) spoluprácu týkajúcu sa aspektov mnohostranných environmentálnych dohôd vrátane colnej spolupráce;
- h) trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov s cieľom podporiť účinné opatrenia na certifikáciu udržateľne vyťaženej dreva;
- i) výmenu názorov o vzťahu medzi mnohostrannými environmentálnymi dohodami a pravidlami medzinárodného obchodu;
- j) výmenu názorov na liberalizáciu v oblasti environmentálneho tovaru a služieb a
- k) výmenu názorov v súvislosti s ochranou morských biologických zdrojov a hospodárenia s nimi.

ODDIEL D

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 12.11

Obchod a investície, ktoré podporujú trvalo udržateľný rozvoj

1. Zmluvné strany sú rozhodnuté naďalej vyvíjať osobitné úsilie s cieľom uľahčiť a podporiť obchod s environmentálnym tovarom a službami a investície do nich, a to aj prostredníctvom odstraňovania súvisiacich necolných prekážok. Zmluvné strany takisto uznávajú užitočnosť úsilia o podporu obchodu s tovarom, na ktorý sa vzťahujú dobrovoľné alebo súkromné schémy záruk týkajúcich sa trvalo udržateľného rozvoja, ako je napríklad udeľovanie environmentálnych značiek alebo spravodlivý a etický obchod.
2. Zmluvné strany budú venovať osobitnú pozornosť uľahčovaniu odstraňovania prekážok obchodu a investícií týkajúcich sa tovaru a služieb, ktoré sú šetrné voči klíme, ako sú napríklad tovary v oblasti energie z trvalo udržateľných obnoviteľných zdrojov a súvisiace služby, a to aj prostredníctvom prijatia politických rámcov, ktoré by podporovali využívanie najlepších dostupných technológií, a presadzovania noriem, ktoré zodpovedajú environmentálnym a hospodárskym potrebám a ktoré minimalizujú technické prekážky obchodu.

3. Zmluvné strany uznávajú, že je potrebné, aby sa pri navrhovaní systémov verejnej podpory fosílnych palív náležite zohľadňovala potreba v čo najväčšej možnej miere znížiť emisie skleníkových plynov a obmedziť narušenia obchodu. Hoci sa článok 11.7 (Zakázané subvencie) ods. 2 písm. b) nevzťahuje na subvencie uhoľnému priemyslu, spoločným cieľom zmluvných strán je postupné znižovanie subvencií na fosílna palivá. Toto znižovanie môže byť spojené s opatreniami na zmiernenie sociálnych dôsledkov súvisiacich s prechodom na nízkouhlíkové palivá. Obe zmluvné strany budú taktiež aktívne podporovať rozvoj trvalo udržateľného a bezpečného nízkouhlíkového hospodárstva, ako napríklad investície do energie z obnoviteľných zdrojov a energeticky účinné riešenia.

4. V rámci podpory obchodu a investícií by zmluvné strany mali vynaložiť osobitné úsilie na podporu postupov sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré sa prijímajú na základe dobrovoľnosti. V tejto súvislosti každá zmluvná strana vychádza z príslušných medzinárodne uznávaných zásad, noriem alebo usmernení, ktoré schválila alebo ku ktorým pristúpila, ako sú usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj pre nadnárodné podniky, iniciatíva OSN Global Compact a tripartitná deklarácia MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných spoločností a sociálnej politiky. Zmluvné strany sa zaväzujú vymieňať si informácie a spolupracovať s cieľom podporovať sociálnu zodpovednosť podnikov.

ČLÁNOK 12.12

Zachovanie úrovne ochrany

1. Zmluvná strana neupustí ani sa inak neodchýli od svojich právnych predpisov v oblasti životného prostredia a práce, a ani neponúkne takéto upustenie alebo odchýlenie, spôsobom, ktorý má vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami.

2. Zmluvná strana neupustí od účinného presadzovania svojich právnych predpisov v oblasti životného prostredia a práce, a to či už prostredníctvom trvalého alebo opakovaného konania alebo nekonania, spôsobom, ktorý má vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 12.13

Transparentnosť

Každá zmluvná strana zaistí, aby sa akékoľvek všeobecne záväzné opatrenie zamerané na ochranu životného prostredia alebo pracovných podmienok, ktoré môže mať vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, pripravovalo, zavádzalo a spravovalo transparentným spôsobom, aby o ňom boli zainteresované osoby náležite informované a aby sa týmto osobám poskytla možnosť vyjadriť svoje stanovisko, a to v súlade s domácimi právnymi predpismi a trinástou kapitolou (Transparentnosť).

ČLÁNOK 12.14

Preskúmanie vplyvu na trvalo udržateľný rozvoj

1. Každá zmluvná strana sa zaväzuje spoločne alebo nezávisle monitorovať, posudzovať a skúmať vplyv vykonávania tejto dohody na trvalo udržateľný rozvoj prostredníctvom svojich príslušných participatívnych postupov a v súlade s existujúcou praxou.

2. Zmluvné strany si vymieňajú názory na metodiky a ukazovatele používané v rámci posúdení vplyvu na trvalo udržateľný rozvoj.

ČLÁNOK 12.15

Inštitucionálna štruktúra a monitorovací mechanizmus

1. Každá zmluvná strana určí v rámci svojich orgánov verejnej správy úrad, ktorý bude slúžiť ako kontaktné miesto pre druhú zmluvnú stranu na účely vykonávania tejto kapitoly.
2. Zmluvné strany zriadia Radu pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „rada“). Rada bude pozostávať z vyšších úradníkov verejnej správy každej zo zmluvných strán.
3. Zasadnutie rady sa uskutoční v priebehu prvých dvoch rokov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody a následne podľa potreby s cieľom vykonávať dohľad nad vykonávaním tejto kapitoly.
4. Súčasťou každého zasadnutia rady je verejné rokovanie so zainteresovanými stranami, ktorého cieľom je výmena názorov v otázkach súvisiacich s vykonávaním tejto kapitoly. Zmluvné strany podporujú vyvážené zastúpenie relevantných záujmov vrátane nezávislých organizácií zastupujúcich zamestnávateľov, zamestnancov, environmentálne záujmy, podnikateľské skupiny, ako aj iné relevantné zainteresované strany podľa potreby.

5. Každá zmluvná strana vytvorí nové alebo využije existujúce konzultačné mechanizmy, ako sú napríklad domáce poradné skupiny, na získanie stanovísk relevantných domácich zainteresovaných strán týkajúcich sa vykonávania tejto kapitoly. V rámci týchto mechanizmov sa zaistí vyvážené zastúpenie nezávislých zainteresovaných strán z hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Medzi uvedené zainteresované strany patria organizácie zamestnávateľov a zamestnancov a mimovládne organizácie. Uvedené zainteresované strany môžu z vlastnej iniciatívy svojim príslušným zmluvným stranám predkladať stanoviská alebo odporúčania týkajúce sa vykonávanie tejto kapitoly.

ČLÁNOK 12.16

Vládne konzultácie

1. V prípade nezhody v akejkoľvek záležitosti vyplývajúcej z tejto kapitoly môžu zmluvné strany využiť len postupy stanovené v článkoch 12.16 (Vládne konzultácie) a 12.17 (Skupina expertov). Štrnásť kapitola (Urovnávanie sporov) a pätnásť kapitola (Mediačný mechanizmus) sa na túto kapitolu nevzťahujú.
2. V prípade nezhody uvedenej v odseku 1 môže zmluvná strana požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu tejto druhej zmluvnej strany. Konzultácie sa začnú bezodkladne po tom, čo jedna zo zmluvných strán predloží žiadosť o konzultácie.

3. Zmluvné strany vyvinú čo najväčšie úsilie, aby v predmetnej záležitosti dospeli k vzájomne uspokojivému riešeniu. Zmluvné strany zohľadnia činnosť MOP, resp. príslušných mnohostranných environmentálnych organizácií alebo subjektov tak, aby sa podporovala väčšia spolupráca a súdržnosť medzi prácou zmluvných strán a týchto organizácií. V náležitých prípadoch môžu zmluvné strany po vzájomnej dohode získať stanovisko od týchto organizácií alebo subjektov alebo od akejkoľvek osoby alebo subjektu, ktoré považujú za vhodné, v záujme dôkladného preskúmania predmetnej záležitosti.
4. Ak sa zmluvná strana domnieva, že je potrebné predmetnú záležitosť ďalej prediskutovať, môže táto zmluvná strana predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany požiadať o zvolanie zasadnutia rady na účely prerokovania predmetnej záležitosti. Rada zasadne bezodkladne a bude sa usilovať o dosiahnutie dohody o riešení predmetnej záležitosti.
5. V náležitých prípadoch môže rada konzultovať s príslušnými zainteresovanými stranami.
6. Akékoľvek riešenie, ku ktorému rada dospeje, sa zverejní, pokiaľ rada nerozhodne inak.

ČLÁNOK 12.17

Skupina expertov

1. V prípade akejkoľvek záležitosti, ktorú rada uspokojivo nevyriešila do 120 dní odo dňa predloženia žiadosti o zvolanie zasadnutia rady na účely prerokovania predmetnej záležitosti podľa článku 12.6 (Vládne konzultácie) ods. 4 alebo v rámci dlhšej lehoty, na ktorej sa obe zmluvné strany dohodli, môže zmluvná strana predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany požiadať o zriadenie skupiny expertov na účely preskúmania predmetnej záležitosti.

2. Rada na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody prijme rokovací poriadok skupiny expertov, pričom bude vychádzať z príslušných procesných pravidiel uvedených v prílohe 14-A. Na tento článok sa vzťahujú zásady uvedené v prílohe 14-B.
3. Rada na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody stanoví zoznam aspoň 12 osôb, ktoré sú ochotné a schopné zasadať v skupine expertov. Tento zoznam sa skladá z troch čiastkových zoznamov: jeden čiastkový zoznam pre každú zmluvnú stranu a jeden čiastkový zoznam osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej zmluvnej strany a ktoré budú zastávať funkciu predsedu skupiny expertov. Každá zmluvná strana navrhne v rámci svojho čiastkového zoznamu aspoň štyri osoby, ktoré budú zastávať funkciu expertov. Každá zmluvná strana takisto navrhne v rámci čiastkového zoznamu predsedov aspoň dve osoby, ktoré budú po dohode oboch zmluvných strán zastávať funkciu predsedu. Rada na svojich zasadnutiach tento záznam preskúma a zaistí, aby sa zachoval aspoň na uvedenej úrovni.
4. Do zoznamu uvedeného v odseku 3 sa zaradia osoby, ktoré majú osobitné vedomosti alebo odborné znalosti v otázkach upravených touto hlavou, v oblasti pracovného práva a práva životného prostredia alebo v oblasti riešenie sporov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd. Tieto osoby musia byť nezávislé, vykonávať funkciu osobne a neprijímať pokyny, pokiaľ ide o otázky súvisiace s predmetnou záležitosťou, od žiadnej organizácie ani vlády, ani nesmú byť spojené s vládou Singapuru, niektorého členského štátu Únie alebo Únie.

5. Skupina expertov sa skladá z troch členov, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o zriadenie skupiny expertov požiadanej zmluvnej strane sa uskutočnia konzultácie medzi zmluvnými stranami s cieľom dosiahnuť dohodu o zložení skupiny. Ak zmluvné strany nie sú schopné dohodnúť sa na zložení skupiny expertov v uvedenej lehote, vyberú predsedu z príslušného čiastkového zoznamu uvedeného v odseku 3, a to na základe vzájomnej dohody alebo, ak nie sú schopné dohodnúť sa v lehote ďalších siedmich dní, žrebovaním. Každá zmluvná strana vyberie jedného experta, ktorý spĺňa požiadavky uvedené v odseku 4, v lehote 14 dní po uplynutí uvedených 30 dní. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že členom skupiny expertov bude akýkoľvek iný expert, ktorý spĺňa požiadavky uvedené v odseku 4. V prípade, že sa o zložení skupiny expertov nerozhodlo v uvedenej lehote 44 dní odo dňa doručenia žiadosti o zriadenie skupiny expertov požiadanej zmluvnej strane, zostávajúci expert, resp. zostávajúci experti sa vyberú v lehote siedmich dní žrebovaním z čiastkového zoznamu, resp. čiastkových zoznamov uvedených v odseku 3 spomedzi osôb navrhnutých zmluvnou stranou, resp. zmluvnými stranami, ktoré postup neukončili. Ak takéto zoznamy ešte neboli zostavené, experti sa vyberú žrebovaním z osôb formálne navrhnutých jednou alebo oboma zmluvnými stranami. Za dátum zriadenia skupiny expertov sa považuje dátum, keď bol vybraný posledný z troch expertov.

6. Pokiaľ sa zmluvné strany do siedmich dní odo dňa zriadenia skupiny expertov nedohodnú inak, skupina expertov má tento mandát:

„preskúmať na základe príslušných ustanovení kapitoly o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji záležitosť uvedenú v žiadosti o zriadenie skupiny expertov a predložiť v súlade článkom 12.17 (Skupina expertov) ods. 8 správu obsahujúcu odporúčania, pokiaľ ide o riešenie predmetnej záležitosti“.

7. Skupina expertov môže získavať informácie z akéhokoľvek zdroja, ktorý považuje za vhodný. V záležitostiach týkajúcich sa mnohostranných dohôd uvedených v článku 12.3 (Mnohostranné pracovné normy a dohody) a článku 12.6 (Mnohostranné environmentálne normy a dohody) by sa mala skupina expertov usilovať získať informácie a poradenstvo od MOP alebo subjektov zriadených na základe mnohostranných environmentálnych dohôd. Akékoľvek informácie získané podľa tohto odseku sa oznámia obom zmluvným stranám, ktoré k nim môžu predkladať pripomienky.

8. Skupina expertov predloží zmluvným stranám predbežnú a záverečnú správu. V týchto správach sa uvádzajú skutkové zistenia, použiteľnosť príslušných ustanovení a základné odôvodnenie všetkých zistení a odporúčaní. Skupina expertov predloží zmluvným stranám predbežnú správu najneskôr do 90 dní odo dňa jej zriadenia. Ktorákoľvek zmluvná strana môže skupine expertov predložiť písomné pripomienky k predbežnej správe. Po zvážení všetkých takýchto písomných pripomienok môže skupina expertov správu zmeniť a vykonať akékoľvek ďalšie preskúmania, ktoré považuje za potrebné. Skupina expertov predloží zmluvným stranám záverečnú správu najneskôr do 150 dní odo dňa svojho zriadenia. Ak skupina expertov usúdi, že lehoty stanovené v tomto odseku nemožno dodržať, jej predseda o tom písomne informuje zmluvné strany a uvedie dôvody omeškania a deň predpokladaného predloženia predbežnej alebo záverečnej správy. Skupina expertov predloží záverečnú správu najneskôr do 180 dní odo dňa svojho zriadenia, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Záverečná správa sa zverejní, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.

9. Zmluvné strany prerokujú náležité opatrenia, ktoré treba vykonať, pričom zohľadnia správu a odporúčania skupiny expertov. Dotknutá zmluvná strana informuje zainteresované strany prostredníctvom konzultačných mechanizmov uvedených v článku 12.15 (Inštitucionálna štruktúra a monitorovací mechanizmus) ods. 5 a druhú zmluvnú stranu o svojich rozhodnutiach týkajúcich sa krokov alebo opatrení, ktoré sa majú vykonať, najneskôr do troch mesiacov po predložení správy zmluvným stranám. Rada monitoruje opatrenia prijaté v nadväznosti na správu a odporúčania skupiny expertov. Zainteresované strany môžu v tejto súvislosti predkladať rade pripomienky.

TRINÁSTA KAPITOLA

TRANSPARENTNOSŤ

ČLÁNOK 13.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „všeobecne záväzné opatrenia“ sú zákony, iné právne predpisy, súdne rozhodnutia, postupy a administratívne rozhodnutia, ktoré môžu mať vplyv na akúkoľvek záležitosť, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda. Tento pojem nezahŕňa rozhodnutie, ktoré sa vzťahuje na konkrétnu osobu;

- b) „zainteresovaná osoba“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, na ktorú sa môžu vzťahovať akékoľvek práva alebo povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných opatrení.

ČLÁNOK 13.2

Ciele a rozsah pôsobnosti

1. Zmluvné strany, vedomé si vplyvu, ktorý môže mať ich regulačné prostredie na vzájomný obchod, sa usilujú zaistiť transparentné a predvídateľné regulačné prostredie pre hospodárske subjekty podnikajúce na ich územiach vrátane malých a stredných podnikov.
2. Zmluvné strany potvrdzujú svoje príslušné záväzky vyplývajúce z dohody o WTO a týmto stanovujú ozrejmene a zlepšené mechanizmy, pokiaľ ide o transparentnosť, konzultácie a lepšiu správu všeobecne záväzných opatrení.

ČLÁNOK 13.3

Uverejňovanie, pokiaľ ide o všeobecne záväzné opatrenia

1. Každá zmluvná strana v súvislosti so všeobecne záväznými opatreniami zabezpečí, aby:
 - a) tieto opatrenia boli jednoducho a nediskriminačným spôsobom prístupné zainteresovaným osobám prostredníctvom oficiálne určeného média, a ak je to uskutočniteľné a možné, prostredníctvom elektronických prostriedkov, tak, aby sa s nimi mohli zainteresované osoby a druhá zmluvná strana oboznámiť;

- b) sa v čo najväčšom možnom rozsahu poskytlo vysvetlenie týkajúce sa cieľa a dôvodov týchto opatrení a
- c) existoval dostatočne dlhý čas medzi uverejnením a nadobudnutím účinnosti týchto opatrení, ibaže by to nebolo možné z dôvodu naliehavosti.

2. Každá zmluvná strana:

- a) sa bude usilovať vopred uverejniť každý návrh všeobecne záväzného opatrenia alebo návrh na jeho zmenu, ako aj vysvetlenie cieľa a dôvodov predmetného návrhu;
- b) poskytne zainteresovaným osobám primerané príležitosti na vznesenie pripomienok k takémuto navrhovanému opatreniu, pričom na tento účel poskytne najmä dostatočne dlhý čas a
- c) sa bude usilovať zohľadniť pripomienky, ktoré zainteresované osoby predložili v súvislosti s takýmto navrhovaným opatrením.

ČLÁNOK 13.4

Miesta na predkladanie žiadostí o informácie a kontaktné miesta

1. V záujme uľahčenia účinného vykonávania tejto dohody a komunikácie medzi zmluvnými stranami o akejkoľvek záležitosti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda, určí každá zmluvná strana ku dňu nadobudnutia platnosti tejto dohody kontaktné miesto.

2. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany kontaktné miesto druhej zmluvnej strany poskytne informácie o úrade alebo úradníkovi, ktorí zodpovedajú za akúkoľvek záležitosť týkajúcu sa vykonávania tejto dohody, a podľa potreby poskytne podporu na uľahčenie komunikácie so žiadajúcou zmluvnou stranou.
3. Každá zmluvná strana ustanoví alebo zachová vhodné mechanizmy umožňujúce odpovedať na žiadosti o informácie od akejkoľvek zainteresovanej osoby druhej zmluvnej strany týkajúce sa akýchkoľvek navrhovaných alebo platných všeobecne záväzných opatrení a ich uplatňovania. Žiadosti o informácie môžu byť adresované prostredníctvom kontaktných miest zriadených podľa odseku 1 alebo prípadne akéhokoľvek iného mechanizmu.
4. Zmluvné strany uznávajú, že akákoľvek odpoveď podľa odseku 3 nemusí byť konečná ani právne záväzná, ale slúži len na informačné účely, ak sa v zákonoch a iných právnych predpisoch zmluvných strán nestanovuje inak.
5. Žiadosť alebo informácie podľa tohto článku sa druhej zmluvnej strane predložia prostredníctvom príslušných kontaktných miest uvedených v odseku 1.
6. Na žiadosť jednej zo zmluvných strán jej druhá zmluvná strana okamžite poskytne informácie a odpoveď na otázky týkajúce sa akéhokoľvek platného alebo navrhovaného všeobecne záväzného opatrenia, v prípade ktorého sa žiadajúca zmluvná strana domnieva, že by mohlo ovplyvniť fungovanie tejto dohody, a to bez ohľadu na to, či žiadajúcej zmluvnej strane bolo toto opatrenie vopred oznámené.

7. Každá zmluvná strana vytvorí alebo zachová vhodné mechanizmy, ktorých úlohou bude usilovať sa o vyriešenie problémov zainteresovaných osôb druhej zmluvnej strany, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s uplatňovaním akéhokoľvek všeobecne záväzného opatrenia. Tieto postupy by mali byť ľahko dostupné, časovo ohraničené, zamerané na výsledky a transparentné. Nie sú nimi dotknuté žiadne odvolacie postupy ani postupy preskúmania, ktoré zmluvné strany stanovia alebo zachovávajú. Nie sú nimi dotknuté ani práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce zo štrnástej kapitoly (Urovnávanie sporov) a z pätnástej kapitoly (Mediačný mechanizmus).

8. Informáciami poskytnutými podľa tohto článku nie je dotknutá otázka súladu predmetného opatrenia s touto dohodou.

ČLÁNOK 13.5

Administratívne konania

V záujme jednotného, nestranného a primeraného vykonávania všetkých všeobecne záväzných opatrení každá zmluvná strana pri uplatňovaní takýchto opatrení na konkrétne osoby, tovar alebo služby druhej zmluvnej strany:

- a) sa bude snažiť zainteresovaným osobám druhej zmluvnej strany, ktorých sa konanie priamo týka, v súlade so svojimi postupmi zaslať primerané oznámenie o začatí konania vrátane opisu charakteru konania, vyhlásenia príslušného orgánu, ktorý začal konanie, a všeobecného opisu všetkých sporných otázok;

- b) poskytne týmto zainteresovaným osobám primeranú príležitosť na predloženie skutočností a argumentov na podporu ich stanovísk skôr, než sa pristúpi ku konečnému administratívne opatreniu, ak to umožňuje čas, charakter konania a verejný záujem, a
- c) zabezpečí, aby jej postupy vychádzali z jej právnych predpisov a boli s nimi v súlade.

ČLÁNOK 13.6

Preskúmanie administratívnych opatrení

1. Každá zmluvná strana v súlade so svojimi domácimi právnymi predpismi zriadi alebo zachová súdne, kvázi súdne alebo administratívne tribunály alebo postupy na účely urýchleného preskúmania a v odôvodnených prípadoch aj nápravy administratívnych opatrení¹ týkajúcich sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda. Takéto tribunály budú nestranné a nezávislé od úradu alebo orgánu povereného presadzovaním administratívnych predpisov a nebudú mať žiadny podstatný záujem na výsledku predmetnej záležitosti.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby strany konania mali pred týmito tribunálmi alebo v rámci týchto postupov právo na:
 - a) primeranú možnosť podporiť alebo obhájiť svoje príslušné stanoviská a

¹ V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že preskúmanie administratívnych opatrení môže mať podobu súdneho preskúmania v rámci zvykového práva a náprava administratívnych opatrení môže zahŕňať postúpenie späť subjektu, ktorý toto opatrenie prijal, na prijatie nápravného opatrenia.

- b) rozhodnutie založené na dôkazoch a poskytnutých záznamoch alebo, v prípade, že to jej právne predpisy vyžadujú, na zázname vypracovanom administratívnym orgánom.
3. Každá zmluvná strana s výhradou odvolania alebo ďalšieho preskúmania podľa jej právneho poriadku zabezpečí, aby úrad alebo orgán takéto rozhodnutie vykonal a aby sa ním v riadil v praxi, pokiaľ ide o predmetné administratívne opatrenie.

ČLÁNOK 13.7

Kvalita a výkonnosť v oblasti regulácie a riadna administratívna prax

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci pri podpore kvality a výkonnosti v oblasti regulácie v rámci svojich príslušných regulačných politík prostredníctvom výmeny informácií a najlepších postupov.
2. Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú uplatňovať zásady riadnej administratívnej praxe, a dohodli sa, že budú spolupracovať pri ich podpore v rámci svojich príslušných verejných správ prostredníctvom výmeny informácií a najlepších postupov.

ČLÁNOK 13.8

Osobitné pravidlá

Osobitné pravidlá stanovené v iných kapitolách tejto dohody týkajúce sa predmetu vecnej pôsobnosti tejto kapitoly majú prednosť pred ustanoveniami tejto kapitoly v rozsahu, v ktorom sa od nich odlišujú.

ŠTRNÁSTA KAPITOLA

UROVNÁVANIE SPOROV

ODDIEL A

CIEĽ A ROZSAH PÔSOBNOSTI

ČLÁNOK 14.1

Cieľ

Cieľom tejto kapitoly je predchádzať akýmkoľvek nezhodám medzi zmluvnými stranami v súvislosti s výkladom a uplatňovaním tejto dohody a urovnávať v záujme dosiahnutia, ak je to možné, obojstranne prijateľného riešenia.

ČLÁNOK 14.2

Rozsah pôsobnosti

Ak nie je výslovne stanovené inak, táto kapitola sa použije v prípade akýchkoľvek nezhôd v súvislosti s výkladom a uplatňovaním ustanovení tejto dohody.

ODDIEL B

KONZULTÁCIE

ČLÁNOK 14.3

Konzultácie

1. Zmluvné strany sa usilujú vyriešiť všetky nezhody súvisiace s výkladom a uplatňovaním ustanovení uvedených v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) prostredníctvom konzultácií v dobrej viere s cieľom čo najskôr dosiahnuť riešenie na základe vzájomnej dohody.
2. Zmluvná strana požiadá o konzultácie prostredníctvom písomnej žiadosti adresovanej druhej zmluvnej strane, v ktorej uvedie dôvody svojej žiadosti vrátane identifikácie sporných opatrení, príslušných ustanovení uvedených v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) a dôvodov, prečo sa uvedené ustanovenia vzťahujú na predmetné opatrenia.

3. Konzultácie sa uskutočnia do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti a budú prebiehať na území zmluvnej strany, voči ktorej sťažnosť smerovala, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak.

Konzultácie sa považujú za ukončené do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Konzultácie sú dôverné a nie sú nimi dotknuté práva žiadnej zmluvnej strany v rámci akýchkoľvek ďalších konaní.

4. Konzultácie o naliehavých záležitostiach vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze alebo prípadne sezónneho tovaru alebo služieb, sa uskutočnia do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti a považujú sa za ukončené do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.

5. Ak zmluvná strana, ktorej je žiadosť o konzultácie adresovaná, neodpovie na žiadosť do desiatich dní odo dňa jej doručenia alebo ak sa konzultácie neuskutočnia v lehotách stanovených v odseku 3, resp. v odseku 4, alebo ak boli konzultácie ukončené bez toho, aby sa dospelo k riešeniu na základe vzájomnej dohody, sťažujúca sa zmluvná strana môže požiadať o zriadenie rozhodcovského tribunálu v súlade s článkom 14.4 (Začatie rozhodcovského konania).

ODDIEL C

POSTUPY UROVNÁVANIA SPOROV

PODODDIEL A

ROZHODCOVSKÉ KONANIA

ČLÁNOK 14.4

Začatie rozhodcovského konania

1. Ak sa zmluvným stranám nepodarí vyriešiť spor prostredníctvom konzultácií podľa článku 14.3 (Konzultácie), sťažujúca sa zmluvná strana môže požiadať o zriadenie rozhodcovského tribunálu v súlade s týmto článkom.
2. Žiadosť o zriadenie rozhodcovského tribunálu sa podáva písomne zmluvnej strane, voči ktorej sťažnosť smeruje, a Výboru pre obchod. Sťažujúca sa zmluvná strana vo svojej žiadosti uvedie konkrétne sporné opatrenie a vysvetlí, ako toto opatrenie porušuje ustanovenia uvedené v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), a to spôsobom, aby bol zrejmý právny základ sťažnosti.

ČLÁNOK 14.5

Zriadenie rozhodcovského tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál sa skladá z troch rozhodcov.
2. Do piatich dní odo dňa doručenia žiadosti uvedenej v článku 14.4 (Začatie rozhodcovského konania) ods. 1 zmluvnej strane, voči ktorej sťažnosť smeruje, začnú zmluvné strany konzultácie s cieľom dohodnúť sa na zložení rozhodcovského tribunálu.
3. Ak sa zmluvné strany v lehote desiatich dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2 nie sú schopné dohodnúť na predsedovi rozhodcovského tribunálu, predseda Výboru pre obchod alebo jeho zástupca v lehote 20 dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2 vyberú žrebom jedného rozhodcu, ktorý bude vykonávať funkciu predsedu, zo zoznamu uvedeného v článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 1.
4. Ak sa zmluvné strany v lehote desiatich dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2 nie sú schopné dohodnúť na rozhodcoch:
 - a) každá zmluvná strana môže v lehote 15 dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2 vybrať jedného rozhodcu, ktorý nebude vykonávať funkciu predsedu, z osôb na zozname zostavenom podľa článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2 a

- b) ak niektorá zo zmluvných strán nevyberie rozhodcu podľa odseku 4 písm. a), predseda Výboru pre obchod alebo jeho zástupca v lehote 20 dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2 vyberú žrebom akéhokoľvek zostávajúceho rozhodcu spomedzi osôb navrhnutých zmluvnou stranou podľa článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2.

5. Ak sa zoznam uvedený v článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2 nezostaví v lehote požadovanej podľa odseku 4:

- a) ak obe zmluvné strany navrhli osoby podľa článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2, každá zmluvná strana môže vybrať jedného rozhodcu, ktorý nebude vykonávať funkciu predsedu, spomedzi navrhnutých osôb v lehote 15 dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2. Ak niektorá zmluvná strana nevyberie rozhodcu, predseda Výboru pre obchod alebo jeho zástupca vyberú tohto rozhodcu žrebovaním spomedzi osôb navrhnutých zmluvnou stranou, ktorá nevybrala svojho rozhodcu, alebo
- b) ak len jedna zmluvná strana navrhla osoby podľa článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2, každá zmluvná strana môže vybrať jedného rozhodcu, ktorý nebude vykonávať funkciu predsedu, spomedzi navrhnutých osôb v lehote 15 dní odo dňa začatia konzultácií uvedených v odseku 2. Ak niektorá zmluvná strana nevyberie rozhodcu, predseda Výboru pre obchod alebo jeho zástupca vyberú tohto rozhodcu žrebovaním spomedzi navrhnutých osôb.

6. Ak sa zoznam uvedený v článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 1 nezostaví v lehote požadovanej podľa odseku 3, predseda sa vyberie žrebovaním spomedzi bývalých členov odvolacieho orgánu WTO, ktorí nie sú osobami ani jednej zmluvnej strany.

7. Za dátum zriadenia rozhodcovského tribunálu sa považuje dátum, keď bol vybraný posledný z troch rozhodcov.

8. Nahradenie rozhodcov sa uskutoční len z dôvodov uvedených v pravidlách 19 až 25 prílohy 14-A a v súlade s postupmi, ktoré sú v nich uvedené.

ČLÁNOK 14.6

Predbežné rozhodnutia o naliehavosti

Ak o to niektorá zmluvná strana požiada, rozhodcovský tribunál vydá do desiatich dní odo dňa svojho zriadenia predbežné rozhodnutie o tom, či pokladá vec za naliehavú.

ČLÁNOK 14.7

Predbežná správa tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál predloží zmluvným stranám predbežnú správu obsahujúcu skutkové zistenia, použiteľnosť príslušných ustanovení a základné odôvodnenie všetkých zistení a odporúčaní, a to najneskôr do 90 dní odo dňa zriadenia rozhodcovského tribunálu. Ak tribunál usúdi, že túto lehotu nemožno dodržať, predseda rozhodcovského tribunálu o tom musí bezodkladne písomne informovať zmluvné strany a Výbor pre obchod a uviesť dôvody omeškania a deň predpokladaného predloženia predbežnej správy rozhodcovského tribunálu. Rozhodcovský tribunál by za žiadnych okolností nemal predložiť svoju predbežnú správu neskôr ako 120 dní odo dňa svojho zriadenia.

2. Ktorákoľvek zmluvná strana môže rozhodcovskému tribunálu predložiť písomnú žiadosť o preskúmanie konkrétnych aspektov predbežnej správy v lehote 30 dní odo dňa jej predloženia.
3. V naliehavých prípadoch vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze alebo prípadne sezónneho tovaru alebo služieb, rozhodcovský tribunál vynaloží maximálne úsilie, aby vydal predbežnú správu, a každá zmluvná strana má možnosť predložiť rozhodcovskému tribunálu písomnú žiadosť, aby preskúmal konkrétne aspekty predbežnej správy, v príslušných lehotách uvedených v odsekoch 1 a 2 skrátených na polovicu.
4. Po zvážení písomných pripomienok zmluvných strán k predbežnej správe rozhodcovský tribunál môže zmeniť svoju správu a vykonať akékoľvek ďalšie preskúmanie, ktoré bude považovať za potrebné. Zistenia záverečného rozhodnutia tribunálu obsahujú dostatočný rozbor argumentov predložených vo fáze priebežného preskúmania a jasné odpovede na písomné pripomienky oboch zmluvných strán.

ČLÁNOK 14.8

Rozhodnutie rozhodcovského tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál predloží svoje rozhodnutie zmluvným stranám a Výboru pre obchod najneskôr do 150 dní odo dňa svojho zriadenia. Ak tribunál usúdi, že túto lehotu nemožno dodržať, predseda rozhodcovského tribunálu o tom bezodkladne písomne informuje zmluvné strany a Výbor pre obchod a uvedie dôvody omeškania a deň predpokladaného predloženia rozhodnutia rozhodcovského tribunálu. Rozhodcovský tribunál by za žiadnych okolností nemal predložiť svoje rozhodnutie neskôr ako 180 dní odo dňa svojho zriadenia.

2. V nalievavých prípadoch vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze alebo prípadne sezónneho tovaru alebo služieb, rozhodcovský tribunál vynaloží maximálne úsilie, aby predložil svoje rozhodnutie v lehote 75 dní odo dňa svojho zriadenia. Rozhodcovský tribunál by za žiadnych okolností nemal predložiť svoje rozhodnutie neskôr ako 90 dní odo dňa svojho zriadenia.

PODODDIEL B

SPLNENIE ROZHODNUTIA

ČLÁNOK 14.9

Splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu

Každá zmluvná strana prijme všetky opatrenia potrebné na to, aby v dobrej viere splnila rozhodnutie rozhodcovského tribunálu, a zmluvné strany sa budú snažiť o dosiahnutie dohody v otázke lehoty potrebnej na splnenie tohto rozhodnutia.

ČLÁNOK 14.10

Primeraná lehota na splnenie rozhodnutia

1. Najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia o rozhodnutí rozhodcovského tribunálu zmluvným stranám, zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, oznámi sťažujúcej sa zmluvnej strane a Výboru pre obchod lehotu, ktorú bude potrebovať na splnenie rozhodnutia (ďalej len „primeraná lehota“), ak nie je možné rozhodnutie splniť okamžite.

2. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na primeranej lehote na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu, sťažujúca sa zmluvná strana do 20 dní odo dňa doručenia oznámenia podľa odseku 1 vykonaného zmluvnou stranou, voči ktorej sťažnosť smerovala, písomne požiada rozhodcovský tribunál, aby určil dĺžku primeranej lehoty. Táto žiadosť sa súčasne oznámi druhej zmluvnej strane a Výboru pre obchod. Pôvodný rozhodcovský tribunál predloží svoje rozhodnutie zmluvným stranám a oznámi ho Výboru pre obchod v lehote 20 dní odo dňa predloženia žiadosti.
3. Ak niektorý člen pôvodného rozhodcovského tribunálu nie je k dispozícii, použijú sa postupy stanovené v článku 14.5 (Zriadenie rozhodcovského tribunálu). Lehota na predloženie rozhodnutia je 35 dní odo dňa predloženia žiadosti uvedenej v odseku 2.
4. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, písomne informuje sťažujúcu sa zmluvnú stranu o pokroku pri plnení rozhodnutia rozhodcovského tribunálu, aspoň mesiac pred uplynutím primeranej lehoty.
5. Primeranú lehotu možno predĺžiť na základe vzájomnej dohody zmluvných strán.

ČLÁNOK 14.11

Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu

1. Pred uplynutím primeranej lehoty oznámi zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, sťažujúcej sa zmluvnej strane a Výboru pre obchod všetky opatrenia, ktoré prijala na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu.
2. Ak sa medzi zmluvnými stranami vyskytnú nezhody týkajúce sa existencie alebo súladu akéhokoľvek opatrenia oznámeného podľa odseku 1 s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), sťažujúca sa zmluvná strana môže písomne požiadať pôvodný rozhodcovský tribunál o rozhodnutie v tejto veci. V tejto žiadosti sa uvedie konkrétne sporné opatrenie a ustanovenia uvedené v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), s ktorými je opatrenie údajne v rozpore, a to spôsobom, aby bol zrejmý právny základ sťažnosti, a vysvetlí sa v nej, ako toto opatrenie porušuje ustanovenia uvedené v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti). Pôvodný rozhodcovský tribunál oznámi svoje rozhodnutie v lehote 45 dní odo dňa predloženia žiadosti.
3. Ak niektorý člen pôvodného rozhodcovského tribunálu nie je k dispozícii, použijú sa postupy stanovené v článku 14.5 (Zriadenie rozhodcovského tribunálu). Lehota na predloženie rozhodnutia je 60 dní odo dňa predloženia žiadosti uvedenej v odseku 2.

ČLÁNOK 14.12

Dočasné prostriedky nápravy v prípade nesplnenia rozhodnutia

1. Ak zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, neoznámí pred uplynutím primeranej lehoty žiadne opatrenie prijaté na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu alebo ak rozhodcovský tribunál rozhodne, že neexistuje žiadne opatrenie prijaté na splnenie rozhodnutia alebo že opatrenie oznámené podľa článku 14.11 (Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu) ods. 1 je v rozpore so záväzkami tejto zmluvnej strany vyplývajúcimi z ustanovení uvedených v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, začne rokovania so sťažujúcou sa zmluvnou stranou s cieľom dospieť k obojstranne prijateľnej dohode o kompenzácii.
2. Ak sa nedosiahne žiadna dohoda o kompenzácii v lehote 30 dní odo dňa uplynutia primeranej lehoty alebo od predloženia rozhodnutia rozhodcovského tribunálu podľa článku 14.11 (Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu) o tom, že neexistuje žiadne opatrenie prijaté na splnenie rozhodnutia alebo že opatrenie prijaté na splnenie rozhodnutia je v rozpore s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), sťažujúca sa zmluvná strana je oprávnená na základe oznámenia druhej zmluvnej strane a Výboru pre obchod pozastaviť plnenie záväzkov vyplývajúcich z akéhokoľvek ustanovenia uvedeného v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) na úrovni rovnocennej zrušeniu alebo obmedzeniu spôsobenému týmto porušením. V uvedenom oznámení sa spresní úroveň záväzkov, ktoré má sťažujúca sa zmluvná strana v úmysle pozastaviť. Sťažujúca sa zmluvná strana môže vykonať pozastavenie kedykoľvek po uplynutí desiatich dní odo dňa doručenia oznámenia zmluvnej strane, voči ktorej sťažnosť smerovala, pokiaľ zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, nepožiadala o rozhodcovské konanie podľa odseku 3.

3. Ak sa zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, domnieva, že úroveň pozastavenia nie je rovnocenná zrušeniu alebo obmedzeniu spôsobenému porušením, môže písomne požiadať pôvodný rozhodcovský tribunál o rozhodnutie v tejto veci. Takáto žiadosť sa oznámi sťažujúcej sa zmluvnej strane a Výboru pre obchod pred uplynutím lehoty desiatich dní uvedenej v odseku 2. Pôvodný rozhodcovský tribunál po prípadnom vyžiadaní stanoviska expertov oznámi zmluvným stranám a Výboru pre obchod svoje rozhodnutie o úrovni pozastavenia plnenia záväzkov v lehote 30 dní odo dňa predloženia žiadosti. Plnenie záväzkov sa nesmie pozastaviť, kým pôvodný rozhodcovský tribunál neoznámi svoje rozhodnutie, a akékoľvek pozastavenie musí byť v súlade s rozhodnutím rozhodcovského tribunálu.

4. Ak niektorý člen pôvodného rozhodcovského tribunálu nie je k dispozícii, použijú sa postupy stanovené v článku 14.5 (Zriadenie rozhodcovského tribunálu). Lehota na predloženie rozhodnutia je 45 dní odo dňa predloženia žiadosti uvedenej v odseku 3.

5. Pozastavenie plnenia záväzkov je dočasné a nepoužije sa po tom, ako:

- a) zmluvné strany dosiahli riešenie na základe vzájomnej dohody podľa článku 14.15 (Riešenie na základe vzájomnej dohody) alebo
- b) zmluvné strany dosiahli dohodu o tom, či zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, opatrením oznámeným podľa článku 14.13 (Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia po pozastavení plnenia záväzkov) ods. 1 zabezpečila dosiahnutie súladu s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) alebo

- c) akékoľvek opatrenie, ktoré je v rozpore s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), bolo zrušené alebo zmenené tak, aby sa zabezpečil jeho súlad s uvedenými ustanoveniami podľa článku 14.13 (Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia po pozastavení plnenia záväzkov) ods. 2.

ČLÁNOK 14.13

Preskúmanie opatrenia prijatého na splnenie rozhodnutia po pozastavení plnenia záväzkov

1. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, oznámi sťažujúcej sa zmluvnej strane a Výboru pre obchod všetky opatrenia prijaté na splnenie rozhodnutia rozhodcovského tribunálu, a svoju žiadosť o ukončenie pozastavenia plnenia záväzkov uplatňovaného sťažujúcou sa zmluvnou stranou.
2. Ak zmluvné strany nedosiahnu dohodu o tom, či zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smerovala, oznámeným opatrením zabezpečila dosiahnutie súladu s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) v lehote 30 dní odo dňa doručenia oznámenia, sťažujúca sa zmluvná strana písomne požiada pôvodný rozhodcovský tribunál o rozhodnutie v tejto veci. Táto žiadosť sa súčasne oznámi druhej zmluvnej strane a Výboru pre obchod. Rozhodcovský tribunál oznámi svoje rozhodnutie zmluvným stranám a Výboru v lehote 45 dní odo dňa predloženia žiadosti. Ak rozhodcovský tribunál rozhodne, že akékoľvek opatrenie prijaté na splnenie rozhodnutia je v súlade s ustanoveniami uvedenými v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti), pozastavenie plnenia záväzkov sa ukončí.

PODODDIEL C

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 14.14

Pozastavenie a ukončenie rozhodcovských konaní

1. Rozhodcovský tribunál na základe písomnej žiadosti oboch zmluvných strán kedykoľvek pozastaví svoju činnosť na obdobie, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú a ktoré nepresahuje 12 mesiacov, a svoju činnosť obnoví na konci tohto dohodnutého obdobia na základe písomnej žiadosti sťažujúcej sa zmluvnej strany alebo pred koncom tohto dohodnutého obdobia na základe písomnej žiadosti oboch zmluvných strán. Ak sťažujúca sa zmluvná strana nepožiadala o obnovenie činnosti rozhodcovského tribunálu pred uplynutím dohodnutého obdobia, postupy urovnávania sporov začaté podľa tohto oddielu sa považujú za ukončené. S výhradou článku 14.21 (Vzťah k záväzkom vyplývajúcim z členstva vo WTO) nie sú pozastavením a ukončením činnosti rozhodcovského tribunálu dotknuté práva žiadnej zo zmluvných strán v rámci iného konania.
2. Zmluvné strany sa môžu kedykoľvek písomne dohodnúť na ukončení postupov urovnávania sporov začatých podľa tohto oddielu.

ČLÁNOK 14.15

Riešenie na základe vzájomnej dohody

Zmluvné strany môžu kedykoľvek dospieť k riešeniu sporu na základe vzájomnej dohody podľa tejto kapitoly. Každé takéto riešenie oznámia Výboru pre spoluprácu a rozhodcovskému tribunálu. Ak sa vyžaduje, aby bolo rozhodnutie schválené podľa príslušných domácich postupov niektorej zmluvnej strany, uvedie sa táto skutočnosť v oznámení, a postupy urovnávania sporov začaté podľa tohto oddielu sa pozastavia. Ak sa takéto schválenie nevyžaduje, resp. po oznámení ukončenia všetkých takýchto domácich postupov, sa rozhodcovské konanie ukončí.

ČLÁNOK 14.16

Procesné pravidlá

1. Postupy urovnávania sporov podľa tejto kapitoly sa riadia prílohou 14-A.
2. Pojednávania rozhodcovského tribunálu sú verejné v súlade s prílohou 14-A.

ČLÁNOK 14.17

Predkladanie informácií

1. Rozhodcovský tribunál môže na žiadosť niektorej zo zmluvných strán alebo z vlastného podnetu získať informácie z akéhokoľvek zdroja vrátane zmluvných strán zúčastnených na spore, ktorý pokladá za vhodný vo vzťahu k rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovský tribunál má tiež právo vyžiadať si príslušný názor expertov, ak to pokladá za vhodné. Rozhodcovský tribunál vopred konzultuje výber týchto expertov so zmluvnými stranami. Všetky takto získané informácie sa musia oznámiť obom zmluvným stranám a musia sa im predložiť na vyjadrenie.
2. Zainteresované fyzické alebo právnické osoby zmluvných strán sú v súlade s prílohou 14-A oprávnené predložiť rozhodcovskému tribunálu informácie *amicus curiae*.

ČLÁNOK 14.18

Pravidlá výkladu

Rozhodcovský tribunál vykladá ustanovenia uvedené v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) v súlade s obvyčajovými výkladovými pravidlami medzinárodného práva verejného vrátane tých, ktoré sú uvedené vo Viedenskom dohovore o zmluvnom práve. Ak je určitý záväzok vyplývajúci z tejto dohody totožný so záväzkom vyplývajúcim z Dohody o WTO, rozhodcovský tribunál vezme do úvahy akýkoľvek príslušný výklad stanovený v rozhodnutiach orgánu WTO na urovnávanie sporov. Rozhodnutia rozhodcovského tribunálu nemôžu rozširovať ani obmedzovať práva a povinnosti stanovené v ustanoveniach uvedených v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti).

ČLÁNOK 14.19

Rozhodnutia rozhodcovského tribunálu

1. Rozhodcovský tribunál vynaloží maximálne úsilie, aby sa ku každému rozhodnutiu dospelo konsenzom. Ak však k rozhodnutiu nie je možné dospieť konsenzom, rozhodnutie v danej veci sa prijme väčšinou hlasov.
2. Každé rozhodnutie rozhodcovského tribunálu je záväzné pre zmluvné strany a nezakladá žiadne práva ani povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám. Rozhodnutie obsahuje skutkové zistenia, použiteľnosť príslušných ustanovení uvedených v článku 14.2 (Rozsah pôsobnosti) a základné odôvodnenie všetkých zistení a záverov, ku ktorým tribunál dospel. Výbor pre obchod sprístupní rozhodnutie rozhodcovského tribunálu verejnosti v celom rozsahu, s výnimkou prípadov, keď sa rozhodne tak neurobiť s cieľom zabezpečiť dôvernosť akýchkoľvek informácií, ktoré jedna zo zmluvných strán označila za dôverné.

ODDIEL D

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 14.20

Zoznamy rozhodcov

1. Zmluvné strany po nadobudnutí platnosti tejto dohody zostavia zoznam aspoň piatich osôb, ktoré sú ochotné a schopné zastávať funkciu predsedu rozhodcovského tribunálu uvedeného v článku 14.5 (Zriadenie rozhodcovského tribunálu).

2. Výbor pre obchod najneskôr do šiestich mesiacov po nadobudnutí platnosti tejto dohody zostaví zoznam aspoň desiatich osôb, ktoré sú ochotné a schopné zastávať funkciu rozhodcov. Každá zmluvná strana po nadobudnutí platnosti tejto dohody navrhne aspoň päť osôb na vykonávanie funkcie rozhodcu.
3. Výbor pre obchod zabezpečí udržiavanie zoznamu osôb na vykonávanie funkcie predsedu zostaveného podľa odseku 1 a zoznamu osôb na vykonávanie funkcie rozhodcu zostaveného podľa odseku 2.
4. Rozhodcovia musia mať osobitné znalosti alebo skúsenosti v oblasti práva a medzinárodného obchodu alebo v oblasti urovnávania sporov vyplývajúcich z medzinárodných obchodných dohôd. Musia byť nezávislí, musia vykonávať funkciu osobne, nesmú byť v spojení s vládou žiadnej zmluvnej strany a musia konať v súlade s prílohou 14-B.

ČLÁNOK 14.21

Vzťah k záväzkom vyplývajúcim z členstva vo WTO

1. Odvolaním sa na ustanovenia tejto kapitoly o urovnávaní sporov nie sú dotknuté žiadne opatrenia v rámci WTO vrátane konaní o urovnávaní sporov.

2. Bez ohľadu na odsek 1, ak však niektorá zo zmluvných strán začala v súvislosti s konkrétnym opatrením konanie o urovnaní sporu, buď podľa tejto kapitoly, alebo podľa Dohody o založení WTO, nemôže začať konanie o urovnaní sporu týkajúce sa toho istého opatrenia na inom fóre dovtedy, kým sa neskončí prvé konanie. Zmluvné strany okrem toho nezačnú konania o urovnaní sporu podľa tejto kapitoly a podľa Dohody o založení WTO s výnimkou prípadu, keď sa spor týka záväzkov, ktoré sa v rámci uvedených dvoch dohôd výrazne odlišujú, alebo keď zvolený rozhodcovský orgán nemôže rozhodnúť o žiadosti o nápravu plnenia tohto záväzku z procesných alebo jurisdikčných dôvodov, pričom táto nemožnosť nie je spôsobená porušením povinnosti zmluvnej strany zúčastnenej na spore konať s náležitou starostlivosťou.

3. Na účely odseku 2:

- a) konania o urovnaní sporov podľa Dohody o založení WTO sa považujú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie rozhodcovského tribunálu podľa článku 6 DSU a považujú sa za ukončené, keď orgán WTO na urovnávanie sporov prijme správu rozhodcovského tribunálu a prípadne správu odvolacieho orgánu podľa článkov 16 a 17 ods. 14 DSU a
- b) konania o urovnaní sporov podľa tejto kapitoly sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie rozhodcovského tribunálu podľa článku 14.4 (Začatie rozhodcovského konania) ods. 1 a považujú sa za ukončené, keď rozhodcovský tribunál predloží svoje rozhodnutie zmluvným stranám a Výboru pre obchod podľa článku 14.8 (Rozhodnutie rozhodcovského tribunálu) ods. 2 alebo keď zmluvné strany dospejú k riešeniu na základe vzájomnej dohody podľa článku 14.15 (Riešenie na základe vzájomnej dohody).

4. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nebráni zmluvnej strane, aby uplatnila pozastavenie plnenia záväzkov, ktoré schválil orgán WTO na urovnávanie sporov. Na Dohodu o založení WTO sa nie je možné odvolávať s cieľom zabrániť zmluvnej strane v pozastavení plnenia záväzkov podľa tejto kapitoly.

ČLÁNOK 14.22

Lehoty

1. Všetky lehoty uvedené v tejto kapitole vrátane lehôt, ktoré majú rozhodcovské tribunály na oznámenie svojich rozhodnutí, sa počítajú v kalendárnych dňoch, pričom prvým dňom je deň nasledujúci po úkone alebo skutočnosti, na ktorú odkazujú, pokiaľ nie je stanovené inak.
2. Všetky lehoty uvedené v tejto kapitole sa môžu zmeniť na základe vzájomnej dohody zmluvných strán.

ČLÁNOK 14.23

Preskúmanie a zmena kapitoly

Zmluvné strany môžu zmeniť túto kapitolu a prílohy k nej rozhodnutím vo Výbore pre obchod.

PÄTNÁSTA KAPITOLA

MEDIAČNÝ MECHANIZMUS

ČLÁNOK 15.1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tejto kapitoly je uľahčiť nájdenie riešenia na základe vzájomnej dohody, a to prostredníctvom komplexného a rýchleho konania prebiehajúceho za pomoci mediátora.
2. Táto kapitola sa vzťahuje na všetky opatrenia spadajúce do rozsahu pôsobnosti tejto dohody, ktoré majú nepriaznivý vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, pokiaľ nie je stanovené inak.

ODDIEL A

KONANIE V RÁMCI MEDIAČNÉHO MECHANIZMU

ČLÁNOK 15.2

Žiadosť o informácie

1. Pred začatím mediačného konania môže zmluvná strana kedykoľvek písomne požiadať, aby jej boli poskytnuté informácie o opatrení, ktoré nepriaznivo ovplyvňuje obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Zmluvná strana, ktorej bola takáto žiadosť predložená, poskytne písomnú odpoveď v lehote 20 dní.

2. Ak požiadaná zmluvná strana dospeje k záveru, že nie je možné odpovedať v lehote 20 dní, informuje žiadajúcu zmluvnú stranu o dôvodoch omeškania, pričom uvedie predpokladanú lehotu, ktorá je podľa nej najkratším možným časom na poskytnutie odpovede.

ČLÁNOK 15.3

Začatie konania

1. Ktorákoľvek zo zmluvných strán môže kedykoľvek požiadať, aby zmluvné strany začali mediačné konanie. Takáto žiadosť sa druhej zmluvnej strane predloží písomne. Žiadosť musí byť dostatočne podrobná, aby sa v nej jasným spôsobom uvádzali dôvody žiadajúcej zmluvnej strany, pričom:

- a) sa v nej musí uviesť konkrétne opatrenie, ktorého sa týka;
- b) musí obsahovať vyhlásenie o údajných nepriaznivých účinkoch na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, ktoré podľa žiadajúcej zmluvnej strany opatrenie má alebo bude mať; a
- c) žiadajúca zmluvná strana v nej musí vysvetliť, ako podľa nej tieto účinky súvisia s predmetným opatrením.

2. Zmluvná strana, ktorej je takáto žiadosť predložená, ju s porozumením zváži a písomne ju prijme alebo zamietne v lehote desiatich dní odo dňa jej doručenia.

ČLÁNOK 15.4

Výber mediátora

1. Zmluvné strany vyvinú úsilie, aby sa dohodli na mediátorovi najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia odpovede na žiadosť uvedenej v článku 15.3 (Začatie konania) ods. 2.
2. Ak zmluvné strany nie sú schopné dohodnúť sa na mediátorovi v rámci stanovenej lehoty, ktorákoľvek z nich môže požiadať predsedu Výboru pre obchod alebo jeho zástupcu, aby vybral mediátora žrebovaním zo zoznamu zostaveného podľa článku 14.20 (Zoznamy rozhodcov) ods. 2. Zástupcovia oboch zmluvných strán majú právo byť prítomní pri žrebovaní.
3. Predseda Výboru pre obchod alebo jeho zástupca vyberie rozhodcov v lehote piatich dní odo dňa predloženia žiadosti uvedenej v odseku 2.
4. Mediátor nesmie byť štátnym príslušníkom ani jednej zo zmluvných strán, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.
5. Mediátor pomôže zmluvným stranám nestranným a transparentným spôsobom ozrejmiť predmetné opatrenie a jeho možné nepriaznivé účinky na obchod a investície a dospieť k riešeniu na základe vzájomnej dohody. Príloha 14-B sa uplatňuje *mutatis mutandis* na mediátorov. Pravidlá 4 až 9 a pravidlá 46 až 49 prílohy 14-A sa takisto uplatňujú *mutatis mutandis*.

ČLÁNOK 15.5

Pravidlá mediačného konania

1. Do desiatich dní odo dňa vymenovania mediátora zmluvná strana, ktorá iniciovala mediačné konanie, písomne predloží mediátorovi a druhej zmluvnej strane podrobný opis problému, a to najmä fungovania predmetného opatrenia a jeho nepriaznivých účinkov na obchod a investície. Do 20 dní odo dňa doručenia uvedeného podania môže druhá zmluvná strana písomne vyjadriť svoje pripomienky k opisu problému. Každá zo zmluvných strán môže do svojho opisu alebo pripomienok zahrnúť akékoľvek informácie, ktoré považuje za relevantné.
2. Mediátor môže rozhodnúť o najvhodnejšom spôsobe ozrejmenia predmetného opatrenia a jeho možných nepriaznivých účinkov na obchod a investície. Môže predovšetkým organizovať stretnutia zmluvných strán, uskutočňovať s nimi spoločné alebo samostatné konzultácie, požiadať o pomoc príslušných expertov a zainteresované strany alebo konzultovať s nimi, ako aj poskytovať zmluvným stranám akúkoľvek ďalšiu podporu, o ktorú požiadajú. Mediátor však požiada o pomoc príslušných expertov alebo s nimi uskutoční konzultácie až po tom, ako to prekonzultuje so zmluvnými stranami.
3. Mediátor môže zmluvným stranám ponúknuť pomoc a predložiť im na zváženie riešenie, pričom zmluvné strany môžu toto navrhnuté riešenie schváliť alebo zamietnuť, prípadne sa môžu dohodnúť na inom riešení. Mediátor by však nemal poskytovať poradenstvo ani sa vyjadrovať v otázke súladu predmetného opatrenia s touto dohodou.

4. Konanie sa uskutoční na území zmluvnej strany, ktorej bola adresovaná žiadosť, prípadne sa na základe vzájomnej dohody uskutoční na akomkoľvek inom mieste, resp. akýmkoľvek inými prostriedkami.
5. Zmluvné strany sa usilujú o to, aby dospeli k riešeniu na základe vzájomnej dohody v lehote 60 dní odo dňa vymenovania mediátora. Kým sa nedosiahne konečná dohoda, môžu zmluvné strany zvážiť predbežné riešenia, a to najmä ak sa opatrenie týka tovaru podliehajúceho skaze.
6. Riešenie sa môže prijať prostredníctvom rozhodnutia Výboru pre obchod. Každá zo zmluvných strán môže takéto rozhodnutie podmieniť ukončením potrebných vnútorných postupov. Riešenia na základe vzájomnej dohody sa zverejnia. Verzia, ktorá sa zverejní, však nesmie obsahovať žiadne informácie, ktoré niektorá zo zmluvných strán označila za dôverné.
7. Konanie sa skončí:
- a) prijatím riešenia na základe vzájomnej dohody zmluvnými stranami, a to dňom jeho prijatia,
 - b) vzájomnou dohodou zmluvných strán v ktorejkoľvek fáze konania, a to dňom takejto dohody;
 - c) písomným vyhlásením mediátora po konzultácií so zmluvnými stranami, v ktorom sa konštatuje, že ďalšie úsilie o mediáciu by bolo bezvýsledné, a to dňom tohto vyhlásenia alebo
 - d) písomným vyhlásením zmluvnej strany po preskúmaní riešení na základe vzájomnej dohody v rámci mediačného konania a po zvážení všetkých rád mediátora a ním navrhovaných riešení, a to dňom tohto vyhlásenia.

ODDIEL B

VYKONÁVANIE

ČLÁNOK 15.6

Vykonanie riešenia na základe vzájomnej dohody

1. Ak sa zmluvné strany dohodnú na určitom riešení, každá z nich prijme opatrenia potrebné na vykonanie tohto riešenia na základe vzájomnej dohody v rámci dohodnutej lehoty.
2. Vykonávajúca zmluvná strana písomne informuje druhú zmluvnú stranu o všetkých krokoch či opatreniach podniknutých alebo prijatých v záujme vykonania riešenia na základe vzájomnej dohody.
3. Mediátor zmluvným stranám na ich žiadosť písomne predloží návrh faktickej správy, ktorá obsahuje stručné zhrnutie i) opatrenia, ktoré je predmetom konania; ii) použitých postupov a iii) akéhokoľvek riešenia na základe vzájomnej dohody, ktoré je konečným výsledkom tohto konania, ako aj všetkých prípadných predbežných riešení. Mediátor poskytne zmluvným stranám 15 dní na predloženie pripomienok k návrhu správy. Po zvážení pripomienok, ktoré zmluvné strany predložili v uvedenej lehote, mediátor do 15 dní zmluvným stranám písomne predloží konečnú faktickú správu. Uvedená faktická správa nesmie obsahovať žiadny výklad tejto dohody.

ODDIEL C

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 15.7

Vzťah k urovnávaniu sporov

1. Mediačným konaním nie sú dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce zo štrnástej kapitoly (Urovnávanie sporov).
2. Mediačné konanie nemá slúžiť ako základ pre konania na urovnávanie sporov podľa tejto dohody alebo akejkol'vek inej dohody. Zmluvná strana sa v rámci takýchto konaní na urovnávania sporov nesmie ako dôkazu dovolávať ani použiť ako dôkaz a rozhodcovský tribunál nesmie brať do úvahy:
 - a) stanoviská, ktoré druhá zmluvná strana zaujala v priebehu mediačného konania;
 - b) skutočnosť, že druhá zmluvná strana uviedla, že je ochotná prijať určité riešenie opatrenia, ktoré je predmetom mediácie alebo
 - c) rady alebo návrhy mediátora.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 15.5 (Pravidlá mediačného konania) ods. 6, a pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak, všetky fázy konania vrátane poskytnutých rád a navrhnutých riešení sú dôverné. Ktorákoľvek zmluvná strana však môže zverejniť skutočnosť, že prebieha mediačné konanie.

ČLÁNOK 15.8

Lehoty

Všetky lehoty uvedené v tejto kapitole sa môžu zmeniť vzájomnou dohodou zmluvných strán.

ČLÁNOK 15.9

Trovy

1. Každá zmluvná strana znáša vlastné výdavky, ktoré jej vzniknú v súvislosti s účasťou na mediačnom konaní.
2. Zmluvné strany rovnakou mierou znášajú výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti s organizačnými záležitosťami, vrátane odmeny a výdavkov mediátora. Odmena mediátora musí byť v súlade s odmenou stanovenou v pravidle 10 písm. b) prílohy 14-A.

ČLÁNOK 15.10

Preskúmanie

Po piatich rokoch odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody zmluvné strany uskutočnia vzájomné konzultácie, v rámci ktorých preskúmajú, či je potrebné zmeniť mediačné konanie vzhľadom na získané skúsenosti a vývoj zodpovedajúceho mechanizmu WTO.

ŠESTNÁSTA KAPITOLA

INŠTITUCIONÁLNE, VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 16.1

Výbor pre obchod

1. Zmluvné strany týmto zriaďujú Výbor pre obchod zložený zo zástupcov Únie a Singapuru.
2. Výbor pre obchod zasadá každé dva roky striedavo v Únii alebo Singapure alebo bez zbytočného odkladu na žiadosť niektorej zo zmluvných strán. Výboru pre obchod spolupredseda minister obchodu a priemyslu Singapuru a člen Európskej komisie zodpovedný za obchod alebo ich príslušní zástupcovia. Výbor pre obchod sa dohodne na svojom harmonograme zasadnutí a stanoví svoj program.

3. Výbor pre obchod:

- a) zabezpečuje riadne fungovanie tejto dohody;
- b) dohliada na vykonávanie a uplatňovanie tejto dohody a uľahčuje ich a podporuje všeobecné ciele dohody;
- c) dohliada na prácu osobitných výborov, pracovných skupín a iných subjektov zriadených podľa tejto dohody;
- d) posudzuje spôsoby posilnenia obchodných vzťahov medzi stranami;
- e) bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia štrnástej kapitoly (Urovnávanie sporov) a pätnástej kapitoly (Mediačný mechanizmus), usiluje sa riešiť problémy, ktoré môžu vzniknúť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, alebo riešiť spory, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním tejto dohody, a
- f) posudzuje akékoľvek iné záležitosti týkajúce sa oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda.

4. Výbor pre obchod môže:

- a) rozhodnúť o zriadení alebo rozpustení osobitných výborov alebo im pridelovať úlohy s výhradou, že právomoci udelené osobitným výborom prijímať právne záväzné rozhodnutia alebo prijímať zmeny je možné zmeniť len v súlade s postupom vykonávania zmien stanoveným v článku 16.5 (Zmeny);

- b) komunikovať so všetkými zainteresovanými stranami vrátane súkromného sektora a organizácií občianskej spoločnosti;
- c) posúdiť zmeny tejto dohody alebo zmeniť ustanovenia tejto dohody v prípadoch osobitne stanovených v tejto dohode;
- d) prijať výklad ustanovení tejto dohody, ktorý je záväzný pre zmluvné strany a pre všetky subjekty zriadené podľa tejto dohody vrátane rozhodcovských tribunálov uvedených v štrnástej kapitole (Urovnávanie sporov)
- e) prijímať rozhodnutia alebo vydávať odporúčania, ako sa stanovuje v tejto dohode;
- f) prijať svoj rokovací poriadok a
- g) prijať v rámci výkonu svojich funkcií akékoľvek iné opatrenia, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú.

5. Výbor pre obchod informuje Spoločný výbor zriadený podľa dohody o partnerstve a spolupráci o svojej činnosti a prípadne o činnosti svojich osobitných výborov na pravidelných zasadnutiach Spoločného výboru.

6. Zmluvné strany uznávajú význam transparentnosti a otvorenosti a potvrdzujú svoje príslušné postupy, pokiaľ ide o zohľadňovania názorov verejnosti, aby pri vykonávaní tejto dohody mohli vychádzať zo širokej škály stanovísk.

ČLÁNOK 16.2

Osobitné výbory

1. Pri Výbore pre obchod sa týmto zriaďujú tieto osobitné výbory:
 - a) Výbor pre obchod s tovarom;
 - b) Výbor pre sanitárne a fyto-sanitárne opatrenia (ďalej len „výbor pre SFO“);
 - c) Výbor pre clá a
 - d) Výbor pre obchod so službami, investície a vládne obstarávanie.
2. Zloženie, právomoci, úlohy a prípadne fungovanie osobitných výborov sú vymedzené v príslušných ustanoveniach tejto dohody alebo ich stanoví Výbor pre obchod.
3. Pokiaľ sa v tejto dohode nestanovuje inak, zasadnutia osobitných výborov sa obvykle konajú každé dva roky na príslušnej úrovni striedavo v Únii alebo Singapore alebo bez zbytočného odkladu na žiadosť niektorej zo zmluvných strán alebo Výboru pre obchod. Spolupredsediajú im zástupcovia Singapuru a Únie. Osobitné výbory sa dohodnú na svojom harmonograme zasadnutí a stanovia svoj program.

4. Osobitné výbory informujú Výbor pre obchod o svojom harmonograme a programe v dostatočnom časovom predstihu pred svojimi zasadnutiami. Na každom pravidelnom zasadnutí Výboru pre obchod podávajú tomuto výboru správu o svojej činnosti. Zriadenie alebo existencia osobitného výboru nebráni žiadnej zo zmluvných strán, aby predložila akúkoľvek záležitosť priamo Výboru pre obchod.

ČLÁNOK 16.3

Vývoj práva WTO

Ak sa zmení niektoré ustanovenie Dohody o založení WTO, ktoré zmluvné strany začlenili do tejto dohody, zmluvné strany v prípade potreby spolu konzultujú vo Výbore pre obchod s cieľom nájsť obojstranne uspokojivé riešenie. Na základe uvedeného preskúmania môžu zmluvné strany rozhodnutím vo Výbore pre obchod náležitým spôsobom zmeniť túto dohodu.

ČLÁNOK 16.4

Prijímanie rozhodnutí

1. Zmluvné strany môžu prijímať rozhodnutia vo Výbore pre obchod alebo v osobitnom výbore v prípadoch stanovených v tejto dohode. Prijaté rozhodnutia sú záväzné pre zmluvné strany, ktoré musia prijať opatrenia potrebné na ich vykonanie.

2. Výbor pre obchod alebo osobitný výbor môžu vydávať príslušné odporúčania v prípadoch stanovených v tejto dohode.
3. Výbor pre obchod prijíma rozhodnutia a vydáva odporúčania na základe dohody zmluvných strán.

ČLÁNOK 16.5

Zmeny

1. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na zmenách tejto dohody. Zmena nadobudne platnosť po tom, čo si zmluvné strany vymenia písomné oznámenia potvrdzujúce, že splnili svoje príslušné platné právne požiadavky a postupy, ako sa stanovuje v nástroji, ktorým sa dohoda mení.
2. Bez ohľadu na odsek 1 môžu zmluvné strany vo Výbore pre obchod alebo v osobitnom výbore prijať rozhodnutie, ktorým sa mení táto dohoda, v prípadoch stanovených v tejto dohode.

ČLÁNOK 16.6

Zdaňovanie

1. Táto dohoda sa uplatňuje na daňové opatrenia, iba pokiaľ je to potrebné na naplnenie ustanovení tejto dohody.

2. Žiadnym z ustanovení tejto dohody nie sú dotknuté práva alebo povinnosti Singapuru či Únie alebo ktoréhokoľvek z jej členských štátov vyplývajúce z akejkol'vek dohody o zdaňovaní medzi Singapurom a Úniou alebo ktorýmkoľvek z jej členských štátov. V prípade akéhokoľvek rozporu medzi touto dohodou a takouto dohodou je vo veci rozpornej otázky rozhodná takáto dohoda. V prípade dohody o zdaňovaní medzi Singapurom a Úniou alebo niektorým z jej členských štátov nesú výhradnú zodpovednosť za určenie, či existuje akýkoľvek rozpor medzi touto dohodou a takouto dohodou, príslušné orgány podľa takejto dohody.
3. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že niektorej zmluvnej strane bráni, aby prijala alebo zachovala daňové opatrenia, ktoré robia rozdiely medzi daňovníkmi na základe racionálnych kritérií, ako sú napríklad daňovníci, ktorí nie sú v rovnakej situácii, najmä pokiaľ ide o ich miesto pobytu alebo miesto, kde je investovaný ich kapitál.¹
4. Žiadne z ustanovení tejto dohody nebráni v prijímaní alebo presadzovaní opatrení, ktorých cieľom je predchádzať vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom podľa daňových ustanovení dohôd o zamedzení dvojitého zdanenia alebo iných daňových opatrení alebo vnútroštátnych daňových právnych predpisov.

¹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvné strany sa zhodujú na tom, že žiadne z ustanovení tejto dohody nebráni žiadnym daňovým opatreniam, ktoré sú zamerané na sociálnu starostlivosť, verejné zdravie či iné sociálno-spoločenské ciele alebo na makroekonomickú stabilitu, ani daňovým úľavám, ktoré sú spojené s miestom založenia spoločnosti a nie so štátnou príslušnosťou osoby, ktorá spoločnosť vlastní. Daňové opatrenia zamerané na makroekonomickú stabilitu sú opatrenia prijaté v reakcii na pohyby a trendy v národnom hospodárstve, ktorých cieľom je riešenie alebo prevencia systémových nerovnováh, ktoré vážne ohrozujú stabilitu národného hospodárstva.

5. a) Žiadne z ustanovení tejto dohody nebráni Singapuru, aby prijal alebo zachoval daňové opatrenia, ktoré sú potrebné na ochranu nadradených záujmov verejnej politiky Singapuru, ktoré vyplývajú z jeho osobitných územných obmedzení.
- b) Singapur informuje Úniu okamžite po prijatí takýchto opatrení, ktoré sa bezodkladne prekonzultujú vo Výbore pre obchod s cieľom dosiahnuť vzájomnú dohodu.
- c) Ak sa takéto opatrenia dotýkajú celkovej rovnováhy záväzkov, na ktorých sa zmluvné strany dohodli v tejto dohode, zmluvné strany môžu rozhodnutím vo Výbore pre obchod zmeniť listiny špecifických záväzkov zmluvných strán z dôvodu týchto opatrení.

ČLÁNOK 16.7

Bežný účet a pohyb kapitálu

1. Zmluvné strany povolia medzi sebou všetky platby a prevody na bežnom účte platobnej bilancie súvisiace s transakciami, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto dohody, vo voľne zameniteľnej mene¹ v súlade s ustanoveniami článku VIII Dohody o Medzinárodnom menovom fonde.

¹ „Voľne zameniteľná mena“ je mena, s ktorou sa bežne obchoduje na medzinárodných devízových trhoch a ktorá sa bežne používa pri medzinárodných operáciách.

2. Zmluvné strany uskutočnia spoločné konzultácie zamerané na otázku uľahčenia pohybu kapitálu medzi nimi v rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody, a to najmä pokiaľ ide o postupnú liberalizáciu kapitálového a finančného účtu s cieľom podporiť stabilný a bezpečný rámec pre dlhodobé investície.

ČLÁNOK 16.8

Štátne investičné fondy

Každá zmluvná strana nabáda svoje investičné fondy, aby dodržiavali všeobecne akceptované zásady a praktické postupy – tzv. zásady zo Santiaga.

ČLÁNOK 16.9

Obmedzenia zamerané na ochranu platobnej bilancie

1. Ak má ktorákoľvek zmluvná strana vážne ťažkosti v oblasti platobnej bilancie a vonkajšieho financovania alebo jej takéto ťažkosti hrozia, môže prijať alebo zachovať obmedzujúce opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu, platieb alebo prevodov súvisiacich s obchodom s tovarom, službami a usadením sa.

2. Zmluvné strany sa snažia predchádzať uplatňovaniu obmedzujúcich opatrení uvedených v odseku 1. Všetky obmedzujúce opatrenia prijaté alebo zachované podľa tohto článku musia byť nediskriminačné, musia mať obmedzené trvanie a nesmú presahovať rámec toho, čo je nevyhnutné na nápravu stavu platobnej bilancie a vonkajšej finančnej situácie. Musia byť v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o založení WTO a prípadne zlučiteľné s *Dohodou o Medzinárodnom menovom fonde*.
3. Každá zmluvná strana, ktorá zachováva alebo prijíma obmedzujúce opatrenia alebo ich zmeny, o tom bezodkladne informuje druhú zmluvnú stranu.
4. Ak sú prijaté alebo zachované obmedzujúce opatrenia, bezodkladne sa uskutočnia konzultácie v rámci Výboru pre obchod. V rámci týchto konzultácií sa posúdi stav platobnej bilancie dotknutej zmluvnej strany a obmedzenia prijaté alebo zachované podľa tohto článku, pričom sa okrem iného zohľadnia aj tieto faktory:
- a) povaha a rozsah ťažkostí v oblasti platobnej bilancie a vonkajšieho financovania;
 - b) vonkajšie hospodárske a obchodné prostredie alebo
 - c) alternatívne nápravné opatrenia, ktoré by bolo možné použiť.

V rámci konzultácií sa posúdi súlad akýchkoľvek obmedzujúcich opatrení s odsekmi 1 a 2. Všetky zistenia štatistických a iných skutočností predložené Medzinárodným menovým fondom týkajúce sa devíz, menových rezerv a platobných bilancií sa prijímajú a závery sú založené na posúdení platobnej bilancie a vonkajšej finančnej situácie dotknutej zmluvnej strany, ktorú vykoná Medzinárodný menový fond.

ČLÁNOK 16.10

Dočasné ochranné opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb

1. Ak výnimočné okolnosti spôsobia alebo hrozí, že spôsobia, vážne ťažkosti pri vykonávaní hospodárskej a menovej politiky alebo politiky výmenného kurzu v jednej zo zmluvných strán, môže táto dotknutá zmluvná strana prijať v súvislosti s pohybom kapitálu, platbami alebo prevodmi dočasné ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť nevyhnutne potrebné, obdobie ich platnosti nesmie v žiadnom prípade prekročiť šesť mesiacov¹ a nesmú byť prostriedkom svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie medzi zmluvnou stranou a nezmluvnou stranou v podobných situáciách.
2. Zmluvná strana, ktorá prijíma ochranné opatrenia, o tom informuje druhú zmluvnú stranu a čo najskôr predloží harmonogram ich zrušenia.

ČLÁNOK 16.11

Bezpečnostné výnimky

Žiadne z ustanovení tejto dohody nie je možné vykladať tak, že:

- a) niektorej zo zmluvných strán ukladá povinnosť poskytnúť akúkoľvek informáciu, ktorej zverejnenie je podľa tejto zmluvnej strany v rozpore s jej základnými bezpečnostnými záujmami;

¹ Uplatňovanie ochranných opatrení možno predĺžiť prostredníctvom ich formálneho opätovného zavedenia v prípade, že výnimočné okolnosti naďalej trvajú, a po tom, ako sa druhej zmluvnej strane oznámi akékoľvek navrhované formálne opätovné zavedenie.

- b) niektorej zo zmluvných strán bráni prijať akékoľvek opatrenie, ktoré považuje za nevyhnutné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov:
- i) spojených s výrobou zbraní, munície a vojenského materiálu alebo s obchodom s nimi a súvisiacich s obchodom s iným tovarom a materiálmi a s hospodárskymi činnosťami vykonávanými priamo alebo nepriamo na účely zásobovania vojenských síl;
 - ii) v súvislosti s dodávkou služieb, ktorá sa vykonáva priamo alebo nepriamo na účely zásobovania ozbrojených síl;
 - iii) v súvislosti so štiepnymi a termonukleárnymi materiálmi alebo materiálmi, ktoré slúžia na ich výrobu alebo
 - iv) prijaté v čase vojny alebo inej krízy medzinárodných vzťahov alebo prijaté na ochranu kritickej verejnej infraštruktúry (to sa týka komunikačnej, energetickej a vodohospodárskej infraštruktúry, ktorá slúži na zaistenie poskytovania základných tovarov a služieb širokej verejnosti) pred úmyselnými pokusmi o jej vyradenie z prevádzky alebo narušenie jej fungovania;
- c) niektorej zmluvnej strane bráni prijať akékoľvek opatrenie v záujme udržania medzinárodného mieru a bezpečnosti.

ČLÁNOK 16.12

Zverejňovanie informácií

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nie je možné vykladať tak, že od zmluvnej strany vyžaduje, aby sprístupnila dôverné informácie, ktorých zverejnenie by bolo prekážkou presadzovania práva alebo by bolo inak v rozpore s verejným záujmom, alebo by poškodilo oprávnené obchodné záujmy určitých verejných alebo súkromných podnikov.
2. Ak jedna zo zmluvných strán predloží Výboru pre obchod alebo osobitným výborom informácie, ktoré sa podľa jej zákonov a iných právnych predpisov považujú za dôverné, druhá zmluvná strana s týmito informáciami zaobchádza ako s dôvernými, pokiaľ predkladajúca zmluvná strana nesúhlasí s iným zaobchádzaním.

ČLÁNOK 16.13

Nadobudnutie platnosti

1. Túto dohodu schvália zmluvné strany v súlade so svojimi vlastnými postupmi.
2. Táto dohoda nadobudne platnosť prvým dňom druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, keď si zmluvné strany vymenili písomné oznámenia potvrdzujúce, že splnili svoje príslušné platné právne požiadavky a postupy pre nadobudnutie platnosti tejto dohody. Zmluvné strany môžu dohodou stanoviť iný dátum.

3. Oznámenia sa zasielajú generálnemu tajomníkovi Rady a riaditeľovi divízie pre Severnú Ameriku a Európu ministerstva obchodu a priemyslu Singapuru alebo ich príslušným nástupcom.

ČLÁNOK 16.14

Doba platnosti

1. Táto dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú.
2. Ktorákoľvek zmluvná strana môže druhej zmluvnej strane písomne oznámiť svoj úmysel túto dohodu ukončiť.
3. Platnosť tejto dohody sa skončí šesť mesiacov po oznámení podľa odseku 2.
4. V lehote 30 dní odo dňa doručenia oznámenia podľa odseku 2 môže ktorákoľvek zo zmluvných strán požiadať o konzultácie o tom, či by platnosť niektorého ustanovenia tejto dohody mala skončiť neskôr než ku dňu stanovenému v odseku 2. Uvedené konzultácie sa začnú do 30 dní odo dňa doručenia takejto žiadosti zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 16.15

Plnenie záväzkov

Zmluvné strany prijímú všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia potrebné na splnenie záväzkov, ktoré im vyplývajú z tejto dohody. Zabezpečia, aby sa dosiahli ciele stanovené v tejto dohode.

ČLÁNOK 16.16

Absencia priameho účinku

V záujme väčšej istoty je potrebné uviesť, že žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že udeľuje práva alebo ukladá povinnosti osobám, iné než práva a povinnosti vytvorené medzi zmluvnými stranami v rámci medzinárodného práva verejného.

ČLÁNOK 16.17

Prílohy, dodatky, spoločné vyhlásenia, protokoly a dojednania

Prílohy, dodatky, spoločné vyhlásenia, protokoly a dojednania k tejto dohode sú jej neoddeliteľnou súčasťou.

ČLÁNOK 16.18

Vzťah k iným dohodám

1. Táto dohoda je neoddeliteľnou súčasťou celkových dvojstranných vzťahov, ktoré sa riadia dohodou o partnerstve a spolupráci, a tvorí súčasť spoločného inštitucionálneho rámca. Je osobitnou dohodou, ktorou sa vykonávajú obchodné ustanovenia dohody o partnerstve a spolupráci.
2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvné strany sa dohodli, že žiadne z ustanovení tejto dohody im neukladá povinnosť konať spôsobom, ktorý by bol v rozpore s ich záväzkami vyplývajúcimi z Dohody o založení WTO.

ČLÁNOK 16.19

Budúce pristúpenia k Únii

1. Únia bez zbytočného odkladu oznámi Singapuru každú žiadosť o pristúpenie tretej krajiny k Únii.
2. V priebehu rokovaní medzi Úniou a kandidátskou krajinou usilujúcou o pristúpenie sa bude Únia snažiť:
 - a) poskytnúť Singapuru na jeho žiadosť v čo najväčšom možnom rozsahu všetky informácie týkajúce sa akejkoľvek záležitosti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda a

b) zohľadniť všetky vyjadrené obavy.

3. Únia informuje Singapur o výsledkoch prístupových rokovaní s kandidátskou krajinou čo najskôr a Singapuru oznámi nadobudnutie platnosti akéhokoľvek prístúpenia k Únii.

4. V rámci Výboru pre obchod a s dostatočným predstihom pred dátumom prístúpenia tretej krajiny k Únii zmluvné strany preskúmajú akékoľvek účinky takéhoto prístúpenia na túto dohodu. Zmluvné strany môžu rozhodnutím vo Výbore pre obchod prijať akékoľvek potrebné úpravy alebo prechodné ustanovenia.

ČLÁNOK 16.20

Územná pôsobnosť

1. Táto dohoda sa vzťahuje:

- a) pokiaľ ide o Úniu, na územia, na ktoré sa vzťahuje *Zmluva o Európskej únii* a *Zmluva o fungovaní Európskej únie*, a to za podmienok, ktoré sú v týchto zmluvách stanovené, a
- b) pokiaľ ide o Singapur, na jeho územie.

Odkazy na pojem „územie“ v tejto dohode je potrebné chápať v tomto zmysle, ak sa výslovne nestanovuje inak.

2. Pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa sadzobného zaobchádzania s tovarom, táto dohoda sa vzťahuje aj na tie oblasti colného územia Únie, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1 písm. a).

ČLÁNOK 16.21

Autentické znenie

Táto dohoda je vypracovaná v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, chorvátskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom, a talianskom jazyku, pričom všetky znenia sú rovnako autentické.

Zoznam príloh

Prílohy a dodatky k druhej kapitole	
Príloha 2-A	Odstránenie ciel
Dodatok 2-A-1	Zoznam colných sadzieb Singapuru
Dodatok 2-A-2	Zoznam colných sadzieb Únie
Príloha k dodatku 2-A-2	Zoznam colných sadzieb Únie – Colné položky
Príloha 2-B	Motorové vozidlá a ich diely
Príloha 2-C	Farmaceutické výrobky a zdravotnícke pomôcky
Prílohy a dodatky k štvrtej kapitole	
Príloha 4-A	Elektronika
Dodatok 4-A-1	Rozsah pôsobnosti
Dodatok 4-A-2	Kategórie výrobkov
Dodatok 4-A-3	Vymedzenie pojmov
Prílohy k piatej kapitole	
Príloha 5-A	Príslušné orgány
Príloha 5-B	Požiadavky a ustanovenia týkajúce sa schvaľovania prevádzok na výrobu výrobkov živočíšneho pôvodu
Prílohy a dodatky k ôsmej kapitole	
Príloha 8-A	Listina špecifických záväzkov Únie
Dodatok 8-A-1	Únia – Listina špecifických záväzkov podľa článku 8.7 (Listina špecifických záväzkov)
Dodatok 8-A-2	Únia – Listina špecifických záväzkov podľa článku 8.12 (Listina špecifických záväzkov)

Dodatok 8-A-3	Únia – Listina špecifických záväzkov podľa článku 8.15 (Kľúčoví pracovníci a štážisti s vysokoškolským vzdelaním) a článku 8.16 (Predajcovia služieb pre podniky)
Príloha 8-B	Listina špecifických záväzkov Singapuru
Dodatok 8-B-1	Singapur – Listina špecifických záväzkov
Dodatok 8-B-2	Singapur – Listina špecifických záväzkov – Dodatok o finančných službách
Prílohy k deviatej kapitole	
Príloha 9-A	Ústredné subjekty, ktoré obstarávajú v súlade s ustanoveniami tejto dohody
Príloha 9-B	Subjekty na nižšej ako ústrednej úrovni, ktoré obstarávajú v súlade s ustanoveniami tejto dohody
Príloha 9-C	Poskytovatelia verejnoprospešných služieb a iné subjekty, ktoré obstarávajú v súlade s ustanoveniami tejto dohody
Príloha 9-D	Tovar
Príloha 9-E	Služby
Príloha 9-F	Stavebné služby a koncesie na práce
Príloha 9-G	Všeobecné poznámky a výnimky z ustanovení článku 9.4 (Všeobecné zásady)
Príloha 9-H	Prostriedky zverejňovania
Príloha 9-I	Verejno-súkromné partnerstvá
Prílohy k desiatej kapitole	
Príloha 10-A	Zoznam názvov, v prípade ktorých sa žiada o chránené zemepisné označenie na území zmluvných strán
Príloha 10-B	Chránené zemepisné označenia
Príloha k jedenástej kapitole	
Príloha 11-A	Zásady uplatniteľné na iné subvencie

Prílohy k štrnásťtej kapitole	
Príloha 14-A	Procesné pravidlá pre rozhodcovské konanie
Príloha 14-B	Kódex správania pre rozhodcov a mediátorov
Protokol	
Protokol 1	Týkajúci sa vymedzenia pojmu „výrobky s pôvodom“ a metód administratívnej spolupráce (vrátane príloh a spoločných vyhlásení)
Dojednania	
Dojednanie 1	Týkajúce sa článku 16.6 (Zdaňovanie)
Dojednanie 2	týkajúce sa odmeňovanie rozhodcov
Dojednanie 3	Dodatočné colné ustanovenia
Dojednanie 4	Vzájomné uznávanie programov schválených hospodárskych subjektov (SHS)
Spoločné vyhlásenie	týkajúce sa colných únií